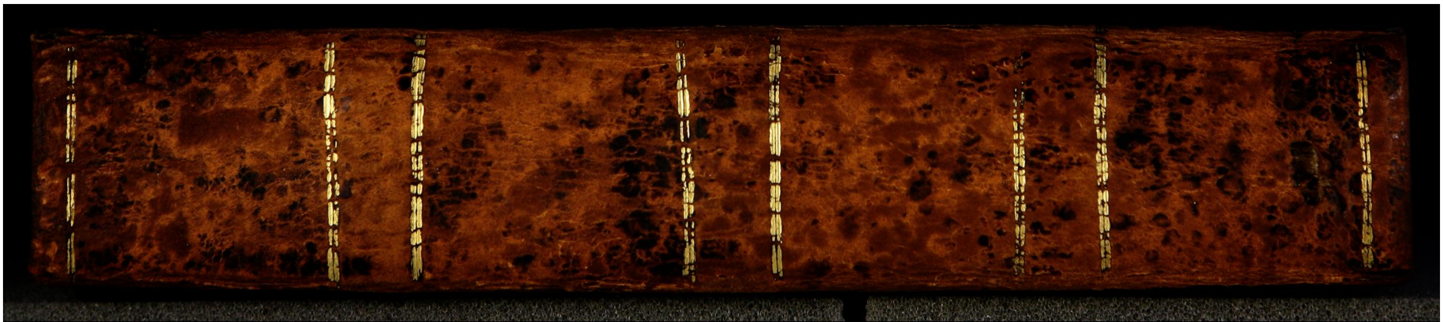
Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

35, - 56 - 4°

DA-BOX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

LN 672

ex. 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C. ERASMI MI-CHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM LIBRI VNDECIM.

FRIDERICI II. potentiſsimi Danorum Regis nuptijs deſtinati.

In quibus neceſſaria variorum memoria & conſeruatio tranſmittitur ad poſteritatem.

FRANCOFORTI AD MOENVM

Cum Gratia & Priuilegio Imperiali ad Decennium.

M. D. LXXIII.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

B.R.H.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

POTENTISSIMO PRINCIPI ET ILLVSTRISSIMO DOMINO D. FRIDERICO II. DANIAE, NORTVAGIAE, GOTTHORVM SCLAVORVMQVE REGI: DVCI SLESVICI, HOLTZATIAE, STORmariæ & Dytmarſiæ: Comiti in Altenburgo & Deelmenhorſt, Domino ſuo Clementiſsimo.

THEMISTOCLEM ferunt quidam, Potentiſſime Rex FRIDERICE, interrogatum aliquando quam libentiùs & ferret, & audiret Muſicam: Reſpondiſſe, eam qua laudes ſuas intelligeret & molliſſimè & veriſſimè referri ac celebrari. Etſi autem multi hoc dictum calumnijs inceſſere, quodque à ſummo viro Duceq; prꝍſtantiſſimo reſponſum erat, conuicijs quibuſdam & ſugillationibus obicere non dubitant: cum & ſuperbè illud, arroganterq; dictum clamitant: & indignum vi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

ro cenſent,qui cùm Principatum affectaret in Republica, contendere iſtuc animi orationiſq; modeſtia,nō fortunę aut præſumptionis oſtentatione debuiſſet:ego illud tamen cum omnem eius & vitam & conſiliorum rationes paulò diligentiùs inſpicio, equidē & ſapienter illum, & rectè quadamq; maxima cum animi & elegantia & moderatione reſpondiſſe arbitror. Non enim id Themiſtocles ſpectabat,vt contemptis aliorum virtutibus ſe magnifica factorum com memoratione in vulgus latè venditaret: cumq; aliorum incommodis ſua ſibi is aſtutè compararet commoda: ceu peruerſa quædam atq; inhumana eſt multorum conſuetudo: qui non ſolùm, niſi quod ipſi fecerint, aut rectum ſanè aut memorandum nihil eſſe putant:ſed & aliorum cum iniuria nituntur ipſi creſcere: eamq; ſibi lucro fraudem ducunt, qua & alijs quæ vera ſunt detrahere, & ſibi falſa audent inciuili prorſus oſtentatione aſſerere & vendicare. Stultum genus hominum: cui plerunque pretium virtutis in aſſentando ponitur: eamq; ſolam & blandam ſibi & benignam profectò auram habet:quam pręſens percipit:cùm reliqua illa quæ

haberi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

haberi plerunque de abſente ſolet, & temeritatem exprobret & inhumanitatis notas redoleat oratio. At verò non id (inquam) ille vir aut vita aucupari ſtuduit, aut dicto, quod retulimus, ob leuitatem approbauit. Alia enim reſponſo iſto complexus eſt, quam quæ ſunt nota vulgo. Excuſatio Themiſtoclis
Primum enim poëſin dulcem venuſtamq; & 1
rebus ipſis parem, appellauit ſuauem Muſicam.
Deinde nuncupauit laudes, quæ mentiti nihil, 2
nihil aſſentationis inſulſæ, nihil deniq; haberet
vani. Poſtremò ſuas dixit: non quas ſibi is Thra- 3
ſonico pro more vendicaret aſſereretq;: ceu qui Rhodium in conuiuio tetigiſſet, aut brachium ſolus Elephanti perfregiſſet Indico: ſed quas cum dignitate Reipublicæ Athenienſium: cum Magiſtratus ac militum fortiſſimorum gloria: cum hoſtium virtute atq; potentia coniunctas ſibi voluit ac copulatas exiſtimari. Ita, dicto hoc mehercle venuſto ac elegante non tantùm Doctrinis admirationem peperit: ſed & vſum literarum humanitatis & præcipuum penè elegantis veræq; & excultæ poëſeos finem extulit ac demonſtrauit. Neq; enim dubium eſt eundem ferè eſſe & ſocietatis humanę & bonarum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

literarum finem: qui quidem vtrique ita ordinatus eſt & conſtitutus: vt quemadmodum vitæ humanæ vſus frequentia ac ſocietate amica quadam & communicabili creſcat, excolatur & vigeat: ita literarũ præſidio ad eam, quam ſæpè nomino, ſocietatis dignitatem & mutuæ beneuolentiæ declarationem omninò perueniatur. vt nihil de ijs, quæ meliora ſunt, dicam bonis: quæ cùm ſint æterna, equidem doctrinarum ac ſcriptionis vſu cum innoteſcunt inquirentibus: tum aduerſus impietatis ſalebras iniuriamq; obliuionis conſeruantur ac durant. Sed de alijs literarum & Orationis generibus multa à multis ſæpè ſunt explicata. De Themiſtoclis dicto id omninò teſtor, rectè profectò aſſertum recteq; reſponſum eſſe, nihil dulciùs in omni opere humano, concinno quodam ac elegante reperiri poëmate: in quo cum rerum vtilium & grauiſſimarum pondere, perſpicuo dulciq; venæ ac compoſitionis flumini erudita quædam & artificioſa eſt concertatio. Deinde hanc ipſam, ſi cui illa aliquando contigit, dicendi ſcribendiq; rationem eò potiſſimùm & referendam & accommodandam eſſe: vt ſocietatis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

cietatis huius in qua viuimus humanę coniunctionem ornet : nihilq́; prius ducat, quàm vt præclara maiorum facta aut præſentium eximias & dignas laudibus virtutes efferat, deſcribat, amplificet. Eo vſu fructum conſequi & venam ipſam maximum:& artifici hoc intereà accedere ex laboribus emolumenti : vt quam naturæ beneficio adeptus eſt, ſtudijs verò ac dextra frequentiq́; exercitatione confirmauit ſcribendi facultatem, rectè etiam & fœliciter illam collocauiſſe videatur. Ne hoc addam quoque non defutura illis eſſe præmia, qui egregijs ingenij monumentis id aſſequuti ſunt, vt præmijs omninò habeantur digni. Semper Deus quoſdam excitat in omni gente liberales, & Patronos literarum: qui & ſtudiorum doctrinarumq́; elegantiam conſiderant:& iuuandos adhortandosq́; ducunt eos, quos indole non inuenuſta inconcinnaúe ferri vident ad celebritatem nominis & literarum bonarum cultum ac propagationem. Neq; enim hoc eueniet omnibus, quod mihi non ita merito contigit Venetijs: cùm dedicatum Reipublicæ Opus de re Nautica ipſe attuliſſem tradidiſſemq́; ei quem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

recepto nunc iſtic more aut Ducem vocant, aut Principem extollunt: qua de re alius mihi conſtitutus eſt ad dicendum locus. Intereà nuſquam ceſſent bonarum literarū canditati eam quam quiſq; nactus eſt Spartam adornare, nec inciuili ſe & barbaro prorſus exemplo deterreri ſinant: quo minùs & diſcendo elaborent, & ſcribendo annitantur dignitatē aſſerere literarum: quam ita demum & tueri ſe & promouere poſſe putent: ſi quam conſequuti ſunt dicendi copiam & venuſtatem ad res conuertant & vtiles in vita, & neceſſarias moribus, & coniunctioni animorum conſtituendæ confirmandæq́; omninò accommodatas. Hoc enim literarum vſu cum huiuſmodi quidem ornandis admoueantur rebus, & doctrinarum omnium & poëſeos diuinæ elegantisq́; dignitas conſpicitur: quæ non excitandis animorum incendijs, non exſufflandis bellorum diſſidiorumq́; aut calumniarum ignibus: ſed celebritati virtutibus maiorum comparandæ: ſed Deorum augendæ laudi: ſed coniunctioni deniq; & animorum & officiorum contrahendæ firmandæq; diuinitùs & nata & donata eſſe videatur. Huius generis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

ris Poëtas non exturbandos Plato cenſuit: ſed
& honorandos Ciuitatibus, & retinendos eſſe
eſt arbitratus: vt quos & de Dijs immortalibus
ſentire docereq; etiam rectiſſimè: & benè me-
reri poſſe ſciret de Republica, deq; vniuerſo ge-
neris humani cætu. Quin fœlices multi hos
putare maximè, quos optimorum Poëtarum
ſtudijs ab obliuionis iniuria vindicatos eſſe exi-
ſtimarent. Quo nomine beatum Alexander
Magnus Achillem eſſe cenſuit: quòd factorum
laudisq; ſuæ præconem Homerum reperiſſet.
Semper autem vt præſtantiſſimus quiſque erat
inter Principes: ita eos maximè Poëtas coluit,
quos elegante doctrina claros inſtructosq; di-
cendi hac & ſcribendi exercitatione cæteris an-
tecelluiſſe cognoſceret. Nec ignotum eruditis
eſt quanta animi affectione Auguſtus Cæſar &
Virgilium complexus ſit, & Horatium adama-
rit. Certè horum conſuetudine præſentiaq; ita
plerunque delectatus eſt: vt eos non tantùm
anteferre alijs: ſed conſilijs adhibere, ſecretaq;
committere, & agendarum rerum veluti æſti-
matores quoſdam & iudices dicere putareq; ſit
ſolitus. Nec rarò ſolus cum hiſce conuerſari vi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

ſus eſt. Et narrari de ipſo ſolet: cùm ſederet aliquando medius inter Virgilium & Horatium: interrogareturq́; fortaſſis à Mecœnate, quid ageret: reſpondiſſe, ſedere ſe inter lacrymas & ſuſpiria: hos ipſos ita notans: quòd Horatius oculis lippientibus: Virgilius autem perpetuis quibusdam & grauiſſimis animi cogitationibus occuparetur: magisq́; rerum inquirendæ proferendæq́; veritati incumberet: quàm operam daret ſuſurrationibus & mendacijs aliorum fortunas vel euertere apud Principem, vel virtutes calumnijs deformare: quæ nunc prima eſt in multis aulis aut malitia delatorum, aut impunitas ſcelerum, aut Principum fatuitas, aut ſtulta deniq; atq; inepta ſimulati officij venditatio. Sed facilè erat emergere apud Cæſarem qui & natura erat liberalis: & habebat vnde ſuis benè ſuauiterq́; faceret: eratq́; ipſe doctrinis liberalibus ita inſtitutus: vt ſupra mediocritatem haud paucis gradibus contendere viſus ſit ad perfectionem. Noſtro autem ſeculo cum vel alienis multi vident oculis: vel inuidorum aſtutorũq́; (qui vniuerſam quidem aquam in ſuas deriuare molas ſtudent) inhumanitate & perſuaſio-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

ſuaſionibus retardantur prohibenturq́; à Liberalitate, minus beneſit eruditis: Cui quidem fortunæ & ipſi Scriptores haud nullam interdum præbent in multis locis occaſionem. Alij enim friuolis quibuſdam atq; inutilibus plerunque rebus chartas illinunt, horasq́; bonas perdunt. alij faces ſuggerunt ſcribendo, quò ſuccenſa diſſidiorum flamma & inclementiùs ardeat, & latiùs euagetur. Quidam famoſis debacchationibus omnem ſubuertunt beneuolentiæ ac ſocietatis animorum coniunctionē: alij deniq; prius quàm didicerunt ipſi, impunè feruntur ad ſcriptionis euulgationisq́; audaciam: & quod præſtare non poſſunt niſi ineptiſſimè: tentare tamen venditareq́; non erubeſcunt, hoc ſolo admirandi: quòd nihil deduxerint in theatrum, quod quis vel admirari poſſit, vel adamare velit. Huius infortunij labes in artium quoque ac diuinæ maximè Poëſeos contemptum, inhumana quadam cenſura præpoſteroque multorum iudicio redundat, idq́; adeò etiam: vt vno penè loco vnoq́; numero habeant nonnulli omnes, quos ſcribendis verſibus accommodaſſe manus vident. Quemad-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

modum enim iſte ait de mulieribus, Si vnam noris, omnes noueris: ita hij de Poëtis cenſent, omnes videri malos: propterea quòd aliquot pridem aut Cherilo perſimiles, aut minimè bonos omninò reperiſſent. Sed & iudicij illa eſt maxima peruerſitas: & nos querelas haſce latiùs non deducimus impræſentiarum.

peris excuſatio

Ad hunc autem quod attinet laborem noſtrum: Scis ipſe, potentiſſime Rex FRIDERICE, non me huc irrupiſſe temerè: ſed impoſitam mihi tuo mandato eſſe hanc ſcribendi neceſſitatem: qua nuptiale tibi Carmen noſtro Marte noſtraq; illa mediocri curæ atq; ingenij facultate adornari præcepiſti. Id quanquam iniunctũ mihi ſit & mandatum ſerius: quàm vt ad ipſum ſolennitatis diem parari euulgariq; potuerit: niſi pagellas quaſdam fortaſſè tenues ieiunasq; & pretij nullius proferre diſſeminareq; in vulgus libuiſſet: non tamen vel mandatum facilè deſerendum: vel laborem hunc præcipitandum mihi & ſubuertendum eſſe exiſtimaui. Onus itaq; ſubij: meoq; & arbitrio & more in hac paleſtra verſatus ſum ita, vt dignũ aliquid & Maieſtate tua, & Læti ſtudijs effectum elaboratu mq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

eſſe putem. Scio vetuiſſe Alexandrum alia ſeſe quàm Apellis pingi manu. Eo cum audaciam inſulſitatemq; in multis, qui ſe artifices ſub inde profiteri venditareq; non dubitauiſſent: aut reprehenderit, aut emendarit: equidem id interdicto conſequutus eſt, vt venuſtiſſimè poſteà & iuſtiſſima corporis lineamentorumq́; imitatione ac forma expreſſus depictusque eſſe videretur. Etſi autem non par me ſequatur fortaſſe gloria Scriptorem: vt vnus maximè in hoc dicendi genere prȩſtare cenſear: (quod nec magnoperè dici expeto: nec Eruditorũ tamen iudicijs ac candori admodũ reluctabor): tamen cum huc me tua & voluntate ductum & authoritate confirmatũ video: equidẽ iudicij tui magnitudinẽ, voluntatisq; & beneuolentiæ ſignificationẽ omnibus multorum nænijs antepono: quodq́; impoſitum mihi erat abs te, & ſuſcipiendũ fortiter, & laboribus vigilijsq́; & curis maximis perficiendum mihi & exantlandum eſſe duxi. Qua verò intereà ſum Methodo, quibus rationibus vſus in huius ſcriptionis curſu, videre illi & iudicare queunt: quibus nec ſordeant noſtra, & plurima voluntas eſt vt gratulandi tibi, ita

bi, ita & cognoſcendi ea quæ noſtris in regnis vel in otio certè vel in negocijs geſta ſunt & adminiſtrata. Gentis noſtræ & originem & migrationes varias aperio. Regni primam conſtitutionem, Regumq; præcipuorum ſeriem & præclara facta, euentusq; conſiliorum multorum attingo: totamq; eò deduco propagationem: vt in vltimos tandem delata Principes hæc ſcriptio, clariſſima & tua & Maiorum tuorum facinora explicet, oſtēdat, cenſeat. Et quia huic labori noſtro occaſionē prębent Maieſt: tuę Nuptię: conſtetq; multis qua te ſanguinis neceſſitudine coniuncta Vxor ſit: equidē hoc de toto Graduū ac propinquitatis iure, ordine & vſu mihi aliquo librorum horum loco erat diſputandum: quod quidem quantum noſtro huic vel inſtituto eſſet ſatis: vel congruere orationis generi fortaſsè poſſet: à nobis factum agitatumq; eſſe puto. De pœnis certè, quibus tollenda penſandaq; ſunt interdum crimina, ita ſcripſimus: vt ſi diligenter & oratio ipſa & conſilij noſtri ratio aſpiciatur: non inutilem fortaſsis admonitionē his inſertam eſſe eruditiores deprehendent. Miror autem hanc de toto pœnarū genere vel cau-

ſam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

ſam vel diſputationem minùs dextrè à Philoſophis agitatam eſſe. Iuriſconſulti veteres (qui & illi veram Philoſophiam profeſsi ſunt) in hac omninò parte multò erant profectò diligentiores. Inde enim Cornelia iſta de Sicarijs: inde de Parricidijs Pompeiana: Inde Aquilia: Inde Quadrupedis pauperies: & ſi quæ eius ſunt generis leges actionesq; aliæ, quæ hoc diligentia ſeueritateq; maxima conſectatur, vt delictorum formis pœnarum modus congruat: nec crudelitas ſit in ſupplicio: cum vel in facto error, vel in delicto neceſſitas, vel humanæ deniq; infirmitatis violentia in iſto tranſgreſſionis motu conſtitiſſe videretur. Sed hac de re ſapiẽtes, & eruditi & boni viri iudicabunt. Præterea non Regum tantùm multorum ſeriem, eorumq; facta quæ vel pernitioſa patriæ, vel vtilia regnis extitiſſent, complexus ſum: vt hac etiam noſtræ ſcriptionis induſtria innoteſcat, quibus maioribus ortus ad hanc deueneris regnorum ac Gubernationis poſſeſſionem: Verùm etiam quorundam mentionem facio aliorum: qui vel Imperij tui Ciues ac membra etiam præcipua, ſuo quiſque in loco officij ac muneris commiſſi dignitatem augere

tueriq;

tueriq́; potuerint: vel inter externos clari aut ip-
ſi Heroes Principesq́; ditionibus excellunt, aut
gubernatoribus ſubſeruiunt conſilijs, eosq́; ad
miniſtrationis vſu recreant, fulciunt & iuuant.
Id eo factum conſilio eſt: vt poſteritati conſtet
quibus viris quibusq́; rerum maximarum ad-
miniſtris, & tu Imperij noſtri gloriam tueri am-
plificareq́; potueris: & ego vel ſocijs intereà vel
beneuolentia coniunctis vſus ſim, dum vitæ
curſum expleo, easq́; quas ferre interdum ne-
ceſſe eſt, curas ſollicitudinesq́; aut mitigo aut
vinco. Poſtremò cum Opus hoc in medio ęrum
noſoq́; ac infœlici peregrinationis noſtræ curſu
molior: dum alia Hafnię, Hamburgi alia, quędā
Coloniæ, Baſileæ pleraque, Patauij multa, plu-
rima hîc Francoforti, idq́; nullo penè libro-
rum, nullo Hiſtoricorum præſidio, nulla ſolatij
aut recreationis luce: & quidem id tanta breui-
tate temporis, tantoq́; ob amiſſam Coniugem
pulcherrimā dulciſſimamq́; aut animi luctu aut
acerbitate cogitationum, contraho & ſcribo:
cum quædam ſubinde vel doloribus diſtracto
obrepſiſſe imprudentiùs, vel tractata leniùs, vel
oſcitantiùs neglecta præteritaúe eſſe videri que-
ant:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

ant: equidem vt iuſta hæc ad pondera & iuſtam aliquando ad formam, certioremq́; rerum ex- plicationē deducātur, emendandi mutandiq́;, addendi etiam aut detrahendi, ſi ita neceſſe ſit, facultatem liberam mihi relictam & reſeruatam eſſe volo. In omnibus autem huc profectò ſpectat animus: vt & bonis grata ſint: & eruditis placeant: quibus & ſolis omninò de hiſce noſtris defero pronunciandi iudicandiq́; poteſtatem. Cæterùm toto hoc in ſcripto eam dedi plerunq; operā, vt & nullos læderem, & placerem optimis: & de ſingulis ita etiā mererer, vt cùm rerū maximarum formā euentusq́; conſiliorū varios, & multiplicē vel voluntatū humanarum inclinationem: vel actionum diuerſitatē complexus ſim: equidem ſine acerbitate orationis, ſineq́; & Regum maximorum, & aliorum omnium inſectatione, quantum illa quidem mihi comperta eſt, veritatē aſſero: in cuius expoſitione ita me, etiam hoc ſcribendi genere, verſatum arbitror: vt cum multa ſubinde enarranda explicandaq́; erant, quæ vel aſperiora quibuſdam videri fortaſſe poterant: vel minus grata exiſtimarentur omnibus: equidem hunc ego, ni

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

quid fortaſſe fallor, cõſeruaui orationis noſtræ curſum: vt cũ veri ratio in ſingulis potiſsimum ſpectata ſit: nullus tamẽ aut iniquius petitum, aut inclementius tractatum, aut fædis deniq; mendaciorũ notis ſeſe deformatum aſperſumúe eſſe, iure queri poſſe videatur. Ad rerum verò in noſtris Regnis geſtarum magnitudinem quod attinet & modum: equidem haud diffiteor non minus æquũ eſſe me apertis hoſtibus, quam benignum meis: quorum vt virtutem celebro extolloq;: ita nec facta hoſtium fortiſsima extenuo, nec arrodo ſugillationibus: nec quæ ſtrenuè ab illis acta ſunt: (quantum noſtris quidem Muſis attinguntur, impræſentiarum) aut in alios per improbitatem inuidiamq; transfero, aut Sycophantiæ ſtudijs aliter quàm decet, criminor & pingo. Deniq; non me profiteor odiorum aut diſſenſionis facem: ſed cùm omnes homines, & eos quidem maximè quib. populorũ ſalus mandata eſt diuinitus, tum Reges ipſos, qui hæc Septentrionis latera adminiſtrant, hortor ad colendã ſocietatis, animorũq; & beneuolentiæ coniunctionẽ: quæ profectò (ne quid fortaſſe dicã nunc acerbius) ſine ma-

gno

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

gno & regnorũ & principum diſpendio, ſineq; iactura fœlicitatis publicæ, nequaquam poteſt violari. Tum verò in multis ſcripti huius locis plurimus mihi reſpectus eſt ad voluntatum ac Cupiditatis moderationem : qua vna re ſi non fœlicitatem Rerũ publicarum ſummam, certè politicam hanc & communem Regum ſubditorumq; incolumitatem definiri poſſe certum eſt. Nihil autem commodius eſt pace, nihil moderatione vtilius exiſtit in humano genere: de qua re in Moralibus Colloquijs noſtris, & ijs quos de re Nautica ſcripſimus libris, pluribus ſanè in locis à nobis diſputatum eſt. Ad hæc, cum illis quos plerunq; aut in gente noſtra claros, aut externa etiam præcipuos excellenteſq; nomino, ea varijs in locis tribuam, quæ verè tribui à me eq; meritis illorum nominari ac referri poſſe ſtatuas : equidem huc noſtra circa eam rem omnino pertinet oratio : vt & noſtræ quoque erga illos beneuolentiæ extet teſtimonium : & qui horum aliquando in locum miniſteriaq; ac dignitates ceu continuatis veſtigijs ſuccedant, ex illorũ ſanè actionibus viuendi petant normam : quæq; in ijs ob virtutẽ com

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

mendata vident, & humanitate in egenos afflictosq́; , & in principes ac Reges fide; & in ipſis deniq; officijs ac cōcreditis muneribus, aſsiduitate ac diligētia, æmulari facta velint. Præterea cùm multos nunc in inclyto Daniæ regno & Nobilitate ſuperare, & doctrinarum ſtudijs dignaque familijs humanitate florere certum ſit: quis enim neſcit quæſo, quanta eruditionis laude & Bildones Fratres, Steno Iohannesq́; Nicolai Filij, ceu præcipua quædam & generis ſui & Muſarum lumina antecellunt? Cui ignota eſt liberalis illa & cum primis memoranda Tychonis è Brahorum ſtirpe, doctrina varia, & in diſciplinis Mathematicis perfectio? Iam è Krabbis quanto vſu quantaq; dignitate tuetur literarum ac doctrinæ eximiæ poſſeſsionem Nicolaus, Magni filius: cui neque ad diſciplinarum bonarum notitiam, neq; ad Moderationis ac Modeſtiæ vſum deſiderari quicquam poſſe putes? vt nihil eos dicam, quorum ingens paternaq; ad virtutes ac doctrinæ liberalis cultū vel manifeſta eſt cupiditas, vel à maiorib. amicisq́; videtur aucta eſſe incitatio: vt Rhudos noſtros Canutū Iohannēq;, Ottonis viri maximi, Eylerum,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

rum, Georgij; è Goijs Magnum Falconemq́; Falconis; è Stramis, Petri; eq́; Barnekouijs, Martinum & Iohannem fratres, Iohannis Filios, iuuenes mehercle egregios eleganterq́; eruditos omnes; Ne quid & Stenaltina Biornonis ſobolem, & alios præteream: quorum vitæ conſiliorumq́; ratio non tantum in perceptione literarum, ſed in regnorũ, populorumq́; & morum diuerſorum notitia experientiaq́; ſingulari collocata eſt & conſtituta. Illos igitur, cùm tales ſint, & præclarè literarum ſtudijs exculti, ad horũ librorum inuito lectionem: oroq́; vt & ipſi, ſuo quiſq; loco, vel noſtros hoſce approbando conatus adiuuent; vel moliantur certè aliquid: maioreq́; vel ſtudio quærendi, vel ſcriptionis diligentiã perficiant: quod eximium quidem & generi laudem, & patriæ noſtræ adferat confirmetq́; cum vtilitate vera dignitatem.

Etſi autẽ clariſsima ſemper fuere & cũ primis prompta tam ad belli quàm ad pacis artes, noſtrorũ hominũ ingenia, extentq́; à priſcis etiam temporibus veſtigia doctrinæ atq; eruditionis liberalis, qua ſe Danica hæc natio potuerit externis gentib. honeſto doctrinarum vſu commendare:

dare: qua de re, cùm ~~Hexameron Andreæ~~ præ-
ſulis atq; ~~Archiepiſcopi Lundenſis~~ edam, men-
tionē faciam, Deo volente, copioſiorem: tamen
vt nunc ditiſsimus in omni gente eſt prouen-
tus literarū, planè affirmauerim nullo vnquam
tempore plures verè Doctos in Inclyto noſtro
ac florentiſsimo ~~Daniæ regno~~ extitiſſe: quem-
cunq; demum aut Nobilitatis maximæ aut ho
neſtæ plebis gradum ordineq́; aut dignitatem
aſpicias atq; intuearis. Eius Boni cū multæ cau-
ſæ ſint, tum hæ præcipuæ profectò ac ſingula-
res, Benignitas Dei: & Maieſtatis Tuæ ſumma
liberalitas: qui tanto ſtudio rem literariam &
ſalutem Eccleſiæ complexus es: vt cum alia om
ninò plurima ſummaq́; illa etiam perfeceris: e-
quidem quæ ad Eccleſiæ Scholarumq́; dignita-
tem, vſum atq; incolumitatem potiſsimū per-
tineāt, & conatu maximo, & ante omnia cùm
appetijſſe, tū perfeciſſe omninò videare. Sed hac
de re in ~~Noribergicis noſtris~~ copioſè à nobis ex
plicatū eſt. Poſtremò ~~opus hoc~~ Sereniſsime Rex,
& mandato, & re & inſcriptione tuum, etſi per-
fectum exhibeatur fortaſſe tardius: placere ta-
men atq; acceptum tibi eſſe ſinas. Ita labor hic
noſter

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

noſter ſuũ certè & fructum conſequutus eſt: & tu humanitatis opinionẽ, quæ de te iã diu profectò alitur in multorũ hominum pectoribus, vel hoc etiã confirmaris argumento maximè: quòd & mãdare cũ delectu iudicioq; potueris: & quæ tuo perfecta iuſſu,elaborataq; ſunt mediocri diligentia,equidẽ & amplecti velis,& grata tibi eſſe omnino patiare. Merita in me cũ Maieſt. tuæ ſint ampliſsima: certè eò ſtudijs nitor, eoq́; voluntate etiã contendo: vt cũ reddi aliud à me nequeat, oratione profectò ac ſcriptis illã quæ virtute tibi victorijsq́; ac grata ſinceraq; erga Deum religione,parta eſt, apud omnes bonos ſtudeã & augere & promouere exiſtimationẽ. Id cũ alijs in locis, tum hoc potiſsimũ in opere à me idq́; nullo aſſentationis ſtudio,ſed honeſta veritatis aſſertione, perfectũ eſſe eruditus Lector omninò depræhẽdet. Opto autẽ vt & diu floreas Pater Patriæ patronuſq; & aſſertor virtutis ac literarum: & fœlicitatem experiaris in Coniugio, quod & ſobole incolumi, & gratia perpetua Filius Dei ornet ac fulciat, Vale. Francoforti ad Mœnum Calendis Ianuarij, Anno. 1574.

Maieſt. Tuæ

Fideliſs:

C. Eraſmus Lætus.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM,

LIBER I.

DIc mihi Muſa thoro fuerit quæ Cauſa iugali,
Quiſue decor tædis, & honeſto Gratia lecto:
Cùm ſe Danorum maieſtas Regia ſacris
Inferret thalamis: Charitasq́; in fœdera ducens
Augeret patriæ patrios FRIDERICVS honores.
Non ea res tenui confluxit origine: nec ſe
Tranſtulit incerto noſtra hæc in littora curſu.
Plurima fatorum ſeries, & cognita cœlo
Iusq́; fidesq́; patri, morumq́; decentia nexus
Copulat, ac animis plauſum coëuntibus addit:
Atq; hæc vota parat. Superi ſententia mundi
Congruit, ac meritos Hymenæo promouet ignes.
Deniq; quodcunq; eſt, quod fasúe ſacrumúe Deorum
Legibus eſſe putes: ſi quid pulcherrima circum
Oppida verſari, ſtudijsq́; alludere cernis,
Leniter aſpirat. Pontus FRIDERICE procellas
Mollit, & æqua tuis gratatur Dania factis:
Inceptoq́; fauet, pacemq́; è fœdere ſpectat.
Ergò quis Aönijs non hæc monumenta Poëtis
Eſſe canenda putet? Virtus ſua ſemper honori
Inſcribenda fuit. nuſquam langueſcere fas ſit,
Quòd veras laudes, quòd vera encomia gignat.
Ardua materies obiecta eſt vatibus. aſt hanc
Cùm Venus ingenuo deuincta in fœmora ceſto,

E t comitata Dijs, vitamq́ in carmina fundens
P romoueat: nihil externo ceu preſſa rigore
P ierios metuat mens noſtra aſcendere colles:
E t rerum porrecta ſequi faſtigia. cœlo
C elſa iuuante petas: nec te timor auferat, vt non
S udet equus, primasq́ terat tibi victor arenas
E xſuperans. Quòd ſi vlterius fortaſſe volendo
P rogrediare, equidem certantes aurea fulcit
S pesq́ue fidesq́ viros, ducitque per ardua virtus.
E t iam fama diu eſt, tantùm conando potitos
O ptato multos. Vincit fiducia, quæ ſe
I ncitat ac ſocio ſe vincere ſperat Olympo.
A ut quid ego Alcidæ varioſq́ue graueſq́ue labores
C ommemorem? quid Dædaleis præconia ceptis,
C retæi fugit dum vincula carceris, addam?
M ulta equidem multis ita ſucceſſere, quòd auſi
G randia tentârint: ſuperiſq́ue in vota ſecundis
S ic ſint vſi, vt ſidereo plerunque fauore
O biectos vitæ caſusq́ue & triſtia frangant.
H ippomanem curſu victorem audacia fecit,
E t victa eſt Atalanta: ſuo iam victa marito
G ratior, à curſu quòd non ceſſiſſet. Olympo
F ixa manent, quæ te conantem fata ſequantur,
A cceptumq́ue bonis clara ob certamina reddant.
S ed neque Parnaſſi dormitum eſt vertice: nec me
P egaſei vatem fontis liquor imbuit. hoc ſe
F ortè alius magnum vana inter dicta furore
V enditet, ac totam iactet leuis Hypocrenen.
M e cauſis alijs, aliaq́ue è lege Poëtam
N umina decernunt. non me ſopor obijcit actis
I udicijsq́ue virûm, nec inanes ſomnia verſus
P arturiunt. animi vigor eſt, & plurima rerum

Cura

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C ura laborqúe: quibus ſe delectarier, amplo
T eſtantur Muſæ dum reddunt præmia diſco,
E t nihil auerſos tribuunt in carmina vultus.
E rgò age magnanimi thalamoſqúe & ſeria Regis
O rnamenta, quibus meritò celebretur alatqúe
P ræſentes inter famamqúe decuſqúe Monarchas,
E t ſua venturo ſit gloria prima Nepoti,
D icemus. Tu Christe, Deus ſoboleſqúe parentis
Æ terni: cui ius cœliqúe ſoliqúe mariſqúe
E ſt datum, & æthereos inter regis optimus orbes:
Æ qualisqúe Patri, de lumine lumen: & omnis
F ons & origo boni: miſeris ſacra anchora, quo ſe
P ræſidio tutam ſæuas Eccleſia gentes
I nter, & immanes inter ſciat eſſe Tyrannos:
H oc deſyderium, quod mentibus acre reſedit,
I mpellitqúe animos curis: Regumqúe priorum
F acta, genus, mores, ſtudiumqúe & fœdera narret,
P erficias. Non me Arctoum leuis aurula vatem
S ic tollit, noſtris vt fidam viribus: aut hoc
P oſſe etiam calamo diducier omnia credam,
Q uæ dicenda forent ſeqúe hæc in carmina mittant.
C œlo opus eſt, quocunque ferat fortuna, magiſtro,
V t tibi fœlices veniant ad vota Camœnæ.
Q uin alio Reges, illa inclyta lumina mundi,
S unt genio cantanda: miſer quàm Tellus, & Iro
P auperior Varus, Varoqúe ſimillimus Aſtur.
H is ſatis eſt ſolo miſeros vel nomine: vel ſi
N on etiam ſolo cognoſcas nomine, multa
I lluuie notos fame inter iurgia mittas.
Q uos ſua paupertas afflixit honeſta, ſilendo
F ortunæ leges & cæca volumina vincunt,
C ontenti. peperit longos patientia fructus,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A tq; aſſueta malis ſuperat: cruce preſſa triumphos
M ens agit, ac animos inter pia funera tollit.
A ſt ea non etiam diuinis charta Monarchis
Æ quali ſub lance coit, res maior & omnes
I mpletura gradus, numeriſquée ingentibus æuo
M ilitat, ac ſibi ſe variatis caſibus infert:
C ùm mores animi, & vitæ faſtigia voluat.
N on igitur tenui res hæc ampliſſima verſu,
L ittoribúsue fuit primis dicenda. Sed vt ſe
N ubibus alludens ſuperas mox tollit in auras
C ygnus, & æthereo geminas clangore moratur,
Q uas tu diuinis obiectas vocibus, aures.
H aud alia Regum fuerant memoranda poëſi
F acta: dijs ſi cui licuit fortaſſe beatis
V tier, ac votis plauſiſſent ſidera noſtris.
A rdua quapropter cùm ſit calamisq; animiſquée
M ateries obiecta meis: quæquée vna fuiſſet
A uſonijs & digna viris & digna Poëtis,
V irgilioque meo: qui ceu pulcherrima gentis
M œnia Romuleæ, Latijque exordia regni
F ontibus è paruis, paruaque ab origine duxit:
E t poſuit tantas ſecla in redeuntia laudes.
S ic genus & proauos, & quæ vel fecimus ipſi,
V el facienda alijs monſtrauimus inclyta, verſu
Æ terno dixiſſet: & hunc quoq; nactus honorem
V enturos inter columenque & fama Poëtas
S taret, & Arctoo ditatus luderet auro.
A ſt ſua nunc pridem diuino fata Maroni,
E t fatis nomen par conſtitit: omnibus vnum
C elſius: & qua ſe patiantur luce minores
A dduci: rerum ne quæ ſunt grandia tentent,
N ec temerè, vires ſuperantia facta ſequantur,

Sed

S ed quò Muſa feror? regi, Rex Chriſte, pioq́ue
M agnanimoq́ne faue. Pietas eſt digna fauore:
M agnanimosq́ue iuuant cœlumq́ue & numina. per te
C eu regnant igitur, iusq́ue & decreta Tyranni,
M ortales rectura viros atq; oppida, condunt:
S ic ſine te vates nec prendunt magna, nec ipſum
Q uod prendunt, dulci pertexere carmine poſſunt.
T u Muſis es vita tuis: te Phœbus Apollo
D iſpenſante, manu ſuſceptos promouet orſus,
E t fronti æternas circùm dat ſerpere Lauros.
T ùm tu Cecropias inter notiſsima gentes,
E t ſtudijs perculta tuis: cui nomen Athenæ
C ùm priſcas inter florerent laudibus vrbes,
P ræcipuè ſacrum poterant tribuiſſe, Minerua
A dſis: atq; animo calamiq; laboribus auge
Q uas noſti vires, quæq́ue hic mihi iuſta probaris.
E ffice, cùm poſsis, cumq́ue hæc mihi ſæpius addas,
V t ſua ſit rebus ſeries: ſint pondera verbis,
T otaq́ue Palladio conſtet mihi linea ductu,
E t victura fluat. Sed enim Venus aurea, cœli
P rogenies: ſuperoq́ue haud inficienda parenti
F ilia, perpetuis ſplendoribus aucta tuisq;
F ulgor, & Aonios inter pars ſumma Poëtas:
T u noſtris vnquam neq; dura nec improba votis:
S ed facilis plerunque & amico lucida vultu
P ieridumq́ue comes multùm indefeſſa, vocanti
S ollicitoq; manum celſa hæc in culmina dextram
S ubijcias, niti vt poſsimus ad ardua. Sed non
H oc etiam tantùm. Pallas donauerit, vt re
N on illaudata conſiſtam, cùm mihi priſcos
M aiorum titulos veterisq́ue inſignia mundi
S uggerat acta, patrumq́ue manus in prælia narret,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D elataſque canat ſceptro ob benefacta Coronas.
H æc ſtudijs coniuncta Dea eſt : nec dura videri
V atibus vna poteſt : quos, ſi fortaſſe laborem
H aud fugiant, animi donarit acumine, rerum
C ognitione beet, tacitoque opplerit honore.
C eu multam certè iam dudum læta iuuentam
A ſſeruit, cultiſque dedit ſplendeſcere Muſis
P ectora, & ingenuas parentibus intulit artes.
N on tamen illa quidem, quamuis ſit maxima, vati
E ſt ſatis: ex alio tibi venerit ordine, quo ſis
M agnus, & æterno conſtent tibi nomina verſu.
S anè equidem ſi quid Veneri fortaſſe litandum
E ſſe putes, firmos ieciſti ad maxima nexus,
E t victura paras. Vna eſt Dea, cuius amica
D iuinaque opera, blandique aſpergine ſucci,
G ratia victuræ cumulatur vera Poëſi.
D efuit iſta quidem multis Dea: Pallade quamuis
I ntereà ſint vſi: & non ignobile ſenſu
E diderint carmen, cui res & multus ineſſet
F ortè labor, varioque manus ſudore per omnes
I ntulerit numeros ſolidiſſima pondera. Sed cùm
G ratia nulla ſiet cumulatis mixta libellis,
I ngenioque Venus ſe ſubtrahat æqua moleſto
A udacique, labat ſtructuræ opus: ipſaque primo
I nijcia à partu iam mox ſua funera poſſunt
S entire, & triſti cepta eſſe exordia fato.
V ſque adeò Cytherea animoſque manuſque Poëtis
F irmat, & in noſtros Charitas adduxerit orſus,
S i viuant. Hanc tute igitur mihi Cypria lucem
I ndulgere velis, operique illabere noſtro,
V t placeat: meritiſque etiam ſit Gratia rebus:
V enturique legant hæc mollia ſcripta Nepotes.

Quin

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uin auerſa quidem nihil hîc Venus alma videri
N ec mihi dura velis. Sunt nuptiæ & inclyta Sponſis
F œdera, quæ Idalio ſunt ritè fouenda calore,
E t ſtudijs celebranda meis. tibi talia pridem
P oſſe placere ſcio: nulloqúe libentius igni
S ubijcis æqua faces: quàm quo ſponſalia ritu
C ontrahis, ac licitos ſub pectora ducis amores.
S ponſam igitur ceu tu dilecto blandula ſponſo
C oncilias, & vtrinque caloribus omnia ſoluis
A mplexuqúe foues, & conſuetudine firmas
I uſta tuis. Ita me ſectantem maxima vatem
S uſtenta, & tenui ſit Gratia multa libello,
V t duret: placidiſqúe legantur noſtra Poëtis:
E t ferat haud dubias mihi fama æquiſsima laudes.
P oſtremò cùm te Regem FRIDERICE creatum
F ata beata regant: Aſtriſqúe vtare ſecundis
P ropitioqúe Deo: partem melioris & alti
A uſpicij noſtris indulſeris inclyte rebus,
P oſcentemqúe hæc magna iuua. Tibi numina regnum
F ortunamqúe & opes, & honeſto naſcier ortu,
M agnificumqúe tuis notumqúe laboribus eſſe,
C ùm dederint: animum capias, qui militet orbi
S idereo, magnoſqúe inter ſiet incola diuos,
E t velit æterna populis virtute probari.
E x illo aſpectes noſtra hæc in vota ſerenus
E t conſtans: quantumqúe potes tantum adde Camœnis
L umen. & hoc grandi facilem ſub pondere dextram
S ubijcias mihi: ne preſſos timor anxius artus
S ternat, & haud ſacros in carmina digerat ignes.
E t Deus eſt alios alijs prodeſſe. Vocatus
A dſis: & mihi quos voluiſti ferre labores
P romoueas ſimul, ac chartis illabere noſtris.

Iam

I am tibi ſidereos inter Pater emicat orbes
I lluſtri pars prima loco, quacunq; petitos
C oncedat fortuna gradus, ſuperiq́ue Tonantis
A rbitrio meritum decoret ſors maior alumnum.
H uic Comes haud vlli facto aut virtute ſecundus
A ſsideas plenis vbi vita humana ſub annis
M ortales ponat reditura in ſidera neruos.
H inc tutela tuis ſemper celebrabere: ſemper
T e Lyra, te Cytharæ, te noſtra hæc Muſa ſequatur.
I ntereà faciles præbere in carmina ductus
E t proferre velis. iam nunc aſſueſce vocari
V atibus, & ſacris ſis ſpesq́ue & fama Poëtis.
O mnis at hîc tandem mihi iacta ſit alea: ceptum
O rdiar, & Muſis quæ ſit fortuna videbo.
V ndè autem grauibus primordia rebus, & hoc dum
I ngrediar pelagus, factorum exordia ducam?
V ndiq; multiplices conanti magna tenebræ
O bijciunt dubios cæca in compendia vultus:
E t mihi non faciles mittunt in carbaſa ventos.
C umq́ue aliud nihil hîc præter fortuna ſuſurros
E t quasdam ſecli voces ac lubrica vulgi
D icta ferat, quibus hæc tanta in faſtigia nitar:
E t genus hoc Regum ceu prima ab origine pandam:
M ens mihi non vanis terroribus acta labaſcit
P enè etiam, & multis ceu fracta pauoribus ipſo
P rotinus inijcio longos fugit anxia curſus.
C ertè autem cuperet gradibus conſiſtere, ſi quid
V ſpiam opis vel dij tribuant, vel ſecula monſtrent
I ngeniiue labor monumentis eruat. Vni
D efuit hæc Boreæ ſolertia: qua ſibi rerum
P riſcarum fontes, generisq́ue exordia poſſet
A ſſerere, & ſcriptis populorum geſta tueri.

Cætera

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C ætera ſollicitis, ſi quam vel bella mereri,
V el ſeruata fides pleriſque in gentibus olim
E t noſtros inter poterat decerpere laudem,
C urârunt numeris: animosque in prelia verſi
E gregios toto ſtatuebant orbe Triumphos.
H æc eſt maiorum generisque incuria noſtri,
A tque hominum crudele nefas, Regumque priorum
S egnities: qui cùm ſtudeant ampliſsima factis
N omina & æternam gladijs inducere laudem:
D um bello laſſant populos, lateq́ petitas
N unc has nunc illas reuocant ad fœdera gentes:
E t ſibi commiſsi tendunt pomæria regni:
N on etiam Muſas ſacrosúe Heliconis alumnos
D octrinasúe colunt. Vatum ignorata poteſtas
A ut vitata fuit. cùm ſe feciſſe videri
F ortiter optârint, populari maxima famæ
G eſta inſcribebant: totumque audacius orbem
C omplexi, neque ſe chartis neque facta libellis
S ubijciunt: fragili neque credunt magna papyro.
N e tamen & prorſus longinqui temporis vſu
O bliterata ruant: ſolidis inſcribere ſaxis
F actorum monumenta parant: cautesque per amplas
S parſa legi ſerò mandârunt geſta nepoti.
N on hæc corticibus, ſed cautibus acta ſtupendis
C elantes: ne quid claros obliuio ſternat
H eroum titulos, vmbrisque immerſerit enſes.
S ed quid tempus edax, quid non longiſsima ſecli
A bſumit caries? ſua ſunt quoque funera ſaxo,
E t rigidæ cautes cumulant ſibi clade ruinas.
P erpetui aurarum curſus, pluuiæque procellæque
E t grauis illuuies: tùm ſparſa tonitrua cœlo,
A c tempeſtates iterataque iurgia nymbis,

G rando, niues, & equis bobuſqúe infixa frequenter
V ngula, & atroces iactataqúe fulgura venti:
I pſaqúe materies per ſeſe obnoxia multis
D efluuijs, rerumqúe vices & plurimus angor
T errarum, ac fiſſæ ſua per veſtigia rupes:
C autibus eradunt arteſqúe notaſqúe, profundis
S int licèt inſcriptæ, perductaqúe grammata ſulcis,
C eu nunquam peritura. alijs conſultius iſtud
E ſt viſum, Rythmis ſi condita facta vigerent
H umanas inter voces, dulciqúe lepore
A ſperſa è grato recrearent pectora cantu.
P lerunque id fieri, veterum vt mox laudibus ipſæ
S e tollant mentes: cumqúe hæc præclara parentum
G eſta vident, flammis ardeſcant protinus, & ſe
E xſtimulent, ne quid priſcis ſtirps poſtera deſit
M aiorum ſtudijs, aut ſit minor. iſta Quirinum
C æſareos victor qui primus obibat honores,
M ouit imago ducem: Macedum cum prelia Regis
S ollicitis animo curiſqúe & pectore voluit.
I ngenijs ille ardor ineſt: qui prima ſequendo
H oc agit, extremis ne quid conſiſtat: honeſtum
C um luctando ſiet prima ſub ſorte morari.
H æc auido quamuis igitur fortaſsè Nepoti
C uram addat ratio, ne quid maioribus olim
P ercultam, fracta virtutem mente relinquat:
I mbelli tamen eſt fulcimine nixa: parumqúe
P rofuerit, ſi non alio moueare magiſtro,
I pſaqúe mens tete rerum ad faſtigia tollat.
Q uin opus omne quod & clarum & ſublime futurum eſt.
P rima quidem è cœlo capit incrementa: Deumqúe
M otibus humanæ ſubmittit ſemina menti.
I pſe hunc infundit tibi Phœbus Apollo calorem,

Vt quæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V t quæ magna velis: quantumq́ adnitier auſu
E t ratione queas, tantùm explicuiſſe labores
Q uod ferat æternam benefacta ob publica laudem.
H æc equidem robur tibi maius in ardua virtus
P ectora ſubiecit: quàm ſi concentibus omnes
I mpleri voces, rythmosúe in cornua fundi,
G estaq́ maiorum memorari verſibus audis.
C armina non etenim quo pridem ſcripta calore,
A udiriúe legiúe putes. Vix extulit vnum
S ors hominem melior plura inter ſecula, qui quod
V erſibus expreſſum eſt, vel percipit ipſe, vel illos
A dmonuiſſe queat. quin ſi non impleat iſte
S piritus auditum, penitusq́ in pectora ſenſus
M ergatur rapiatq́ animos, & fortior ignes
V i quadam ætherea circum præcordia gignat:
L anguida verba quidem recitando ingeſſerit: at te
I nterea nihil iſta mouent. ſi forſitan vllo
I nterdum rapiare ſono: tamen iſte reſedit
I mpetus, & nullos conſtans perdurat in vſus.
T ùm verò multi cupiant cùm æquare vetuſtos
M aiorum titulos, aliquoq́ excellere facto,
E t virtute bonos inter cenſerier optent:
N on tamen hæc ſtudijs comprendere culmina poſſunt,
Q uæ priſci multa ſuperârunt laude parentes.
M ulti equidem conando labant: aliudq́ moratur
N unc alios. multis ratio eſt diuerſa ſequendi:
E t quosdam auertunt oſtenſa pericula. languor
I mpedit hos, alios Cytherea tenerrima frangit,
E t luxu cumulata premit. Hij præmia ſpernunt:
H ij rerum neruis ſpoliati viſa relinquunt,
E t quæ iam poterant, tamen haud ſectarier audent.
S ic animis hominum cantu fortaſſe mouendis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Nec virtus, nec pondus ineſt. ſecla ipſa ruinam
Mentibus infundunt: alacres è pectore motus
Deturbant: ſemperq́ ſequentia victa priorum
Sedulitate vides. primis Deus auget honores,
Quòd primi digniq́ue ſient & proxima cœlo
Progenies: ſuperi quæ munera larga Tonantis
Iudicat, ac Diuis votiua frequentia ſoluit.
Ocia poſtremis ceu deterioribus altè
Illudunt. contemptus enim atque ignauia duras
Alternant ſtupidis grata in conamina ſortes,
Deijciuntq́ animos, & luſu ſemper inani
Præcipitant. Interdum aliquid fortaſſe ruendo
Tentamus, calidoq́ue extrudimus effera nido
Corpora, & vrgenti ſimiles minitamur. at iſtud
Quàm prius eſt natum fato conceſſit: habetq́ue
Impetus ipſe moram: ſeque in ſua funera mergit.
Quòd ſi aliquandò etiam progreſſi fecimus hoc, quod
Mirêre, atque aliquo dignum patiaris honore:
Si tamen ad veterum referas id facta, pudori
Vita erit hæc noſtra, & medium vix impleat orbem
Quem noſtri totum pridem impleuêre parentes.
Vſque adeò rebus veſper ſuus ingruit. Etſi
Multi etiam iam ſe maiorum facta putârint
Tranſgreſſos, aliquid quod tentauiſſe videri
Dignum laude queant: vſu quod proſit, & illos
Non etiam obſcuros patitur. Stultiſſima turba
Et veræ nil laudis habens: vtcunque ſuaui
Gnatonum voce, & medicati fraude veneni
Extollant faciles ſtupida ob conamina criſtas.
Quin deplorandi cùm ſint, nos clara priorum
Facta patrum dignis celebremus laudibus: atque his
Eſſe etiam comites, vtcunque ſequendo velimus.

Tùm

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

T ùm ſtudijs imitemur auos, quos prendere ſi non
A ſſequierìue potes, non indignere. Tonante
P ropitio illi equitem & ſuperis cæleſtibus vſi,
F ortunam auxerunt virtutibus: aurea Diuûm
P rogenies, cui non temerè inſultaueris, adde
H os animis frænos, laudemq́ prioribus auge.
Q uid quòd Rythmi etiam vel rupti ſæpè, vel auſu
P rauorum inuerſi, nonnunquam & parte reciſa
T runcati, fido non reddunt tradita ſenſu:
S ed vulgi pro more leues plerunque ſuſurros
A mplexi, certè pro veris falſa reponunt
S omnia, & inſperſo cumulant mendacia fuco.
Aſt ego quid veteris vel mundi damna, vel iſtos
P erſequor euentus? res non ſarcirier hiſce
L amentis, tolli neque clades plurima poßit,
N ec ſolido redimat ſeſe hæc incuria planctu.
I ngenijs opus eſt præſentibus: vt mihi rerum
M ateries præſto ſiet, & ſit iuſta modeſtis
H îc etiam curis farrago ingeſta. ſequamur
Q uos igitur liceat tanta in faſtigia ductus,
E t gratum mens æqua habeat, quod Phœbus Apollo
B arbaries inter tantas, interq́ue ruinas
S eruat, & ipſe colens noſtra hæc in tempora mittit.
E rgò vbi diluuio tellus confuſa priores, Diluvium
M andato formas vultusq́ue receptat auitos:
R elliquiæ extemplò generisq́ue exordia noſtri
I mmenſos proferre gradus, numerosq́ue per omnes
A ugeri, & patrios culturæ inducere ritus. Noah
I pſe equidem noſtræ columenq́ue & originis autor
N oah pater gemini cui nota volumina mundi
E t rerum natura fuit perſpecta, ligones
V iſceribus terræ prior intulit: vtq́ue ſubactas

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

T elluris glebas diruncinat arduus: & iam
P lanando ſeries aruo eſt inducta, virentes
vineæ plantator
P rotinus infixit ſcrobibus, multoq; labore
I nſeruit iuſto compoſtas ordine vites.
L ongæ equidem ambages, longa eſt narratio. ſed per
S umma propinqua ferar, rerumq; hæc ſemina dicam.
N am cum fortè dies maturis auctior vuis
T ranſierat, lætisq; adeò ventura racemis
I nſtabat placido meſsis gratiſsima vultu:
E xceptos taleis botros ſuccoq; tumentes,
E t ſua pampineis ſuſpenſa pedanea ramis
I nferri de rure iubet: lectosq; caniſtris
H inc atq; hinc virides cumulari in tecta corymbos.
Q uis mihi Gnatorum promptam hæc in munera dextram
A ttentasq; manus, & vocibus æqua paternis
O bſequia exponat? properant ad iuſſa miniſtri
S uſpenſasq; legunt permixtis ſordibus vuas.
M ox percolanti ſubiecta eſt vinea prælo,
A tq; acinis expreſſa fluit ſuccusq; liquorq;,
A urea materies, diuisq; aptiſsimus ipſis
H umor, & à nullo ſuperandus nectare. vaſis
E xceptum fœlix hominum pater abdit. at illud
I nterea ſpumis poſtquam deferbuit. & iam
P otari noua vina queant fæcesq; reſidunt
I ndulgere iuuat genio: laticisq; beati
E t genus & vires & qua nouus iſte per artus
S e virtute mouet, quidq; adferat vtile ſuccus,
E xplorare. animis igitur curaq; ſolutis
Noah vino obrutus
E t vacuis cum Noah bibit, noua protinus ipſum
O ccupat ebrietas: merſoq; in vincula ſenſu
I udiciumq; premit, vitamq; ſoporibus implet.
S alue Dijs primùm monſtrantibus humor, & vnda
P erpetuis fœlix decurſibus: vna Tonantem

Quæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uæ te ferre patrem vera virtute probaris.
N on equidem humanis exiſtere viribus: aut re
I nuentoúe potes mortali erumpere. ſacra
M onſtratamq; manu, cultamq; fuiſſe neceſſe eſt,
C um noſtras inter primùm venit edita dextras
E t cælo percocta rubet. Sapientior illa
M undi ætas, ſuperis quæ proxima, quæq; ſecundo
E t præſente Deo potitur, largiſsima tanti
S emina & oſtenſos accepit muneris vſus,
E xcoluitq; manu, pretiumq; è ceſpite finxit
E t congeſsit opes: quibus haud neq; dulcius vſquam
N ec melius quicquam eſt, Si cum ratione modoq;
H auſeris, & blando conſtet menſura Tyranno. *Vini utilitas*
V ina Deos hominesq; iuuant. ea flamma medullis
V iſceribusq; refert languentem ſæpè calorem,
E t penetrat celeri ceu fulgure vecta, rigensq;
C orpus obit: gratosq; infuderit artubus ignes,
V t caleant: ſacroq; nouas ceu fonte receptent
Q uas vel ſæua prius ſternebant frigora vires,
V el ſubiti poterant vrgendo expellere morbi.
Q uin ſitiat, ſemperq; graui velut areat æſtu,
Q ui meritam vino laudemq; & iuſta negarit
P ræmia. Difficile eſt ſuadere hæc magna proteruis
P umicibus. Sed tu grato capiare Lyæo,
E t veniat menſis hoſpes tibi ſæpius. vnum
I d tamen admoneo, & teſtabor vocibus vnum:
M enſuramq; modumq; colas. non omnibus ille
V enerit accinctus cyathis, vbi grandia mortem
P ocula decernunt, viresq; iuuamina laxant.
S icut enim iuſta cum vinum lege bibatur,
I ngentes peperit fructus, & viua medullis
S emina reſtituit: venisq; tumentibus infert

S anguineos halitus & florida corpora reddit:
S ic ſi menſuram ſuperarit, noxia vitæ eſt
M ateries: morboſque graues, longoſque ſuiſque
I nuiſos membris plantataque triſtia gignit.
C eu podagras, interqúe leuem quæ plurima ſæuit
L ympha cutem, aut colicos ſinuoſo in ventre dolores.
Q uin tremor, & manuum lapſus, oculiqúe tumentes, Ebrietatis effecta
D efluuijſque ſuis rutilantia lumina: vocis
I nconcinna lues, & anhelitus oris inepta
I nſulsaúe etiam raucedine fœdus: & ipſa
S cabida pellis, hianſque inter mala plurima guttur:
C ùm nihil abſumptis conſtet pulmonibus, vndè
D iductis ſubigant vitales follibus auras,
E t calido infundant rorantia frigora cordi:
E vinoſoboles vitæ eſt, cum Bacchus hianti
S umitur ore, modumqúe ruens inſania tollit,
E t nihil ad crebros reliqui ſibi fecerit vſus.
V t nihil & morbos animi, deliria, clades
I ngenijs partas: quale eſt obliuio damnum,
E t meminiſſe nihil, nihil ordine dicere. Coruos
S e potiùs (qui quid crocitando inflectere roſtrum
E t proferre ſciunt, rictu & nugantur inani)
Q uàm fortaſſe homines ſe declarare: puteſqúe
V ocibus impactam iam te tolerare mephytim.
A ut ego quid morum diſpendia: quidúe decoræ
S implicitatis ab hac infuſas labe ruinas
C ommemorem? nec enim fæda eſſe canenda Poëtis
I ſtareor: tantum ſceleris, tantumqúe proterui
M oris ineſt: ſibi cum vel quiſque licere laborat,
Q uod libeat: vel non patientem his commodet aurem
Q ui monitis ſuadere velint meliora, grauiqúe
A ut pœna terrent, aut quæ ſunt optima laudant.

Proh

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P roh ſuperûmq; hominumq; fidem. iam ſedibus ipſis
A ſummis Regum maieſtas deſilit: inter
V erſaturq; canes, interq; vagata Leones
M iſcetur: famulosque inter nugata pererrat.
I am nihil eſt regno ſe exemplar ducere. faſces
I mperijque gradus, & celſa palatia Baccho
C eſsit, & arrepta Maieſtas deficit Obba.
P rotinus exoritur contemptus: & improba vulgi
S uſpitio multis de rebus: habentque Tyrannis
M endaci quas ore notas fortaſsis iniurant
D eformentq;. graues alit vna calumnia morſus:
A tq; occulta diu populorum dicta ſuſurris
I ngerit, ac famam nunc parta licentia vulgat.
R egibus ex illo minor eſt reuerentia. peſtem
C eu fugiant igitur Vino indulgere Monarchæ,
S i ſaluos ſeſe eſſe velint. non ſceptra tueri,
N on ſua iura queunt, & honeſtos iungere mores
I mperio, ſi ſe Bromioq; cyphisq; ſequendo
M ancipia inſcribant, vendantq; his hoſtibus æuum.
F orſitan exiſtant porci, qui pocula laudent
H ortenturq; vacare cyphis, ventremq; Lyæo
F arcire, & dulci nutrire abdomina vino.
A t verò hos, ſi quid Regem iuuet eſſe, cauendos
E ſſe putet. quid enim? quòd Baccho hæc turba frequenti
D electata, nihil præter ſibi pocula dulce
S omniaq; eſſe ferat. quæ vitam ducere, poclis
D efinit: lucemq; inter noctisq; tenebras
N on niſi de pleno ſtatuit diſcrimina ventre.
Q uod dormit, nox eſt. dubiæ ſunt cætera vitæ:
C ui pretij nihil eſt, miſeram niſi tabe iuuentam
P erdere, & abruptam properare in funera lucem.
P lorandi, ſi quis dignos ploratibus eſſe

H oſce velit: nec iam potius ceu monſtra faceſq́;
N aturæ inſimulet, numeroſq́; & pondera ſpernat.
A ſt alijs alia eſt potandi meta: quòd ipſi
H os inter cyathos captent ſua lucra, calentes
A tq́; alacres regum magna ad compendia mentes
C um ducant: videantq́; minus, ſapiantq́; Tyranni
I am minus, & rerum ſatis haud ſua commoda penſent.
V ulpibus hæc ratio eſt, Regum qui cladibus eſſe
M agni optant, penſiq́; nihil de principe ducunt,
D ummodo ſe firment, prædaq́; fruantur opima.
R egibus interea volupe eſt poclisq́; quietiq́;
I ndulgere, parum curantibus ardua: vel non
S ollicitis rerum quæ vel ſit forma, vel vſus,
V el quæ iactentur cumulato ſcommate voces.
V ſq́; adeò vini ſceleratior vſus honeſtis
E ximijsq́; nocet, Regumq́; palatia ſternit,
E t quæ vitari poterant, mala plurima gignit.
brietas ſummis viris noxia *A bſtemios decet eſſe viros, qui publica tractent:*
Q ui virtute velint enitier, hæcq́; probarint
P ræmia, quæ vitæ ſunt præmia vera. faceſſat
Q ui natos ſtatuit vulgi ad ludibria Reges,
Q uêis licet eſſe bonis, ſi non libet eſſe malignis.
N ec tamen illa Duces tantùm, Comitesúe ſuaq́;
N obilitate etiam claros, res improba, perdit
E brietas. hominum cunctos inuaſit, agitq́;
R adices: facili nec ſeſe ea peſtis opella
E xtrudì patitur poſſeſſaúe pectora linquit.
Q uin etiam doctos, quid enim? quòd opinio multis
D octrinæ famam tituloſq́; indulſit inanes:
C orripuit, patiturq́; graues Sapientia motus,
R gulaq́; ipſa labat. Dij quid clamoris inepti,
Q uid vanæ exiſtit vocis? nec guttura verbis

Suffici-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S uffiiciunt. iam ſe vel dicta vetuſta Sophorum:
V el prolata recens ita venditat alea: ne vel
A udiri voces, vel cernier alea poßit.
H îc mihi quis Simias, vrſoſq́ caneſq́ ſueſq́
P lagoſoſúe Aſinos, ſæuoſq́ in bella Leones
R ettulerit? quoſdam contractis viribus agnos
R eddier: hos hircos ſectantes probra, vel vros,
A ut ſe iactantes nimio inturgeſcere ventre
B uffones. Dij quantum inerit ſapientibus artis,
E t ſtudij quantum. iam ſe hic deuoluit & omnes
L ubricat in gyros. alius de trabe pependit
S ubuerſo in terram cerebro, cyathiſq́ minatus
A lludit ſocijs. patulis pars altera menſis
I nſilit, hic choreas & læta tripudia ducit,
S erpit humi quidam: quidam bacchantur, & ipſa
S camna etiam feriunt, plauſuq́ ingentia iactant
O rgia, & ambabus prenſant carcheſia palmis
D elibantq́ Dijs verſuſq́ in pocula gignunt.
I nterea quidam mæſtiq́ altumq́ ſilentes
I mmerſere polo mentemq́ animoſqúe cerebrumqúe,
E t de diuinis ſubigunt pia guttura verbis.
H os alij rident: fuſiqúe in gaudia totis
C antibus inſtrepitant, lætißima turba: nec eſſe
Q uæ mala turba poteſt. paucos fortaſſe videres
D ormitum ceßiſſe, altoſqúe aſcendere lectos.
S ed ſimul inſanos vt ſeſe infudit in artus
I gne nocens Bromius, vinoqúe exegit honorem:
A ctutum multi proſtant, ædeſqúe relinquunt:
P rogreßiqúe adeò per compita publica, perqúe
V icorum ambages, poſitiſque pudoribus errant.
I nfœlix hominum genus, & ſapientia ſtultis
C redita: qui fœdo ſeqúe & ſua more notarint,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I nuiſosq; bonis tanta ob faſtidia reddant.
Q uid quòd multi etiam veros imitantur & ore
E t clamore canes? ſubtus ſe ſcamna recondunt
E t latrant. vlulant alij: quoſdamq; videres
R emigia alarum cubitis ſubnectere, tanquam
M ox ſuperas adeant auras, ſociasq; volucres
V iſent, ac facili ſubigant talaria vento.
H os inuaſit amor, qui circumquaque ruentes
O mnibus alludunt complexibus: oſcula figunt
O mnibus, & valde ſtudijs lætantur amicis
N unc blandi. ſedenim quidam rixantur. at iſti
N il rixati etiam pugnosq; ac verbera miſcent:
E t circum facili glomerant noua prælia dextra:
C rinibus innixi palmis, aſarota volutant,
C omprenſosq; trahunt, tractisq; analecta cibiq;
R elliquias cumulant, Scopisq; vtuntur amicis:
A tque illiſa ſolo ſibi mutua corpora pulſant.
H os dirimunt alij. Quò nunc ſapientia ſeſe
P roripuit? pudeátne viros ſtudijsq; bonoq;
I ngenij cultos auidis ita iurgia dextris
C eu fatuos miſcere, ferasq; imitarier auſu,
E t crines digitis, & honeſtas vellere barbas?
D eſinite ô iuuenes. deceat moderatio doctos,
E t noua pro ſtultis veniat concordia rixis.
D ixerat hic: ſed vix etiam: cum dicta vomendo
S purcat, & immundum dat latè excurrere Bacchum,
P recipitemq; agit, ac cœno latè omnia fœdat.
H unc alij exturbant. en qui noua fœdera ſuaſit,
V t perſuaſa nouo munitq; vrgetq; ſigillo?
N e dubites animis ſuadentem, & ventre locutum
E ſſe etiam toto: pactum cum pignore firmet,
E t pleno & certo. Sedenim iam cætera pubes

Artibus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A rtibus interea ſe alijs exercet. at vnum
B elle equidem oblectat, riſumq́ aſtantibus auget.
P eluis erat, cui iam media tenus intulit aluo
S parus aquam: nummum æſt immerſerat Ebulus. hanc vt
I n medium Sparus locat, haud ita multa moratus
I ſt a laboris habe, dixit, tibi præmia: ſi cui
O rbibus innixo geminis, palmaq́ prehenſis,
H æc correpta libet ſubducere morſibus æra
E fundo ſublecta: nihil genubusúe alijsúe
P ræſidijs vtare: ſed vno tergore fultus
E xtremisq́ pedum ſerpendo adnitere. lapſu
S i fortaſſe ruas, dabitur nihil. iſta volenti
L ex erit. Vt duro virtus conamine gaudet?
E t duo cum nummis habeat ſibi pocula Victor.
F inierat: cùm ſe expediunt. Sapientia miros
I nduit anfractus: vino fiducia ſurgit,
E t tentare iuuat ſi quid fortaſſe labori
A ſpiret fortuna nouo. fuit omnibus vnus
S tulticia maior: cui cùm ſapientia primas
D etulerat, ſtudijs meritum affectabat honorem.
C umq́ videri aliquid vel vocibus eſſe volebat,
I nſilit in medium: vibrataq́ brachia pandens
O ſtentat magnos diducti corporis artus,
E t primas poſcens geminos citus arripit orbes,
I nſeruitque adeò digitis: ac talia fatur.
L iber & alma Ceres: cui nosque & noſtra dicamus
O mnia, & arrectas plerunque aduertitis aures:
F erte pedem, noſtrosque pedes firmosque lacertos
A ſſerite, & duplices lucro mihi figite palmas.
V ictor aquas voto ſoluam, cereamque micantem
I ntulero veſtris lætiſſima munera templis.
L aus mihi de facto ſatis eſt, & victor ouabo

P lauſibus. hæc dixit: Sedenim neq; vota Lyæus
N ec promiſſa Ceres tanto in certamine, tanto
P ercipiunt fremitu: vox eſt oppreſſa boantum
V ocibus, & tenues diſparſa redibat in auras.
N am cùm porrecto ſe tergore firmat, & altis
I nnixus plantis ſerpendo allabitur, euax,
N ec male ſuccedit primo victoria greſſu.
S tant circum clamore viri bacchoq; calentes
H ortandoq; animum adijciunt, dextroq; labori
G ratantur: pelui cum membra propinquat, & ora,
O ra figurat aquis velut immerſurus: & vt ſe
O rbibus inclinat lucroq; æriq; minatur
S pe victor, paruis luctando impegit, & error
I nijcio tenuis celeres dedit eſſe ruinas
E uertitq; virum magnaq; è ſtrage relinquit.
N amq; ſiniſtra ſuis diſcuſſa à greſsibus: vt cum
H aud rectos proferre gradus motuq; tueri
L inea recta poteſt, paulum variata ſupernæ
C oncedit moli: lapſuq; excuſſa ruentem
P ertrahit, ac ſonitu medias ſubuertit in vndas.
P eluim mala premit, vicinoq; obuia limbo
A duerſas auræ partes ſuſtollit, & omni
L apſantem perfudit aqua, faciemq; genasq;
L uminaq;, & molles numeroſo gurgite veſtes
S pargit, & impariles hoc lenit rore capillos.
A ttollunt riſum, reſonatq; boatibus aura,
E t ſalibus ſubuerſum onerant. Cerealia quin tu
M unera, quin Baccho intuleris. cape grandia dextra
Æ ra, tuis etiam iam parta laboribus: vndè
F rugiferæ Cereri votumq; & præmia ſoluas.
P erſtitit ille genas mulcens, & vellera ſiccans,
N eſcio quid moto queſtus de dente. Sed altè

Diſsimu-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D iſsimulat caſum ſuaq́; infortunia riſu
D eludit: duo cum poſcens ſibi pocula lætos
R eſtituit vultus, alioſq́; hortatur, vt ipſum
V alde etiam tentent. Sed enim nihil omnibus vnus
P erſuadet. Dij, quid non ebrietate malorum,
Q uid non inuiſi moris ſuborier, aut quid
N on ſe inferre putes? alios imitarier audis
O re Catos, alios tauros, & fronte minari
P rælia. quis formas omnes, quis ſtulta loquatur
I ndicia, & varios in aperta pericula caſus?
Q uin gallos alij referunt, manibuſq́; repente
C omploſis miro teſtantur gaudia cantu,
E t ſignaſſe diem poterint hac voce videri.
O mnibus his nihil eximij eſt, niſi ſola voluptas
S tultitiæq́; labor Bromijq́; furentis. ab illis
S unt alij quidam, turba improba, cuius ab ore
I uramenta, faces, diræ, periuria, rancor,
A tq́; nocendi alijs ſtudium, mendacia, fucus,
E t per amicitiæ ſpeciem fallacia multis
T ecta dolis, magniſq́; vſuris vendita: cùm vel
I ngentes ſpargat furibunda in dicta ſuſurros:
V el quæ clauſa alijs fuerant ſecreta reuelat.
A ccidere id plerunq́; etenim, vt quæ ſobrius abdit,
E brius effundat. nulla eſt reuerentia: nullus
P enè pudor: nihil obloquijs iam parcitur: omnes
C arpit, & impreſſo rodit pulcherrima dente.
H æc eſt inferni certiſsima portio. Sed quid
I mmoror? abducit non cautos garrula doctos
E brietas: monſtri ſimiles facit, omnibus auget
B landula ſtulticiam: dementat Pallada Bacchus.
E tſi autem non hoc cunctos è more teneri
D ixeris, Aönijs excultos artibus: vt non

Obruier

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O bruier vinis Italos Galloſúe,nec omnes
G ermanos etiam ſpectaueris.attamen huius
S i ſecli mores ad prima lycea viroſq;
C ontuleris,quorum virtutibus inclyta pridem
N omina ceſſerunt: deprendes omnibus eſſe
I n cyathos ſtudium maius fortaſsè, deceret
Q uàm qui Muſarum cultusqúe ac caſtra ſequantur.
Q uanquam neſcio quid videantur regna ſubinde
C eu patrocinij deferre in pocula: cùm vel
T errarum ratio, vel conſuetudo, vel ipſæ
N aturæ vires, potandi ſuaſerit vſum,
I nternumqúe velit cyathis lenire calorem.
A uſonijs etenim quòd ſit minor impetus iſtuc,
E t minus illa ſequi ſtudeant certamina, cunctis
E x illo certè eſt occaſio prima: quòd æſtu
F erueat immani regio: quem lympha calorem
L eniat, ac medios infundat frigus in artus.
T ùm ſitis hîc minor eſt: quòd non interna caleſcunt
V iſcera tantopere: externo licèt igne moleſtas
P ercipiant flammas, leuibus quæ tollier vmbris
P orticibuſqúe adeò & remoueri fornice poſſint.
P oſtremò impenſis ibi magnis pocla licere,
S i meliora bibas. gratis haud tibi venerit iſtic
B acchus, & è caro proſtat vindemia cenſu.
I nterea eſt alijs pro conſuetudine, lætis
N onnunquam cyathis & amicis hauſtibus vti:
Q ui non in nummis vitam poſuere: nec eſſe
S ordidiora ſinunt ob viles nomina cultus.
A ccedunt igitur ſe mutuò, honeſta ſecuti
P ocula: quæ nullo violant petulantius igne
P oti etiam. cùm quæ ſibi ſobria turba videri
E ſſe velit, fœdo maculet ſua ſobria ritu:

Et

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H æc noſtris laus eſt & gloria gentibus, augent
I nterdum poclis vſum: ſed moribus augent
S aluis, & ſalua ſeſe pietate frequentant.
H eu quantum. ſed enim iam non ea probra ſuperbis
O bijciam Venetis, neq; ſtringam voce Latinos.
T empus erit, toto cùm candida Muſa vigore
I ſta canat, mediosq; inter fœdiſſima Soles
E xplicet ac cunctis cernenda ea turpia pandat.
H oc opus haud iſto ſubarari crimine iam nunc
I pſe ſinam. puræ veniant ad lumina chartæ
Q uas manus amplecti ſcelerum liberrima poſſit.
S ed quid ego hæc? iuuenum eſt feruens in pocla voluptas
Q uæ, ſacris quoties indulgent ocia Muſis,
S i fortaſſe ſequi videas, iam multa profectò
A ut ridenda vides, aut commiſeranda tueris.
Q uin ſua militibus ratio eſt, ſuus vſus honeſtis
A gricolis. potant etiam: cum potibus addunt
S ic frænos, alios rarò vt quòd læſerit vnquam
D eſignent. curas delata in pocula figunt,
E uacuantq; cyphos vinoq; inſiſtere certant.
Q uòd ſi interdum etiam naſcuntur iurgia, miles
I urgia decidit gladijs: ſe fuſte colonus
V indicat, aut rapta minitatur dura ſecuri.
S unt faciles animi motus: litemq; diremit
S æpè vnum molli perlatum gutture verbum,
D ecoxitq; minas, bilemq; in fœdera vertit.
A pugna nihil inuidiæ eſt. non alter honeſtam
A lterius famam, non facta interrita verbis
S uggillat. ſi quid ſaltandum eſt, fiſtula rythmos
O rdinat, ac molles imitatur tibia flexus.
L ongius intereà ſed prouehor. iſtud at æqui
C enſores faciant: ſi quæ mortalibus eſſe

P ernitioſa ſciam, & cunctis turpiſsima, prorſus
I nſectanda putem: doceamq; cauere Nepotes
E t vitare malum: quod nil niſi mortis acerbæ
F lagitijq; adeò fontes, molemq; pericli
A dferat, ac iuſtis immergat cladibus æuum.
F ama eſt non aliter quàm potos ſeria Perſas
T ractauiſſe. ſed hos ea confidentia tandem
P erdidit, ac ſtulto verſa eſt ea gloria facto.
S anè ea res nunquam fructu eſt depenſa modeſto
E ximioq;. Dijs aduerſa eſt protinus ipſis
A tq; hominum mentes ſtudio conturbat inani.
E brietas ſæuis eſt beſtia dentibus: his ſe
C onficit, ac merito cultores vulnere ſternit.
E rgò vbi Noah pater iam vina recentia promi
I mperat, ac Baccho iuuat indulgere: bibebat
L iberius fortaſſe Senex, auidoq; palato
N ectareos ſuccos & dulcia pocula ſumit.
Q uin ea vina putes noſtris meliora, nec hiſce
Æ qua fuiſſe tuis: quæ iam vel languida botris
I ntulerit tellus, vel opimo lympha meatu
D iluit, ac gelidis recalentia temperat vndis.
I ſta recens tum terra dedit: tùm viuida virtus
A diecit pretium: tùm ſe fragor auxit odore:
E t color eximiè rutulat: qui penè pyropum
E xprimit, ac radijs implet vibrantibus auras.
Q uin bonitas primo ſe prodit amica ſapore
I nuitatq; animum agricolis, vt grata laborum
M ultiplicisq; adeò curæ libamina tentent,
P rimitiasq; Dijs & muſta recentia ponant.
I amq; manu cupido cyathos admouerat ori
H aud fortaſſe etiam multos: cum victa Lyæo
M embra, velut dulci ſub rore madentia, cernit

Nutantes

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N utantes manibus pedibusq́; aduoluere motus.
E t dubios proferre gradus, oculisq́; ſoporem
I nijcere, & totis generare ſub artubus ignes.
C auſa mouet non magna Senes. faciliq́; Lyæo
I nduit aſtrictos mens non ſibi conſcia ſenſus.
E t iucunda bonis res eſt ea, cernere quo ſe
P rima Senum motu, ceu preſſa rigoribus annos,
R eſtituat natura: genis cum inferre calorem
E t membris ſatagit: rutuloq́; ita tempora flore
O ccupat, ac hilares inſcribit lumine vultus.
T ùm blandi mores, puerosq́; imitata loquendi
G arrulitas: veteris tum fortia facta iuuentæ,
T ùm belli caſus, tùm multa pericula: tum quo
S ucceſſu fuerint ſtudijsq́; & honoribus vſi:
Q uantas luſtrarint terras: quibus alta procellis
Æ quora tranſierint reduces. quo more fideq́;
P rincipibus grati: iuuenes quæ denique paſſi
M ulta aduerſa ſient: quo caſtra Ducesq́; ſecuti
O fficio, & ſuperent quibus infortunia dextris.
Q uin hominum iſtius moresq́; & plurima ſecli
M unera: qua vitæ curſum integritate pararint
E xplerintq́; ſimul. quæ Diſciplina fuiſſet,
Q uis iuuenum pudor: & miſero quàm grata parenti
F ama foret, ſi quæ de gnato læta referri
A udierat. quantos tùm terra æquiſſima fructus
E t lucri quantum cultoribus attulit: æuo
H uic planè abſimilis: ſterili cum ſemina culmo
R eddita, ſpe lactant miſeros fallace colonos
I mpenſasq́; vorant, ſortemq́; ex fœnore ducunt.
T ùm vina vberius, pecorum fœtura, ſuesq́;,
E t quæ multiplici ſeruiret copia menſæ
M aior erat. vili proſtabant ære, fuitq́;

M erx omnis facili propoſta & vendita nummo.
D eniq; quæ noſtri maiores ſecla ferebant
Æ urea, ſub noſtris exacta parentibus eſſe
D ixeris, hic verſo prorſus ceu cardine mundus
N utat, & à veterum ſtudio ac virtute recedit.
V na tamen Senibus ſupereſt fiducia: quòd ſe
V icturos non eſſe diu, ſecliq; ſequentis
V iſuros cladem funeſtaq; tempora ducant.
N am quæ cernis adhuc, meliora exiſtere, quàm quæ
S iue odiſſe velis, ſeu non tibi labier optes.
L ongæ æquidem ætatis ſpacium mihi ruga ſenilis
P rodit: & antiquis hæc cum præſentia vera
C omparo lance: boni nihil eſt quòd cætera ſperent
S ecula. deterius ruet in noua vulnera vulgus,
E t grauior noſtros prendet fortuna minores.
C eu venti variant, variant ſic tempora ſortes:
E t plerunq; bonis quæ ſint triſtiſsima reddunt.
S ic fortaſſe Senes inter ſua pocula Baccho
F lammati, veteris referunt præconia mundi:
H ortanturq; ſuos, verbiſq; ad maxima firmant,
V t quæ iuſta ſient cœlo duce facta ſequantur.
D igreſsi, placidè componunt membra cubili,
E t ſomno ſibi preſſa leuant, curaſq; reſoluunt
S ecuri. Sic Noah pater, cum vina cerebro
S pirituum tenues aduoluunt blandula flammas,
D ormit, & expaſſo conuoluit ſomnia ventre.
P rima quies iam læta aberat: cum ſtragula motu
D iſcutit, ac nudos cernendus procubat artus:
N eglectus fortaſſe ſuis, qui rura ſecuti
N on iam præſentes dominum curare miniſtri.
Sam Patris deriſor
V tq; iacet: redit ex aruo Cham filius, ille
S iue ætate minor, ſeu mente: patremq; iacentem

Vt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V t videt, ac nullis obtectum veſtibus: auſu
S tultus, & immani ſatus ad ludibria ſorte,
I lludit patri: tollensque impune cachinnos
R idet, & haud leuibus miſcet faſtidia ſannis.
S iue animi vitijs oculo & ſceleratus vtroque,
S eu ſermone procax & inepto garrulus ore,
P lurima non ſacro congeſsit ſcommata vultu,
A tq; abit. Heu quanta eſt miſero plerunque parenti
P ræſertimque ſeni, pro gnato cura: quis ardor,
Q uanta etiam anxietas? quæ ſollicitudo? ſed hic quid
P ro tanta reddit ſancto pietate parenti?
S cilicet à Chamo traducta eſt regula blennis
B ucconique fero, meritis qua præmia ſoluat,
M aiorumque fidem cumulato penſet honore.
I mpuri mores igitur, vel inepta ſalacis
P lurima probra animi, curſusque perhennis, & omni
S tulticia peior ſapientia, clamor, & ipſum
P ectoris ingrati, quantum eſt onus: improbitasque
E t furto plerunque comes Venus impigra: quoſuis
L ædere, & à nullo laudem virtute mereri:
H anc, inquam, ſcelerum laruam, vitæque furentis
D ira quis acta canat? labor eſt in carmine, cum ſe
N ata orco ſoboles inuito ſæpe Poëta
I ngerit, ac ſacris obiectat triſtia Muſis.
E t dicenda tamen ſunt monſtra aliquando: velut res
Æ mula naturæ: cum tranſplantata ſecundo
E rrat ab euentu: nec fit quod prima volebant
S emina, & informes reddit membranula fœtus.
V t ſatis eſt Chamo viſum riſiſſe parentem,
E t ſancto illuſiſſe ſeni, quem numine ſciret
P ropitioque Deo lymphis ſuperantibus vſum,
M ultaq; ſub gemino toleraſſe pericula mundo:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M ox abit. Vtq́; abijt, fratres adit impiger: excors
S tulticiaq́; grauis, ceu diro futilis ore,
A c circum patrem quæ ſunt ſpectacula narrat:
C onſueto pro more. etenim qui ſeria potis
O fficia exhibeat, gratoſúe accommodet vſus:
R arus erit. plures certè in faſtidia mittent,
I lludantq́; adeò miſeris: ſannaſq́; iocoſq́;
I ngerere, & leuibus certant agitare cauillis.
E brietas Orco digna eſt: Letheſq́; paludis
E t famæ ſoboles: cui terræ mixtus & auris
A diecit Bromius celeres feruoribus alas,
I ncertoſq́; pedes & verba fluentia iunxit.
I llo igitur Sathanas, Acheronq́; & tota miniſtro
V titur inferni ſoboles: quem maxima circum
C limata terrarum, circumq́; vagarier vrbes
E t populos, Stygiæ rector iubet arcis: & omnes
F allere, & vſura cumulandas ducere ſortes.
Q uos ergo infernus primo nequit acer hiatu
P rendere, & euerſos ardentibus abdere tectis:
H os vino captos blanda ebrietate, malignis
A rtibus incendit, circloq́; in naribus acto
A d ſcelerum formas, ad fœda ac improba ducit.
S ic ductis facile exitium eſt: niſi multa bonorum
V el reuocet virtus, vel cladibus arceat: & quæ
E brius haud etiam diſpoſta pericula cernit,
A uertant alij, curſumq́; in vulnera tardent.
E tſi igitur crebra nihil ebrietate putandum eſt
T urpius, & vitij eſt culpanda licenta: Si quem
H ac tamen interdum videas fortaſſe parumper
E uerſum, & dulci iam victum membra Lyæo:
H umanum eſt dignumq́; Deo rationibus vti
Q uæ miſero proſint: quæ captum mente reducant

Quæq́;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uæq́; errata tegant lectoq́; locoúe bearint.
E t labi facile eſt: & adeſt occaſio, quæ te
P ræcipitet: ni quid melioribus vtier aſtris
E t præſente Deo vitæ in tutamina poſsis.
H anc operam præſtare bonos decet omnibus. vt quid
E ſſe velis igitur duruſúe aſperúe parenti,
Q uo viuis genitore? Deum eſt læſiſſe, parentem
C ontempſiſſe tuum. Scelus eſt hoc omnibus vnum
M aius: quod vitæ clades præſentis & æui
A uxerit, & Stygio poſt funera torſerit igne.
E rgo tuos animis non tantùm inferre parentes
E t coluiſſe velis: externo opus eſſe putabis
H oc etiam, quo ſe prodat reuerentia, ſigno:
V t pia membra tegas, quæ te texêre: Seneſq́;
O re, manu, ſtudijs, cura & pietate iuuabis.
H æc cœlum virtus peperit. nec præmia vitæ
D efuerint. ſanè cumularit gloria laudes
H æcq́; tuos melior recrearit fama Nepotes.
Q uin neq́; res cæco conuoluitur ordine: ſed quo
T u plerunque tuos tractaris more parentes,
D ignariſúe loco, aut feſsis ſolatia præſtas:
H ac tibi lance tui reddent æqualia gnati,
E t ſimiles dent eſſe vices. ingrata minorum
A ffliget te vita Senem: capieſq́; quod olim
E s meritus: iuſtoq́; redit tibi nauſea diſco.
T um doleas, cùm tu patrem violando doleres
A nte nihil. iuſta eſt ſupero ſententia cœlo:
E t nihil eſt Diuos contemnere. Iuppiter æquo
L umine mortales & eorum facta tuetur,
I nq́; ſuos ſeruata dies immota recondit:
V t quod ſis meritus ſimili ſub pondere reddat.
P ropitius ſedenim clemenſq́; bonuſq́; vocanti

Sis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S is Deus: & miſeræ nihil acta inuiſa iuuenta
E ſſe mouenda putes. Si quid tibi ſæuiat ira,
D eficimus: cùm multa reos iniuria cœlo
P ræſtet, & ingratæ ſit noxa ampliſsima vitæ.
I nterea fratrem fratres mirantur. & vt rem
C ognoſcunt, properis rapiuntur curſibus. vltro
mi et Japheti in atrem dormientem pietas
N il ſe immiſcentes Chami ſermonibus. aſt cum
A cceſſere quidem propius, capit alter & alter
C onſilium, ne quid nudati membra parentis,
Q uæ natura tegit, ſpectare virilia poſſent.
A uerſi ſubeunt igitur: chlamydemq; decorè
I nijciunt: nec quæ cernenda haud membra fuiſſent,
V lla vident. non Theſaurum cumulare parentes
M aiorem natis, maioraúe lucra, pudore:
Q ui ſi ſolus ineſt, poterint & ineſſe videri
C ætera, & auguſtas in vitam mittere ſortes.
D ij quantum laudis veræ eſt ſoboliq́ue patriq́ue,
E ſſe bonos. cœlo venit iſta modeſtia, nec iam
S edibus incertis noſtros ea tranſit in artus.
P ræſertim ſenibus ſi ſeruiat æqua. voluptas
O fficio capitur, cùm mens ſibi conſcia recti
F rondet, & interno gaudent præcordia motu.
I amq́ue Senem nexu ſomnusq́ue quieſq́ue reſoluit,
E t ſibi diſcuſsit reparato vincla cerebro:
C um ſimul & fuerant ſtolido quæ triſtia nato
D eſignata videt: ſiue huic ſuus acta reuelat
S piritus: angelicis ſeu prodita vocibus haurit:
S eu famulis perſpecta, nihil reticenda putarint
Q uæ mala non caſto patrarat filius auſu.
E t mirari equidem iuſti potes omnia cœli
A rgumenta. ſed hoc, libeat ſi vera fateri,
I mprimis moueat: quòd quæ ſecreta maligno

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I Impuroq; animo potes affectaſſe videri,
A tq; occulta tuis cupias conſortibus eſſe:
H aud occulta ferat ſuperûm ſententia. Sed ceu
P ræſentem ſorex ſe voce ac murmure prodit:
S ic ſcelus infando perfectum more, ſilendo
S eſe aperit: cumq; haud loquitur, tamen omnia pandit,
E t ſeſe in pœnas quocunque ex indice mittit.
P oſtquam igitur Chami didicit pater acta, dolebat
P rimùm animo: quòd tanta quidem vecordia gnatum
I n tranſuerſa trahat, nihil vt ſe lege moueri
A ut ratione velit: pietatem deſerat, & quæ
E xitio pœnaq; luat, malefacta ſequatur.
A ch tete natum planè infœlicibus aſtris,
I ntempeſtiuis eductum ſordibus. heu quid,
Q uid Fili iuuat eſſe malum, Stygijq; draconis
I uſſa ſequi: potius magno quàm pectora cœlo
S ubijcere, & factis æternum inferre Tonantem?
A ch planè aduerſo parientem numine: cum te
A d luctum genitrix & ad omnia dura creatum,
I ngratumq; dijs tanta eſt enixa labore,
E t tantis fouit ſtudijs, cùm tenerior eſſes
E t natu minimus, ſeræq; ætatis & æui:
V t quo nunc fœlix gauderet mater alumno
E t tete feſſis ſolatia rebus haberet.
Q uin tibi iuſta etiam maturo plenior æuo
M ilitat annorum ſeries: & multa videndo
E xpertus, poteras alio tua facta tueri,
A tq; alio proferre gradu. te exempla mouerent
E uerſi paulò ante ſoli: quando omnia lymphæ
O mnia pontus erant, ſtragemq; & funera noſtro
H uic generi iuſta Deus intulit horrida lance.
T um natura dedit conſerti iura pudoris

E T

Noachi dolor sup filium Chamum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

T e ſentire: intuſq́; geris quo cuncta tueri
H oſpite recta potes. nec tete vana tuorum
I n ſcelus inuitat fratrum petulantia: nec res
D ifficili poterat conatu hæc improba vinci
Q uorſum igitur Fili raperis? heu quanta minores
S ulticia inuoluet? peccati ea præmia noſtri,
E t pœnam pro labe putes. hos æmula fructus
I n noſtros fudit maiorum audacia natos.
E t tamen haud ſuperis tete impellentibus iſtud
C rimen obis. tua te liberrima penè voluntas
E fficit eſſe malum: flammas Draco ſubijcit. hæ te
P ercellunt cauſæ, teq́; ad non ſana perurgent.
H eu fili: heu cur non melioribus vteris auſis:
E t tete cœlo ſtolidum patiare moneri,
V t ſapias? ſedenim quis numina iuſta, Deoſq́;
Q uis prohibere poteſt, vt non quæ digna receptes,
E t tua probra luas? ſuperi ſententia cœli
P erſtet, & inſcriptæ durent tibi pectore leges.
S ic Senior magno diſtractus in ardua luctu:
C um ſimul erumpens, cœleſtiq́; incitus igne
...bam à Patre male-dictus
I ngeminat: magno proles tibi Quarta nepote
S it maledicta: patriſq́; luat delicta Canáan,
A duerſumq́; habeat factiſq́; anniſq́; Tonantem
Æ thereum: quod me contemptui habere parentem
S uſtineas, noſtroq́; illuſeris improbus æuo.
I s fratres inter ſeruus ſiet. omnibus illum
P ercelli curis, & triſtia ferre neceſſe eſt.
...em benedicitûr
S EM verò fœlix, & libertate potitus
Æ terna viuat: cuius Benedictio firmæ
S it ſubnixa baſi, patrio quam maxima cœlo
E xtulerit diuûm ſoboles, primæua Tonantis
G loria: quæ noſtros à Semo traxerit artus:

Vt

V t Chami ſannas, atq; Orci vincula tollat.
Q uin tua non tantum tete Benedictio iuſtum
S eruarit: Iaphetum etiam pia facta ſecutum
A pprendet. patrijs fortaſſe excedere regnis,
T errarumq́; potes colere vlteriora. ſed is te
S aluo ſaluus erit: quæq́; eſt tibi gratia fratrem
I lla etiam ſera ſub poſteritate bearit.
I nterea Chamo, qui fortè virilia riſit,
H is veniat membris luctuſq́; & plurima vitæ
I lluies: profligato cum fœda pudore
S ectatus pœnam cumulatis ſordibus altè
A uxerit, ac oculis hominum ſua crimina pandat:
D onec & acceptæ fœcundo ex vbere terræ
E xcuſſus pereat malefacta ob grandia: cùm nil
F raternus ſtulto parcatúe aut deferat enſis.
H æc habeas tibi Fili excors à ſobrio, & illo
P atre quidem, quem tu ridebas ebrium. amarit
P oſteritas iuſtum, crimenq́; in morte piabit.
S ic dixit. reliquis ſedenim tum fratribus horror
I ncuſſitq́; metum, ſubigitque in membra ſtuporem
A ttonitis. tamen hæc cùm ſcirent cœlitus eſſe
P romulgata, probant. patri ſe ſternere: gratos
I n cœlum vultus, dextraſque in ſidera tendunt.
S olus at immani tactus feruore parentem
F aſtidit magno Cham filius obrutus igne
I mpietatis: vt indigna tulit aure, futurum
S e reliquis ſeruum: cui pridem maxima patres
D etulerant natu minimo: vt qui prorſus haberet
I mperium, ac alios dominandi iure præiret.
E rgo vbi ſe dicto extremum decernier, & iam
F ratribus in ſeruum, vitæ in ludibria mitti
A udierat, flammis ſuccenſus pectora ſeſe
P rotinus abſcindit communi à fœdere: ceu qui

Japhet itidem

I pſe ſuis deinceps iam rebus conſulat: ac quam
D eligat ingenio formam vitæúe lociúe,
E t tutas quas quærat opes, ſine clade ſequatur.
V lteriora quidem fratrum commercia non ſe
P oſſe pati: nec ſe genitori hîc amplius æquum
P ræbere, at tacitas meditari in pectora lites,
D elirumq; ſenem totis odiſſe medullis.
Q uin illud ſeruire, animos & pectora toto
C ardine depulerat. graue conuerſatio Chamo
I nijcit iſta iugum: nec ſe capere amplius illo
S piritus igne poteſt. Quin iam manifeſta pateſcit
C auſa abitus. ſed enim tacitas ſibi decoquit iras
E t premit inductos alto ſub corde dolores.
I nterdum tamen hæc ſecum, méne omnibus vnum
P oſt habitum? quin ipſo etiam genitore repulſum
I mperio, & veluti ſeruitum fratribus ire?
S ed Senis haud ego verba moror. iuuat omnibus eſſe
F ratribus inuiſum? dum meme vlciſcar, & omnes
L æſerim, & optatis violato iure fruamur.
A ſperius tamen in patrem nil mouero. ſeſe
C onficit ipſa ætas, ſtolidoq; fatiſcit. at iſte
S emus, in immenſum quem tollit gloria, Si quid
M e mea fata ferant, præuiſaq; regna ſecundent
S entiet haud noſtrum maledicto impune petitum
E ſſe caput. dabit hic cœlo mihi vindice pœnas:
S i quæ conſilio, ſucceſſu aut enſibus vlla eſt
I ntemerata fides, & dextram fata ſequuntur.
H æc ſecum tacito Chamus ſub pectore. Sed nec
A uſu erat ille minor, quàm pectore. protinus illam
Q uæ Semo patris conſenſu obuenerat oram
T errarum, & primis Euphratem curſibus ambit,
O ccupat, ac latè dominatum promouet, auſtrum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N il etiam accedens: quanquam dominarier auſtris
I uſſus erat, medioſq; inter ſe condere Soles,
A frorumq; iugis ſalebroſos figere greſſus.
H anc igitur Semo poſtquàm interuertit humumq;
E t patriam magno confiſus robore ſortem:
P ræſidijs ſeſe actutum confirmat, & vrbem
M olitus celſa diduxit mœnia turri,
A ptauitq; trabes, iunxitq; bitumine muros
G raſſatus, belloq; furens: & dogmata veris
P lanè aduerſa ſerens. fratriq; hominiq; Deoq;
E x æquo inuiſus: fonsq; impietatis, & omnis
C auſa mali: quo vel virtus, vel maxima cœli
C ura abit, ac mores violenta licentia perdit.
A & vbi Noah pater ſcelerati plurima Chami
F acta videt: ſtudijsq; nihil ſupereſſe, quod vllam
P romittat vitæ formam melioris & vſus:
C umq; etiam ſoboli maiorem increſcere cernit
S tulticiam: & patrios amplectier vndiq; ritus,
C ontemptoq; Deo cœliq; mariſq; potente
I dolum ſtabilire, animiſq; inferre profanos
C ultus, & recto vitam non ducere greſſu.
P ræterea cùm linguarum confuſio mentes
D iſtrahat, ac ſciſſo concordia diffluat vſu:
I nuadatq; metus cunctos, vbi tanta Tyranno
N imrotho ceſſit rerum prouincia: nec ſe
I am tutum Senior dira inter monſtra ferebat
O biurgatorem, cùm verba minantia pœnas
S iue ægrè admittant, ſeu planè audire recuſent:
C umq; etiam tendi Semo plerunq; videret
I nſidias gladioſq; vrgerier vndiq;, ceu iam
S ordibus excludi fraterno milite: ceſſit
N oah pater ſtultis Chami feruoribus. & ſe

Nimrod Saturnus Babylonius, in Campo Sennaar turrim ædificat Babel, anno salutis ex aquis 131.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E x Oriente mouens (Iapheto forſitan ipſo
A dmonitus: cuperet tuta qui ſede parentem
D egere, & exorti vitare pericula regni)
H eſperias quocunq; modo, quocunq; miniſtro,
E t quacunq; via terras adit, Itala rura,
O enotriosq; viros: Latij qui prædia regni
N on ita cepiſſent dudum exercere, boumq;
O bſequijs teneros ſub aratro vertere ſulcos.
H os apud extremam tum vitam Noah latendo
E xegit, Latiumq; vocat: quia tutus in iſtis
S ecurusq; manens ætatem finijt oris:
H icq; adeo, infœlix vbi nunc eſt Roma, quieuit.

Noah in Italia mortuus

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM

LIBER II.

INTEREA ſeſe Iaphet dilatat, & omnem
Explicat in Boream, lateriq; Aquilonibus altè
Subiecto inſiſtit: ceu pridem lege parentis
Acceptas Boreæ regiones occupat, acri
C ontentus terra geminas quæ ſpectat in Arctos.
I ngens eſt tractus, lateq; oppoſta rigenti
T erra polo: quà frigoribus ſubiecta ſtupendis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Climata læta fides: niuibusq; albeſcere montes,
Arua tegi tolliq; vias, protendier vmbras,
Et viridi pinus frondere cacumine cernis.
Hic igitur ſobolem poſtquam accepit angulus ipſi
Iapheto, numeris excreſcit protinus & ſe
Multiplicat: primisq; implet ſubarata colonis
Et campis habitacla locans, & pellibus vtens.
Longa equidem eſt ſeries: ſed rerum huc omnibus vna
Summa redit. Genus hoc hominum ex Oriente per omnes
Arctoi lateris ſeſe effudiſſe meatus,
Et Scythicas tenuiſſe plagas, circumq; paludem
Conſediſſe diu noſtras Mæotida gentes.
Illic Cimmerios Gomero patre creatos:
Getheroq; ſatos fixiſſe palatia Gotthos,
Aſcaniamq; adeò ſobolem, Daosq; Henetosq;
Tum ſibi communes iunxiſſe in robora dextras
Certum eſt, & mixtas numeris auxiſſe phalanges.
Ex illis progreſſi igitur regionibus omnem
Quà patet in celebres iter & proſpectus Iberos,
Impleuêre locum: Celtasq; Italosq; Britannosq;
Et quæ Germanis ſunt prima exordia regnis,
Conſtituêre. nihil dubites quin priſca propago
Et ſeries hominum, Arctoi ſit copia mundi,
Quæ ſimul Europæ Borealia littora certis
Gentibus oppleuit: ſparſasq; hinc poſtea latè
Imperium mouiſſe, proculq; vrſiſſe nepotes,
Iapheti ſobolem & genitoris ſemina iuſti.
Gotthorum res prima fuit. Heu quanta vetuſtos
Inuoluit caligo patres, dum nulla ſuperſunt
Hîc monumenta: quibus quod verum eſt dicere, lucem
Et tenebris inferre queas. res omnis inani
Ceu coniectura dubioq; ex lumine pendet.

Japhet ſeptentrionales terræ plagas occupat

Cimbrorum nomen Cimmeriis factum ... dicit; Cimmerii a Gomer filio Japhet progreſſi ſunt ex Oriente ad hoc littus noſtrum

Gotthi

Vt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V t numero ex toto conſtet nihil: vnde priorum
S it notum genus, & patria, & progreſsio, mores,
A tq; iter, & primæ tanta ad faſtigia cauſæ.
Q uod cuiq; arriſit, verum eſt. proh plurima damni
I ncrementa, feræ quæ paſsim plurima gentes
E t funeſta dabant: cum læſis vndiq; Muſis
B ibliothecas, arreptosq́; tyrannide libros
I gnibus abſumunt, flammisq́; inuoluere certant.
A ut ego quid Phario congeſta volumina Regi
I mmani flagraſſe rogo, penitusq́; fauillis
I ncinerata querar? fuit hoc Philadelphus honore
P ræcipuos inter ceu lucida ſtella Monarchas:
Q uòd nihil impenſis & opimo duxerit æri
P arcendum, claris dum ſcripta diſerta Pelaſgis
A ut Solymis conferta viris: aut vllius arte
I ngeniouè, licèt Phario procul abſit ab orbe,
P rodita, & Aönijs pars ſint & lumina Muſis:
C ontrahat, ac numero ſcriptorum diuite regnet.
Q uin ſit Alexandro nomenq́; & gloria, primus
Q uòd tantam poſitis fundarit mœnibus vrbem,
E q; ſua intulerit ſolertes gente colonos.
A t verò decus hoc Philadelpho ceſſerit: vnus
Q uòd rerum ſatagens doctrinas publica mundi
C ommoda promoueat, pretijsq́; ac ære redemptos
I nferat authores, narrataq́; ſeria ſtipet.
H oc monumentum igitur graſſanti prorſus ab igne
V aſtatum, toti iacturam dixeris orbi
P ræcipuam. quid enim? quamuis fortaſſe ſilendo
C ætera prætereas, fuerint quæ maxima: nónne
H umani generis ſeriem, quæ prima per omnes
E ſt mundi tractus & primas ſparſa per vrbes:
V el planè abſumptam, vel cæcis deinde tenebris

Ceu

C eu merſam ſupereſſe putes? nihil ignis & vnda
P arcit: alunt certam vulgata incendia mortem.
E t tamen vna ſalus ſcelerato deniq; mundo
H æc ſupereſt, coniecturis ad maxima ſeſe
T ollere, & è dubio ſibi fingere priſca relatu:
E rroris iuſta mercede. Iouemúe Tonantem
A ccuſes? ſed enim magni diuina voluntas
E ſt Iouis, vt pacem & fuerint quæ pacis honeſtè
Q uiſque colat. ſi tanta homini fortaſſe voluptas
T antaq; cura foret ſacris vigilaſſe Camœnis,
S tulticiæ quanta eſt & belli flamma, valerent
R ectius, & generi conſtarent poſpera noſtro.
N unc quidam vani captent cùm nominis vmbram:
E t ſibi neſcio quæ ſpondentes magna ſequantur:
E uenit, vt medio factorum gurgite perdant
N omina, & obſcuros immittant rebus honores.
H oc vitæ pretium eſt & famæ lapſus, honeſtis
C ùm nihil ingenijs, cùm doctæ nulla Mineruæ
P ræmia detuleris: cui ſoli eſt plurima Diuæ
R elligio, & ſeris inſcripta Nepotibus ætas.
S unt animo quidam inſipido furijsq; venuſtè
I nflati, qui ſi gladios fortaſsè vel arma,
A ut clypeos, aut loricas, aut bellica leni
N eſcio quo tandem tractarint ſpicula caſu.
Q uas non hij voces? quæ non ſtratagemata ſæuis
R ictibus oſtentant: quæ non tibi funera, quas non
I nterdum ſtrages funeſtaq; prælia narrant?
H îc tibi Maſſagetum virtus, pulcherrima virtus
M aſſagetum, Lybies calor, aut Hiſpania Gotthis
S ubdita: Celtarum vaſtatos milite fines,
A ut varia pridem mulctatos cæde Britannos.
Q uid verò Danos toties, totiesq; petitos

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t fuſos? ſed enim Ruſſorum cladibus auctos
E gregiè titulos: nunc Itala rura feroſq;
S auromatas: vel quos fluitatem iunxit ad Iſtrum
P ugnaces fortuna viros: & quicquid acerbi
E ſt generis ſermonum: vbi nec moderatio, nec res
I udicijq; modus ridendi terminat oris
E luuiem, & nullo ſeſe pudor attrahit vſu.
H æc cùm multi equidem citroq; vltroq; volutent
C onſtanteſq; nihil cumulent in guttura voces:
M irum eſt hæc plauſu tamen accipi: & eſſe remunctæ
N on aliquem naris qui verba procacia bellè
A rguat, ac leuibus ſtringat mendacia ſannis.
I ntereà gentis neq; conſtat origo: nec annis
E ſt inſcripta fides, laribus qua luce paternis
E xierit, ferroq; vias patefecerit & ſe
I ntulerit populis, perigrinaq; culmina ſternat.
O mnis in obſcuro poſita eſt lux. & tamen orbi
N eſcio quid tandem affulſit, cum priſca referri
S criptorum monumenta vides: ſed languet id ipſum
A tq; alijs tegitur, ceu res incerta volucris.
Q uantæ autem rixæ? quanta eſt contentio? quidam
E Notijs mundi regionibus ardua Gotthis
A gmina traducunt, ſeptemq; in regna Trioni
S ubdita tranſportant Sueonumq; in littora mergunt.
A ſt alij è Borea, dij quanta voce profectos
E ſſe tonant. ceu cum ſe examina laxa repente
D iſpergunt, variaſq; implent ſubeuntia corbes
E t grauibus vicina premunt aluearia bombis.
ott horum exitus S ic Gotthos facto memorant velut agmine cunctas
O ppleuiſſe etiam terras: aut plurima multis
D amna dediſſe locis: donec vel regna, vel vrbes
C ondiderint: partamq; adeò virtute quietem

Intule-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I ntulerint populis ſeq; in ſua commoda firment.
H is ego quid tandem rixis, vel ineſſe putarim
V eri, vel noſtris ceu certa inducere Muſis
E t proferre queam? res vna eſt vera: profectos
E x Oriente diu circum Mæotida lætis
I nſediſſe locis. qua cum regione potiti
E ſſent, ac numeris ſoboles iam creuerit: inde
T ecta mouet, totiſq; iter eſt aggreſſa maniplis
H eſperios petitura. aſt non ſucceſsit eunti
P rotinus hoc. multis res intercepta viarum
F lexibus, ac varijs fortunæ ambagibus errat
O biectatq; moram: ne quod fatalia Regnum
S idera promittunt, & honeſtos inter Iberos
O ſtentant, primo liceat ceu prendere curſu
E t ſubitos inferre pedes regionibus: hîc qua
P òſt tellure graui totos regnabitur annos
T ercentum, & feſſo ſtatuentur mœnia Gottho.
N am tranſgreſſa breues gens hæc Mæotidis vndas,
C ùm ſimul Europæ latus attigit ardua, ſeſe
A gminibus dirimit, dupliciq; ex ordine terras
O ccupat. Euxinum pars accolit altera pontum,
A ltera ſub Boream diſceſsit: habetq; vetuſtas
H îc ſedes, vbi nunc vaſtiſsima Scandia regnis
F loret, & eximio turgeſcit iugera cultu. Scania
S candia diues opum ſtudijſq; aſperrima belli
D um fortuna fuit: pretioq; & honore virebat
V irtus, & patria quæſita eſt gloria laude.
N unc varij mores, variæq; in prædia gentes
I nductæ, multa ceu laxant vincula priſcæ
Æ tatis fideiq; manu, propriaſq; ſecutæ
A ut ſordes vitæ, aut rerum compendia florem
D ecutiunt, tenui & ſe libertate tuentur.

Q uæq; olim toto ceu prædas egit ab orbe,
N unc verſa ſeſe prædas vice præſtat, onusq;
E tſi non ſentit, ſentit tamen. omnibus vna
F rugibus exundans, quacunque acceſſerit agris
C ultura, ac preſſo tellus concedat aratro.
A ut ego quid ſyluas, quid montes ære grauiq;
A rgento lætas, quid flumina, quidúe ſecundos
N auigijs portus, & opimas piſcibus vndas
F æcundosq; lacus, aut ferri dura rigentis
P ondera, quidúe feras, quid equos, vrſosq; lupoſq;,
E t Martis genus ac maculoſæ tergora Lyncis,
C ui pretium res eſſe dedit: quid deniq; fœtos
R angiferos memorem & denſatas pellibus Alces?
T erra apprima ferax rerumq; vberrima, ſeu ſe
O bijciat curis hominum, cedatq; colonis:
S eu certè in Boream mundiq; ſub vltima tendat
C limata, & obſcuris mergat ſua lucra tenebris.
Q uid gentis mores humanaq; pectora dicam?
E st quibus officio nil dulcius: iſtud honeſtè
S i tamen exquiras virtuteq; iuſta ſequaris.
D apſilis eſt plenaq; nihil tibi lance negarit:
A pponitq; libens quòd vel fortaſſe facultas
P ræbeat, aut tute poßis cum laude mereri.
Q uin illam nuſquam cumulandis ſordida nummis
C ura premit, ruti loq; nihil ſe ſubijcit auro.
Q uo ſeſe reliqui populorum more fatigant,
S ollicitisq; animos opplere laboribus: vt ſub
A rtibus iniuſtis etiam ſua plurima ſtipent
C ommoda, & è turpi denſent marſupia lucro.
N on his opplerit ſe Scandia ſordibus. acri
S uſcitat ingenium virtute, & honeſta paterna
S ubratione colit, priſcisq; ita moribus inſtat,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V t minimè facili contedat lege vetuſtos
M aiorum ritus ſolitumq́; parentibus vſum
T ollier, aut leuibus conſueta euertier auſis.
C eu fit, cum reliquas vel inepta licentia gentes,
V el triſtes animo furiæ, morumq́; ruina
P ræcipitat, veteresq́; nouo premit igne tabellas.
A ut ego quid veſtes memorem, cum forma plicæq́;
I ſta antiqua manet? planè argumenta ſuperſunt
H æc etiam vitæ, & ſecli rudimenta prioris,
S implicibus digeſta modis habituq́; modeſto
E t plano: cui non funeſta ſuperbia limbos
A ddidit, aut ſtrumis detorſit inanibus oras.
V eſtibus hîc vti videas habituq́; colonos,
E t varias ſe ferre nurus, iuueneſq́; ſeneſq́;,
I nnuptasq́; adeò, quæ captant læta, puellas
I ndulgere: quibus veterum ſpectatur auorum
S implicitas: & adhuc teneri veſtigia mundi
D eprendiſſe potes. ſtricta eſt, & quatuor vſque
P artibus hinc atq; hinc, totidemq́; ita iuncta per oras
V t nihil emineat, proſtetúe fluatúe, redundetúe,
E t noua ſe prodat ſtolido dementia luxu.
V ix equidem curuum geminas admiſit in orbem
C ommiſſura plicas, facili qua proxima nexu
O ra coit, preſſatq́; leui confinia labro.
C ætera ſuppoſitis æquata eſt artubus, ipſis
L ata etiam manicis: quæ ſi dimiſſa ſub imas
P endeat arcta nates, iccircò haud protinus atram
L ambit humum cauda, neq; ſyrmate verrit inani.
O mnibus vna quidem ratio eſt forma. tametſi
Q ui ſeſe ingenuis nunc eſſe parentibus ortos
O ſtentare volunt, alios imitentur amictus
E t ſibi vicinis è gentibus obuia ſumant

D amna: quibus ſolui veterum ſacra vincula morum
P oſſe, vel induci loculis diſpendia cernunt.
Q uanquam propterea haud ſapiant: cum penè ſcientes
P rendentesq́; etiam pereant: vbi plurima duros
S æpè quidem ignaris ſtruit imprudentia nexus.
A ut quæ ſtulticia eſt impenſis corpora tantis
D iffluere, ac pretijs viles onerarier artus?
Q uid quæſo eximij eſt: ſi quæ fortaſſe relicta
E patrijs venêre bonis, violata profundas
E t peſſum protrita dabis? quidúe inde venuſti
Q uidúe decori inerit: vario ſi mixta colore
A ut ſi ſciſſa feras, mæandrisúe obſita? vel ſi
S idereas Iunonis aues imitêre, vel vtri
A ßimulatus eas diſtento fœmora ſacco,
A c tenues volitent circum tibi ſtragula ſuras?
S ed tenue eſt quo ſe furor & dementia prodat,
L uxurians. fragili ſunt hæc ſua præmia mundo
S tulticiæq́; lues: maiorum vt moribus atri
N eſcio quid ſemper cumulatis ſordibus addat
P oſteritas: quæ Barbariem cum geſtiat omni
P rofligare manu, ciuiliaq́; acta tueri:
H ei vereor ne Barbariem magis attrahat Orbi,
A c veteres inter ſit ſordida beſtia ritus.
C iuile eſt Virtutis opus. Si fortè parentes
C rudeli ſæuire animo, ſtudijſq́; malignis,
E t nimis inſulſo torquebant verba palato:
H anc emendaris prudensq́; ſagaxq́; proterui
I ngenij labem: miteſq́; reponere leges
E t ſacros firmare velis in pectore mores.
S cilicet hæc veram ſtudia ob contraria laudem
C onſuetudo parit. nulla eſt, quæ gloria vanis
C aptatur ſtudijs, & re ſe firmat inani.

Effera

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E ffera Lerneæ cum monſtra paludis & Orci,
O pprimit Alcides, hominum ſermonibus altè
E uehitur, primosq; inter gratiſsima diuos
N omina ſortitus multo celebratur honore,
T hurigerasq; ſuis ſtatuit virtutibus aras.
A t non par ratio eſt, ſi quæ ſunt optima turbes
C orrumpasúe. inerat priſcis ſua gratia rebus,
V tilitasq; inerat fœlixq; modeſtia, quas tum
Q uas natura etiam vera ſub lance probauit.
H anc ſtrauiſſe, Deos violare eſt: Numina quorum
S i non tam celeres, certas tamen æmula pœnas
R eddunt, ac iuſto penſant violata furore.
A ut nunc Europæ quæ ſera piamina gentes
A ffligunt? opus eſt non me monitore, docebunt
R es ipſæ: ſi cui fortaſsè aduertere mentem
E t ſpectare libet, ſtudiumq; & facta tueri.
N on ego iam interni quæ ſunt mala pectoris, altè
E xagero: quanquam fontemq; & prima malorum
S emina concluſo proficiſci è pectore dicas
E t tacitos ſibi ferre gradus, dum praua voluntas
N aturæque lues, vitæque licentia quiduis
T entet, & externos animum producat in actus.
S int ea ſecretis velut artubus abdita: nec iam
A ut menti excuſſus pudor, aut reuerentia fracto
L apſa genu, flammæúe libidinis, atq; proteruum
I nuidiæ ſcelus, & patienti auerſa Deo mens:
I ra, odium, cupidæque manus ad prælia, rancor,
E t quæ ſola animum funeſta ſuperbia fœdat:
H æc mihi Carminibus non ſint farrago. laterent,
A tq; vtinam ſolis lateant authoribus. Vt qui,
Q uæ mala ſunt foueat, quæ ſunt mala ſolus habendo
E t patiendo luat, pœnasque in pectore geſtet.

Publica

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ublica ſed quæ ſunt, & quæ ſunt cognita vulgò
C rimina, & externos ſeſe effudêre ſub actus:
H æc feriant oculos, animumq; ad ſeria ducant.
L onga autem ſeries atq; Ilias ampla malorum
S urgeret: hanc ſi cui rerum fortaſſe liberet
V ertere ſentinam, numeriſq; intexere cunctas
Q uæ peſtes populos ſupremaq; & infima turbant:
N os tamen iſta mouent, quæ ſi laudanda putares,
I am nil luxuries, iam nil diſſentio, nil iam
E brietas vitij, nec haberet inertia crimen.
A ut quæ prima querar? diraſúe ac effera dicam
I uramenta, quibus terramq; & ſidera miſcet
I mprobitas, cœloq; velut ſua bella minatur
I rritans. Proh quanta Deos violentia cæci
P ectoris oppugnat? nihil eſt elementa, ſalumq;
A tq; ſolum horrenda ceu voce laceſſere: nec iam
S olus in ore Sathan, Hecateúe aut fulmina, vel Styx
V el Lemures, cæcæ vel inania ſomnia noctis,
A ut Acheron, Plutonis opes, ditiſſima regna
I nferni, peſtes, & ſæua tonitrua. longè
D epulſa eſt ea turba loco, nec idonea noſtris
S ufficienſúe malis ſcabie velut obſita languet,
E t vaſto ſcelerum paſſim eſt exacta theatro.
Encomium Christi Salvatoris
S ed Chriſtus, generis Saluator, & vnica noſtri
P ortus & aura boni: quo nobis vindice nomen
C reuit, & expulſis Lux eſt patefacta tenebris:
I lle, Deûm ſoboles hominumq; Redemptor, & vnus
O mnis origo boni, & placati cauſa Parentis:
D irarum formis ſeruire procacibus vnus
C ogitur, ac ſolo conſtant periuria Chriſto.
H eu ſtirpem inuiſam ſuperis. quæ vulnera, mortem
S tigmata, lora, ſitim, fuſumq; in cæde cruorem

Per

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P er quæ ſeruata eſt ſtygios conuertit in vſus:
E t ceu rem nihili ridere procaciter audet.
I lláne Baptiſmo impietas eſt pacta? reditne hæc
G ratia pro meritis, cùm te Seruator Iēſus
C hriſtus ab æthereis excuſſum ſedibus vnus
R eſtituit, captoq́; dabat tete hoſte reuerti
I n patriam, & ſuperis deinceps clementibus vti?
A n tantæ vindex te libertatis & æui
P ropterea aſſeruit: reddas vt iniqua, merenti
O ptima? & hinc ſcelerum ſit parta licentia, vitæ
A uthorem vt violes contemptaq́; numina ſpernas?
E ia age, vel pudeat tete hîc conſiſtere: vel ſi
C onſiſtas, aliјs pudeat non moribus vti,
E t tam deformes in ſidera tollere vultus.
S it tibi mors Chriſti pretio: ſint vulnera: grati
S int tibi vibices, ſint ſtigmata ſancta. faceſſat
P roluuies morum, dirisq́; abſiſte. Tonanti
N on res æthereo viſa eſt leuis: vt tibi Gnatum,
V tq́; ſibi æqualem pro te tibi mitteret. adde
P ropterea diris frænum: tibi temperet ora
R elligio, virtus, pietas, moderamen, Olympus.
H oc tibi nocturnis ſtudium curisq́; diurnis
V num atq; acre ſiet. ſi iuramenta voluptas
A pprobat, es ſtygio pars verè obnoxia regno.
S ed ceſſo. Luxum qui veſtibus incidit, & quo
I lle etiam ſeſe genioq́; & acumine paſſim
V enditat, ac crimen plerisq; Cyclopibus auget:
V t culpare quidem facile eſt, ſic verſibus omnes
C omplecti formas diuerſaq́; monſtra referre,
H aud procliue etiam fuerit. Scelus omnibus iſtud
E xſuperat numeris, neq; ſtringi limite poſſit.
R es eſt, & vano non prodita fabula dicto,

N ortuagicis comperta viris, & gentibus orbe
Q uæ ſeſe toto noſtra hæc ad littora vertunt:
I nſcriptos templo populos, & imagine veſtes
E xpreſſas, vbi nunc Mareſtrantum nobile rupes
I nter & æquoreos ſubtendit mœnia fluctus.
H îc igitur portus ſtatioq; optanda carinis
C ùm ſiet, ac profugos admittat ab æquore nautas:
I ngenti veniunt numero, qui plurima mundi
R egna habitant: ratibusq; Orientis & alitis Auſtri
H eſperiasq; plagas Arctoo aut ſubdita cœlo
C limata diſquirunt. furit Æolus ipſe procellis
S æpius, excuſſasq; vijs in littora puppes
C ogit, & immani ſubigit freta cærula vento.
H îc portum tenuiſſe ſalus atq; anchora claßi
D ucitur, ac miſeras recreant prymneſia gentes.
E rgò vbi Nortuagico perfuncti turbine Ponti
I n tutum ſubiêre locum, Mareſtrantica viſunt
T empla duces: variaq; manu, ſignisq; vetuſtis
I ſcribunt latera ac variato emblemate pingunt.
C eu fit, diuerſos ſua conſuetudo vel vſus
C ùm rapit: vt læto fallant ſibi tædia geſtu,
E xpellantq; animis curas ac pectore vellant.
N amque ingrata mora eſt, & valde incommoda nautis,
D eſtitui vento qui iuſta ad carbaſa dexter
S piret, & optato promouerit embola curſu.
I ntereà feßis induſtria creuerit. aut quis
O mnia comprendat quibus ocia tollere certant
P ræſidia? hi pingunt: alij luctantur: at iſte
C urſat, & arrectos vocat in certamina fratres.
Q uidam lignatum cùm ſit progreſſus, eundo
C antibus indulget. quidam quòd ludere norint
A lueolis, equidem poſitis ſibi plurima nummis

Lucra

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

L ucra petunt, dubioq; ſequuntur fœnora talo.
H ic dormit rerum ſecurus: at alter Olympo
V ota preceſq; dicat, properaſq; & euntibus auras
P oſcit. at hunc curis inuoluit & vxor, & æuo
I am tener ac patrio ſpes filius vnica lucro.
H æc grauis eſt animo & conceptis ſarcina curis:
Q uæ quacunque premit ſtimulis onerarit acerbis
P ectora, & è tacito laſſat præcordia planctu.
P ræcipuè coniunx ſi fortè iuuencula tantos
A bſtruſoſq; animis gemitus commouerit, vni
C ui metuit. ſtultus qui quod metuiſſe volebat,
A ttrahit, ac pœnas ſibi ſponte adſciſcit inanes.
A ſt mercatorum cura eſt ea maxima: nautas
N on ita ſollicitos diſtrinxerit. Illa ſub æquo
T urba quidem rerum diſcrimina collocat aſſe,
N ec ſeſe vario patitur rumore moueri
V t doleat. quoſdam videas ſarcire ruinas
P uppibus, & tenui noua damna obducere ligno.
Q uoſdam errare vijs, lateq; excurrere. cunctos
H uc ſua cura rapit, triſtem quæ tædia gignit
D elinire moram, longaſq; ita fallere noctes.
S ic alijs alij dum ſeſe rebus & vſu
E xſtimulant, quidam diducto grammate ſignat
E uropæ gentes: patrijſq; è ritibus aptat
T ergora, & aſſuetos pictis circundat amictus.
H iſpanis chlamydem, braccatis fæmora Gallis
I talicisq; togam, laxamq; & ſyrmate longam
H ungaricis: ſtrictam atque enodem fortibus addit
S armaticis: qua ſe Mœſusq; & Bulgarus, & ſe
R uſſus, & ad Tanaim gens eſt quæcunque vel Ortum
E uxinoq; colit confinia littora ponto,
F orma etiam munit, rigidoſq; obuelat in artus.

Gentes Europæ
Hiſpani
Galli
Itali
Hungari
Sarmatæ
Mœſi
Bulgari
Ruſſi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Græci
Britanni
Gothi

N e Græcos certè memorem, celebresúe Britannos
A ut Gotthos: vſi patrio qui ſemper amictu
S implicibus ſtabant æquiſſima corpora formis.
A ſt vbi Germanis habitum pictura manusq́;

Germanorum habitus

A dderet artificis, certasq́; inferre lacernas,
E re commentum vera molitus, honeſtè
I ndulgetq́; iocis, & ſeria luſibus ornat.
F orficis inſeruit capulum atq; manubria dextræ,
A lludens. læuæ formatum linea pannum
A ddidit, ac multo ſinuat velamina limbo.
S ic pictum membris linquit ſine veſte. rogatus
H unc nudis tantùm cur deſerat artubus, & nil
V eſtibus obuelet? faceto protinus ore
R ettulit. hic noſtris non paret legibus. eſt vir
G ermanus: cui quid placeat, quidúe inde placebit
H aud noſtra definit ope. ſtat liber: eiq́;
A rbitrium formas cùm ſæpius innouet: hoc nunc
E panno veſtem ſibi quæ ſit grata pararit,
E t varijs ludat circum ſibi tergora formis.
S ic factum veteres narrant. cernuntur in iſto
H æ templo facies, & imagine luſus honeſta
A fficit, ac blandos fert in præcordia riſus.
E tſi autem tali res ludicra venit ab arte,
C onfinis vero tamen eſt. Sanè omnibus vna
P enè quidem populis in amictus forma paternos
S ic placuit: nihil vt temerè vel natio mutet
V el probet. aſt nobis animi ſententia longè
D iſpar: & ſi quod res eſt impune liceret
D icere, non etiam prorſus rectiſſima, prauos
E x vſu mores, ritusq́; afflauit inanes.
E t tamen hæc priſco vix nota licentia mundo
A ut delecta fuit. Si quid rationibus hîc ſit

Fas

F as vti: certè tantas Maxemiliano
P rincipe ſciſſuras regna in Germanica vel tum
A rbitror inuectas, vel vitæ moribus auctas
F irmataſq; vſu primos cùm fortis honores
E grege contractus legeſq; & iura ſacraret
M ilitibus: iuſsitq; vagas certo ordine turbas,
E t certa conſtare manu. grex iſte coibat
G entibus è varijs. varios quapropter amictus
I ntulit in numerum. diuerſos addidit vſus
I nde modos, creuitq; auſis fiducia: donec
S tulticia è ſeruis, dominorum moribus omnem
A ffricat labem, morboſq; in culmina vulgat.
N ec tamen hîc vitio formas damus: vt nihil hiſce
P oſſe licere velim. gens eſt fortiſsima bellis,
A tq; animi bonitate valet: non cogitur. optat
M undiciem, lætiſq; inducit veſtibus artes
N unc has, nunc alias, variatq; ad vota colores.
A t verò luxum & formas, quæ prorſus auerno
S unt monumenta Duci, nec iam fortaſſe decerent
H os qui militiæ ſub Chriſto ſancta dediſſent
N omina, culpamus: iuſtumq; vocamus ad vſum
Q uæ ſunt corporibus velamina tradita noſtris.
V tq; nihil meritò reprendas, hoc tamen vnum
Q uis non damnarit, pueros quòd inepta parentum
L uxuries vitæq; adeò indulgentia perdat
D um diſciplinam conceſſa licentia tollit?
S anè equidem, dictu quod penè eſt turpe, videres
T antillos, habitu ceu claros ſæpè Monarchas
D iffluere. & ſi quæ magnis conceſſa Tyrannis
P rincipibuſq; viris (quibus eſt Reſpublica curæ
I ncumbitq; labos, libertatemq; tuentur:)
O b Maieſtatem poterint miranda videri,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I n pueros tranſlata queror. iam vilis agaſo,
I am lixæ, & ſæui Gnatones omnibus inſtant
A rticulis, ne quid communi veſte tegantur,
C ommuniúe etiam circundent fœmora panno.
H æc ratio eſt culpanda viris, qui iusq́; bonumq́;
E t quæ ſancta colunt. nihil eſt obtendere morbis
P harmaca falſa. Deo res iudice conſtat: & vni
P eccatur, cum quod peccatur ab omnibus, vni
D etrahit, ac pœnas in publica crimina reddit.
C ertè equidem optandum votis communibus eſſet
V t ſaperent, alijs qui vel virtute, vel vſu
A nte quidem cellunt, & honorum culmine præſtant.
R omuleæ veluti præſtantes vrbis alumnos,
A ut Venetos memorant ſectantes æquora turbas
V eſtiri: quibus hæc nil ſors moderatius vſquam
F inxit. habet laudem ſapientes inter honeſta
S implicitas. durat lucrumq́; modeſtia reddit.
S edres ſarciri nequit hæc ploratibus. vna eſt
E brietas, medio Stygiæ quam lubricus aulæ
R ector ab inferno miſerum transfudit in orbem
H unc noſtrum, & pleno dedit vbere toxica ſpargi.
H oc ſeſe imperio promouit & arte venenum
S ic quoque: vt Europæ multas inuaſerit vrbes,
E t populos plerunque omnes demerſerit, omni
V t iam ſe Ebrietas inter ferat omnia damno.
H eu priſcos hominum mores: heu ſobria quondam
P ectora: vt è medio ceßit modus? iſta veneno
V ipera luxuriat, blandosq́; in vulnera rictus
P andit, & euerſo regnum ſibi firmat honeſto.
H æc paßim graſſata lues primosq́; Monarchas
E xtremosq́; etiam ſeruos ita corripit: vt nil
I am ſibi dulce putent præter ſpumantia Baccho

Pocula.

P ocula, & in cyathos miſeras demergere vitas.
H æc equidem ſumma eſt ſcelerum via. militat æuum
S ponte malo, Bromijq; calet feruoribus: huic ſe
V enter & ora Deo, menſq; & ſpes vna ſacrauit.
S obria quin veluti nunc pectora rara ſuperſunt:
E bria ſic ſunt conſilia. & quæ tute ſequare,
T uta nec eſſe vides, factis nec idonea cernis.
D eniq; quis tantæ fructusq; & præmia labis
O ſtendat? miſeræ labor eſt & plena ruinæ
P roluuies, longosq; plicans in crimina nodos
M ultiplicat ſcelus & fœdos ſibi parturit ignes.
A ut quis adulteria ac ſcortis indulta proteruis
A cta nefasq; refert? quis cædes, iurgia, rixas
I gnorat? certè leuis eſt occaſio Potos
Q uæ mouet: vt rupto ceu fœdere protinus enſes
S tringant, ac gelido rimentur viſcera ferro.
D eniq; non opus eſt numeris crudele referre
E brietatis opus. Lerneæ eſt ipſa paludis
B eſtia: tot vitijs, tot monſtris, totq; redundans
F lagitijs: toti cauſa vt ſit idonea mundo,
Q ui pereat. leuia iſta putes, ſi cætera vero
I udicio expendas. Quid enim? blaſphemia, diuos
Q uo plerunque malo violat cœlumq; laceſſit
E brietas, vna eſt quæ terras miſceat aſtris
A dducatq; ſuo pœnas: in tartara potos
M ergat, & immani ſuccendat corda furore.
H eu quid flagitij eſt, media inter pocla Tonantem
I rritare Deum? dum vel cœleſtia ſannis
C onturbas, ſuperosq; vocas ad crimina teſtes:
V el certè grauibus delaſſas pectora diris,
E t iuramento dicta ad ſcurrilia tendis.
R es leuis iſta quidem poterit fortaſſe videri:

S ed tu gauſapa ſanguineis velut oblita guttis
E t conſperſa vide. res eſt notiſſima, cœlo
H unc equidem effuſum menſam infeciſſe cruorem
E t multas liquiſſe notas: cum fortè madentes
O bſcœniq; mero, Sic Chriſti vulnera ſæuis
D entibus appeterent: vt verè horreſcere cœlum
S it viſum, ac ſubito compleri tecta fragore.
P ublica fama quidem tam duræ ſeria rei
F acta canit, nec narratu coaleſcit inani.
F orſitan Æthiopum terras, & inhoſpita Syrtis
L ittora, & atroci Naſamones cæde furentes
A fficeret: nos iſta mouent nihil. Vtq; mouerent
F orte etiam: tamen authores ſceleriſq; maliq;
T antùm execramur: noſtris ſua libera vitis
M anſerit improbitas ſtudijq; licentia, quo nos
P ræſtemus cœloq; reos, prorſusq; Tonanti
I ngratos. adeò iurandi peſſima cunctos
C onſuetudo tenet, blaſphemaq; pectora ſpurcat.
H inc ſua ſuccedunt cumulo mala. deſpice quo ſe
P romouit ſtolidas inter diſſentio gentes,
E t quantum dammi dederit? dilectio prorſus
E xulat, aut iam iam ruit: inſidijs geritur res,
E t laruam ſceleri pietas obtendit. iterq;
R apinis patet omne: nec vſquam forſitan eſſe
S ecuris liceat: pacem damnoſa reſcindunt
L ucra, & qui violant tutelam è crimine ducunt.
H ij ſunt Europæ morbi: ſed qualia cœlum
P harmaca diſpenſat, qualiq; piamine tantos
A ggerat exceſſus, pœnaſq; ſacomate reddit,
I pſa quidem loquitur rerum experientia. morbos
M orborumq; genus varium, crudele, nouumq;
A tq; tumens, fallax, penè incurabile: vel quid

Imma-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I mmanes forma peſtes, quid bella, quid enſes
C ommemorem? ſcelerum nouitas noua funera gignit:
E t meritis fato reſpondent præmia noſtris.
S implicitas, rectiq; amor, & reuerentia cœlo
D ebita, relligio, pietas, dilectio, quæ non
A ſperius miſero duriſsima vincula fratri
T endat, & vſuris mordentibus opprimat, & nil
F raudibus inſcribat rerum commercia: non ſe
V indicet, ac magnos ob parua accenderit ignes:
A ut certè euerſa eſt, aut ſi iam languida nutat
H aud procul interitu cernes conſiſtere. fato
M ergitur orbis, & hoc itidem luit orbis. habendo
D eficit, ac medijs inſunt ſua funera vitis.
I ntereà ſi quid reliqui eſt virtutis & vſus
A ntiqui, ſolis velut inſita munera Gotthis
E ſſe ſuper videas. non ſe verſutia, non ſe
L uxus, & inuiſo conſperſa licentia fuco
V enditat. eſt genti, ceu notum eſt omnibus æqua
S implicitas morum: ſtudium benè velle mereri
E t nihil effræni miſcere paterna tumultu.
V eſtibus, à primis manet vna parentibus orta
I ntegritas, rectumq; colit, priſcisq; quieſcit
M oribus, & Regum quæ ſunt mandata, veretur.
G ens ſanè ad dandum promptiſsima. cuius abuti
I nterdum videas aliosq; aliosq; benigna
P rælargaq; manu, claris cum damna malumq;
P ro meritis præſtant, odiumq; in præmia reddunt.
E t tamen eximijs ſuperantq; valentq; coloni
D iuitijs. argento equidem poſſeſsio prima
C onſtat, vt armentis res proxima venerit: indè
F rugibus eſt locus, aſt villoſis pellibus aurum
R edditur: ac reliquis ſunt vltima lucra metallis.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H is ſe terra bonis iam Scandia promouet. vt nil
F ortia facta canam. gens eſt aſperrima bellis,
A rmorumq́; ſagax: cui ſi fortaſſe quietem
T urbaris, minimè ceſſantem ad prælia cernes,
N ec detrectantem rigido decernere ferro,
S i pro fortè voces: libeatq́; exquirere quantum
F ortibus vtantur pugnæ in certamina dextris.
S ed quo Muſa vehor? delati huc deniq; Gotthi
C onſedere: diuq́; animis coaleſcere, bellis
N il domiti: donec ſubiectas vndique terras
O pplerint populis: & ab hac ſe Natio gente
O mnis in Arctoum quæ littora promouet orbem
A gnoſcat faciles penè accepiſſe colonos.
I ntereà numeris creſcunt ſobolemq́; genusq́;
M ultiplicant: neq; iam bellorum dura vicesq́;
D efugiunt, æquo vel aratrum Marte vel enſes
S ectati: vario cùm ſe gens vndique motu
S uſcitat: atque alijs alijsq́; aſperrima cauſis
B ella mouet, tenuiq́; ſerit fera iurgia riuo.
N unc ipſi Gotthi: nunc ſeſe Vandala pubes,
N unc Dani, nunc Nortuagicis gens edita cliuis
E ſtoniæue manus, aut culta Britannia: latè
E rrantes Moſchi, Germanaúe robora: vaſtans
S armata, & æquorea confiſus puppe Sicamber
C ommouet: alteriusq́; infeſtant littora, cum vel
P rædatum veniunt, vel belli iure ſequuntur
Æ ffliguntq́; adeò populos: violenter in omnes
G raſſati, quos interdum virtutis & vſus
E xperiundi etiam cauſa petijſſe feruntur.
I ſtius pro more & conſuetudine ſecli.
G loria quo bellis ſtabat: nihiliq́; putabant
E ſſe virum: qui lecta domi velut ocia ducens

Horruit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H orruit externas in prælia ſciſcere gentes.
E tſi autem belli varia eſt fortuna, luuntq́;
S tulticiam partes, æquoq́; è iure Gradiuus
A lternat ſortem: nuncq́; hos, nunc euehit illos
I ncertoq́; premens graditur victoria paſſu:
N on tamen abſiſtit quin ſe vicinia multo
S uſcitet impulſu, vt quæ ſunt tranquilla, ſubinde
M ouerit: ac fines aut proferat, aut tueatur:
E t metam imperijs haſta decernat & enſe.
H is equidem cauſis contentio plurima Gotthos
E t Danos inter ſemper fuit. illius acres
S uecia gnara manus: hunc virtus æmula iuuit
F irmauitq́; animis populum: ne ſubderet hoſti
C olla fero. at potiùs domitum ſub vincla ſtuderet
M ittere, & in nexus ſuperatam cogere gentem.
E t res iſta quidem è voto ſucceſſit, agitq́;
D ania victrices in Gotthica rura Phalanges.
S ed nihil in rebus ſtabile eſt mortalibus. iſtud
V t Dani proferre iugum & diſtendere certant:
S ic Sueci excutiunt, & libertate tueri
S eq́; ſuosq́; ſtudent. conantibus addit honorem
S ucceſſus, patrioq́; viret gens inclyta regno.
I am verò numeris Gotthi valuêre, domosq́;
I mplerant omnes: atq; omnia prædia turbis
L uxuriant, cùm vix habitantes rura colonos,
N ec caperent patrias ſubſtricta mapalia gentes:
A uſonias autem iam tum Theodoſius arces
L iquerat exemptus fatis: gnatosq́; potiri
C ontigit Imperio, ſceptrisq́; præeſſe paternis:
A rcadius Thraces cepit: ſed Honorius vrbes
H eſperiæq́; plagas. huic Stillico perfidus acres
C um ſtruit inſidias regnumq́; euertere certat

Theodosius
Ejus filii
Arcadius
Honorius Imperator
Stilico moderator Honorii, ejusque insid[illegible]

F raudibus, ingenio deterrimus omnium, & vnus
O fficij ſpecie rectos qui fallit, habentq;
G uttura blanda dolos, pietas habet effera mortes:
P rincipium à Gotthis, quæ tum Gens militat æri
A uſonio, & Latijs ſtipendia Regibus auget,
S umendum ratus (hanc quòd moribus eſſe ferocem
S ciret, & haud miti perferre incommoda vultu.)
C æſaris huc equidem traducit pectora: ne quid
V lterius Gotthis mercedem ſoluat. at ipſum
Q uod ſuaſit, fieri cum iuſsit Honorius: actum
P rotinus eſt, mouitq; leues iniuria Gotthos.
Q ui cum deſtitui ſolito ſeſe ære viderent,
I nijciunt curas animis, ſeq; eſſe putabant
I nuiſos: meritisq; nihil ſupereſſe: quòd acrem
I am pridem Eugenium Theodoſij Cæſaris hoſtem
S trauiſſent: populiq; ſalutem ac vrbis honorem
A uſoniæ, duris obiecti caſibus æuum
A uxiſſent. iam ſe contemni prorſus. at ille
H aud impune feret, qui cùm nos eſſe quietos
N on ſinit, Auſonias inter graſſarier vrbes
C ernet, & Italicos bellis torquere penates.
E t pariter gens mota creat ſibi Gotthica Regem
C æſareamq; fidem conſuetaq; fœdera linquit,
I taliam ſpectans. Sed enim labor arduus, & res
D ifficilis viſa eſt: priſcis quòd plurima bellis
P ars abſumpta foret: ac fracta potentia Gotthis
S it minor, & vaſtans alios vaſtauerit ipſam
S e quoq;, vt acciſis iam langueat aſpera neruis.
H oc igitur ſolers, velut ipſo á tempore captat
C onſilium. Boreæ iam pridem regna tenentes
E t fama claros, miſſo Oratore vocabat
I n fœdus Gotthos: generis, commune vetuſti

Theodosius imperator Eugenius

Præſi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ræſidium, ac patria ſocias ab origine gentes:
E xponiq; iubet: quantum iam verſet honeſto
P ropoſito facimus: quanta ad faſtigia tendat
I am regni melioris, opeſq; aſpiret ad amplas
I taliæ, ac Orbis dominatum prendere certet.
C æſaris ingrato ſe animoq; manuq; moueri:
V t ſibi conſpecto quamuis diſcrimine, dextra
C onſulat, ac ſaluo fortunam Marte ſequatur.
I n pretio vixiſſe, ſacras Theodoſius arces
C um tenet, ac rerum frænos moderatur. at hoc ſe
P rincipe iam cogi, ne quid ſibi forſitan ipſi
D efuerint, cum præcipuè lacerarier omnem
I mperij formam, & ſtudijs plerunque ſiniſtris
V exari, ac multis cumulari funera cernant.
I nterea Latij deſerta palatia regni
N egligier. tantam ſtultum eſſe relinquere prædam,
N ec captare Deo quod monſtratore ſequaris.
F rigora ſi Boreis igitur contermina regnis
Æ ſperiuſq; ſolum libeat mutare: faceſſat
O mnis vbiq; mora: egreſſiq; penatibus huc ſe
I intulerint, ſociaſq; manus ac robora iungant.
S e Duce concipiant animis pulcherrima. vel quis
V beris Italiæ pecus atq; legumina, fruges,
V ina, ſolum ſegetes, rutulumq; colore metallum
E xplicet, ac claris viduatis ciuibus vrbes?
H uc iter eſt. miti fruitur res Itala cœlo:
E t redeunt diti congeſta impendia lance.
H oc equidem Sueonum quis rupibus anteferenda
E ſſe neget? terræ Paradyſum dixeris eſſe
I taliam: cui quod poterat natura per omnes
A mplecti numeros, cultiſq; aſpergere regnis,
Æ qua dedit, latoq; ſolum veſtiuit honore.

H uc voco. Romani metuas nil Principis arma,
Q uæ vel fracta vides: vel non iam tanta, reſcindant
V t quos noſtra graues ſubtendit copia neruos.
D iſtracto imperio minor eſt in prælia virtus:
E t prædæ fuerint, qui prædas ante per omnes
E gerunt terras, ſpolijſq; onerantur opimis.
V ix ea dicta dabat, cum ſeſe millia iunctis
Radagiſus Rex Gothorum
P enè ducenta mouent Radagiſo Principe dextris
E xternoſq; petunt. hæc ſunt ea millia (Si quid
E x coniectura fas ſit decernere:) noſtris
Q uos pridem annales memorant regionibus eſſe
E greſſos. Poſtquam inuitati ad maxima ſeſe
S edibus è patrijs monſtrata ad lucra mouebant,
E t tranſiſtranis iungunt noua robora Gotthis:
M ox ſeſe effundunt Italaſq; feruntur in vrbes,
F ortunaq; vſi varia graſſantur. at ipſis
P rotinus ex animo non cedunt omnia. res eſt
L ubrica, bellorum euentus: varijſq; procellis
I actatur. nec quæ cupimus ſunt omnia noſtris
S ubdita conſilijs. fato res noſtra magiſtro
P endet, & incertas mouet ad iuga mollia lances.
E tſi ingens etenim roburq; & copia Gotthis
E ſſet, & egregio numeroq; vſuq; valebant:
R omanæ congreſſa tamen gens aduena pubi
I nſolitum eſt experta hoſtem: cui plurimus eſſet
S ub virtute animus: tum labi neſcia virtus
P rælia committat patrijs ſpectanda ſub oris.
Q uæ monumenta quidem ſunt maxima, poſſit vt æquo
R es ceu Marte geri, ignotis qui montibus errat
N ec perſpecta tenet: ſanè hunc trepidare neceſſe eſt
E t planè ante necem, mortem ſibi fingere. ni quid
I nterdum fortaſſe leuet fortuna ruentem

Confirmetq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C onfirmetq; animos, & ſpe ſuſtentet. habere
P ræſentes ad quæque manus, & fidere diuis,
I n bellis eſt ſola ſalus. res vnica Gotthos
P erdidit, atra fames vario multum aucta labore,
E t contracta ſitis. ita fractos Stillico terret
A gminibus: deletq; alios, at diſsipat iſtos
P erculſoſq; fugat. Radagiſo poſtea capto
N il parcit. Feſulas manus hæc illuſtrat, habentq; Feſulæ
H oc etiam bello viuum inter funera nomen.
A t non propterea tam duram Stillico gentem
F unditus euertit. coëunt noua rurſus in arma
R elliquiæ: belloq; manus & cædibus aptant
P rogreſſæ. ſed enim fortaſsè prioribus armis
G otthorum vires expertus: & illa fugata
A ut laſſata quidem, ſed non deleta paueſcit
R obora. ne rurſus fortunam prouocet, arte
D ucit, & ad magnos Alaricum inuitat honores, Alaricus
F œderibuſq; capit. Gallorum ad prædia mittit,
E t regno vſurum ſpondet. Rex optimus iſtis,
N on etiam pactis ſe ſubtrahit. Vtq; mearet
G allica iam petiturus, adeſt Dux agminis huc quem
S tillico, Vandalicæ proles iuſtiſsima gentis,
M iſit: vt Alpinis exceptum faucibus agmen
O pprimat ac Gotthos ſtudijſq; exſcindat & enſe.
H æc illa eſt ſimulata dolis coniunctio. Sed nil
I nſidiæ proſunt Nebulonibus. arbiter æui
C hriſtus, & æterno genitus de Patre bonoq;
E t iuſto: Italiæ qui regna Duceſq; viroſq;
A ffligi voluit Gotthorum motibus. eſſent
S anguinis vt fuſi pœnæ: quem vaſta Tyrannis
H auſerat, oppreſſo dum ſæuijt agmine: quod ſe
S ubdiderat Chriſto, & fidei monumenta gerebat:

Is

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I s certè Gotthis anguſta in valle petitis
V incere dat: fortiq; manu defenſa tueri
A gmina, & inſtantem gladijs prohibere Tyrannum.
Q uin Alpes læti ſuperant: Galloq; volenti
C onſedere. ruunt mortalia cuncta ſuperbis
I nſidiſq; adeò quæ condita nexibus hærent
C onſerta, & meritæ veniunt ſua præmia fraudi.
C æſar enim rerum ſatagens: (quia Regibus iſtud
H aud datur, vt primos videant ſua lucra per annos:)
N uncq; adeò agnoſcens quid ſit molitus & optet
S tillico: nil ceſſat. iuſto ſed protinus enſe
H unc ferit, ac peſtem patria ſemouit ab vrbe.
T ardius id fortaſſe. Sed ô ſi imitentur & iſtud
Q uantumuis tardum, pro libertate Tyranni.
N unc & ineſcati obiecto ceu melle videntes
C ùm pereant: neq; fata vident, neq; poſſe perire
S eq; ſuoſq; putant. res eſt miſeranda, Monarcha
Q ui nihil ipſe ſapit: peregrino at lumine fiſus
C æcutit, ſtolidoq; videt ſibi credita vultu.
tillico Dux
V t cecidit regni peſtiſq; lueſq; Latini
Alaricus Rex Gothorum
S tillico, Gallorum terras Alaricus & arua
L inquit, & Italicas iterum proſpectat in vrbes.
D efenſore etenim ſpoliatos eſſe Quirites
C um videt, ac nullo Auſoniam iam Rege teneri:
H uc redit, ac Romam rectà petit impiger. hîc nil
S æuitum eſt, parciq; iubet ſubeuntibus ædes
D iuinas. miles prædando diripit vrbem,
E t pro more furit. pòſt latius integra duxit
A gmina. at obiectas Siculis regionibus oras
C um tenet, exacto vitæ Rex Gotthicus æuo
D iſcedit, fatumq; explet. vir maximus vſu
A rmorum, & clara nulli virtute ſecundus.

Vt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V t verò inferijs factum ſatis eſſet, Adolphum
P rotinus inſtituunt Alarici è ſanguine Regem
Q ui genti præſit bellumq; ac arma miniſtret.
H ic ſimul Imperio ac potitur, commiſſa reduxit
A gmina, vt Auſoniam victor graſſetur in vrbem
Æ quaritq; ſolo Romam: quam funditus eſſe
D eletam multi conducere poſſe putabant
G otthorum rebus. quòd ſi ſubuerſa fuiſſet
H æc baſis Imperij, quaſſataq; culmina flammis
E ſſent, ac ſparſos premeret victoria Ciues:
C æſaribus minor inde foret vel cura, vel vſus
I taliæ: ac Gotthis libertas parta quietem
A dferat, ac Latij potiantur culmine regni.
C oniugis at Placidæ ſuaſu perfecit Adolphus
I ſta nihil. Romam intactam ſartamq; relinquit
I n Gallos progreſſus. at huc cum venit, honeſtè
P erſuaſo lætas monſtrat Conſtantius vrbes
H eſperiæ: ac pretium magnæ ſibi prorſus opellæ
F acturum, ſi ſe huc immittat victor: & inde
V andalicosq; greges, & Alanos èxigat: eſſe
I mbellem hanc gentem, quæ pelli poſſit: eoq;
E uentu fœdus cum Gotthis eſſe futurum
C æſaribus. ſe etiam Gotthorum clara probare
F acta: nec auerſam proferre ad fœdera mentem.
H oc tandem Gotthos ſibi firma palatia regno
F igere poſſe: nihil feſſis prodeſſe vagari
A mplius, ac Latios in ſe mouiſſe Quirites,
C æſareasq; manus bello inflammare cruento.
Q uin quæ damma ſient varias accepta per oras
C ogitet. & quamuis non victus vincere poſſet
E t turbare bonos: tamen haud res tuta ſequetur
V ictorem, & ſpondet firmum nihil alea Martem.

Adolphus Rex Gothorum

Roma delenda censetur

Placida conjunx Adolphi

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O cia ſunt optanda viris, qui ſæpè diuq́;
L aſſati, dubia velut æui ſorte feruntur:
E t procul à laribus captant incerta paternis.
A ut quid profuerit toties mutare ſequendo
F ortunam? nihil eſt ſperare ingentia ſi non
Q uæ ſperes, etiam te prendere poſſe putabis,
S ecureq́; frui. Sed enim non pauca morantur
C onſilium, & certæ ſunt vota ad cæca ruinæ.
M ortalis cùm ſis, metam tibi fige. probandum
F œlicemq́; virum quæ ſunt mediocria reddunt.
S ic ſe ſuadendo Conſtantius intulit. At Rex Conſtantius
I ntereà vires Gallorum & maxima cernens
R obora militiæ, non tantùm verba ferentem
A udijt. aſt, ſi nil hortanti cederet, arma
O ppoſiturum etiam ſtatuens Conſtantium, & hinc ſe
V i turbaturum: placidè diſcedit, & vrbes
G allorum nihil infeſtat: ſuperatq́; rigentem
P yrenen, vrgetq́; vias: Hiſpanica rura
C um ſubit, ac fortes caſtris metitur Iberos.
V andalicos bello congreſſus fregit, eoſq́;
H eſperijs exegit agris: atq́; Africa tandem
C ompulit arua ſequi, Lybicaſq́; capeſcere arenas:
E t ſedem extremos inter ſibi figere Mauros.
I ntereà regnum Hiſpanis exorſus in oris
F irmat Adolphus: iterq́; ſuis iam longius ipſe
D iſſuadet Gotthis: potius ſed parta tueri
M andat, & humanos ad pacem flectere mores.
S ic quod prouiſum duris ab origine Gotthis
D ecretumq́; fuit: regno complectier iſtud
H eſperiæ latus, extremaſq́; efferre ſub oras
E uropæ, imperium & ſceptris regnare paternis,
N unc tandem aſſequier fato duce cernis: & hanc, quæ

Tanto-

T antoperè refugit concludi ſedibus, arctè
C omprenſam ducunt regni ad faſtigia ſortem.
H ic fuit errorum finisq; ac meta, vagando
Q uam tandem capiunt: ſedes vbi fata quietas
C onſtantesq; dabant, & penè ea ſceptra per annos
T er centum ingenuo populorum iure tueri.
H unc habuit res iſta modum: ſic arma quierunt
G otthica, & Hiſpanis clara eſt gens aduena regnis.

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM

LIBER III.

VT VERÒ res eſt de Gotthis prodita, Cimbros
A dijce Muſa tuos: veteriſq; volumina mundi,
E t quæ certa ſient noſtris da ferre libellis.
N on ea gens dubijs errando ſedibus orbem
P eruolitat, temereue ruit: quo proxima damnet
S emper, & à longè quæ ſunt ſpectata ſequatur.
C eu Burgundiacos, quæcunque eſt turba, gregeſq;
V andalicos, atq; hanc, de qua nunc diximus, omnem
G otthorum ſobolem, atq; incertæ gentis Alanos,
E rrauiſſe ferunt: & merſos cladibus orbem
C onfudiſſe vijs, odiumq; auxiſſe cruore.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H inc Aſiæ tellus, Mœotis, & illa vetuſti
L imitis vnda ſuo Tanais iam cognitus alueo,
E t Scythicis loca vaſta plagis. hic Tyras & Iſter,
H ic Thraces, Mœſiq; leues, & Bulgara rura
S armaticæq; viæ, Arctooq; obnoxia mundo
S candia: multorum vagina, vberq; vagantum
F ons hominum, incertis numero qui ſedibus errant,
C eu prædatores populorum, & plurima gentis
C olluies: cui nec cœlum, neq; maxima terræ
P ars ſatis eſſe poteſt. quid enim? iam rurſus in Auſtrum
P ingitur exceſſus: ſteriles repetuntur arenæ,
E t Scythicas tentamus aquas, Pontiq; furentis
L ittora tranſimus. iam nunc inuiſa Gepidis
N omina: iam Pruſsis Samogitthia iuncta procellis
T ranſmiſſumq; iter, & Germania victa: fluensq;
D annubius. quin nunc Aſia eſt repetita, grauiq;
P ugnatum euentu. quid Amaſonas? Orithyam,
Q uid Troiæ campos euerſaq; Pergama dicam?
H oc demum & noſtrum eſt. mox ſunt ſua tædia laſsis,
N ec ſatis eſt Medos acremq; vrſiſſe Darium,
A tq; Aſiæ regno vincla inieciſſe potenti.
A ltius ire iuuat. nouus eſt contermnius Iſtro
I am locus, ac Thraces etiam patet inter acerbos.
H uc iter eſt, pleniſq; redit gens Barbara velis
E xtruditq; alios, aliosq; in vulnera mittit.
H inc illa antiquis iactata tonitrua chartis,
A uguſtiq; pauor. iam Domitianus, & illo
T raianus maior meliorq;. hinc omnibus vnus
C ertè hoc euentu Decius minor. inde Probusq;
A tq; alij magnum quotquot geſſere Tyranni
F ortè aliquid: nomenq; ſibi laudemq; parabant,
E t bello inuiſas mergunt in funera gentes.

Intereà

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I ntereà ad Tanaim, interdum ad Mæotida. namq; huc
O mnibus eſt reditus populis. hæc vnda palusq;
S uſcipit vna vagos: qui ſi patriamq; locumq;
H aud alium monſtrent, iam ſe Mæotidis vndis
C eu ſobolem extulerint. inde eſt tranſcurſus, vt huc nunc
N unc illuc, quo facta ferant: quoúe impetus iras
M ouerit, aut bellis aſſuetos dirigat enſes.
T ùm Biſantinæ ſedes: tum Pannonis ora,
A tque iterum Mœſi, vaſtataq; Dacia: rurſus
T ranſitos Iſtri fluuios. nunc ære Latinis
A ccepto ſtuduiſſe, atq; his expleſſe ſecundam
M ilitiam. rupto mox deniq; fœdere bellis
D iſſenſiſſe: auctos ſocijs rectà Itala rura
A uſoniosq; petiſſe lares. nunc Gallia prædam,
N unc ſe Roma dabit. quin vel Campania, vel res
A ppuliæ, aut Siculis contermina Brutia regnis:
I taliamq; iterum repetitam. Gallia rurſus
T entata. at tandem ſuperatis montibus inter
H iſpanos aliquam regno firmaſſe quietem.
D enique mille viæ, & tranſcurſus mille: nec vſquam
F actum operæpretium: nuſquam vagando moratos,
I nuiſos ſemper, ſemper ſua damna ferentes,
E t ſibi perpetuò cumulaſſe pericula motu.
H æc eſt Hiſtorijs farrago incerta: ſuisq;
S ic abducta etiam tenebris vt prendere nuſquam
Q uod verè affirmes, quod verò ex ordine, vel quod
E iuſta ſerie transferre in ſeria poſſis.
E t tamen externos, internos neſcio Reges
Q uos ſibi non fingunt quidam: qui cognita mundi
R egna volunt iſta populi ceu nube vagantis
A c curſu oppleri, terreri, horreſcere. ceu res
H æc quoque clara foret, ſtolidum ſeſe omnibus hoſtem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O bijcere, & ſæuos cunctis profiterier enſes.
A ut quid magnificis inſcribas laudibus, armis
I ncautos preſsiſſe: quibus nihil iſta furentûm
C ognita turba fuit? ſubitis incurſibus aut hos,
A ut hos turbari: & contra nil tendere poſſe
P erculſos, quantum eſt quod quis miretur? honeſtum eſt
C onditione vti: quam vel natura, vel æui
S ors dedit: ac patrijs contentum ſedibus, his ſe
Q uemque fouere: nihilq́ incautos Marte cruento
I nfeſtare viros: qui nil iam bella timentes
O cia tuta colunt, certisq́ penatibus hærent
S ecuri, & lædunt nullo vicina tumultu.
Q uin aliena etiam appetere, atq́ furenter in omnes
E x æquo graſſari: aliud quid quæſo putandum eſt,
Q uàm ſe prædones hominumq́ Deûmq́ fateri,
Q uorum iura quidem violant, qui limite certo
D iſtinctum inuadunt: aliaq́ haud lege mouentur
A ut cauſa: niſi quod cunctis malè velle, ſimulq́
P oſſe nocere ferant præ ſe: nec moribus vllis,
Q uo minus in cunctos impune ferantur, haberi?
Q uod ſi fortè neceſſe ſiet vel vertere tete
E t mutare ſolum: vel belli iure ſequaris
A ut hos, aut illos: ne te res improba primùm
M ouerit, vt vitæ quæ ſunt tibi firma reſcindas
I mmutesq́ tuæ. certum tibi pone, quod vſu
Q uodq́ animo prendas: quo accepto deinde quieſcas,
N ec lædas vllos, ne quid lædaris ab illis.
I d Scythicis equidem ſtatuas penè omnibus vnum
E ſſe datum: vt peregrina petant, longeq́ vagentur
C urſantes: belloq́ homines atq́ oppida vaſtent:
I ntactumq́ nihil, quod perdant cæde, relinquant.
Tamberlanes Caſsanus Q uid Tamberlanem, Caſſanum, aut cætera dicam

Tarta-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

T artarici fera monſtra ſoli? res ipſa doceret
E rronum nihil eſſe boni: quocunque ferantur
C onſilio aut ſpecie, nec habent immania laudem.
N on ſic Germani: qui quos petiêre, tenebant
E t coluêre lares. Francos res Gallica mouit:
Q uæ quos mouiſſet, conſtantes vſque, nec vſquam
D igreſſos regni tandem ad faſtigia vexit,
L aſſatiſq; diu ſolidam dedit eſſe quietem.
Q uid de Saxonibus? quos cùm fortuna benignæ
A lbionum terræ & lætas duxiſſet in vrbes,
I mplicuit populis, ſedemq; ac rura tueri
E t proferre dedit. ſunt indita protinus Anglis
N omina, & hoc geminæ coaleſcunt pignore gentes.
V el quid Phocenſes memorem: prouincia quos nunc
M aßilijs habet ampla locis? manus iſta per vndas
Æ quoris interni ratibus veniſſe Pelaſgis
D icitur, ab primos ſtruxiſſe colonia muros.
N on Italis, nec Iberis eſt diuerſa, nec vlli
M igranti ratio: certas cuicunque vel vrbes
V el terras curæ eſt, & honeſtam auxiſſe quietem
M oribus, ac cultos inter dare nomina ciues.
C erti aliquid comprenſum animo, rem perficit. erro
E rrat: & ingrato cùm peruolet omnia curſu,
N il capit, ac ſtudio prorſus laſſatur inani.
A ut quid ego Heluetios patrijs regionibus olim
E greſſos, noſtriſq; adeò iunctißima Cimbris
P ectora commemorem? verum eſt rigidamq; ſuiſq;
H orridulam ſaxis, & acutas rupibus oras
I ncolere, & forti terram verſare iuuenco:
A ſt non propterea quòd montibus horreat, iſtam
E ſſe relinquendam nouus incola cenſijt. inſtat
Q uin potius duratq; manus, operumq; labori

Aſſueſcit:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A ſſueſcit: ne quid fortaſſe coactus ineptè
D eſerat hoc, magna quod partum eſt anteà laude,
S eq; adeò inuiſum, dum peruolat omnia, reddat.
D eniq; quis neſcit præclaram ſæpè diuq;
M ilitiam amplecti, & conductos ære Monarchis
G ermanos ſtuduiſſe viros, belloq; miniſtros
P ro patria ſeſe, pro libertate Tyrannis
E xhibuiſſe, manu promptos, ſtudioq; fideles,
Æ qua magnanimos nece, victoreſq; pudicos?
Q uid Francos, aut quid Venetos gentemq; ſuperbam
M ultaq; conantem, quid cultos deniq; dicam
I taliæ populos, quid honeſtos moribus Anglos?
M ens quibus eſt ſemper bello inclareſcere: cum ſe
M ilitiæ dedunt, ſtipendiaq; ampla ſequuntur.
H aud Scythicis ſimiles: qui nec ſtipendia, nec rem
P ro vita capiunt. gratis hij moriuntur, habentq;
E vita pretium, atq; è conſuetudine mortem.
A t neq; Germani, neq; nobilis illa feraxq;
G allorum ſoboles, nec honeſtæ legibus vrbes
M ilitiam fruſtra ſubeunt. fas eſſe putarint
A ccepta mercede domos patriamq; genuſq;
L inquere, & aſſueto ſe duci in prælia ritu,
E t pugnare manu, dominoſq; & iura tueri.
D imiſſi à bello, iam non ſcelerata vagantur
B arbaries, patriam repetunt: poſitiſq; ſariſſis
R ura ligone colunt, & agros rimantur aratro.
A t quæ pars vrbes & ciuica mœnia captant,
O rnantur plerunque loco: gradibuſq; ſecundis
E uecti, ſummis potiuntur honoribus: vt quos
M uneribus, fuerint quæ publica munera, dignos
C eu magis expertos, aut curia iudicat, aut res
I pſa probat. Patriam rarò, generiſue relinquunt

Cognati

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C ognati ſedem: neq; turpi more vagantur
E rrones. aliquando tamen fortaßè coire
E ueniat quoſdam, turmasq́; auxiſſe. ſed hos vel
N on prorſus nullo congeſtos Principe: vel mox
D ilabi videas, patrioſq́; petiſſe penates.
Q uod ſi fortè manus ſeſe improba iungat: & hîc nil
S uccedit miſeris. pœna afficiuntur & æquo
S upplicio. curæ eſt, haud quenquam impune vagari,
P ublica qui turbet, placidas vel læſerit vrbes.
H æc mihi propterea non ſunt ita dicta, quòd vllam
I nſectet gentem. nec enim ſeritur, metiturúe
R es mihi: nec rapiant animo hæc quo dicta, morabor.
H oc verè affirmo, ſi ſic geſtam eſſe putabis,
H iſtorijs velut eſt impacta: fuiſſe leueſq́;
A tq; animo elatos, incertos, multa ſequentes
P rendentesq́; nihil. qui paßim tela ferendo,
P errumpunt aliena. nec aucti fœdere fœdus
S eruant: & temerè quò mens fert cæca, vagantur.
Q uin fortes Gotthi, vel habent ceu ſcripta, feroces
A tq; indefeßi fuerint: cultuq́; Deorum
B arbarico magni. Sed enim Conſtantia gentem
Q uamlibet extulerit, pietasq́; haud ficta coronat.
T um neq; militia laudem neq; Marte mereri
T ete poſſe putes, ni ſint ea iuſta. Deorum
I udicio lanx eſt cœlo ſuſpenſa: cui quod
C ongruit, ac æquo ſint æqua ſacomate: iuſta
D ixeris, ac ſarto fugientia iure ſequaris.
Q uæ variant, ſi quid ſapias, nihil eſſe mouenda
A ut tentanda putes. vnum eſt quod celſa probarint
S idera, & euentu cumulant non diſpare: ſi te
L egibus adiungas ſuperis: & talia captes,
Q uæ captare quidem fas ſit, Diuiq́; probarint.

K **Cimbro-**

Cimbri

C imbrorum ſedenim ratioq; viæq; modusq;
E t quæ præterea eſt genti fiducia fonte
E x alio cauſaq; venit. leuitatis in illis
E ſt nihil: atq; vltrò non ſeſe à ſedibus agmen
I ſtud agit. Bellis Scythicaq; tyrannide preſſum
P ellitur ex Aſiæ terris, vbi Boſphorus arctat
C immerius pontum, mediasq; volutat arenas:
E uropamq; petunt: circumq; fluentia magni
O ſtia Dannubij primas ſibi figere ſedes,
E t primos inhibere gradus: ſi forſitan illic
S ecuram ſtatuant erectis mœnibus vrbem.
S ed neq; duranti, neq; ſeſe huc inde ferenti
O cia concedit Scythicus furor. æmula rurſus
G ens ea proturbat Cimbrosq; laceſsit. at iſtud
F ortè etiam mirare, Scythas non tuta cuiquam
L inquere tecta: fugæ cauſam præbere: proculq;
N unc hos, nunc illos patrijs è ſedibus actos
P ellere, & optatam multis violare quietem.
I d verò cur ſit, cauſamq; modumq; docebo.
V aſta equidem eſt Scythiæ regio, lateq; iacentem
T endit humum, ac amplis ſub finibus extima claudit.
Q uicquid enim Tanai, multumq; fluentibus Iſtri
G urgitibus: Boream quà reſpicit iſte, ſed Auſtro
H ic ſeſe obiectat, notijsq; alludit arenis.
Q uicquid & Euxino rutulum tendente ſub ortum,
A tq; Melanchchlenis zephiras prendentibus vrbes,
C ingitur: aucta locis vbi ſe diſtantia munit
Q uadrato, ac laterum ſpacijs æqualibus ambit:
H oc Scythicæ patria eſt antiquaq; manſio genti.
E tſi autem campis tellus patet iſta ſuperbis
N obilibusq;, tamen ſeritur nihil: & nihil vlli
C ulturæ cedit. non quòd bonitate ſoloq;

Non

N on præſtet, facileſq; admittat in arua ligones.
S ed vetus hæc genti eſt vel conſuetudo, vel æui
I nſulſi feritas: vt nec ſibi mœnibus vrbes
C onſtituant, nec agris culturam inferre laborent
E t certas habitare domos, propriumúe tueri.
I n plauſtris vitamq; fouent, circumq; ferebant,
D iſperſi: pecorum ſtudijs curæq; vacantes,
D um noua pro gregibus captantq; & paſcua mutant
S olliciti. morum quo vana licentia ritu
V tier hiſce dedit, ſtolidoq; ac diſpare cultu
I nuiſi cunctis, crudeles: lumina captis
Q ui effodiunt probroq; adhibent, genitalia flatu
D um malè ſollicitant, & equabus turgida reddunt
V bera. dum cunctos ſcelerata ac perfida terret
C olluuies hominum: rapiuntq; aliena, nec vſquam
C onſiſtunt firmi pacemúe è iure frequentant.
P auperie ſedenim cùm conflictentur inani,
I nſidijsq; manuque graues ſunt omnibus, & ſe
V icinis inferre ſciunt: quos deniq; bellis
N on miſſo præcone agitant, ſeu ſedibus arcent,
S eu pro more necant. ingenti exercitus æſtu
P eruolat, ac denſa iaculatur ſpicula nube,
I nuoluens turbaque ſolum telisque liquentem
Æ ëra: & immani ſternens oppoſita ruina.
N on virtute quidem vincens, ceu Græcia vicit,
C eu Romana hoſtes vicitque vrſitque iuuentus.
S ed cùm ſint multi, celeres, agiliq́ue valentes
D exteritate, graues incumbunt hoſtibus: in quos
I gnaros ſeſe infundunt: qui bella priuſquam
T entari fortaſſe ſciant, iam vulnere ſeſe
A tq; cruore peti, famamque in funere cernunt.
S ic pugnant vincuntque Scythæ. Si forſitan illos

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

T u quoque Marte petas, belloq; laceſſere tentes:
I am procul in Boream carroſq; & plauſtra pecuſq;
V xoreſq; domoſq; & languida pignora legunt
C edentes. ipſi nuſquam conſiſtere, nuſquam
C ongredier. Sed enim ſi quid fortaſſe ſubinde
S e hoſtibus oſtendunt, ſeq; ad decreta videntur
B ella parare: dolo, magniiſq; hanc fraudibus omnem
R em peragunt. quid enim? properantem protinus hoſtem
C eu declinantes paulatim abducere: certos
I ncertis mutare locos, & idonea cogunt
L inquere caſtra. vagi nunc huc, nunc deniq; ſeſe
I nfundunt illuc. Ita bellum ducere norunt
T antiſper, donec pellectos fraudibus hoſtes
I nſidijſq; irretitos, vbi faucibus arcti
M ontes, aut dubijs inſtrata paludibus horret
T erra, vel impediunt perplexæ robora ſyluæ:
E rrori intulerint, ac commoditatibus arte
E xcutiant. Sic deprenſis, Dij, milite quanto
E t quantis telis infeſtant? grandinis inſtar
P ræcipitata volant iacula. & præfixa ſagittis
F errea cuſpis, iter celeres capit acta per auras
A ltè emiſſa: cui dum exceſſerit impetus atram
P rona ſubit terram, lapſuq; obſtantia, ſi quid
C erta tamen prendit, penetrat: morſuq; tenaci
H æret, & in pectus medijs tenus influit alis.
H oc gentes Scythicæ ſtudioq; & more ſequuntur
P rælia, & oppreſſes ſuperarint ſæpius hoſtes.
Q uæ ſi ſe tueatur, habet fortaßis ab vſu
M aiorum, quo ſe cauſis defendat honeſtis,
V t quod iura ſinunt, ſibi poſſe licere putarit.
A t verò cum ſit vicinis ſæpè moleſta
G entibus, ac violet, qui non læſere: nihilq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P enſi etiam ducat peregrinam inuadere terram
E t turbare bonos, Scythicisq; furoribus actos
S edibus eijcere, & fundis expellere victos,
N on monitos: hæc improbitas, & barbara prorſus
E ſt animi ratio: cui nec ſuperiúe hominesúe
D etulerint. tanta eſt iniuria, tanta maligni
P ectoris, & nullis rabies memoranda Camœnis.
H orum igitur ſtudijs patrias cùm ſæpius vrbes
L inquere Cimmerij, atque aliudq; aliudq; coacti Cimmerii
S int mutare ſolum, tacitosq; mouere penates:
C onſilium tandem capiunt è tempore: ne quid
H æc diuturna velint diſcrimina ferre: patiq;
I nfidamq; leuemq; manum: quæ funera cunctis
M oliri, & placidis ſatagit dare triſtia rebus.
I ngrata eſt plerunq; bonis vicinia: quæ nil
V el virtutis alit veræ: vel in ocia pacto
M utua conſpirat, ſtudijsq; inſiſtit honeſtis:
V t gratos hominum plauſus virtute mereri
P oſsit, & ex æqua vicinis laude probari.
E rgo vbi Cimmerij tribubus ſuffragia iuſtis
E xquirunt, ſolidè huc ventum eſt: vt cedere tectis,
E t procul inde velint Scythicos vitare furores.
N ec mora, cum raptis ſeſe gens inclyta rebus
A ccingitq; viæ, patrioq; excedit ab orbe
S armaticas ingreſſa plagas: Iſtrumq; fluentem
E t gelidas inter mediam ſe paſsibus Arctos
I nſinuans: donec prætenſos Iſtula fluctus
O bijcit, ac geminas hinc atq; hinc reſpicit vrbes.
H eu damni quantum, quantumq; doloris & alti
I nterdum gemitus, quanta infortunia gignit,
V icinis habitare malis: vbi ſubdola nullo
O fficio capitur, nec mens impura quieſcit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S cilicèt inferni ſoboles Acheronte parente
E dita. cui pretium virtutis ſordet, & atros
E furijs rictus volupe eſt immittere, qua te
L æſerit, ac fato quæ ſint tibi mollia culpet.
N ec tamen id tantùm. ſecuris ocia rumpit,
T ranquillos turbat. cladem quocunq; malumq́;
M ouerit artifice: vt fortunæ ſortibus vſum
O pprimat, ac placidum ſtudio ſuggillet inani.
Q uin ſi fortè nihil per ſeſe incommodet: iſtos
E xcitat, occultò tibi qui inſidientur: & illud
I htereà ficto virtutis lumine damnum
P erficiant. at tu ſapias: quodq́; eſſe malorum
T u ſtudium noris, ne noueris eſſe, parumper
D iſsimules: & ferre ſcias, ſi vincere certes.
A ſt vbi ſe tacito ſperata occaſio rerum
O fferat, ac triſti liceat diſcedere tecto:
T olle moram, ſemper nocuit differre paratis:
E t quocunque ferat cœlum & fortuna, ſequare.
S emper enim quo te gremio comprendat euntem
E t tueatur, habet magni Pater orbis: in illum
S pes tibi firma Deum velut inclinata recumbat.
C ætera fortunæ tibi ſint commiſſa: locumq́;
I uppiter oſtendet, quo tete in proſpera mittat.

C immerijs igitur res eſt ita geſta. profecti
C ùm patrium liquere ſolum, rectà arua petebant
S armatica. ac vbi nunc robuſta Polonia campos
T endit, & ad celebres dirimit confinia Pruſſos:
H aciter èxplebant, Plotiæq́; ad littora ducunt.
T um ratibus fluuium ſuperant. mox Balthica ſpectant
Æ quora. progreſsiq́; nihil vel lædere quenquam,
V el turbare. iter eſt coniunctis omnibus vnum,

Vna

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V na fides: animusq́ aliqua regione morari
Q uam fortuna daret cœlumq́ & Numina monſtrent.
H actenus at Ponto cùm gens vicina fuiſſet:
E t lucrum ſciret quod gignunt æquora, noſtro
D electata mari circumſpicit: hacne quietem
O ptatam tellure petat? cum protinus huc ſe
I mmittunt: notijs vbi Cherſoneſus ab oris
P romouet in Boream duplicataq́ littora pandit.
H uc ingreſſi igitur regnumq́ locoq́ vetuſtum
N omen, & ingenua Cimbros è ſtirpe relinquunt.
Q uanquam autem dubijs ſententia vera ſub vmbris
F luctuet, ac varijs lateat ceu merſa tenebris,
M ultipliciq́ via torqueri ad friuola poſſit:
C eu fit, vbi haud liquido ſpectantur Sole remotis
S parſa locis: oculoq́ infert ſe plurima noſtro
E ffigies, quæ obſcura ferens ad lumina formas,
N unc hoc nunc illud voce haud conſtante meretur
D icier: atque quod eſt, vix vnus & alter inani
C eu coniectura, & varia ſub imagine prendit.
S ic mihi de Cimbris (poſtquam argumenta ſuperſint
I ntegra nulla, quibus quæ res ſit vera probaris,)
C enſendum fortaſſe ſiet: cùm prorſus ineptè
D icier iſta negem: Veniſſe huc denique, quo res
M edorum verſa eſt Cyro ſub principe: cuius Cyrus
I ntulit in Perſas ſolidum clementia regnum.
T ùm Lydos Crœſus dominatu exercuit. at res Crœſus
S eruius Auſonias ornatus pace gubernat
D ilatatq́ vrbem. Iudæis annus in annos
E xit, & aſpirant vetera ad ſua rura reuerti.
A tque hoc iſta modo cùm ſint mihi dicta, quieſcant.
D ania fluctiſono quæ ſcinditur æquore multas
I station terras & plurima littora Ponto

Occupat

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O ccupat ac medio dirimit portoria fluctu.
N on autem ratio terrarum eſt vna : nec vna
F orma ſolo, mores veluti non prorſus ijdem,
N on animi ſtudium, non æui robur : & acri
N on vna ingenio faciliúe induſtria vitæ.
H is aliudq́ aliudq́ placet, cùm diſplicet iſtis
P rorſus idem. variant menſæq́ cibiq́ habitusq́
E t modus, aut ferclis pretium quo induxeris: aut te
V eſtibus exornes. at ineſt & honeſta voluntas
O mnibus: & vera tete virtute mereri
C onantur, lætisq́ ferunt tibi pocula dextris.
M oribus eſt aliquid dandum, quocunque venires
T errarum, & latè populorum iura ſequaris.
O mnibus haud eadem vel conſuetudo, vel orbis
C onditio ſuaſit. cumq́ has nunc iſta per vrbes
E ſſe recepta vident: alijs nunc illa ſub oris
N equicquam patrio cernunt è more probari.
C ecropidæ flauum : nigrum acceptare Lacones:
Æ gyptus ſalſis, Italiq́ recentibus vſi
E uariant. Iſti piſces, hij denique carnes
P rætulerint: crudis alij, ſed cætera coctis
G ens delectatur. iam lac, iam vina prementem
E xpleuēre ſitim, lymphæúe bibentibus arcent.
P oſtremò his ſimplex tantùm placet vſus: at iſtis
L autior arriſit cœnæ modus. omnibus vnum
I d ſtudium eſt, patria nil conſuetudine maius
D ucere, & hac cunctis demum virtute referri.
N on cunctis dat cuncta Deus. ſunt vina Falernis,
S unt Dano fruges: tum fœta Polonia tauros
M ittit, & in tenues ſe promouet Anglia lanas.
H eſperijs Oleum eſt. at pinguia noſtra butyro
L uxuriant. alibi veniunt fœlicius vuæ,

Vngari-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V ngaricisq; manu fodiunt è montibus aurum.
D ij, quo diuerſis prouiſum eſt gentibus vſu
N aturæq; bono? cum nulla habet omnia tellus,
I ungimur hoc rerum defectu: & fœdera cauſat
P auperies: cùm quæ noſtris hîc vſibus abſint,
I nde petenda ſient. rerum commercia terras
A diungunt terris: & copulat vrbibus vrbes,
C um peregrina capis, cum tute domeſtica reddis.
I ntereà patrios hominum tolerare patiq;
E t mores perferre decet. nihil vſus habebit
I ngrati, ſi tu, cùm ſis bonus, omnia dextrè
A ccipere, & populis ita condeſcendere poßis:
V t tibi quæ cupias, eadem præſtaris & illis.
E t tamen hoc totum non vna eſt Inſula regnum: Nortvagia
N ec lauat Oceanus diuulſas vndique partes,
A mbituq; terit. geminis ceu nexibus orbi
A ſſeritur firmo, & iunctis radicibus exit.
Q uod quare fiat paucis, aduerte, monebo.
S candia quæ magni eſt ſoboleſq; & plurima mundi Scandia
P ortio, non vni, cùm ſit vaſtiſſima, paret
A ut ſe ſubdit hero. triplici ceu iure, pariq;
P enè etiam ſpacio diuiſa eſt Regibus. etſi
P riſca tamen plures ceu fama eſt, ſecla Tyrannos
H îc regnaſſe ferant: paruis mortalia regnis
C ùm contenta forent, nec ſe violentia tanto
O brueret ſcelere, & diro fas ſterneret auſu.
B iarmia, Botnenſes, Helſingiaq; aſpera, Lappi,
E t quæ præterea eſt Arcto gens ſubdita, Reges
P oſſedêre ſuos: varijſq; tumultibus acti
M utua vulneribus cumulabant vulnera: cum vel
E nſe laceſſentes turbant vicina: vel inde
P rædatum ſubigunt fineſq; inuadere certant,

E t populari vrbes, clademq; inducere bellis.
H eu quantum eſt actum ſtragis, quantoq; cruore
P enſatur raptus. quid enim? plerunque puellas
P ropter, & inductam peregrina in fœdera ſponſam,
M ateries bello creuit: eum forſitan vni
D eſponſa, alterius tamen arſerit igne: cui ſe
A ut raptu certè, aut patria nece iungier optat:
I ngratos ne quid thalamos inuita ſequatur.
T ali igitur cauſa, aut multum leuiore ſubinde
B ella cruenta legis. glaciem ſuper arma viroſq;
E xpediunt, pugniſq; gemit reſonabilis æther,
E t fragor & triſtis complet caua nubila planctus.
H æ Sueco gentes etiam ceſſere. Proinde
H uic terræ maior iam portio militat. inde
Nortvagia N ortuagijs eſt terra plagis, quæ ſubdita Regi
A ntiquas poſſedit opes: interq; fluentis
O ceani ripas hinc atq; hinc ardua vaſtos
D iuidit anfractus: vbi Promontoria longis
R upibus excurrunt: aut ſeſe rurſus in arctum
C ontrahit ac limes varios aſtringit hiatus.
A ſpera terra quidem eſt, ſed multis obuia rerum
D iuitijs: vno fœlix, ſi Rege fruatur
Q ui multum accedat, præſenſq; ea commoda ſpectet:
Q uæ proprio veniant Regi vel certa: vel ipſos
P romoueant ciues, vel agant in lucra colonos.
T erra antiqua viris, fidei & conſtantis honeſto
V ſu: quos inter virtutis prima vigebant
S emina: quo virtus mortalia tempore facta
R exit, & antiquos inter lex ſtabat honores.
H oc equidem nihil externo ſe limite regnum
C onfundit: nihil affectat: Nortuegia certis
C lauditur, & patrias incingit finibus vrbes.

E querno

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E querno veluti formamq́; & littora ducens
E xcurrit folio. Sueonum, baſis exit in oras,
C uſpis habet gelidi circumflua littora ponti
H eſperiosq́; petit, quà Lindeſneſia ſeſe
R oſtra mari immittunt, lateq́; per æquora regnant.
C ætera pars, vſu quæ pars eſt optima, Dano
C eſsit. is acceptam veteri pro iure tuetur
D efenſamq́; colit: triplici quæ nomine ſeſe
V enditat, ac multo ſtipat ſibi commoda fructu.
S cania prima quidem eſt rerum vbertate bonarum,
E t populi ſtudijs, ſegetum & prouentibus. inde
S unt Hallandenſes: priſcis vbi clara fuerunt
O ppida temporibus: vel adhuc fortaſſè fuiſſent,
S i nihil hoſtiles turbaſſent mœnia curſus
O ppreſſaſúe etiam ſtrauiſſent fraudibus vrbes.
S anè ego Vardburgum portuq́; ac gente vetuſta
D iuitijsq́; etiam, ac populorum moribus inter
P ræcipuas Europæ vrbes numeraro: quibus res
P ublica concinnè eſt vel legibus aucta, vel vſu
C ommendata bonis. vbi formæ multa venuſtas
E t grati mores, & honeſtæ plurima vitæ
G loria, fœmineos auxiſſe feruntur honores:
E t laudem cumulaſſe. tamen nihil iſta morantur
I mpediuntúe manus Sueonum. Vi mœnia latè
C um quatit, haud etiam vi mœnia deijcit. vt Mars
F eruet adhuc, dubioq́; errat victoria greſſu,
Q uorundam tutela labat: quibus vna miniſtris
C redita porta fuit: (ſic paſsim fama ferebat
P ublica.) & hàc rerum facta inclinatio ſtragem
I ntulit, ac hoſtes mediam mittuntur in vrbem.
E t quanquam irato ſatis eſt nihil: attamen hìc ſe
H umanum Suecus: (nec enim benè facta, malignè

O btrectare meum eſt,) hoſtem præſtare: iubetq́
M atronis parci, parcitq́; augetq́ puellis
E ffugium, & prohibet violari milite. quas cùm
S eruarint, gentem certè laudauero: cuius
S it virtus ſero nihil inficienda nepoti.
Blekingia *V ltima de noſtris ſupereſt Blekingia, pingui*
F ertilis aruina: qua ſeſe paſcua læto
G ramine perfundunt, gregibusq́ aptiſſima præſtant
P abula, & haud macros reddunt in præmia Tauros.
C ætera Scanenſi ſimilisq́ ac plurima regno
Æ mula: ſed melior fortaſſis portubus. vna,
V na recens cladem Sueco quæ ex hoſte luebat,
Rodnitium *I ncenſis latè pagis, atq́ vrbe vetuſta*
R odnitio exciſa penitus, verſoq́ perinde
Lynkevium *L yckouio. ſedenim pax eſt pulcherrima rerum*
Q uas homini nouiſſe datum eſt. Si publica ſcirent
T riſtia mortales, quæ motis attrahit armis
S ulticia, & miſeris condit ſubeunda colonis:
F ortaſſis ſtudio pacem maiore pararent:
E t minus atroci flagrarent culmina bello.
S ortibus at cæcis agimur: bellumq́ putamus
S ic ſucceſſurum, velut hoc ſub imagine læti
P ingimus, ac nullis includimus arma tenebris.
C onſilijs etiam multorum impellimur: vt quæ
T uta ſient, tutis liceat nihil vtier. inde eſt
V t quæ damna quidem fuerint, non damna putamus:
I ſta futura tamen. ludit mens cæca, ſibiq́
B landitur: donec iacto fiducia talo
C onſtat, & in damnum poſitis res ſortibus exit.
P òſt ſapimus. Sedenim rigido velut impigra Sueco
S eq́ ſuoſq́ etiam connectit Scania fines
H aud vſquam diuulſa loco: ſic Cimbrica ſeſe

Cherſone-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C herſoneſus aquas inter porrecta marinas,
E magna profert Germania: humumq; baſimq;
S axonicis iungit populis, & finibus hæret
C ontinuis: vbi nunc Albim Vageneſia fronte
P roſpicit, ac ſolido ſubſtrictum copulat Iſthmum.
H æc eſt Imperij pars prima ac optima noſtri,
I nclyta Cimbrorum ſedes: gens libera, quantum
N unc libertatem, mundi ſub fine tueri
E t retinere poteſt. notum eſt iam vertier orbis
S cenam: ac nunc alio delabi ſecula curſu
Q uàm pridem: egregio cum ſtabant cuncta vigore,
V irtutumq; fuit ratioq; & cura Tyrannis.
L anguet vbique quod eſt rectum: iurisq; ſeneſcit
G loria primæui, creſcitq; moleſtia regnis
E t populis: parili cum ſeſe iniuria lance
V indicat, ac duplici redeunt impendia damno.
H æc orbi eſt toti facies iam verſa, ruinam
Q uæ præit, ac lapſo minitatur dura theatro.
V t nihil hîc mirum fuerit, ſi forſitan hiſce
G ens etiam humani quiddam patiatur in oris,
F ortunæq; malum communi ex fœdere guſtet.
N on vitæ ratio eſt eadem, quæ ætate parentum
M aiorumq; fuit: ſtudio peccatur & vſu
M ultiplici, creſcitq; malis fiducia: qua quæ
A rriſere animis nullo prohibente ſequantur.
V tq; etiam prohibere velis, nihil egeris. cui
C onditio eſt noſtri, nihil vt ſe lege teneri,
A ut monitis opus eſſe putet. delinquitur ergo
I mpune: & ſcelerum vitæq; licentia pœnas
A ttrahit, ac meritis auget cruciatibus ignes.
A ut quis bellorum clades, quisúe annua diræ
I ncrementa famis, peſteſq; aut frigora narret,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I nſolitosúe ferat breuia in compendia morbos?
O mnia temporibus numeriſq́ exempta vetuſtis
L ibera damna ruunt. ſæuit Mars enſe luemq́
P eſtiferam Phœbus, peſtiq́ accommoda ſpargit
T empora, & immani graſſatur feruidus igne.
T ùm quæ futilitas linguæ eſt? mendacia, fucus,
A tque impoſturæ, rectiq́ calumnia, diræ,
F urta, doli, fraudes, periuria, raptus: & illa
O mnis origo mali, & ſcelerum ſentina parensq́
E brietas: qua nil miſerando triſtius orbi
I rati afflarunt ſuperi: ſeu labe nefanda
A ſperſos cernas euerſaq́ pectora, mores:
S eu vitæ noxam, & ſubeuntia crimina damnes.
Q uid ſpretos memorem Diuos? quid inhoſpita dicam
P ectora? iam veræ cultus pietatis, & illa
A ntiquis laudata fides, dilectio, candor
E xceſſere animis hominum: retroq́ feruntur
L apſa, nec è priſco virtus nitet amplius auro.
F errea ſuccedunt, atque effera crimina. nullo
P enè Magiſtratum dignamur honore. viciſsim
I lle ſuos odio inſequitur. ſunt ciuibus artes,
E t ſunt Agricolis: magno quibus vtraque damno
P ars ſeſe affligat. iam qui fortaſſe paterna
N obilitate tument, opibusq́ excellere certant
E t præſtare loco, qua ſe ratione quibusq́
C onſilijs produnt? res eſt non merſa tenebris,
N on obſcura. ſuos turba hæc premit, æmula magni
N ominis: vtcunque haud quæ nomine digna, ſequatur,
I ncertumq́ adeò qua conſtet origine linquat.
F allere, mentiri, iurare, profundere, poclis
F eruere: & ob leporem totas confundere porcas,
F lorentesq́ etiam ſegetes, Cereremq́ beatam

Obtere-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O bterere, & lætas canibus proſternere ariſtas.
D enique quis luxum culpet ſatis? omnia tantis
R egna malis oppreſſa vides. moderatio ceßit
O mnis, & his ſtudijs ſubnixa licentia regnat.
H os igitur cum faſciculos compingimus, enſes
L imat & arma Deus: quibus hanc diſſoluere molem
P oßit, & in lucem reuolutas pendere merces:
V t pretium pœnis, & pœnas mercibus æquet.
H inc igitur toti ſunt infortunia mundo,
S unt cædes, belliq; metus, violentia, rixæ,
A nxietas, preſſura, dolor, quæ Iuppiter vrna
I ntingit gladios, hominumq; in viſcera mergit.
N am non ſimplicibus veniunt mala paßibus. enſi
A nxietas iuncta eſt: quæ quanquam haud enſe perires,
I lla tamen ſola eſt vel maxima pœna: nihilq;
H ac maius cœlum vindictæ in præmia mittit.
P oſt quam igitur ſceleri pœna eſt æquata ſuisq;
O mnia regna gemunt immerſa tumultibus: haud tu
M irére, & noſtris ſua tandem vulnera terris
D ucier, ac meritas delicto exiſtere ſortes.
E t tamen vt nunc eſt fortunæ captus, honeſtè
D egimus; atque aliqua eſt libertas gentibus, his quæ
E veteri ſedem retinent & nomina Cimbro.
Q uin aliud penè eſt vitæ genus. vtq; benigni
C iuilesq; adeò mores ceu floribus ornant
P ræcipuis: aliud populis ita robur, & audax
I n gladios animus: & ſpes non fracta, quouſque
S pes ſupereſſe poteſt. certant benè velle, ſimulq;
E t facere, his noſtras peregrè qui forſan ad vrbes
A ccedunt. nulli officium neque tecta negarint:
N ec duram ſeſe gens hæc venientibus offert.
M enſis oppiparè vtuntur. Cereuiſia nuſquam

Conficitur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C onficitur melius. panem dant eſſe nitentem
E t mundum: ac pleno diſpenſant fercula diſco.
V eſtibus at populo cura eſt & ſplendor, eoq;
E xſuperat. non quo regni plebs cætera more
Q uoq; habitu plerunque rudi, minimumq; polito
S pectatur: ſed enim pretioq; & deniq; forma
L ongè alia: cui ſumptus ineſt, cui grata venuſtas
N eſcio quid laudis tacitæ parit. haud tamen iſtud
V rbibus eſt ſolis ſtudium. res ornat opimos
V na etiam Agricolas: vſuq; ita temperat, vt ſit
H is ſua mundicies, & honeſtæ plurima veſtis
G ratia. iam vultus hominum pulcherrima certè
C orpora, & egregijs æquata ſub artubus: vt quæ
H armonico excellant inter vicina decoro
E t ſpecie vincant, non promptum eſt dicere. quid ſi
V irgineas etiam formas, & ſumma puellis
O rnamenta, oculos ſanè caſtosq; pudicosq;
E t ſua fœmineis encomia cœtibus addam?
C olloquijs certè & lepidis narratibus omne
A bſtulerint punctum. nihil his formoſius, aut quod
M aiore excellat rerum ſolertia. honeſti
A ffatus, dictisq; fides, & ſedula curis
D extera, iam pridem gratas has eſſe puellas
O ptandasq; dabat. præſtant aliæq; alijsq;
V t tamen eſt captus, videas ſtuduiſſe decori
O mnes, & patria laudem virtute mereri.
A t verò Agricolas quæ induſtria promouet, ipſa
R e conſtat: iuſto redeunt quibus annua fructu
S emina, & æquato perſtant impendia lucro.
Q uin terræ mira eſt ſiue indulgentia, ſiue
F ertilitas. nuſquam eſt armentis maior alendis
C ommoditas: ita vel ſyluæ, vel paſcua totum

Plena

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P lena ſolum velant: pingueſq; leueſq; Myricas
E ximio bobus paſtuq; ac fœnore ſpargunt.
H îc caper, hîc tauri pernixq; vagatur equinum
E t ſolenne pecus. quid Ceruos, quidúe ſalaces
G allinas memorem? ſunt hæc loca plena ferarum
D iuerſiq; gregis: quibus hæc ſunt paſcua multo
L æta vſu, plenoq; fluunt tibi cymbia lacte.
H æc tibi terra boues nutritq;, & multa quotannis
M illia trans Albim, Rheniq; ad flumina mittit. Boves tras Albim missi ex Dania
Q uos ſimul in Tungros, Batauoſq; acreſq; Sicambros,
I n Phriſos, Geldroſq; atq; amplas mœnibus vrbes,
E t Celtas Flandroſq;, & in oppida clara proculq;
D iſsita transductos, preciſq; inſcribit & aucto
M ercator lucro rutulumq; exponit in aurum.
N ec minor eſt pecori cura & prouentus equino:
Q uam Cherſoneſi gregibusq; & robore lætam
P ræcipuo ſobolem latè partitur agaſo:
E t varios circum populos cum diſtrahit, auro
I nfercit loculos augetq; ex ære crumenam.
G ermanis ſiquidem Gallisq; probarier hoſce
E fficit vſus equos: celeri quòd plurima curſu
E xpediant ſpacia: atque agili plerunque rotatu
P areat infrænos, animoq; excellat, & omnem
P ertulerit, deſint niſi pabula iuſta, laborem
I dq; diu: quin curando ſi ritè fouetur,
I n decimum geminet firmis ſe viribus annum:
E t nihil à priſco cedat depreſſior vſu.
P oſtremò, portus atque oppida culta ſuisq;
F luminibus quis iuncta canat? planè arbitror vna
H ac Cherſoneſum multas re vincere terras
E t gentes ſuperare. velut ſeſe Italis ora
P romouet, extremis & terram mœnibus ambit

M Hinc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H inc atque hinc, geminoq́ vrbes è littore pandit:
C imbrica non aliter partitis oppida ripis
A mplexa eſt tellus: vbi penè æqualibus altæ
S e ſpacijs turres certoq́ è limite ſpectant.
H eſperio maior lateri eſt diſtantia: at Ortum
Q ua videt, ac primo ſubdit caua littora Soli,
S ic iter æquauit ſpacijs natura diurnis:
V t tibi diſtantes miliaria quatuor vrbes
I ungant, ac parili venias ad mœnia greſſu.
H æc eſt commoditas inſignis. at omnibus iſtud
A ccedit, Ponto quòd ſint vicina: ſimulq́
L abentem iuxta fluuium, piſcesq́ ferentem
E t ſeſe diti voluentem gurgite cernant.
H æc illa eſt Cimbro tellus decreta Deorum
L egibus: Euxinis cùm fortè profectus ab oris
A ppulit huc, patriasq́ plagas Scythicosq́ furores
L iquit, ab iniuſti turbatus acumine belli.
E rgo vbi progreſſus vicina hæc littora ponto
O ccupat, ingreditur terram, quæ bracchij ad inſtar
E magna pendet Germania: & hiſce redundat
P enè etiam, vitæ quibus eſt opus. arua colono
P arent, ac decuplam reddunt pia ſemina meſſem.
V t venêre igitur, quingentos amplius annos
E xercentq́ ſolum, varijsq́ laboribus æuo
P roſpiciunt. nunc rura manu domitoq́ iuuenco
S ubijciunt: nunc regna nouis Neptunia paſſim
R etibus explorant. Nunc denique mœnia condunt
A mplificantq́, & opes pecorum prouentibus augent.
S iue autem terras coluit gens vlla iacentes
H aſce prius: ſeu non aliquo proſciſſa colono
H orruit, ac grauibus ſquallebat ſentibus: iſtud
H aud certò affirmem: niſi quòd fortaſſe putarim

Magno-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M agnoperè haud cultam. aut ſi quid fortaſſe fuiſſet
C ulta: tamen clari nihil hanc habuiſſe, nec vlli
S ubiectam, ſibi quæ firmaſſet prædia genti.
V nica res illis curæ fuit: omnibus altam
C um populis pacem, & communia iura tueri:
T ranquilloſq́; habitare lares, atque ocia quouis
S ectari officio, & manifeſto fœdere niti.
H aud equidem turbis, nec inani claſsico & armis
G otthorum ſeſe gens hæc eſt paſſa moueri,
I mpelliúe leuem: temerè vt violenta quietem
R umpat, & emotos turbet ſcelerata penates.
M ulti autem velut automata impelluntur, & eſſe
N on ſine clade queunt, motuq́; agitantur inani.
C umq́; foris nihil eſt quod turbent Marte profectò
S ollicitant proprios ad iurgia dura Nepotes:
V iciniſq́; nocent, pacemq́; è finibus arcent.
A t nihil iſta quidem Cimbros res tetra mouebat,
Q ui pacem rixis, qui bellis ocia longè
A nteferunt, temereq́; nihil ſe in iurgia miſcent:
N ec cauſas è fraude petunt, vt certa reſcindant
F œdera: & obductum reuocent in vulnera callum.
I pſa ſuis gens æqua inſtat, partaq́; quiete
G audet, & è veteri ſapienter more gubernat
T antiſper, Regem ſibi dum creat: omnibus vnus
Q ui præſit populis, nullaq́; Tyrannide regnet.
V tq́; diu res eſt communi expenſa bilance
C onſilioq́; graui: patriæ quem rebus & armis
P ræficerent: equidem ſocias adiungere dextras
C um Danis ſtatuunt: communemq́; eſſe Monarcham
H iſq́; ſibiq́; volunt: genti qui iura miniſtret
S edulus, atque æqua diſpenſet iuſta bilance.
S ic multos vno populos coaleſcere nexu

F ata dabant, vniq; vides parere Tyranno.
H inc Regnum creuit iunctis è gentibus. aſt quo
T empore, quo Dano tandem ſub principe geſta
I ſta putem: niſi quòd me coniectura Poëtam
D iſtrahat, ac dubijs conturbet ſeria rebus:
H aud definitis me dicere poſſe tabellis
C onfiteor. premit antiquos obſcura Monarchas
F ama, nec è liquido ſpectant nos priſca relatu.
M iſſa ſed hæc faciam. neque enim mihi cuncta neceſſe eſt
A d viuum reſecare: vetuſq; ita pandere gentis
I nijcium, ac varias in carmina mittere voces.
Q uæ ſunt vera ſequar: quantumq; annalibus orbis
E ruta proponi ac numerari ex ordine poſſint:
H æc dicam. non me fabellis ducier, aut re
P erplexaq; leuiq; capi ſtudioſa loquatur
P oſteritas: vani damno mendacia vulgi,
E t fictis nihil accedunt mihi pectora rebus.
S icut at Auſonijs populoq; excelſa Quirino
O mnia debemus: quorum ſolertia lucem
I ntulit Europæ, pulſiſq; èx orbe tenebris
C iuiles docuit præferre palatia mores:
S ic rerum monumenta etiam, & quæ geſta quibuſq;
T emporibus fuerint, Latij quo principe Regni,
Q uoq; adeò euentu: quo denique iure, quibuſúe
A uxilijs: & quo magnos diſcrimine motus
B arbara tentarunt placidis infundere regnis,
D ixerunt. Roma certè fortuna magiſtro
C onſtat, & ad ſeros venit delata nepotes.
Q uæ ſi ſola quidem ſcripto abſtinuiſſet, vt armis
A bſtinuit: niſi cum pacem violata tuendo
F irmat, & obtruſi pellit fera robora belli:
M ulta equidem nobis nihil explorata, laterent

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P rorſus, & inductis veluti ſubmerſa tenebris
D eficerent, neq; enim qui res geſſere graueſq́;
E ximiaſq́; etiam rerum monumenta ſtyloq́;
A rtificiq́; manu & ſacris digeſta Camœnis
E xpediunt: dubiæ mandarunt publica famæ,
E t quæ facta forent vulgi ſermonibus abdunt.
Q uiſúe Auares, Gotthoſq́; feros, quis Vandala gentis
A ſpera bella, quis immanem ſub cædibus Hunnum
S ciret, ab Auſonijs ſi non ſeruata venirent
I n noſtras tam priſca manus. gens Itala rerum
M agnarum, vt ſtudioſa fuit, ſemperq́; futura eſt:
S ic quæ geſta ſient Latijs complexa Camœnis
S eruat, & interitu diſtrictos liberat enſes.
R omanis igitur narrantibus inclyta rerum
C ognitio emergit præclaraq́; facta, ſimulq́;
E t tempus, populiq́; manus ac prælia conſtant.
C ætera barbaries ſic occupat: vt ſua quamuis
V el multi documenta ferant, vel tradita narrent:
N il tamen eſt certi, nil quæ fortaſſe ſequare
T utus, & in ſeros mittas credenda nepotes.
P ræcipuè ſpectas ſi quæ iam fabula gentes
E rrantes canit: vt nullos ſibi turba relinquit
F irma gradus: ſed ſemper agens ſemperq́; penates
M utans incertis complet populatibus orbem.
H æc quantum vires Latio collidere certat
I mperio, tantum nota eſt: tantumq́; reponit
C erti aliquid, quod quis verè affirmauerit eſſe
S ic geſtum. Si quæ diuerſo ſcripta relatu
I n vulgus manant, ſic parta habeantur, vt eſſe
P lurima ficta putes. Sola eſt Eccleſia veras
Q uæ rerum formas, & nil dubitabile narrat.
D e Græcis nihil hîc addo, plerunque vetuſtas

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M endacem dixit. Sed non eſt Græcia mendax
T ota: nec è cæcis digeſta relatibus auget,
I ncertaſúe trahit monumenta in publica famas.
M ulta illis ſunt certa. at rurſus multa labaſcunt
N on conſtante fide. corrupit fabula verum:
E t nihil explorata, velut rectiſſima pandit.
E t tamen inſiſtit fictis narratio. falſis
F alſa ſtruit: dubioq; lacus è fonte profundit.
H as multi cauſas, atq; hæc exordia nacti,
M irum, quas gentes, quas ſedes quæque retexunt
C limata, & errando tranſlata mapalia narrant.
D e quibus hac pridem multos ratione locutos
E ſſe putes: multò vt ſis nunc incertior, ac cùm
N il ſolos præter ſcirent mortalia fontes.
S ed tamen in medium nos iſta relinquimus. eſſet
S anè operæpretium conſtringi Barbara multis
P ectora: & hos laudis ſtimulos ſubuerſaq; cæci
P ondera iudicij, mentiſq; exoſa ſuperbæ
A rgumenta graui quaſſata includere neruo,
V t ſaperent: rebuſq; adeò circumdare metas
S cirent, atq; intra fortunam ſceptra locarent.
A ſt latè factus veri eſt exceſſus. honeſta
G loria, quæ dubijs non fingit nomina rebus:
N ec quæ pertineant nihil ad tua iura, ſequatur.
I ntereà Cimbris genus & ſua plurima creſcit
A ugeturq; etiam ſoboles: terramq; colendo
E xercet ſubigitq; ſolum, pariterq; iuuencos
E domat, ac preſſo fruges molitur aratro:
C um nouus ingenium ſubitò calor occupat: has vt
C ontinuò ſedes, patrijq; palatia regni
M utent, ac alio motos tranſferre penates
I ncipiant: toto migrent ſeu germine, ſeu pars

Sub-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ubſiſtat, ſeruetq́; domos, longeq́; profectos
O pperiatur, & hac paulùm tellure quieſcat:
C ompoſitis agmen donec ſibi rebus honeſtè
C onſulat, ac alio mox tectum figat in orbe.
E tſi autem tanti receſſus fida vetuſtas
N unc has, nunc illas diuerſo ex ordine cauſas
A fferat: haud certo rerum tamen omnia pandit
I ndicio momenta: nec hanc quæ vera fuiſſet,
E xpreſſere: graui quamuis ſententia dicto
E dita ſit, famam ſeros quæ miſit in annos.
N am quòd ab Oceano latè increſcente coactos
E ſſe ferunt, patrijs vt ſeſe è ſedibus vltro
E xigerent: vertantq́; ſolum, & iam ſueta relinquant
H oſpitia, haud veros diducta eſt fama per orſus,
E t nihil artis habet. quid enim? liquiſſe penates,
Q uos iam quingentos hæc gens poſſederat annos,
Æ ſtubus Oceani lymphisq́; tumentibus altè
P erculſam? ac ſi iam miſeris nouus eſſet ab vndis
T error, & inſolito luxata domeſtica pulſu
C orruerent, cauſasq́; nouas in funera ferrent.
N on ita vicini ſunt nota pericula ponti
A tq; procellarum fremitus, æſtusq́; tumeſcens
I mpellensq́; minisq́; etiam atq; horroribus altas
C oncutiens ripas obuerſaq́; lumina terrens:
V t poſt annorum longiſſima ſecula, primùm
I am ſeſe oſtendat fremebundos accola fluctus
P ermetuiſſe: marisq́; adeò incrementa peroſus
D eſerat exculti fundum laris: actaq́; pridem
D amnet, & aſſuetos cupiat liquiſſe penates.
N on ea, non hominum fuit horum vera meandi
C auſa aliò. iuuet altius ire, ipſisq́; petitam
E rebus cauſam noſtris inferre Camœnis:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t nihil incertos maiorum huc voluere luſus.
P rimùm igitur verum eſſe putes: quòd rura volente
C imbrica ſint electa animo: qua ſede quieſcant
I ntereà patrijs dum extorres finibus inde
H uc ſua Cimmerij tranſlata mapalia cogunt.
A duectis forma imperij ſic conſtitit: vt res
A rbitrijs ſemper meliorum tradita gratæ
P róxima virtuti factiſq; decentibus eſſet.
Q uo quàm iure diu & patrijs ſunt moribus vſi,
F ælices vitam fama eſt egiſſe: nec vnquam
E xterni ſenſiſſe iugum domitoris, & armis
C onceßiſſe hoſti. Quæ multo parta labore,
S olertiq; manu quæſita vſuq; fuiſſent:
F ortiter hæc magniſq; etiam retinenda putarint
V iribus, & pacem præferre tumultibus. aſt cùm
S eſe adiunxiſſent Danorum in fœdera, planè
S axonicis compulſi armis, iniuria & acri
V icinorum odio, qui vel prærepta dolebant
R ura prius: vel nunc ſperatas creſcere Cimbris
D iuitias, ægrè & ſubacerba mente ferebant:
M ox vnde auxilium rebus ſperare: ruinas
E xperiuntur. habent fatales culmina lapſus:
E t quæ firma diu fuerant, conuerſa ſubinde
E t motus ſentire graues, & vulnera cernis.
S axonicas etenim quamuis virtute relidunt
D eijciuntq; manus: ſeq; & ſua iura tuentur,
F œderibuſq; valent inimicaq; tela repellunt:
E x alio velut orbe tamen ſenſere malignæ
T riſtia fortunæ, rerumq; pericula plorant.
Q ui libertatem ſpe lucri diuite vendunt,
C ùm ſiet euentus non certò cognitus: ipſo
D eſipiunt vſu, ſeq; ob noua fœdera fallunt

P ræcipites. Ceu res etiam hæc euenit, vt auſus
S axonicis fregêre viris & dura repellunt
A gmina: continuò ſocias in bella Phalanges
G otthica miſerunt: cùm Rex ea Danicus arma
E xpediat, factus fortaſſe ſuperbior iſto
A cceſſu: deinceps vti quòd milite Cimbro
P oſſet, & hæc patriæ nunc iungeret arma coronæ.
S iue odij veteris furor atque ſuperbia Sueco
M ouerit ingenij bilem: cum ſceptra peroſus
D anica, perpetuo vexanda ea Marte putarit
C ulmina: & immiſſis has eſſe pauoribus vrbes
T errendas. adeò doluit, ſemperq; dolebit
F ortia cum Danis veniſſe in fœdera Cimbros.
Q uin verò antiquum Gotthis Scythicæq; iuuentæ
I n Cimbros odium eſt. res priſcis nota minores
A dmonet, ac ſtudijs comperta recentibus ardet.
T um maiora odij creuêre incendia: donec
H uc res pertracta eſt animi feruoribus: vt nil
F raternum prorſus vicina ea regna tueri
A ut ſapuiſſe queant. Stultè ſibi mutua fingunt
P rælia, & occultis inducunt funera cauſis.
I nterea Cimbros animi cruciatus & ingens
P ercellit dolor: hæc in ſe quòd crebra viderent
A rma agier. cùm quod cæco gens vtraque motu
D igerit in flammas atque in diſpendia mittit:
C imbrorum plerunque manu, plerunque periclis
C onficier: quanq; hoc Sueones conamine telam
O rdiri videas, noſtris pertexier armis
A ccidat, ac multo Cimbrorum funere tolli.
F orſitan aduerſa nonnunquam & parte moleſtam
S axo manum afflictos Cimbrorum obiecit in enſes,
H ac vſus cauſa: quod vel procul ædibus eſſet

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

G ens ea: vel triſti rem geſtam fama Gradiuo
S pargeret, ac Sueticis ceſſiſſe tripudia regnis.
H îc etenim ſibi nil reliqui feciſſe ſuperbos
S axones, ad ſubitos in Cimbrica prædia motus:
V t prædas agere, & miſeris illudere poſſent
R elliquijs: mæſtaſq́; domos & culmina turbent.
H æc eſt quæ Cimbros manifeſta iniuria mouit,
V t mutare ſolum terraſq́; relinquere certent,
Q uas dudum inuaſere, dijs monſtrantibus. illos
H aud æſtus maris, haud ſteriles in ſemina campi
F regerunt: nihil vt ſibi pòſt retinenda putarint
R ura, quibus pridem mœſti aſſueuêre coloni:
E t procul adductos fato immerſere penates.
E rgo vbi conſilijs res eſt firmata: valentem
I udicio legere virum: cui protinus agmen
P areat, ac vni ſit ſubdita turba Magiſtro.
I lle poteſtatem nactus: cùm præſtet agendi
S uadendiq́; bono: ſolerſq́; inſiſtat habenis
I mperij, & primo ventura exquirat ab orſu:
C ontrahit actutum ſummos, capita inclyta gentis,
E ximioſq́; vocat miſſo præcone: fluentes
Q ua vento impellit dirimens Eydora procellas,
E t populi cultas hinc atq́; hinc reſpicit vrbes.
V t venêre, citis equidem conatibus ora
S oluit, & arrectas ſic implet vocibus aures.
P roxima ſunt plerunque, Viri, quæ ſiue moleſta
S eu iucunda mouent animos, & pectora miro
A fficiunt ſtudio: dum vel lætiſſima firmant,
V el quæ aduerſa ſient mentem in contraria vertunt.
N ec tam gratum etiam veteris meminiſſe bonorum
V ſus: præſenti fuerit quàm clade moueri
A ſperum: vbi antiquos vitæ hæc iniuria luſus

Obruit,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O bruit, ac triſtes infert ſub lumina curas.
N ec iam priſca queror maiorum incommoda, quæ nos
E uxino tulimus vicina colonia ponto:
C um Scythicis compulſi armis patrioſq; penates
L iquimus: ac gratas conceſſimus hoſtibus vrbes.
H æc fortuna fuit rebus ſæuiſſima noſtris,
E t funeſta lues, quæ deploranda coëgit
B althica deſertis nos quærere littora regnis.
C auſa fugæ, ſperata quies: vbi figere tutò
C ulmina maiores, vitamq; educere poſſent.
E t venêre quidem magnis tum partibus orbis
E menſis: ſuperantq; vias, penetrantq; ſub ipſos
C herſoneſi aditus, lateq; domeſtica figunt
T ecta ſolo: terraſq; implent atq; oppida condunt
L egibus, & facili vicinos pace merentur.
N ec dubijs traducta quies eſt motibus. aſt quid
H æc ego maiorum fuerint quæ grata reuoluo?
Q uidúe antiqua ſequor? poterit fortaſſe dolorem
A ugere, & triſtes reuocare in pectora luctus.
A fflictis ſed enim quæ ſunt præſentia rebus,
I ngratum eſt meminiſſe. fuit non inuida quondam
L ibertas nobis: cùm nullis fœdera pacti
H inc bello Danos, hinc iuſtis Saxones armis
R eppulimus: pacemq; manu tulit æmula virtus.
H æc ſi manſiſſet rerum conſtantia: iam nil
H as quererer ſortes, nec tu tua fata doleres.
S ed dubio fortuna pede & tranſcurſibus errat
I ncertis. tenui fœlicem Numina filo
E t miſerum dirimunt: nec, quæ ſperata fuiſſent,
P rotinus eueniunt. & habent mortalia caſus:
V t qua præſidium ſperes, tibi damna pararis.
Q uiſúe etiam hæc nobis olim euentura putaſſet:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V t quæ conſilio ac animi virtute fuiſſent
R ectè expenſa: aliquando grauem conuerſa dolorem
M entibus inferrent: ac quæ ſapienter haberes
C eu perfecta, minus ſapienter facta probaret
E uentus: meritumq; gerat prudentia crimen?
S ed miſera eſt hominum, quæcunque eſt denique vitæ
C onditio. & cùm ſis mortalis, ſæpè neceſſe eſt
E rrare, & varios æuo miſcere tumultus.
Q ualis & hæc nobis res accidit. arbitror eſſe
I d nobis fato, noſtriſq; parentibus olim
D onatum, vt miſerè iactati aliena ſequamur
H oſpitia: & quæ ſint animis rectiſsima noſtris
C ondita, non etiam noſtris ſint optima regnis.
C edendum ſuperis tamen eſt: quodq; vtile rebus
D ecernunt, nobis etiam feciſſe neceſſe eſt.
M agna autem Diuûm & ſuperi clementia cæli eſt,
P oſſe aliquando viros ſapere: & cùm plurima prorſus
T riſtia ſint, meliora animo & quæ proſpera ducant,
C oncipere ac alio fortunam operirier orbe.
E t nunc communi quæ ſunt decreta bonorum
A rbitrio, magnis equidem ſententia dictis
N oſtra probat. Saltem Dij quæ decreta bonorum
A rbitrio fuerint, cumulata lege ſecundent:
E uentuſq; regant, cælumq; in fœdera præſtent.
N ec prædatores erimus: nec culmina cuiquam
D eijciemus. habet certas migratio cauſas:
Q uas nullus turpi fœdatas more queretur.
R ectà autem Italiam Romanaq; regna petamus
A uſonioſq; viros: qui cùm virtutibus omnes
E xſuperent gentes, laudemq; decuſq; requirunt
O fficijs: veramq; adeò præſtare ſalutem
H is plerunq; ſolent: quos vel violentia, vel res

Aduerſæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A duerſæ varijs percellunt luctibus: acri
C um famam ſtudio, & virtutes laude ſequuntur.
A rbitror & noſtris motos fatisq́ querelisq́
H aud deſerturos nos eſſe, ita regna petentes
E xtra: vt haud cuiquam ſimus veniendo futuri
S iue vſu, ſeu lege graues. erit inclyta virtus
F ortunæ comes, ac iter vna beauerit. orbi
P rodita fama refert, conſtantes pacta tueri
R omanos: neque quos dignata eſt curia muris
T utelæq́ bono, temerè abieciſſe, colentes
S eruantesq́ fidem promiſſaq́ firma tenentes.
E t nos præſtemus terraúe, aut fœdere dignos
A uſonio: quantumq́ inerit bonitasq́ fidesq́
R omuleis: tantum nobis erit acre merendi
O bſequium: vt ſolidis coëant hæc pectora cauſis,
S i tamen & coëant, nec & auerſentur honeſta
S ectantes. Equidem ſuperos ego teſtor & omnis
F ortunæ autorem ſanctiſſima Numina cœlum:
I nuitos tandem patrio nos orbe moueri:
M aiorumq́ genus paruosq́ relinquere natos,
A tque externa ſequi. Sed enim quem non iniuria facto
F identem faciat? poterant habuiſſe colonos
H æc loca nos: ſi culturæ licuiſſet & aruis
I ndulſiſſe. aſt nunc ſæuiſſima Suecia pacem
I nuidet, & gratam turbat vicina quietem.
C redo ego tranſmiſſis ſuperem ſi fluctibus omnes
O ceani ripas aliumq́ euecter in orbem,
A que ignota viris exquiram climata: non nos
H ic Scythicus tamen & nimium cœloq́ bonisq́
I nuiſus furor: atque odij vetus iſta relinquat
E t ſcelerata lues: pontum tranſgreſſa ſequetur
I nnocuos, facilesq́ premet fera Gotthia Cimbros.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C edendum tamen eſt, & quò fortuna meantes
D uxerit, auſpicijs cæleſtibus ibimus. vnum
Q uod ſperata putas tibi commoda poſſe morari,
H aud metuiſſe velis. neque enim te fœderis iſta
F orma antiqua tenet duris ita nexibus: vt non
L ibera cedendi ratio tibi conſtet: & iſtud
S i libeat nullo conſtrictus iure relinquas.
I d noſtri ſiquidem maiores ritè cauebant,
C ùm ſociam primùm ſe offerret Dania: ne quid
F raudi eſſet, ſero ſi fortè aliquando nepoti
C edere fœderibus, pactiſq́; exire liberet,
E t diuerſa ſequi, priſcoſq́; tuerier auſus.
D ummodo Saxonibus non ſe coniungat, eoq́;
P ernitiem Danis & acerbos mouerit enſes.
Q uæ cùm nota quidem noſtro ſint priſca Tyranno:
E tſi diſceſſum grauiter ferat: haud tamen iſtud
C onſilioúe manuúe iter aut ratione Tyrannus
I mpedit, aſtutè neque nos remoratur euntes.
N on exire vetat: potiùs ſed ſuadet: vt hoc nos
C onſilio vtamur ſic denique, ne quid honeſtos
N oſtrorum mores & prima hæc tecta parentum
A bijciamus: erit tempus fortaſſe, doleret
M utatas quando eſſe domos, rurisq́; relicti
P œniteat. Regis monitusq́; ac dicta benigni
H aud aſpernamur: verùm ſententia mentem
F ixa agit, externos abitu tentare penates,
E xplorare locos, vbi nos fortuna quietos
C ommodior rerum culturæ ac legibus addat.
E t tamen hac Regi cedamus parte: nec omnes
O mnibus è numeris ſimul abducamus. abibunt
C orporibus firmi, atque ætas quibus æqua ferendis
E ſt armis: hoſtemq́; quibus ſpectare ſaluti

Non

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N on terrori etiam fuerit: qua luſtra bilance
S ic finita putes: latè vt qui vicerit octo,
A ut duo non etiam penitus geminauerit: haſce
I ntereà ſedes excultaq; rura colendo
P oſsideant: nomen ſeruent, generiq; vetuſto
S ufficiant ſobolem, noſtriſq; laboribus inſtent.
C ætera turba meet. quod Dij benè denique vertant
F ortunamq; profecturis ſtabilemq; piamq;,
E t noua quæ miſeris ſtatuat ſolatia, cernant.
R elliquias ſedenim generis Deus aſſerat. & Rex
H as ſibi cùm curæ fore ſpondeat, illius armis
I llius imperio ſic denique linquimus: vt quod
F ata has ferre velint, tali ſub principe vincant.
N ec te te luctu afficiat diſſeſsio: cùm ſe
R elliquias hîc eſſe probent. iniuria facto
N ulla ſubeſt, nulliſq; redit tibi cura querelis.
A t verò cum me populi ſuffragia tantis
D uctorem agminibus, rerumq; ad ſumma graduſq;
I nſtituunt: non me cupidum priuata voluntas
A bſtulerit: minus vt quæ ſint tibi publica tractem
C ommoda, & è totis tibi viribus optima firmem.
V num oro: ſiquidem fas ſit mihi vocibus vnum
O mnibus id medios inter contendere cætus
P ræcipuoſq; viros (mihi quos fortuna Deuſq;
I mperio ſocios & honeſtas iunxit ad artes
M ilitiæ:) ne quis parendi legibus vllam
O bijciat remoram: neque fœda proteruia quenquam
S ic agitet, noſtris vt vincula iuſsibus auſu
I nijciat. tali quiſquis me lege ſequatur:
E uentu meritum nunquam fruſtrante ſequetur.
I uppiter omnipotens, & qui face ſidera lambis
P hœbe pater, quæq; æthereo moderaris ab vſu

Pallas

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P allas amica faue. vobis authoribus oras
H aſce aliquando genus petijt nec debile, nec re
I nfœlix: qua nos duramus origine, quos nunc
C eu veteres pridem, patrijs iniuria regnis
E xigit. impulſi fatis ſimiliq́; coacti
F ortuna rerum, vobis autoribus hinc nunc
M igremus; cœloq́; vias monſtrante legemus.
H anc ſaltem placido rerum Pater optime vultu
D iſceſſus cauſam vitæq́; pericula cernas:
N osq́;, quòd improbitas non ſit magni æmula facti,
A ſſere: & euentu fœlicia ſidera ſponde.
Q uod nos cunque ſolum capiat, tibi vota Tonanti
P lurima ſoluemus. Pietas comitetur euntes,
E t recti ſtudium nos inter proſpera mittat.
S ic ſanè dixit. dicentem voce ſecuta eſt
I nclyta turba virum: patuitq́; aſſenſus, & ipſos
S ideris ætherei peruaſit clamor in orbes:
T eſtatusq́; Deos ſeſe obligat. inde volentes
I n ſortem veniunt. alios minor eximit ætas:
H os ſenium excuſat. cunctos ita mutuus vrget
E t deuincit amor: parili vt ſub lance reponant
S iue abeant, ſeu fortè domos ac culmina ſeruent.
H oc res acta modo eſt, progreſſi protinus Albim
E xſuperant, Phryſosq́; petunt, & Veſtphala rura
V rgentes, ſociosq́; inter dant vela Sicambros:
E t tumido vicina legunt caua littora Rheno.
I ntereà quacunque iter arreptasq́; meando
E xpleuêre vias: quacunque educere tantos
M ilitiæ neruos & robora tanta laborant:
C onfluit actutum numeroſo plurima cœtu
T urba hominum: quibus vt ſubiti eſt occaſio facti
E xplorata, patetq́; iter, & quo fine ſequatur

Externos

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xternos gens noſtra lares: mora nulla, relictis
I lli etiam domibus, patrijs excedere tectis
C onſtituunt, ſociantq; manus: communia poſcunt
F œdera, & in quoſuis comitatum iungere caſus.
H inc igitur gelidum latè qui tractus ad Albim
P orrectum ſubtendit iter, ripasq; tumentes
C ircuit, ac varios inter ſe diuidit amnes:
P erculſos populorum animos, & idonea bellis
E xcitat arma: citis donec gens plurima telis
C onuolet, ac numero contracta ea robora vincant.
C ontractis lex vna fuit, vitamúe necemúe
Æ quata ſub ſorte pati: ferroq; ſalutem
Q uærere, & hoc ipſo quod partum eſt enſe tueri
T antiſper. pateat donec locus hanc vbi gentem
C ollocet, ac placido virtus adiungat honori.
S ic iter arreptum eſt: Rhenumq; emenſa iuuentus
G eldrica peruaſit vicinaq; regna, nec vſquam
C eſſarunt: donec perſuaſis rura colonis
G allica tranſgreſſi primam tentare quietem
C epêre, & rigidos inter petere ocia Celtas.
A mpla quidem eſt ſeries & luſtro extracta: ſed altum
R umpam opus, & rerum fuerint quæ maxima dicam.
P oſtquam igitur Romam perlata eſt fama, beatas
G allorum terras peregrina à gente teneri:
H acq; etiam tanta, vt cladem Prouincia poſſet
S entire, aut tumidos metuiſſe in funera motus.
O bſtupuit primis animum narratibus: vt iam
I n mentem reuocat Syllanos ſaucia faſces,
N ec ſatis obductum diducit vulnus. & inde
V enerit è Borea, qui nosq; & noſtra laceſſet
R egna etiam? an Latios temnit quoque Barbarus enſes?
E rgóne perdomui nullo te Perſea lucro,

E t Mithridatem fruſtra eſt fregiſſe? quid acrem
Æ gypti Regem, Scyros quid, & aſpera dicam
P rælia Maurorum? iam ſe Carthago ſub auras
E fferat, atq; nouas è funere traxerit iras?
S i ſolis intereſt euerti Aquilonibus, vt quid
P rofuerit reliquos merſiſſe in vincla Tyrannos,
E t totum domuiſſe orbem? ceu cætera nil iam
B ella ſient, nulloq; queat Mars iure teneri,
S ic agimur. Boreæné minas patiamur inulti:
A rctoasq; ferant Romana palatia flammas?
S cilicet imperij cunctis hanc gentibus arcem
O biecit fortuna: velut qua cote iacentes
E xcitet ignicolos, tacitasq; exaſperet iras:
E t populos in bella trahat, ne viuida virtus
L angueat, ac ſtudio ſqualorem ducat inani.
S ed nihil eximij perfectum eſt hoſtibus: & nil
I ſti etiam magni efficient, ſi Iuppiter vrbem
S eruat, & Auſonios firmat concordia ciues.
Intereà ne quid forſan Prouincia cladis,
N oſtra ferat, veterum deceat nos laude moueri:
Q ui, ne quas Latio turbas res barbara gignat,
P rouidere: ducumq; opera & communibus vſi
P ræſidijs bello fregerunt bella, ſimulq;
E re difficili claros petiêre triumphos.
H oc decus à ſæuis gens nata Aquilonibus, & re
P ertenui delata premet? nec viribus vtar
S ic tamen, vt motum me non virtute queratur.
H anc igitur veteri rationem more fideq;
P erficiam, ne quid fortaſſe negauerit eſſe
P rædictum, & noſtra non ſe virtute repelli.
C onſtiterit ſanè, Auſoniæ quæ publica gentis
G loria ſit, quaq; hoſtiles face Roma tumultus

Sedat,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S edat, & externas quo frangit acumine vires.
M ittam Oratores, qui quas ſex Barbara cauſas
S iue ſecuta ſiet. ſeu iam fortaſſe recentes
F ingit: in has tanto cur venerit agmine terras,
E t ſua tranſmiſſo quæ ſit fiducia Rheno
E xquirant: gentiſq; vias & robora diſcant.
N ec tamen hæc etiam concredam munera ſolis
L egatis: totus ſanè vnà exercitus ibit,
A rmatoſq; ferat monitus: pugnamq; ſuperbis
O ſtendat, ſi non collectum protinus agmen
F inibus à noſtris noſtroq; à rure reducant.
N on Maieſtatem populi ſanctiq; Senatus
R omani ferre: vt ſcelerata impune iuuentus
C oierit: Auſonias ſi quid graſſetur in vrbes,
C ommittatúe etiam, vt certo prouincia damne
A ffectam ſeſe, aut vexatam clade queratur.
S ic ſe exercebat taciturnis Roma loquelis:
I mmaniq; tumet circum præcordia bile.
C eu fit, cum Regnis vel non ſperata, vel ipſo
P enè indigna auſu ſubitiſq; incognita factis
T errorem incutiunt: & quæ tranquilla fuiſſent
A nteà, iam magnis infeſtant mœnia bellis.
N ec mora contracto cum protinus agmine turmas
O rdinat, officijſq; duces & idonea iungit
N omina diſtribuens. mox ſeſe exercitus omnis
M andato mouet: & rigidas cum feruidus Alpes
E xſuperat, ſubiecta equidem tum Gallica rura
M etatur, lateq; iacentes occupat vrbes,
E t ſocias inter figit tentoria gentes.
H îc hoſtem Legatus adit, magniq; Senatus
Q uæ ſint iuſſa docet. Latios non ferre Quirites
A rmatum his noſtris conſiſtere finibus hoſtem,

T ranſitoúe etiam molirier agmina Rheno.
S ollicito hunc ſiquidem fluuium natura labore
G entibus obiecit: totum quæ forſan ad ortum
D iſcluſæ, hoc ſeſe prohiberi limite ſcirent:
A uſoniam ne quid tentent, regniſúe quieſcant
V icinis, noſtroſúe hoſtes ſibi fœdere iungant.
N uncq́; adeò aduectis abitum ſic impero: ne fas
E ſſe putes caſtris metari hæc regna, Latinis
S emper acerba viris, & duro triſtia bello.
Q uòd ſi nil libeat monitis parere: minari
V enero bella: quibus Romana potentia vires
E t temerè obiectas, & inania robora frangat:
E xpellatq́; locis tumidoſq́; exegerit enſes.
S ic dixit. Cimbro cum circum pectora grandi
B ilis ab igne tumet: ſeq́; in ſe colligit. Ergo
O fficijs certare graue eſt? quo priſca Latinis
E t ſpectata fides veteriq́; accepta Quirino
E xceſſit? fruſtra eſt igitur precibuſq́; bonoq́;
N itier, & meritam virtute exquirere laudem?
N ónne ego iam pridem miſſo Oratore petebam
E xiguæ donari aliquid terræq́; ſoliq́;
Q uod colerem: patrioq́; domarem gnarus aratro,
M ilitiæ pretium & Latijs fulcimina regnis?
N on geſtum nos bella manu, non venimus enſes
D iductum. ficta nec enim leuitate mouemur:
V t patrios linquamus agros, ſedemq́; petamus
E xternas inter gentes, fatumq́; ſequamur.
M agnis nos cauſis agimur, ſuperoq́; Parente
P ropitio. haud igitur cuiquam nocuiſſe voluptas
P ropoſitumúe fuit. Sed enim cùm publica mundo
H anc veheret gentem & celebraret fama Quirites,
H umanos certè & rectum virtute colentes:

Venimus

Venimus huc, Rhenumq́ emenſi regna tenemus
Gallica, & euentu conſiſtimus. eſſe repulſam
Intereà paſſos, & noſtra hæc vota Senatum
Contempſiſſe: equidem cum nos miramur, honeſtè
Poſteritas cenſere velit, cauſamq́ tueri:
Quæ nos arma iubet Romanæ opponere genti.
Nunc igitur ſocios nequeat cùm Roma ſibiq́
Coniunctos fidosq́ pati: mora nulla, feroces
Aduerſosq́ adeò experietur: & enſibus vnà
Cominus vſuros, belliq́ è iure ſequentes
Quò ducet fortuna, Deumq́ licentia firmet.
Hæc tu ſeu patribus referas, ſeu tradita narres
Legatis, ſpreto referas tibi tradita Cimbro:
Quem Romana hoſtem ſibi curia deligit: vt nil
Poſterius pietate ſiet, nihil æquius armis.
Non hac nos Græci, non doctæ prorſus Athenæ
Audiſſent feritate. aliqua eſt clementia cunctis
Gentibus in miſeros: niſi quòd Romana precantes
Deſtituat, ſurdasq́ ferat ploratibus aures.
Vindice ſed cœlo pugnabimus. iſta locutum
Audijt Orator: qui poſtquam ad caſtra reuerſus
Rettulit audaci noua bella lubeſcere Cimbro:
Auſoniasq́ nihil bello metuiſſe cohortes.
Extemplò Sillanus agens exercitum in ipſos
Progreditur Cimbros: bellumq́ minatur, & acres
Conſerit enſe manus, Romanaq́ robora tendit.
Viribus at nihil eſt confidere, ſi tibi cœlum
Aduerſatur. habent fatales prælia motus
Alternatq́ Deus ſortes, & temperat vrnas.
Quin neque perpetuum eſt ita vincere, victor vt vnus
Perpetuoq́ ſies. poterant fregiſſe Quirites
Hannibilem, poterant Regem exegiſſe ſuperbum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

T arquinium, & fortes merſiſſe in funera Gallos:
N on tamen iccircò primis congreſſibus acrem
V icerunt Cimbrum, neque Danica tela minaci
D eiecêre manu. labor eſt ſub mole, proculq;
E rrat adhuc Latio dubijs victoria palmis.
N am neque Sillano res acta eſt principe: nec ſe
M anlius his impunè viris obiecit: & ipſe
C epio Romanas Aquilas & caſtra reliquit
E xutus, turpiq; fuga dilabitur. iſte
P erculit exortus Romana palatia terror:
E t celerare metum, quem latè publica ſparſit
F ama grauem, mediosq; inter ſtetit anxia ciues:
V t cladem ferat, ac rerum diſpendia narret.

H eu rebus damni quantum eſt luctusq; paratum
S i ſapias nihil: at ſolis è viribus omnem
F ortunæ curſum, & certos tibi fingis honores.
A ut ego quid primum accuſem? patriósne penates
S ic Cimbros liquiſſe? an cùm peregrina ſecuti
R egna forent: primumq; hoſtem domuiſſe ferantur:
N on fortunam etiam potuiſſe vrgere? vel illud
Q uis dubitet, recto Latium ſi calle petiſſent
V ictores, potuiſſe omnem terroribus vrbem
I mplicuiſſe? grauesq; egiſſe in mœnia dextras
A tque armis tenuiſſe, prius quod pace bonoq;
E x vſu poterant non obtinuiſſe videri?
S ed cæcis agimur propoſti ſortibus. Vrbem
R omanam iam nunc etiam ſua fata ſecundò
D efenſant. Cannas teſtor, quo Pœnus ab igne
S i rectà Auſonij petiiſſet culmina regni:
A ctum de Latio deq; omni penè fuiſſet
I talia. & noſtros præſens victoria Cimbros

Si Ro-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S i Romam propero duxiſſet milite: cùm iam
A cciſæ res vrbis erant, & ciuibus eſſet
I niectus terror cæſis melioribus: hîc quo
F ortunam potuiſſe gradu conſiſtere Cimbris
E t lucere putes? Sed erat ſententia diſpar
V incenti: quòd iam Romanis fracta putârint
R obora, & euerſas nunc eſſe Quiritibus arces.
H oc ergò egerunt. diuiſum partibus agmen
D iſtribuunt. iſtic Tiguros Gallosq; feroces
T heutonicosq; iubent irrumpere protinus: & ſe
M aßiliam iuxta Latias inferre ſub vrbes.
C imbri autem infundant alia ſe ex parte: ſimulq;
A uſonios pulſent gemino terrore penates.
C onſilij ratio iſta fuit. ſi Roma valentes
M ilitiæ turmas educere poſſet, & illis
P oſſet adhuc firmum ſubmittere robur: vt omnem
I lla manum ſimili diffunderet ordine quasq;
E fferret vires, imitando euerteret. iſtic
P ars etenim Tiguros Ambronesq; occupet: illic
A ltera pars Cimbris propero ſeſe inferat enſe
P erculſosq; premat. ea res infirma Quirino
R edderet arma Duci, diductis viribus. aſt non
S uccedunt, etiam ſapienter viſa: Dijsq;
A duerſis ne quid quæ ſunt ampliſſima tentes.

Intereà Marium exilio reuocare Quirites,
P ræſtantemq; virum, natumq; ad magna Tyrannum:
S ed valde exagitatum odijs crebraq; potentum
I nuidia, plebi dum iura æquata tuetur:
E t libertati ceu vindex ſcribit honores.
H unc igitur ſeruare virum fortuna, ſalutem
I ngratæ patriæ: quæ grata exuta iuuenta

Præſidio

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ræſidio à lixis atque à calonibus vſa eſt.
N am quæ præſtantes olim iugulare decori
D uxit, & effuſo gaudebat Roma cruore,
V tilibus ſpoliata gemit: quantumq; pericli
P ondera menſurat, tantum viduata querelis
T ecta implet: Marium donec ſors obtulit vnum
O mnibus opponendum acie: qui vincere ſciret,
I nuictosq; feris partirier hoſtibus enſes.
S cilicet è ſuperis conſtat ſententia, raram
E ſſe fidem, magnosq; nihil quæ magna morari:
E uentu donec ſapiant, rerumq; periclis
A dmoniti quoſdam formoſo in corpore næuos
I gnorare velint: vſuq; inferre valorem
R ebus, & humana cenſuram lege tueri.
P rocliue eſt errare bonos: ſed pectoris illud
E ximij eſt, etiam quæ poſſes carpere, facto
N on tamen exagitare graui, neque dente petulco
S tringere: ſed magis aduerſam iam velle bilancem
T ollere, & è certis oſtendere commoda rebus:
Q uæ potius laudes, quàm crimina mollia culpes.
S ubuertit multos occaſio: peſſima plures
P erdit & in varias transferre licentia naſſes.
V na ſed eſt magnis ratio quæ exaſperat iras
I mmenſumq; dolere facit: cum iuſta ſecutus
E t laudanda ſies, meritisq; vſuq; fuiſſes
A nchora ſacra tuis: tamen haud te digna receptes,
I ngratasq; pati cogare in præmia voces.
S ed quid ego hæc? Marium poſtquam fortuna Deusq;
R eſtituit, nihil ille priora moratus, honeſtè
P aret & ingratam victor redit æquus in vrbem:
S ollicitè patriam amplexus. ciuilia pridem
Q uin ſi bella probas, Latiosq; caleſcis in enſes,

Quid

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uid nunc horreſcis peregrinæ ad fulmina gentis:
D eſpondesq́ animum, ſubitisq́ vlulatibus vrbem
C omples, ac miſero turbas ſuffragia queſtu?
Q uin quaſcunque mihi potius Reſpublica vires
C ontrahat: ac ſi quid claris è ciuibus vſquam eſt,
S i quid ſeruorum, lixarum, acriſúe iuuentæ,
A ut fugitiua manus, vel duris turba metallis
S ubdita, & immiſſos quæ ſuſtinet improba nexus,
D eniq́ quodcunque eſt, quod firmum viribus hoſtem
A ſpicere, & gladios moliri in vulnera poſſit:
C onuolet, ac placido coëant mihi iuſta Senatu
P ræſidia. haud vinclis fortiſſima corpora ſtringi
H æc fortuna finit. noſtros ſeruantur in vſus,
Q uæ nos ſæpè quidem noſtris ex vſibus ipſi
V ellimus: & cæco ſtolidi diſpungimus auſu.
N on iam malleolis ferro inſidiarier, aut ſe
S ub tacitas inferre vmbras, vel adire leones
T empus erit. Sanè hîc alium ſors obijcit hoſtem:
Q uem virtus vel adire quidem, vel frangere laus eſt.
H uc vires igitur Reſpublica deferat. aſt me
C um fortuna Ducem magnis coniuncta periclis
E ſſe velit, patriæ pro libertate ſubibo
D iſcrimen: quantum & fas ſit promptóq́ ſeniq́
P erficiam, vt veteri bellum virtute geratur:
S eq́ adeò noſtris victum ferat hoſtis ab armis.
E t Marius ſic verba quidem non multa locutus
E xceſſit Roma: patriæ columenq́, ſalusq́
C iuibus, ac toti ſpes & fiducia regno.
Q uemque prius clamore virum inſectantur, & eſſe
E xtorrem pars magna iubet: fortuna reductum
S ic vehit, vt fauſto iam nunc clamore ſequantur
E greſſum, ſtudijsque addant pia vota ſecundis.

...tulus Imperator ...omanus contra cimbros

L egato inſtructus Catulo proficiſcitur. hoſtem
V t verò didicit geminis conſiſtere caſtris
D iuiſumq́; tueri agmen: cum Cimbricus iſtic
T error agit, celeres ſed habet Maßylia Gallos
C oniunctam Cimbris gentemq́; & fœdere multo
D euinctam. quid enim? Rheni vix littora Cimber
T ranſierat, ſocios cùm ſeſe in prælia Galli
O btulerant, ſaltem Romanæ protinus vrbi
E xcidium Cimber funeſtaq́; bella minetur.
A t verò Cimbri ſe conditione ferebant
V ſuros: ſi non pietas, quæ iuſta petiſſent,
I mpetret: aut fato veniant ad vota ſiniſtro.
P oſtquam igitur ſurdas præbere rogantibus aures
R omani, neq; ſe miſerorum clade moueri
S uſtineant: precibus cùm nil locus eſſet: honeſtè
F œdera cum Gallis ſibi conſtituenda putauit
C imbrorum manus, & claræ ſe adiungere genti
D ecreuit: Latio cùm ſit vetus hoſtis, & vltrò
E xulibus pacem ſperataq́; commoda firmet.
H os animis iunctos, diuerſa at ſede morantes
O ccupat audaci Marius ſtratagemate, Gallos
I niſcio aggreſſus: quos tum Prouincia turmis
I nſtructosq́; auctosq́; tenet, propereq́; paratos
I taliam petere, & Latias premere ignibus vrbes.
H ac ſiquidem Tigurina manus Gallíq́; feroces
A uſoniam tota denſati mole ſubibant:
V icino loca iuncta mari camposq́; tenentes.
C um diuerſa quidem ignaris via tradita Cimbris
P er ſummas ductura niues, perq́; aëris altas
A lpinasq́; plagas aditum factura meando
O buenit: quà nunc cliuoſo tramite Iura
M ons patet, ac rigido cœlum de vertice lambit.

...arius Imperator in ...ercitu Romano, ...ertit cimbrorum co- ...as

Ergo.

E rgo vbi diductas vires, diuiſaq; ſenſit
R obora, nil ceſſat Marius prima agmina Gallis
O bijcere: atq; iſto fortunam ex hoſte tueri.
A t verò hoc ſolo totum ſtratagemate robur
H oſtibus infregit Marius: dum libera Cimbris
C oncedit ſpacia Auſonias irrumpere in vrbes:
G allorumq; petit Latio cum milite gentem.
S cilicet è veteri maiorum nouerat vſu,
C eltarum populis inuiſos eſſe Quirites
A uſonioſq; viros: quorum res læta ſecundo
A uctior euentu & bellis proſperrima, ſemper
D iſplicuit Gallis: odioq; fatigat, & omnem
I n noua proſpirat funeſtaq; prælia cauſam.
N on igitur ceſſare, vbi ſeſe occaſio paruis
M ouerit inijcijs, quin quantum deniq; poſſint,
T antum etiam noceant, Latioq; inducere certent
F unera: & immani tentare palatia bello.
Q uid ſi etiam impatiens externis Gallus ab oris
H anc traxit gentem: ſocio quæ ex fœdere Romam
L aſſet, & adductos in nos diſtrinxerit enſes?
S ic ſecum tacito Marius ſub pectore. Sed nos
H unc, inquit, veterem Romanis Ciuibus hoſtem
P rincipiò aggrediemur. habet diſiunctio fructus
M ultiplices: quantumq; abſunt, tantum enſe peribunt.
N ec mora, conuerſum læto cum milite princeps
A gmen agit: Latiasq; manus in Gallica primùm
C ornua tranſmittit, pugnamq; acciuit in enſes.
V t verò ſubitus latum patefecerat hoſtem
P roſpectus, patuitque iter, & iam pròxima ſtaret
B ello acies: ſicut viſo cum forſitan vrſo
Æ ſtuat, ac totos intus Leo concipit ignes:
A duerſumque furit, ſæuiſque caloribus inſtat:

V t celer indignos laceretq; & proruat artus.
H aud aliter Marium fama eſt arſiſſe. ſed vt ſe
I niecto veluti mens comprimit aurea fræno,
I nſtructis loquitur turmis, ac talia fatur.
P rima ſalus cenſenda viri: ſi vincere cœlum
E t fortuna dabunt. patria eſt & Iuppiter autor
I mperij, nos qui decreta ad bella vocatos
A rmârint. conſtans Latio victoria regno
M ilitat, ac vanum ſpes æmula deijcit hoſtem.
N oſti autem Gallos animiſq; manuq; calentes
P rincipioq; graues: ſed poſtquam feruor & æſtus
C eſſit, & eduros res eſt delata ſub enſes,
D eficere: & celeres inter trepidare ruinas.
I mpetus haud igitur te terreat iſte priore
C ongreſſu aſperior. res eſt ſpecieq; ſonoq;
T erribilis, ſed re nihil aduerſatur: habetq;
I pſe fugam, ſecumq; trahit ſua præmia mortem.
T u verò rupes veluti Marpeſia contra
C onſiſtas, iaculiſq; manus haſtaq; valente
S ic firmes: his excipias vt prima ruentis
R obora, & obiecto furioſos ſtipite tardes.
P òſt vbi pectoribus feruor deceſſit, & eſſe
I am laſſos conſtat: patriæ memor, omnis in enſes
P rocumbat labor, & lento tibi ſemina ſubdat
S ic etiam: vt melior te mouerit impetus, hunc quo
N on iam ſuſtineas ſed planè obtriueris hoſtem,
E xturbeſúe loco fractumq; in vulnera cogas.
M e verò fortuna ducem quando hactenus vrbi
S eruat, & ætatem dura in certamina mittit:
H aud odio veteri, neq; vana lege Senatus
S ic mouear, minus vt fidum Reſpublica meme
S entiat: aut dubia ciues virtute tueri.

Vna

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V na equidem patria eſt, cunctisq́ fouendus honeſtæ
L ibertatis amor, populi qui lubrica vincat
I udicia, & facto laudem ex conſtante mereri
D ebeat. Hæc ratio me nunc armarit in hoſtem
F lammaritq́ animos: & non meminiſſe prioris
F ecerit acta mali. Vos ſaltem ô fortia quondam
P ectora, & Auſonio ſpes iam penè vltima regno:
C òmmunem hanc mecum patriæq́ pericula cauſam
S ic animis verſate: vt vos quoque noſter in arma
P ermoueat dolor, & meritos excirit in enſes.
N unc verò audaci conſidite pectore. turbam
H anc etenim veteri tantum rancore furentem
I mbellemq́ neci dabimus: quo primitus hoſte
S ublato, nihil in reliquis erit inde pericli:
C ùm ſuſpecta habeant incognita quaque. ſtupeſcent
A d primos bellorum enſes, & iudice cœlò
P erculſi, ignariq́ loci morisq́ Latini
H orreſcent cæcis nimium terroribus acti:
E t ſecum proprias ignaua in funera cauſas
I ntulerint. Romam ſeruat, qui Gallica frangit
R obora, & hanc forti ſubuertit acumine gentem.
D enique non hominum geritur res iſta manuúe
C onſilioúe: Deos Romana hæc ſigna tueri
E t proferre putes: alacri cum milite meme
V tier, & tali vos fidere principe vellent.
E t nunc noſtra quidem pro Libertatę, deorum
P ro pietate ætas magnis obiecta periclis
A tque expoſita ſiet. tu me iam miles euntem
S ic ſequere: vt ſolido virtus ſit feruida motu,
E t duce te Mario victorem Roma loquatur.
V ix ea dicta dabat: ſubitis cum vocibus orbem
I mpulit ætherium miles, lateq́ fragorem

I ngeminat tellus aſſenſumq́ aſtra ſecundant.
A t verò aduerſa nihil eſt in parte remiſſum
C eſſatumq́ nihil. nec enim quia pectora ſolers
P rouidet ac toto Marius ſibi conſulit vſu:
P roptereà abiecta Gallos ceu mente putandum eſt
F ortunamq́ ac bella ſequi. Gens illa per omnes
I nuehitur ſtudioſa gradus: Martemq́ vetuſto
M aiorum pro more colit: nec ſegniter acres
A pprendit fortunæ aditus, cautiſsima longè
P roſpicit: ac ſtudio quæ ſunt æquiſsima verſat.
V aldè autem afficitur bellis: nec honeſta negarit
V ulnera, vt æternam pulſa formidine laudem
A ccumulet. læto ſectatur prælia vultu
A tque hilares animos vitæ in diſcrimina iungit.
S ic tamen & fortis, ne quid temeraria dici
P oſsiet, aut vano conſciſcere funera motu.
T alis cùm oppoſito iam ſtaret in agmine, ferrum
L ibrat, & hoſtili minitatur vulnera turbæ:
I mmittiq́ cupit ſortemq́ ex enſe tueri.
C ùm dux inuehitur circum ſua cornua, fuluo
A ſpiciendus equo: cui circum plurima lumbos
O rnamenta fluunt Limbiq́ è tergore pendent,
E t phaleræ. mox arrectos ita voce monebat
H ortaturq́ ſuos: pugnam vt iam pectore fortes
I ngreſsi, magnis Romanum viribus hoſtem
O bruere, & toto ſatagant dare vulnera ferro.
E t nunc noſtra vides, inquit, petulantius arma
C ontemni, illo etiam: noſtris qui ſæpius armis
P enè equidem vidit ſubuerſam funditus vrbem:
E t Latias horrere domos: Capitolia latè
V ertier, & victas demergi in funera gentes.
S cis autem quanto populusq́ manusq́ Quiritum

Nitatur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N itatur ſtudio cunctis inducere nexus,
E t libertatem decerpere gentibus. iſto
I am pridem inuiſus morbo eſt odijſq́; notatur
C ommeritis. quid enim? nam ſi fortuna fuiſſet
A ſperior noſtris olim maioribus, huc ſe
R oma infudiſſet: Gallisq́; in vincla coactis
S ublatoq́; metu, terram oppreſſiſſet acerbo
C rudeliq́; iugo: ſeruisq́; vſura fuiſſet,
Q uos ea victores ſceptroq́; ac culmine dignos
O diſſet pridem, & meritis timuiſſet ab armis.
S cis quanti nobis libertas conſtat: eamq́;
Q uanto etiam ſtudio, qua belli lege tuemur.
A ut ſi fortè etiam proprij diſpendia nil te
I mperij moueant: aliorum exempla neceſq́;
R eſpicias: & quæ tibi iura ferenda fuiſſent
E x illis diſcas. poterit Carthago nepotes
V na monere tuos, Roma quid principe victi
P ertulerint. ſimili mouearis imagine, ſi tu
F ortè triumphales ſectantem Perſea currus
M irere, & patrios Latio ſubmittere faſces.
N amq́; tributorum ius acceptaſſe ſaluti
P ræſidioq́; fuit. populis hæc alea paucis
C ontigit. & rarum eſt victos ita ferre Quirites,
V t ſimul & florere velint, & viuere donent.
D enique ne priſco repetam tolerata parenti,
P roxima ſpectabis rerum diſcrimina: cum nos
E xturbare loco patrijſq́; euertere regnis
R omani tentare: quibus vicinia ſemper
S ic odio eſt, nunquam vt ceſſent nos prorſus acerbo
P erſequier mucrone: omneſq́; intendere neruos
G allia vt Auſonijs prouincia ciuibus extet.
H uc equidem crebri ſententia magna Senatus,

Huc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H uc leges ſpectant. huc plebeſcita furente
I am toties decreta ſono, ne libera nobis
V ita ſit, aut rerum hac potiamur ſorte. moleſtum eſt
E ſſe aliquem Gallis animum, qui dicta Quiritum
F erre ſuperba nequit: qui faſq́; æquumq́; tueri
A uſit, & immanes bello triuiſſe Tyrannos.
I dq́; ita compertum ducibus penè eſſe Latinis:
V t metuant ſemper, ne fortè vtamur honeſto
S ucceſſu rerum, & ſperata pace fruamur.
N il igitur prætermitti, quodcunque ſuperbum
I ngratumq́; putent noſtris fore gentibus. Vt nunc
H os etiam motus nulla ratione ſequuntur:
I mmeritaſq́; petunt noſtro de ſanguine pœnas.
A ut quid Cimbrorum afflictæ iuſtiſsima gentis
V ota aſpernantur? cùm non indigna petiſſent
R omanis: qui ſe populis communia iactant
P ræſidia, & cœlo delectos iudice ducunt:
I mperio vt ſuperent quo proſint gentibus: hiſq́;
A fflictis vero ſtatuant ſolatia lucro.
H is quòd coniuncti tutela ſimus, eoſq́;
E xtorres patria, & placidè ſua fata ſequentes
S uſcipimus: nunc Auſonijs obnoxia bellis
T urba ſumus, quàm Roma premat: quæ ſola ſalutis
P rætextu Latijs inſcribit legibus orbem:
V enaturq́; omnes ſpecie pietatis & alti
O fficij: vt tandem ſint quos fera perdere poſsit
S ecuros, tacitoq́; ruat vicinia bello.
C ùm veluti cancer comprenſos corporis artus
A rrodit, lateq́; means ſua vulnera fœdo
P romouet aſpectu, vaſtaq́; aſpergine regnat
T antiſper, donec vitalia viſcera lento
C orripit acceſſu: qua poſtquam conſtitit arce

Horri-

H orrificumq́; & triſte malum: iam virus in omnes
E uomit articulos, mortemq́; in pectora mergit.
S ic ſeſe blandis cum Roma aſperrima dictis
I nſinuat, placidisq́; hominum conuentibus infert:
P rincipiò grata veluti prurigine mulcet
C orpora, & incautos promiſſo ludit inani.
P óſt vbi venando populorum iura fidemq́;
O btinuit, iam ſe cancrum præſtare: quòd omnes
O pprimat, ac cæcis ſit fax & funera regnis.
A ut tibi conſuetos aquilis, gens inclyta, mores
Q uid memorem? ſcis ipſa quibus plerunque volucres
C onciliant ſtudijs, qua prædam lege tuentur.
C ommunes ſeſe cùm præſtent omnibus, eſcam
P artiri, & latè circum noua fundere certant
O bſequia: ac ficta captant pietate minores.
V t verò prædæ ſupereſt nihil, atq; voraci
N e quicquam factum ſtomacho eſt ſatis: arripit iſte
V enditor officij vicinas quaſque, pariq́;
D ilaniat morſu, & mercedem morte repenſat.
S ic alijs Latios ſe iungere gentibus. Albam,
V olſcorumq́; adeo populos, & Tuſcica regna,
S yrorumq́; manus, Solymos miſeramq́; Saguntum
C ogita, & ex illis caſus procul aſpice noſtros.
S ed quid ego hæc? veteri pro libertate volentes
C ertemus: quantumq́; animis priſcoq́; valemus
M aiorum ſtudio & gladijs vtamur acutis,
E xperientur. ineſt, qua tu conſiſtere poſſis
C erta fides cauſæ, noſtris haud motibus eſſe
S ic læſos, nos vt ſupremo exſcindere ferro
E xpeterent. quid enim? peregrinæ fœdera genti
I unximus, ac patria iam caſſos iure tuemur.
H æc virtus odium ſi debeat vna mereri:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I am vitio dabitur ſociatas eſſe Latino
R elliquias Danaum, ac Italas regnare per vrbes
T roianos: aliquidq́ etiam ſupereſſe vetuſti
S anguinis Aſcanij, Romam quod deinde triumphis
O rnet, & æternas ferat in faſtigia Lauros.
A ut quid tu hoſpitium claras laudaris Athenas
E xulibus tribuiſſe viris? iam culpa ſequetur
P hocenſes, qui fortè domo patriaq́ relicta
H oc noſtro haud dubias poſuêre in littore ſedes:
M aßiliæq́ dabant non vana exordia genti.
A t verò priſcis fuit aurea moribus ætas:
C ùm deuincta forent populorum pectora iuſtis
O fficij curis, & haberet præmia virtus:
S e quibus in meritos hominum transfunderet vſus
I nferretq́ Dijs pretium, & ſe iungeret aſtris.
H æc equidem Admeto rigidosq́ Themiſtoclis enſes
E ximiosq́ viri poterat ſic pingere vultus:
H unc vt ſeruandum ſibi duxerit eſſe, valentem
C onſilio, & vera patriam ſibi laude merentem.
H æc Cyrum Perſis ita commendabat, vt illo
P rincipe conſiſi Medorum vincla putarint
E xcutienda. Sed hæc quorſum longo ordine voluo?
Q uod cunctis licuit populis, quod fasq́ ſacrumq́
E ſt alijs, ſolis magna eſt iniuria Cimbris.
E rgóne cedendum Latio eſt, ſocijq́ paresq́
P rodendi, atq́ vltrò quæ ſunt promiſſa relinquas?
S ed ceſſo fortes animos, & pectora nullo
T arda metu ſubitis incendere vocibus. iſte
Intereà Marius, quem nunc ſibi Roma Magiſtrum
M ilitiæ ſtatuit, cuiq́ has ductare cohortes
I mpoſuit reduci, ſtultosq́ admouit in auſus:
Q uas petere hunc laudes, aut quid ſperare putabis?

Præcipuè

P ræcipuè vulgi feces, populiq́; furentis
D ucere ſentinam cùm conſtet, & enſibus iſtis
H as tentare manus forteſq́; laceſſere Gallos.
S ed ſapiat, poſtquam ſtulto ſapientia nuſquam
M ilitet, ac fatuis ſua ſit dementia lucro.
H unc contemnendum tibi dûxeris eſſe, ſenili
I am morbo victum: cùm ſe maiora ſequatur,
S tulticiaq́; petat, quæ nec comprendere poſſet,
N ec vellet ſperare modò haud ſatis improbus eſſet:
E t natus fortaſſe foret, qui cædibus omnes
A ffligat populos. qui bellis implicet orbem,
C iuiliq́; manus perfuſas ſanguine noſtris
I nijciat iugulis: & libertate ſubactos
D eſpoliet. quid enim? quo Cimbros milite ſternat
D epuleritque locis, hoc fortes deniq; Gallos
S ubiuget, atq; vno geminos petat enſe triumphos.
Hæc vbi dicta dedit: fremitu furit agmen, & alto
I nſonuit clamore, animiſque in prælia ſpectans
C ommitti pugnam, ac gladios diſtringier orat.
I lle moram ſoluit, primaſque in bella cohortes
E xplicat, ac animos laudat, mox talibus infit.
F eſtinate viri, primoſque accedat in orbes
I mpetus: & quanto robur ſub robore conſtat,
T antùm vrgete vias forteſque in pila lacertos
T endite, & audaci propter conſiſtite dextra.
N ec plura effatus, ductorem in prælia ſeſe
P ræſtat, & arrectas præit in certamina gentes.
Intereà Marius ſuccenſis agmina caſtris
P romouet, ac lento feſtinat ad ardua greſſu,
S ollicitus ſolerſque alacrique in prælia mente,
R omano pro more: quibus leuitaſque citique
G allorum motus & feruor cognitus eſſet.

V t venit, celſo veluti cùm vertice torrens
P ræcipitat, celereſq; infert in paſcua lapſus:
S ic ſeſe infundunt venienti tela Latino
C eltarumq; manus. nulla eſt mora, feruet vt ignis
I mpetus, & ſubitos rapiunt exordia curſus.
A t verò placidis Romani motibus inſtant
S olliciti: ac fatuo ſterni mens neſcia ferro
D urat, & inuictos ſapienter digerit enſes.
V t verò, aduerſo conſiſtunt ordine, curſum
G allus init, rectaq; petit non territus hoſtem
E t clamore premit. ſæuit truculentus in armis
M ars prior, & ſtricto cædes minitatur ab enſe.
E xcipit inuectum Marius frameiſq; retardat
O ppoſitis, fortiq; manu caua vulnera vitat
E xcutiens, haſtaq; valens, & pila furenti
O biectans: quo ſe, qui Gallo erat impetus acri
S ubuertit muro, vireſq; hoc obijce lidit.
D ij quantum curæ eſt, quantumq; in tela moleſti
C onatus. ſtudijs feruent, operumq; labore
S ubſidunt, multoq; labant ſudore lacerti.
D eniq; quo ſeſe exercent magis, hoc magis ipſo
D eficiunt vſu, ſuaq; è ſe robora perdunt.
C um contrà Latijs actum eſt nihil. vna ſecundi
C onſilij eſt ratio, irrumpentem protinus hoſtem
E xcipere, & lento venientem ludere motu:
O biectiſq; haſtis impulſos tollere curſus.
H oſtibus intereà rabies exceſſit, & iſte
I am minor apparet decreta in vulnera feruor,
R eſpirantq; animis: ſubita cum voce iubebat
E xultans Marius ſparſas procul omnibus haſtas
E ſſe relinquendas: gladijs vtamur & enſe
H inc ait, ac feſſo veniant ſua vulnera Gallo.

Iuſſerat.

I uſſerat. Auſonij gladium arripuêre: moleſtum
M artis opus: quo non aliud truculentius omni
I n numero ſæuit: cùm non aſperrima tantum
P ugna ſit, at iſto rimentur viſcera ferro
C ertius, ac gelidæ præſtent iter vndique morti.
I amq; adeò facies bello noua ſurgit, & ipſus
O bſtupuit primùm Gallus licèt. Viq; parabat
I nfuſos celeri Latios velut impete magno
E xcipere adnixu, & fortunam vrgere priorem:
P ellitur, ac latè circum noua funera cernit
V oluier. vrgebat pulſos Romana iuuentus:
I nſiſtitq; adeò pauidis, multoq; cruore
M ultiplicat cædes, agmenq; per agmina pellit
C onfundens, celeresq; infert in vulnera dextras.
S oluitur ordo virûm, qui cùm moriantur inulti
V ictori cedunt victricia ſigna Latino:
E t cunctas mittunt ſub inhoſpita funera turmas.
V t vicit: patrio Marius tùm more trophæum
C ollocat, humandisq; datum eſt nihil hoſtibus: omnes
A ctutum vires, roburq; ac militis iras
I n Cimbros vertit. quos cum veniſſe per Alpes,
E t Latias tenuiſſe domos, regnoq; potiri
A udierat: celeri ſeſe in patria arua volatu
R ettulit, ac vario bellum ſtratagemate verſat.
I htereà ſiquidem hoc ſuperatis Alpibus agmen
V enit in Italiam, metatum caſtra ſub altas
V aſti Atheſis ripas: vbi nunc ingentia cœlo
M œnia Veronæ laudesq; ac nomina tollunt
A ntiquis opulenta notis Amphiq; theatro.
H îc noſtros igitur Cimbros cùm ſtrenuus vnis
A pprendit caſtris, promptasq; in prælia dextras
M oliri: actutum rebus ſua furta gerendis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M iſcet, & arte dolos certa in compendia texit.
H æc ergo aggreſſus cùm perculit agmina, præter
S pem premit, ac ſubitis vrgere pauoribus. illi
C æduntur lateq́ cadunt, ſtragemq́ ruendo
S ic patiuntur, vt hîc Cimbri licèt arte diuq́
H oſtiles tolerare manus, & vincere certent:
V incuntur tamen, & ſupero ceu Numine fracti
D eficiunt. Hominem nihil eſt conarier aſtris
I mpoſuiſſe iugum, cœliúe infringere leges.
C erta manent, quæ certa ſemel placuiſſe Tonanti
C onſtiterit: neque ſe ſubmittunt ſidera ſtultis
A rbitrijs hominum: neque cœlum in vincula mittas
Q uanquam audax, animiſq́ ferox, aut plurimus armis.
P oſtquam igitur voluêre Dij florere Quirites
R omuleoſq́ viros, fruſtrà oppugnantur: & hoc quo
P erdere fortè ſtudes, ſeruaris acumine Romam.
S ed ſuper his alij, fuſis victoria Cimbris
V t patuit: quanquam pars maxima concidit, huius
R elliquiæ generis tamen euaſere, ſuperq́
S unt etiam, & toto clarum dant nomen in orbe.
N am cùm ſe exutos caſtriſq́ armiſq́ viderent,
E t ſolam reſtare fugam, qua euadere poſſent.
C ùm iam de rebus planè communibus actum
C onſtaret, quòd conſilium ſapientibus eſſet
P ræcipuum, elabi miſera cepêre ruina
E t tentare fugam grauibuſq́ excedere bellis.
I nſequitur Marius: ſed enim iuga montis, & altos
V erticis attigerant ſua per veſtigia cliuos,
E xcelſos complèxi aditus, quibus ante Latinos
I nuaſere agros ſubiectaq́ regna petebant.
H ac igitur rediêre via, Tiguroſq́ penates
I ngreſſi, montes interq́ & dura rigentis

Saxa

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S axa ſoli, vitæ reliquum atque exordia magnæ
P oſteritatis alunt. Latio pelluntur, at inde
H uc ſibi tranſuectant meliori ſemina regno
H elueticas poſitura domos, populumq́; datura
I nuictum, Auſonijsq́; metum incuſſura Tyrannis
S i fortè affligant, ſtolidoúe laceſſere bello
A ggreſsi ſparſos miſera inter ſaxa penates
O cius irritent, placidumq́; quieſcere rumpant.
S alue terra tuis obnoxia montibus: vna
S anè equidem tellus, quæ libertate Deoq́;
P ropitio, medios inter non victa labores
P erfrueris: cui cùm poterit natura videri
I ndulſiſſe nihil, quod quis fortaſsè celebret
M agnificumúe putet, numeris tamen omnibus hoc te
E ſt complexa modo, vt meritò tribuiſſe feratur,
Q uod veras laudes & commoda maxima gignat.
E tſi autem aſperitas rigido iunctiſsima cœlo
O ccupet hoc terræ ſpacium, & ſe rupibus alto
M iſceat anfractu, gelidisq́; exhorreat vmbris:
S ic, vt difficili rimetur gnauus aratro
I ncluſos campos ſubiectaq́; rura colonus:
E x alio veniunt tamen ordine lucra, feruntq́;
G randia non etiam tenues incommoda fructus.
Q uanquam nec toto tamen aſſe excluditur aruis
A gricola indulgere. iacent latiſsima montes
I nter, & aërias fœlicia paſcua rupes,
E t non triſte ſolum: cui tradi ſemina poſſunt
I n lætas aliquandò etiam redeuntia fruges,
E t ſua diſpoſitis referentia præmia ſulcis.
Q uin neque ſecluſus toto eſt è limine Bacchus
V itiferæq́; ſtrues, molli ſe Sole corymbus
E xplicat in botros, vinum dat acerbius vua,

Sed

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ed vinum tamen, aſſuetæq; haud improba genti
P ocula. quid vaccas armentaq; cætera dicam?
Q uid pecus? & totis quæ plurima montibus errat
B eſtia, & excelſas inter fera concita rupes?
T um verò lignis ſuperat locus. haud tamen iſtud
N aturæ miretur opus, qui tradita fato
C onferat, ac dulcis fortunæ munera penſet.
E tſi autem Tigurûm vetus & gratiſſima priſcis
M entio ſit, tamen haud nullas gens protinus vrbes
C imbrica muniuit, ſobolemq; in mœnia traxit,
C ùm primùm Italicis perculſa tremoribus inde
H uc redit, Heluetiosq; inter colit aduena montes.
N ec tantùm fundare nouas. Vetera oppida, quorum
C onciderant iam nunc communi in funere ciues,
E t vacua, & ſolis ſeruata vxoribus, vltro
A rripiunt: iunguntq; thoros & fœdera ſacris
R ittibus abſoluunt, nexumq; è pignore firmant.
E xillo durant, Libertatemq; tuentur
H eluetij: gemino qui quod fortaſſe colore
V tantur nomen ductum reor inde. profectò
H eluetijs pro more diu, pro lege retentum
S eruatumq; fuit, duplici ſe ferre colore,
A tque atrum niueo, & candentem iungere pullo.
P lanè autem ſuperis Res fortunantibus iſthæc
P ublica perdurat. quid enim? quibus iſta petita
H oſtibus obriguit? verùm fortiſſima celſis
V rbibus inſedit patriæ virtutis & alti
Helvetiorum Encomium *Æ mula gens animi: quæ cedere neſcia priſcos*
M aiorum ritus & publica lucra tuetur:
D efenditq; ſuos, ſeq; in ſua commoda ſeruat.
N on igitur temerè bellorum inducere flammas
A ut proferre ſolet: ſed delectata quietis

Eximiæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E ximiæ ſtudijs pacem colit, artibus artes
A uget, & immenſo cumulatur gloria fructu.
A t ſummum terræ pretium, populiq́; corona
S emper prima fuit, pietasq́; fidesq́; boniq́;
P ublici amor, recti ſtudium, conſtantia, facto
S implicitas, animiq́; modeſtia: ſe quibus omni
I am pridem mundo clara ob benefacta probauit.
O ppida quid memorem, quæ ſunt pulcherrima, quæq́;
D iuitijs ſuperant, & honeſto more coluntur?
H is ego nil maius, ſi ſint coniuncta, nihilq́;
C elſius eſſe puto. genti commercia laudem
C onciliant, iuſto cùm ſe compendia queſtu
I ntulerint populis, damnentq́; ſacomota fraudes.
D enique militiæ ſtudijs belliq́; labore
H eluetia excreuit, dum iuſto mota dolore
I niuſtos contra ſe munit agitq́; Tyrannos
P errumpens. nec enim qua aliæ leuitate mouentur
I n bellum gentes, etiam hæc gens bella ſequendo
A dmittit. magnæ fuerint iuſtæq́; neceſſe eſt
Q uæ moueant animos & agant in prælia cauſæ:
Q uas cùm fortè probat ſemel & patria induit arma,
H aud etiam facilè exuerit. grauitasq́; fidesq́;
E t ſuſcepta ſemel rerum defenſio fortes
P lanè animos magno ſub belli detinet vſu,
E t prohibet lenire minas, aut cedere victos.
P acem igitur ſolers peperit conſtantia: cum ſe
N ec cuiquam obijciunt, nec læſi dura remittunt
P ectora, & haud tenui damnum mercede rependunt.
Q uis verò pacis ſtudiumq́; artesq́; beatæ
E xplicet, ac tantos ferat in noua carmina fructus?
C redo ego nil tanto perhiberi lumine poſſe
N il tantis memorari animis dictoue referri:

R Quod

Q uod non Heluetia, & coniunctæ legibus vrbes,
V icerit, ac vera poſt ſe virtute relinquat.
Q uid verò ingenij monumenta? quid ædita dicam
P ublica ſcripta? quid humanos populiq́ virûmq́
E xtulero mores, rebusúe æquata gerendis
O fficia amplectar? Tiguro nil maius, & ipſo
V el pacis vel belli etiam præſtantius vſu
N il reor. At Berna eſt muris pulcherrima: cuius
E gregios latè tendit fortuna colonos,
D iuitijsq́ beat populiq́ fauoribus auget.
H æc vetus eſt Cimbris & honeſtæ gloria genti:
Q ui Cherſoneſo cùm ſint multò ante profecti
H os demum tenuêre locos: rigidasq́ ſub Alpes
C onſtituêre domos, vbi nunc ingentia cernit
M œnia poſteritas: meritumq́ Nepotibus auget
E virtute decus, ſtudijsq́ paciſcitur orbem.
A n verò huc aliquandò etiam gens edita Suecis
S it progreſſa, domosq́ ſibi hîc firmarit & vrbes:
C ùm multi affirment, tum plures penè negarint,
E t rei famam dubio ſub teſte relinquunt.
N os equidem non iam cenſuram impendimus hiſce
V nà etiam rebus. poterit locus eſſe Camœnis,
Q uo ſeſe expediant, vera & rem lance probarint.
H æc mihi de Cimbris fuerant dicenda: quòd horum
E t patriam, & cauſas cur exiuêre, quibusq́
C onſtiterit gens iſta locis fœlixq́ moretur,
I gnorent plerique: quibus tamen iſta videri
C ura fuiſſe poteſt, noſtrorum vt fata vicesq́
A ſſererent hominum, & fuerint quæ facta referrent.
E t gens iſta quidem prima eſt, quæ plurima noſtros
D eſeruit compulſa lares, aliena ſecuta
P ræſidia, Helueticas tandem victura per vrbes.

Relliquias

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

R elliquias ſedenim cùm Cherſoneſus haberet,
F ouit: & ex illa duramus origine, magnos
O lim hoſtes experti: at nunc tranquilla colentes
P rædia multiplici deducimus ocia fructu:
E t latè ſobolem patrias partimur in vrbes.
P roxima poſt Cimbros ſub Snione rege profecta — Longobardi ſub Sni[one]
L ongobardorum noſtris diſceſsit ab oris — egreſsi ... famem
M ulta manus: quæ, cùm latè graſſata necaret — Dania graſſantem
H aud paucos funeſta fames, cedendo parabat
E ffugere, ac aliquam generi præſtare ſalutem.
I lla equidem præſtans hominum eſt farrago, celebri
Q uæ cum Dannubio ſe iungeret, ardua ripis
C onſedit, molita domos vbi Pannonis vrbes
P ropitios ſpectant vicina ad littora Soles:
E xcultæq́ cibos & paſcua læta miniſtrant.
E t diuturna quidem fuit iſtic manſio: donec
I taliam petere, & cultas inuadere terras
A dmoniti Narſete, virorum principe: totis — Narſetes
I nfundunt ſeſe agminibus: lateq́ potiti
I mperio, ſacros è ſe producere Reges,
Q ui populis dant iura, locumq́ & ſceptra tuentur:
L ongobardiacæ ponentes nomina terræ.
V t verò Gallis regnum virtute parabat
C arolus, à geſtis cui nomen poſteà rebus — Carolus Magnus
M agno erat, ac latè ceſsit victoria Regi:
H os etiam attriuit capto tum principe, quem ſors
E xtremum eſſe dedit: cum quo gens noſtra peribat
V nà etiam, & Rhetis habitandas tradidit vrbes.
V ltima de Danis progreſſa eſt natio: quos nunc — Nertmanni
N ortmannos, patrio prorſus ſermone vocamus,
C eltarum aduectos ripis, iunctamq́ tenentes
L ittoribus terram: quà ſeſe effundit in vndas

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

G randior oceanus, ſpectatq; Aquilonibus Anglos.
H oc genus haud etiam partos mutare penates
S uſtinuit: ſedenim poſtquam iſtas occupat vrbes
C onſiſtit firmum: nuſquamq; errando vagatur:
S ed terram genis æqua colit, fatoq; ſecundo
V ſa ex ſe claros cœleſtia pignora Reges
E dit, & infractos in prælia commodat enſes.
H æc ego certa ſequor. reliquis deferre licebit
Q uam ſibi quiſque fidem cæca in compendia mittit.
Q uanquam haud ignoro vicinis noſtra Boruſsis
R egna etiam quosdam ſtructis aliquando carinis
E miſiſſe viros: qui ferro ac cædibus iſtic
G raſſati, cùm congreſſos fortuna Maritos
S trauiſſet, certè vxores tenuêre: lareſq;
A c firmas ſtatuere domos, raptoq; potiti
E xtremas acto iungunt ſibi fœdere gentes.
S ed ceſſo. Danis varias genitoribus vrbes
E t loca multa coli poterit neſcire, vetuſtos
M aiorum ſi cui libeat deuoluere faſtos
E t perſcripta ſequi. Deus eſt in vtroque parente
S iue hinc exieris, ſiue iſtis naſcier oris
F ata dabunt, vitamq; ineas & luce fruaris.

C. ERAS-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM

LIBER IIII.

H ACTENVS *antiquæ fonteſq; ac ſemina ſtirpis*
M aiorũ, & generis primæua exordia noſtri:
P rogreſſusq; etiam populorum, caſtra locoſq;
A tq; auctas noſtris peregrinas gentib. vrbes:
R ettulimus. nunc te propiori lumine Regem
P rincipibus FRIDERICE *dabit mea Muſa videndũ,*
E xemplar multis quod ſe virtutibus orbi
I ntulit: è vera ſi tu ratione ſequare
Q uæ ſuperis poterint authoribus æqua videri.
E tſi autem poſitus telæ eſt procul orſus: & ipſis
D ifficile inyeijs fuerit conſiſtere: cùm ſe
P lurima materies tanta in faſtigia plenis
I ngerat articulis, totoſq; exquirere neruos
E t tentare velit: fretus tamen ætheris alti
P ræſidio, & votis nunquam fruſtratus honeſtis,
H aud animum patiar ſuccumbere: ſiue vetuſtas
E xquiram ſortes maiorumq; acta notarim:
S eu noua conſecter, quæ te ſub principe noſtras
I mplerint perfecta manus. dabit vtraq; quo te
L inea non dubijs cantatum verſibus ornem.
Q uanquam quid noſtris opus eſſe fatebere? Regum
I n ſe prorſus habet quæcunque ſit Actio vitam,
E t longum manſura viret: cùm iudice mundo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P roſtet, & à multis vitæ pro lege petatur.
Q uas igitur Reges in ſeſe admittere formas,
Q uid ſtudij, & rerum quæ facta imitarier auſint?
S i quot ſunt oculi qui ſpectant noſtra, tot eſſe
C enſores ſtatuas: equidem non omnia noſtris
A rbitrijs æquanda putes. ſtringenda voluptas,
E t cohibenda manus, frænandaq́ lingua, iociq́
A tq́ ſales nigri, ira, minæ, vindicta, doluſq́
N equietieſq́ modo ſint definita: proculq́
S ubmoueas quæ te deformem reddere poſſint.
H æc neq́ Principibus facienda, nec omnia ſacris
I n chartas temerè ſunt immittenda Poëtis.
Q uin potius ſi quid dicti eſt, vitijúe latentis
I ngratæúe notæ aut operis non ſemper amici,
Q uod leuitas iuuenilis & æuo obnoxius error
A dmiſit: cùm non notum ſiet, eſſe tegendum
C elandumq́ putes. Nam ſi fortaſſe ſub auras
E rupit, crimenq́ palam verſatur ocellos
P ropter, & è blando petitur feruore voluptas:
Q uin iam reprendi totaq́ notarier vrna
D ebeat: haud etiam fas ſit dubitarier. illos
O fficium facere, hæc qui Regum crimina, cum iam
I nnotuêre, graui menſurant lance: nihilq́
I ndulgent magnis dum culpant fœda Tyrannis.
H eu vitæ quanta eſt ſtudia in contraria labes,
C ùm meliora Dij cœlo diſpoſta magiſtro
P ræcipiant: normamq́ velint ſub legibus eſſe
Q ua viuas, interq́ habeas tua præmia laudes.
C onditio aſt hominum miſera eſt, & plurima multis
O buia vita malis: quæ nunc occaſio, nunc res
I pſæ etiam aut nimium faciles in vota miniſtri
S ic firmant: vt cùm portu videare ſecundo

S ubductam ſtatuiſſe ratem, minimiſq; periclis
C onflictêre, grauiq; nihil diſcrimine viuas:
I am tibi vicino ceu certè è cardine lapſus
I n vitium præceps oritur, ſubigitq; medullas
A ffectuſq; mouet, teq; in tua vincula ducit.
S ic inopinanti obrepit tibi morbus: alitq;
I nfœlix natura malum, quo victa perire
A ut doluiſſe queat. Sed enim plorare licebit
M ortali ſua damna viro: ſolarier vnus
E t lenire poteſt, fragilis cui plurima vitæ
E ſt via nota Deo: medica qui vulnera dextra
O bligat, ac grauibus partitur pharmaca morbis.
A t verò alterius quæ ſunt generiſq; modiq;
A cta hominum: vt quæ ſunt ſacræ pulcherrima mentis
I ndicia, & viua laudem è virtute merentur:
O mnibus & numeris & toto protinus aſſe
S unt cantanda, proculq; virûm mittenda ſub vſus:
E t magno æternis ſtudio mandanda Camœnis.
N am nil præcipui eſt hominem prauum eſſe. feraci
I n vitium natura agimur: vetitaſq; malorum
S ectamur flammas, crimenque licentia gignit.
A t rectum feciſſe & honeſto viuere ductu,
A c formam præbere tuis, quam ritè ſequantur:
H oc opus, hic labor eſt, quo ſe mortalia facto
I ntulerint luci & laudem mereantur ab vſu.
A ut quis Virtutes miracla negauerit eſſe:
C ùm ſcelerum natura ferax deterrima gignat
F lagitia: & ſtudio maledicta in probra feratur?
P ræcipuè cùm Principibus patefacta videri
M ulta feneſtra queat, Qua nil vereantur inepta
Q uæque ſequi: & veluti ſit parta licentia fuco
N equitijſque meris, ita turpia luſibus addant

P roq́; ioco, ſceleri merſiſſe palatia ducant.
S ed quid ego hæc? cumulo virtus ſuccreſcat, eiq́;
A urea Magnates ſubmittere pectora certent.
I ntereà quantum fas ſit complectier acres
E ſerie Reges, abauosq́; atauosq́; parentesq́;
A dijciam FRIDERICE tuos: vt linea conſtet
M aiorumq́; gradus, quibus hæc in ſceptra Secundus
V eneris, & qua te celebrent virtute minores.
N ec tamen & cunctos inducam verſibus: haud id
E ſſe neceſſe putes: ſatis eſt ſi proxima totos
P rogenies numeros & honeſtam impleuerit vrnam.
S æpè interrupta eſt ſeries, cùm morte vel armis
E xcußi imperijs, iam non ſua nomina Reges
T utari, aut ſoboli ſeruare hæc culmina poſſent.
S æpè etiam arbitrijs ſubmoti ſceptra relinquunt
A tq; alios regnare vident. quin Dania ſæpè
V icinis tentata viris aliquando Tyrannos
S entijt externos. Sed nec mora longa, nec hiſce
G loria multa fuit. nonnunquam fœmina regno
P ræfuit, ac ſacræ pars extitit æqua coronæ.
Q uin ſimul hæc non raró etiam ſibi culmina plures
S ubdere tentabant. Dij quid ſtudijq́; moleſti
P erplexæq́; operæ ac confuſæ laudis in iſta
S editione fuit? tandem cùm Dania bellis
S æpius externis tentata ac gentibus eſſet,
C onceßit nulli. Romanos reppulit, acres
T heutones exegit, Gallorum inuicta domabat
A gmina, & inuectum ratibus non pertulit Anglum.
Q uin neq; Nortuagicis Boreasq́; colentibus vrbes,
V andalicisúe viris: tumido neq; territa Sueco
S ubiectas præbere manus. fuit omnibus idem
G entibus hiſce animus, regnoq́; bonisq́; potiri

Dano-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D anorum, ac humeris iuga ferrea condere noſtris.
S ed ſeries rerum non eſt breuis: inde petenda
A primis fuerint ſi noſtra exordia regnis.
S it ſatis hîc igitur ſi quæ ſunt maxima Regum
F acta, & præcipuis Heroibus ædita dicam.
Q uanquam ne illa quidem poterint hoc cuncta referri
O rdine: vt in cunctis nil ſit quod fortè requiras
E xpreſſumq́; velis. lentamus flumine remos,
Q ui ſatis Oceano non ſunt fortaſſe. ſubirit
I ſtuc ſtulticia, & totas agat æquore puppes.
Ergò ego quid Danos à Dano principe nomen
I nijcio ſumpſiſſe canam? vetus illa per omnes
O btinuit iam fama gradus, ſecloq́; priore
C onſtitit. at ſi quid monumenta antiqua reuoluas,
E t veteris ſeriem populi fortaſſe tueri
C ura ſit, & priſcas libeat diſquirere gentes:
D ummodo nil dubijs confidam annalibus, eſſe
H os ego credo Daos: populum ex Oriente profectum:
C eu Cimbros Gotthosq́; iſtinc migraſſe vetuſtas
P rodidit, ac multo iam aſſertum conſtat ab æuo.
Q uo verò huc primùm veniſſent tempore, quanquam
I d minimè expreſſum eſt: poſt Gotthos arbitror eſſe
H uc tamen aduectos. quorum cùm ſedibus vti
F ortaſſis vellent communibus, eſſe repulſam
I ntereà paſſos: quòd Gotthis Gotthia ſolis
N il exculta ſatis poterat vix eſſe videri:
Q uæ populo præſtare domos, agrosq́; cibosq́;
P oſſet, & innumeræ iuſta huic dare pabula genti.
A duenisſe recens deſertas prorſus in oras,
E t multa ſe clade premi: dum ſentibus arua
P urget, & inſuetam doceat tolerare ſementem.
H aud ſocios igitur ſe admittere poſſe. iubere

S Extemplò

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xtemplò mutare Daos animumq́; viamq́;,
E t petere ex alio, quà viuant tutiùs orbe.
F orſitan & monſtraſſe locos, vbi plurima vaſto
I nſula ſparſa mari vicinaq́; littora cernit:
Q uæ ſi culta foret, præbere domeſtica poſſet
T ecta viris. non parenti fortaſſe minatos
E ſſe Dao: qui ſi non finibus exeat, armis
S eſe expulſuros. tenuem ceßiſſe minaci
A rbitrio gentem, & medias veniſſe per vndas,
A c noſtrum tenuiſſe ſinum, qua diues ariſtis
F æliciq́; bono, nunc ſe Sialandia lætos
I nduit in campos littuſq́; ſub æquora mergit.
E x illa demum cepit Lollandia, cepit
F alſtria, tùm reliquæ, ſoboles maris inclyta noſtri,
C eperunt terræ, colerent qui rura, ſoloq́;
I nijcerent dextras fructuſq́; ſequantur aratro.
H inc natam, Magno quæ latè eſt prodita Sueco
F abula, Gotthorum ſceleratos quoſq́;, quibuſq́;
N il penſi rectum, nil virtus grata fuiſſet,
E xtruſos patria, vicini littoris oras
I nuaſiſſe: domoſq́; inter ſtatuiſſe furentes
O ceani fluctus, vbi nunc ſeſe Inſula ripis
E xplicat ac teretes pandit Sialandia vultus.
S ed nihil iſta viros moueant opprobria: quanquam
N aturæ id tetræ eſt, & nil rationis habentis
I ngentes conflare odium: & quæ lædere poſſunt
A tque nocere, parum prudenti euoluere dicto.
C ertè equidem ſannis, probroq́; ac ſcommate nil te
F œdera moliri, nil confirmare putabis
P ectora, & in ſolidos iunctißima mittere nexus.
S ed quæcunque quidem fuerint opprobria, telam
V t permultam odijs poterant ſuſpendere, Sic hanc

Pertexi

Sialandia

Lollandia
Falſtria

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Pertexi multo nonnunquam funere cernunt:
Et miſeras lugere domos, ſobolemq́ dolere,
Cùm meritas referunt ſtolidis mendacia pœnas.
Hac igitur Danos cùm conſtet origine primùm
In noſtras veniſſe plagas terramq́ fluente
Incinctam Oceano vertiſſe ligonibus: hos vt
Poſt Gotthos, equidem ſic Cimbros ante putarim
Acceſsiſſe: quibus iam primo à fonte benignos
Addictosq́ fuiſſe reor: poſtquam vtraque Suecos
Gens ea crudeles animo & ſenſiſſet acerbos.
Aſt mihi de Cimbris conſtent narrata. quod ipſos
Pertinet ad Danos, num primo Regibus vſi
Initio fuerint, an verò ſumma modeſtis
Iudicibus commiſſa ſiet: qui iusq́ ſacrumq́
Partiti populo, ſolidam retinere quietem
Poſſent ac bellis hoſtiles frangere dextras:
Haud ſatis id liquidum eſt: niſi quòd ſententia me me
Huc potior ferat, Heroum vt plerunq́ putarim
Arbitrijs, rerum formas vitæq́ labores
Diſpoſitos. Regum multo pòſt culmina genti
Arriſiſſe: quòd externo tùm Marte coacti,
Vnius imperio, fuerant quæ publica, ſubdant.
Ergo fuiſſe Dais primùm antiquiſsima Regem
Scripta ferunt Danum: qui cùm ſua nomina genti
Indiderit, longo toti pòſt tempore regno
Impoſita eſſe puto: cùm ſeſe in fœdera Danis
Iunxiſſent Cimbri, & communem in ſceptra Tyrannum
Legiſſent. Humblo fuit hic patre natus, auitas
Qui poſſedit opes, vbi nunc Sialandia priſcos,
Ringſtadij circum pulcherrima rura, tuetur
Ex Humblo colles, veteriq́ è culmine muros
Deiectos, nemorumq́ vſus & plurima cernit

R obora ſyluarum, domino quæ nomina ſeruant:
M aiorumq́; domos habitataq́; mœnia produnt.
A Dano fuerit variatio quanta viceſq́;
F ortunæ, & quantis ſit conflictata periclis
D ania, non breuibus facilè eſt complectier. inter
H oſtiles etenim ſua cum pomœria turbas
E xplicat, ac geminos hinc atque hinc ſuſtinet enſes:
S eu Saxo infeſtet, ſeu crebros Suecia luctus
I ngerat, ac medios turbet vicinia campos:
S anè equidem varios ſentit patiturq́; labores:
A rdua quos iuſto ſic frangit acumine: ne quid
V el hoſtes terror, vel Danos gloria linquat.
I ntereà claros longiſsimo ab ordine Reges
H îc conſtat rerum vel lege vel enſe potitos:
E ximijs quorum ſunt facta inſcripta triumphis.
A ut ego quid Skioldum, forti fuit aurea Skioldo (Skioldus)
V irtus, ac meriti virtutem propter honores:
Q uid Gramum, aut varijs iactatum ſortibus æui (Gramus)
H addingum? quid Frothonem, cui dextera nomen (Haddingus)
L arga dedit: dum pauperiem tolerantibus, auro (Froto [illegible])
C onſulit, ac preſſos reficit bonus ære clientes: (Roſkildia)
D enique quid memorem, quo ſe Roskildia primùm
T ranſlatam Rege, & vicino in littore iactat
F unditus extructam: glacies vbi nomen amœno
I mpoſuit ſinui, curuaſq́; extendere ripas
E t variare dedit? planè eſt ingentibus aucta
V rbs ea noſtra bonis: quam cùm ſitus ipſe fretiq́;
V icini fructus, tum priſca palatia Regum
T emperieſq́; loci, & patrij clementia cœli
C ommendat. cui perpetuas ſcaturiginis vndas
M ultiplicat natura: ſacris cum fontibus eſſe
F œlicem ac viuo ſpectari gurgite donat.

Sentijt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S entijt hæc Regum funeſtos ſæpius enſes:
B ellorumq; adeò flammis concuſſa, ruinas
T raxit: & excelſo velut acta à culmine multas
I ntereà ſordes indignaq; vulnera cernit.
A st aliquem rurſus ſub te FRIDERICE nitorem
A ntiquumq; iterum reparat decus, æmula magni
E ximijq; operis: quo ſeſe attollere rurſus
P oſsit, & in priſcos inducere culmina vultus.
V tq; Euangelio ceſsit perſuaſa, ſalutis
D octrinam veris deductam è fontibus vltro
P romouet: ac ſtudijs exculta fidelibus vrget.
H îc operam Pauline tuam & gratiſsima præſtas — Petrus Paulinus, Le[...] Canonicus, et pastor [...] Rivum Lucium Roskil[...]
O bſequia: æterno quæ Chriſto ſubdita iuſtis
M otibus incedunt: vbi nec violentia, nec te
D ementat rabies, neq; fracta modeſtia ſacris
A ſpergit labem & turpiſsima vulnera Muſis.
S ed poſtquam ingenio faciliq; vſuq; polito
E xſuperes, moderata probas: ſtudijsq; quietus
D iducis placidos inter tua tempora mores,
T ranquillus mentem. poſt Roë ſceptra Rodolphus — Roë
N oſtra capit, vir munifico gratiſsimus vſu:
Q ui faciles præſtat cum fortè rogantibus aures
N il ſuſpendebat vel egentia pectora ſtultis
P romiſsis: vel quæ fuerant promiſſa, ſinebat
I n multos prolata dies animumq; fidemq;
E xcruciare. equidem afflictis mora ſemper acerba eſt
E t ſuſpecta viris. tum verò haud triſtius aulis
A fflauit Styx atra malum: quàm pectora vanis
L udere promiſsis: aut non præſtare fideli
V elociq; manu quæ ſunt condicta: quòd iſtam
I ngenij laudem ſiue interuertere, ſiue
T ollere gnatones ac deformare laborent,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

R egibus indignam ſtudioſi aſpergere labem
E t fœdas cumulare notas: quo deinde veneno
E xoſam princeps ferat in ſua funera vitam.
I ntereà nihil hij ceſſant, quocunque periclo
E t quacunque via ſibi conſuluiſſe molasq;
I n proprias omnem penitus deducere lympham,
E t Regum vincire manus, ne optata ſecundent
A fflictis, & quæ fuerint promiſſa ſequantur.
N on mora quapropter multa interuenerit: aſt quæ
S unt condicta, velis non irrita mentibus eſſe,
Q uæ nunc arrectæ ſpe ſuſtentantur: honeſtum
C ùm de te tali confidere principe ducant.
Hottherus Othinus
Q uid verò Hottherum? quid Othinum adiecero? ſtultis
A rtibus hic ſacras regni affectabat habenas:
A tq; Deum faciles inter ſe geſſit alumnos,
D ementans ſtudijsq; viros famaq; Monarchas,
D iuini vt quiddam poterint tribuiſſe videri:
D um ſceptris ornant, dum quartam è nomine lucem
E uulgant, ſummosq; inter dant ſtare Tyrannos.
S ublatum ferro cùm læta Fionia buſtis
Othonia
I nferret, primum tum diues Otonia Regem
C eſpitibus texit, memorandam vbi virginis ædem
C hriſtiparæ rapidum propter ſpectaueris amnem
D iductas cœlo & proferre cacumina turres.
Amlethus
S uccedunt plures. Amletho fata ſiniſtras
O bijciunt non æqua vices. ah multa neceſſe eſt
F erre virum, cuicunque dolet quod ferre neceſſe eſt.
A ſt animi prodat neq; te impatientia, nec te
I ntempeſtiuis ſubuertere motibus, & rem
A nticipare velis. frænos ita temperet vſus,
V t tibi non dubijs conſtet ſapientia neruis.
I ntereà fati ſi quid fortaſſe ferendum

Aſperioris

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A ſperioris erit, fracta non mente ferendum
E ſſe putes. vbi conſilij fons primus honeſti
H ic fuerit, Si diſsimules, animoq; modeſto
P ertuleris, tibi quod fortunæ iniuria duris
L egibus obiecit ſtudijsq; ingeſsit amaris.
S tulticia eſt contra rumpendo nitier. hoſtes
I nterdum vincit qui prudens ceſſerit. horæ
M omento, ſi quid te forſitan æquus amarit
I uppiter, ac ſolidam haud fregêre pericula mentem:
S ors melior fragiles reuocata luce tenebras
A rceat, ac læto triſtem te fine bearit.
H îc animus fructum patiens feret. omnibus æuum
A bſoluit numeris: qui nec ſibi pectora frangi
A duerſis patitur, nec proſpera propter inanes
S uſtulerit criſtas rebusq; pericula gignat.
C edendum eſt fortunæ, vt cùm fortuna ſequatur
H aud cedas. iuſta penſat Deus omnia lance,
H oc etiam, quòd te patientem iniuſta coronet.
P oſt hunc Imperij Faramundus ſceptra gerebat, Faramundus
V ir magnus, claro ſed gnato maior: honeſto
Q ui geminos firma certè virtute duello
O btriuit pugiles, patrioq; interritus enſe
A ſſeruit patrios ſapiensq; & fortis honores.
E x illo, aſt aliquot gradibus tamen, auſpice cœlo,
S uccedit rigidis Frotho inuictiſsimus armis Frotho Rex Daniæ potentiſsimus
I uſticiaq; pari, & nulli virtute ſecundus:
Q uæcunque humanam decorauerit inclyta gentem:
H ic omnes, dudum qui præceſſere Monarchas
F ortuna vicit, regnisq; potitus, & armis
E xſuperans. Sedenim puerili ætate gerendum
C ùm caperet regnum, varios tum ferre coactus
M ultorum mores vacuam virtutibus aulam

Pertulit,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ertulit, ac dulci ſubuerſam crimine pandit.
H eu quantum labis ſcelerumq́; ac peſtis inultæ
E ſſe neceſſe ſiet, puero ſi tradita Regi
S ceptra, poteſtatem rerum quodcunque gerendi
I gnaro faciant, conſtetq́; licentia: qua quod
C ollibeat nulla reuocatus lege ſequatur:
E t temerè aſſenſu quæ ſint deterrima, firmet.
H ic vetus aularum mos eſt, & cognita damnis
C onſuetudo, parum ſyncera mente fideq́;
P ublica lucra ſequi: dominis illudere, rerum
M omentis ſtolidæ contemptu ætatis abuti:
E t quodcunque ſtruant, ſimulato mergere vultu.
C um dominos igitur tractare & vellere norunt
O fficijsq́; animisq́; mali: iam nulla deinceps
O fficij ratio eſt & honeſti cura laboris:
S ed pietas aulis vitæq́; modeſtia prorſus
C eſsit, & in vitium patefacta licentia regnat.
I lludunt alijs alij, deriſa labaſcit
V irtus, & ſcelerum quodcunque impunè frequentant.
A rbitrio leges paucorum vſuq́; feruntur:
L uxuries pretio eſt: iniuria libera, qua ſe
M agnificè extulerint, dum quoſuis cæde, bonosq́;
P ræcipuè affligunt: dum pellunt ſedibus æquo
C onſilio ſanos: meritis dum iuſta negarint
P ræmia, & à vera ſubducunt pondera laude.
Q uin obſiſtentes diris conatibus auſu
H aud impunito ſubigunt, vinclisúe cohercent
E ffictisúe grauant odijs: plerunque modeſti
A ſpectu, cùm ſint animisq́; auſuq́; ſuperbi:
A tq́; aſpirantes celſa ad faſtigia, ſi quos
A ut locus, aut prodat ſcelerata occaſio motus.
Q uidúe & inhumanos peregrina ad commoda mores:

Internasq́;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I nternasq; odij labes & feruida ſannis
P ectora, quid naſo ſtudium ſuſpendere dicam?
D eniq; nil ſani eſt puero ſub Rege: cui iam
A rbitrium ceßit latiq; potentia regni:
E ximijs Procerum niſi ſuſtentatus habenas
C onſilio & grata prudentum lege tueri,
A ut laxare queat. tali Reſpublica ſeſe
O rdine confirmat: toto tamen ordine ſi nil
S pectetur, niſi quo conſiſtant publica lucro,
O ptandamq; ferant regnorum in culmina pacem.
S ed quid ego hæc? equidem Frothoni iniuria pridem
M ultorum ſtudijs faſtuq; oſtenſa, quòd eſſet
I udicio atq; ætate minor: poſtquam auctus in annos
P rogreſſus faceret, meritis penſata grauiq;
S upplicio diros aularum monſtra clientes,
I ndomitosq; canes domuit: ſcelerumq; miniſtros
I n ſcelerum pœnas reuocatis legibus egit.
I nde animum bello adiecit, regnisq; ſubactis
A c populis, pacem perſuaſit gentibus: vna
H ac re etiam fœlix, quòd cùm per multa viarum
C ompita ſparſiſſet formis rutilantibus aurum,
I ntactum à cunctis iter hàc facientibus eſſe
C ompererit. Sed enim nihil omni à parte beatum
E ſſe poteſt. Lecto crimenq; nefasq; iugali
I ncidit, ac vetitos Reginæ pertulit ignes.
C ætera proſper, & inuictis rigidiſsimus armis,
C onſilijsq; bonus: cui magnæ plurima terræ
C eßit & infractos aduexit portio faſces.
H ic regnum in Danis cum geßit, publica mundo
E ſt exorta ſalus: cum nato è virgine Chriſto
O mnibus affulſit vitæ lux certa beatæ:
O ptatamq; diu exhibuerunt ſidera pacem.

Chriſtus ſub Fro ne natus

T *Extincto*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xtincto inferijs ſeruitum eſt, VVera fluentes
Q uà pons ſpectat aquas, Boreæq́ alludit: vbi ingens
E tumulo dorſum ſpacijs protenditur, & ſe
I mplicat in collem multisq́ infercit arenis.
S anè equidem locus hic planè eſt gratiſſimus amnem
P ropter: & obſcuro nuſquam pars ſubdita cœlo.
S ed miſſa hæc faciam. longo pòſt ordine multi
S ucceſſere Duces, qui Regum nomen adepti
P ræcipuam bellis operam fortiq́ dederunt
M ilitiæ: dum nunc Anglos, nunc regna Curetum,
N unc Sueones, nunc Nortuagios, nunc Saxones armis
(S iue irrumpentes noſtra hæc in littora: Siue
Q uæ pridem victi ſubijſſent vincla ſuperbo
L axantes animo, ſeq́ in noua damna ferentes,)
O fficijs parere docent iuſtumq́ tueri.
A ſt quàm bella diu externos tentabat in hoſtes,
E t ſtudium proferre fuit pomœria regno:
T am fortuna diu noſtris fuit æqua: dabatq́
S ucceſſum, & bellis æquatos auxit honores.
V t verò in proprios verſa eſt contentio faſces,
I nternumq́ odium peperit ſcelus, extima certè
N on tantùm nutare: ſed hæc interna periclis
S unt immerſa ſuis. patuitq́ iter omnibus vnum
F lagitijs: donec verſis in mutua telis
V iſcera ciuili concurſum eſt milite: quo ſe
N obilitas, Regumq́ genus ſeriesq́ vetuſti
S anguinis oppreſſit: petulantis furta puellæ
D um tegat, aut ſtultis Hagborthum vindicet armis.
Q uid verò immani partum eſt nece? prima proteruis
H oſtibus hoc aucta eſt noſtro petulantia caſu.
M ox etiam extinctis regni melioribus, huc res
E uaſit, Seruis vt Regia pareat. hij cùm

Indignamq́

I ndignamq́; leuemq́; ferant in culmina ſortem:
N ec ſatis ingenio, nec re, nec deniq; præſtant
F ortuna: & patrio non exæquantur honori.
P ræcipuè verò populi ſi inſania multos
E uehit, ac Regum tractare negotia mandat,
I nſtructos parili tanta ad commercia ſceptro.
N am ſi vnum fortaſſe legunt, quem plurima veris
L audibus extollit facta ob pulcherrima virtus:
S i tamen vſus erit, non huic vel vile nocebit
E t ſeruile genus: populi vel vota reſcindat
P auperies: poſtquam virtuti militet aurum,
E t regnum obſcuros tribuat florere penates.
N ec rem ambage ſequor. poterit tibi Quintius eſſe
E xemplo: poterint quos celſa Polonia Reges
E populo legit, poterit Goſtauus, & Anglis
N otior Arturus: quorum virtutibus ætas
E nituit, ſic vt dignos gens eſſe putarit
I mperio, ac meritos caperent in præmia faſces.
M ulti igitur cùm ſint vno pro Rege Tyranni
I n regnum ſubuecti: equidem cui Dania fato
T um fuerit ſubiecta, vbi quiſque tuetur adeptam
R egnorum ſortem, vicinaq́; iuſſa repellit:
E x ipſis rerum poterit conſtare periclis:
Q uæ ſi non magna, at certè metuenda fuiſſent
E t patriæ vicina malo: cùm caſtra ſecutis,
I mperijq́; auidis, plerunque in fœdera conſtet
R ara fides: dubiaq́; ſinat ſe lege teneri
A mbitio. Sed enim grandi nos fœmina damno
V t laſciua quidem affecit: dum propter amoris
I ngrati flammas ſceleratos merſit in enſes
H eroum ſobolem, & noſtri ſacra pignora regni:
S ic Gyritha nouum patrias ceu lumen in vrbes Gyritha

I ntulit: oppreſſæ dum reddit ſemina ſtirpi
R eſtituitq́; genus: priſcoq́; palatia ſceptro
M unit, & vnius reuocata ad culmina firmat.
E ditus hac etenim eſt, qui ſi abſque Nepote fuiſſet
H araldus, fœlix certè potuiſſet haberi,
P ræſtantes tranſgreſſus auos: cui plurima læto
S pirabat fortuna gradu: dum iusq́; fidemq́;
A ſſerit, ac bello vicinas ſubiugat vrbes.
H ic ille eſt, qui militiæ ſtudijsq́; manuque
I nuicta clarus, Sueonum victricibus armis
C oncidit, ac multùm ſcelerato Marte peribat:
C ùm Brauellinis fortuna appenſa periclis
H araldo mortem, Ringoni læta ſalutem
A dferret. Mox Hettha gerit fortiſſima regnum,
V irgo quidem, ſed dura manu bellisque ſuperba:
E t cui fœmineo ſub maſcula robora ſexu
S ic natura dabat, dignam vt gens Danica ſceptris
D uxerit, ac meritis ornarit honoribus æuum.
P oſt illam gradibus non paucis plurima Regum
E xtracta eſt ſeries, donec commiſſa veniret
I n dextras Gotthrice tuas: quem Gallia bello
T erruit, ac varijs agitabat Carolus armis,
F ruſtrà etiam: cùm tu quaſſatum cladibus enſe
R eppuleris: feriasque manu victumúe fugaris:
A ut multo interdum ſtratagemate prælia tollas.
S ublato gnatus, gnato ſuccedit Heningus:
C ui quanquam eximij tribuant nihil acta, perinde
V t qui exegiſſet tacitum vir inutilis æuum:
R e tamen vna equidem meritò eſt celebrandus, honeſto
Q uod proprium Danis diſtinxit limite Regnum
S axonicis ſemotum agris: vbi plurima campos
P ropter, & incertos propter contentio fines

Extitit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Ludovicus Cæſar

E xtitit, hanc igitur Ludouico Cæſare cauſam
E xpedijt: fluuio Eydora, qui terminus eſſet
I mperio, & geminas hinc atque hinc diuidat oras,
D ecreto. Boream quodcunque inde aſpicit, eſſe
D anorum iuris: ſint cætera Cæſaris, Auſtrum
Q uæ diuerſa petant noſtriſq; à finibus abſint.
E t momenta quidem ſunt iſta ampliſsima regnis,
C onſilio non cepta leui: cùm ſarta beatam
C ontineant pacem, gentemq; à gente ſequeſtro
L imite diſtinguant, patriæ & pomœria monſtrent.
H unc vbi ſubmouit confectæ linea vitæ,
R egnero ſors regna dedit, qui quartus ab illo
E ffera multiplicis fortunæ lumina ſenſit
I nfractus. quo, ſi tribuat conſtantia laudem,
D ignior haud alius laude eſt. ita temperat omnes
F ortunæ articulos, ne ſi fortaſſe vacillet,
A bijciat mentem, & ſtudia in contraria vertat.
A ut ego ſtulticias hominum quid conquerar? vt qui
I pſi etiam ſeſe euertunt, dum plura ſequuntur,
Q uàm quæ mortalis poterit natura tueri.
H aud multis opus eſſe putes, vel Regibus ipſis
S i prudenter agant, & quæ ſunt tradita veris
D iſpenſent rationibus. eſt ſua multa ſubinde
P ernities multis, quos cùm neque meta, nec vſus
O fficij teneat, latè nituntur inani
S e titulo proferre: ſtudentq; ingentibus orbem
A mplecti vinclis rigidoq; paciſcier enſe.
A t quid in his magni eſt? quos tanta potentia fructus
G ignit, & in quanto poſita eſt ea gloria lucro?
S cilicet in tumido verſantur vt æquore puppes
I ncertæ quò vela ferant, vti carbaſa laxent
I nſiſtantúe fugæ, portusúe ac littora prendant,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C ùm nox incubuit taciturnis cæca tenebris
A duerſiq́; ruunt lenta in prymneſia venti:
S ic Regum miſera eſt lacrymiſq́; æquanda profuſis
C onditio, multis cum præſunt gentibus. eſſe
F œlices etenim cunctas cum velle putandum eſt,
Q uî cunctas ſaluare queunt? præfectus obibit
A n pro Rege vices? Pater es Rex: haud tua credas
P ignora chara lupis. aliquid rationis in ipſo
E ſt genitore, nihil gregibus fera beſtia fractis
P arcit: & immani cumulantur funera rictu.
Q uorſum igitur captantur opes, quibus vtier ipſe,
N ec ſeruare potes? ſpacio breuiore quieſcas,
E t tibi quæ fuerint meliora, ea lucra ſequare.
V t nihil id memorem, gladio quæ parta tueris,
I nfirma nimium dextra te & lege tueri.
L ibertas etenim cùm ſit res grata: coactis
N equicquam frænos impoſtaq́; vincula mollit.
P ræcipuè ſi te dominoq́; ac principe longis
A ut ſpacijs abſente, aliena aut regna ſequuto
Intereà careant: nec ſit fortaſſe facultas
V iſendi, & coram quæ ſunt aduerſa querendi.
T ùm verò interius ſuccenſos vertier ignes
E t flagrare putes: ſi ſit qua occaſio, certè
O cius erumpent, teq́; aut ſe perdere certent.
R egnero ſit Rege fides: quem Hibernia captum,
F lorentem regnis, ſeq́; ad ſua regna ferentem,
S ic ſtrauit, nihil vt truculentius arbitror eſſe
A quoquam factum. ſapiant hac clade Minores,
C ontentiq́; ſuis aliena inuadere ceſſent:
N ec procul amotis infigant pectora regnis.
Q uin potius quæ parta tenent inuiſere multùm
S olariq́; velint. melius ſeges iſta quotannis

Proue-

P rouenit, artifici quæ dextrè adiuta labore
A d Domini lætos cumulat veſtigia fructus.
D efunctum ſoboles meritis cruciatibus vlta eſt
C ompacto in pœnas Hella: cui funera duro
V ulnere moliti perarârunt ſtipite dorſum,
I nſcribuntq; notis Aquilam, gelidumúe colubrum:
Q uem ſalis immiſsi cum crebra aſpergine tondent,
M ultiplicant triſtem miſeroq; maloq; dolorem
T antiſper, donec confuſis ſenſibus eſſe
D eſijt: ac fractos ſubijt mors lenta ſub artus.
I ntereà varijs iactata eſt Dania bellis:
E t graue multiplici fatum ſub ſtrage luebat.
C eu fit cum proprijs abſunt Capita inclyta regnis,
A tque aliena petunt ſtudijs agitata ſiniſtris,
I ncertoq; adeò euentu: cùm pace liceret
V tier, ac placidum cumulare Seneſcere regno.
A ut quid ego Haraldum, primus qui nomina Chriſto Haraldus
H os inter Reges, noſtris qui gentibus olim
I mperitare, dabat? quid Ericum auſuq; Tyrannum, Ericus infantulus
P ropoſitoq; ferum, & ſcelerato milite fretum
H araldi fratrem ac deterrima pectora, dicam?
Q uid plures etiam? qui cùm deſerta viderent
R egna, vel in prædam ceſsiſſe audacibus, iſtud
T entandum ſibi duxerunt: quòd maxima ſcirent
N on niſi permagnis expleri facta periclis:
E t varios talo nonnunquam exiſtere vultus.
H æc tamen oppreſsit Regnerus monſtra: vel ipſi
M utua vulneribus peragebant fata Tyranni
E medio ſeſe tollentes. qualis Erico
G otthormoq; fuit ſceleratos finis in auſus:
C um ſe commiſſo ſtrauerunt Marte, genusq;
R egium, & è veteri reparatam ſtemmate prolem

Nunc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N unc iterum abſumunt gladijsq́; in funera mittunt.
R es verò meritis digna eſt ploratibus, eſſe
H anc animis noxam, & cæcas ita feruere mentes,
V t quæ aliena ſient, & non ſine clade petantur,
A ppetere, & totis contendere viribus auſint.
S cilicet & regnis fato eſt proſpectum. at in illa
S i te etiam cœli ducit ſententia, regno
Q uin potiâre, nihil prorſus dubitaueris. aſt ſi
I nuito tentes molirier arma Tonante,
A tque optata quidem quæ ſunt, vi prendere certes:
P lanè infœlices adduxerit alea iactus,
E t voto excuſſum te ſors aduerſa relinquet.
Q uin obfirmato ſi quid tamen enſe ſequâre
A pprendasq́;: licèt primo tibi ſpondeat ortu
N eſcio quos rerum longa in compendia fructus,
A pplauſuq́; beet, magnisq́; arriſerit auſis:
H aud tamen extremo penitus lætaberis actu:
C ùm ſaltata ferat certos tibi fabula planctus.
S iue etenim è medio rapiant te fata Tyrannum:
S eu triſti afficient extremos fine labores
C arceribusq́; premant, aut dura morte necarint:
T antundem eſt. documenta dabis, non ſidere tete
F œlici alterius fortunæ immittere dextras:
E t rapere inuito quæ preſſes regna Tonante.
H aud igitur temerè irrumpas, quo iuſta vocatum
T e minimè inducit populis cenſura. quietum
S ubde animum cœlo, & præſentibus vtere. nil tu
E xternis moueare: niſi huc te Numina certis
I ndicijs cogant, regnumq́; capeſcere mandent.
O ppreſſis igitur, qui noſtra hæc rura Tyranni
V exârant, iuſſu patriæq́; ac plebis Erico
S unt data ſceptra: quibus patriæq́; ac gentis honorem

Aſſerat,

A ſſerat ac iuſta factorum lance gubernet,
R egnero prognatus auo: cui Hibernia fatum
I nter crudeles compleuit dura colubros.
H ic igitur regno poſtquam eſt admotus, auitæ
H æredem impietatis agit: Chriſtoq; dicatis
V incla neceſq; ſtruit, monumentaq; publica ſacros
T emplorum ritus, & honeſtas cultibus ædes
D eſtruere, ac leuibus ſatagit dare pulpita flammis.
H araldi ſtudijs etenim ſacraria multis
I am pridem conſtructa locis, pietatis alebant
S emina: quæ ſummis dum viribus opprimit, omnes
T erret, & immiſſo pauitantes milite ſternit.
H æc regni facies geminis triſtiſſima luſtris
C um patriam exercet, multis affecit honeſtos
E ximioſq; malis: tanto violentior, hanc quo
M aiore ingenij complexus acumine, nullis
N ec ſe Rex curis nec patrum voce moneri
S uſtinuit. Sed enim cùm nil humana bearint
P ræſidia, è cœlo præſtò eſt defenſio: ſi te
S ubijcias cœlo, & ſtudeas pietate Tonantem
A ſſerere. His etenim cum moribus inſtat Ericus
S acrorum turbare operas, belloq; cruento
P erſequier, ſubita Anſgarius ceu luce refulcit
S. Anſgarius primus angelii apud Danos miſter et propagator
I n Danos complexus iter: cùm proximus eſſet
C imbrorum terræ, vicinaq; rura moneret,
V erbum Euangelij & cœleſtia ſemina ſpargens.
I lle vbi veniſſet: quanquam nihil iſta periclo
R es caruit, forti Regem tamen obuius auſu
A ccedit, populumq; iubet regniq; potentes
A cciri. ſeſe miſſum, qui vera ſalutis
A dferat in Danos accenſaq; lumina tradat
A dmonitis. Sed enim turbis coeuntibus, vt ſe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xpedijt : verbo cepit ſuadere quietis,
V t ſaperent. Errori etenim ſatis hactenus eſſe
I ndultum, & trucibus veſtigia fixa tenebris.
N il animis ſupereſſe boni, ſi Idola ſequantur:
D æmonijsq; ferant, quæ ſunt ſoluenda Tonanti.
E ſſe Euangelio lucem, quæ plurima mundo
C ùm niteat, multos equidem ſanctiſsima Chriſto
A ttrahit: ac lato populorum nomine regnat.
H uc veniſſe igitur ſeſe, qui voce vocatos
I nuitet, iungatq; Deo: baptiſmate gratos
A bluat, ac ſacris mundatos ritibus armet.
O rare, vt tantæ ſit mens obſtricta ſaluti
A dmittatq; Deum, qui verè eſt vnus: & iſtud
C ondidit, æterno quod lucet lumine cœlum.
N on Idola Deum ſtatuant. ſunt cæca virorum
E t funeſta opera, illudant quibus infera Chriſto:
I mpediantq; hominum hæc hominum figmenta ſalutem.
E ſt Deus, hanc nobis qui clara in pectora mentem
I nſeruit, vitamq; dedit ſeruatq;: bonorum
A utor, & indignos qui nos bonitate paterna
A cceptat, tollitq; odium, & peccata remittit
G ratuitò, Gnatum propter: quem iuſsit in haſce
M e deferre plagas, veſtrisq; inducere regnis.
A dſum igitur, mandata ſequor. ne ſpernite quo vos
O bligat, ac ſolido iungit ſibi munere cœlum.
S unt etiam gentes aliæ, quibus iſta placebat
I nijciò doctrina nihil. quin dura rudisq;
E t patrijs aduerſa dijs eſt viſa: ſed illis
P oſtquam eſt explorata, animisq; inſedit: honeſtos
E xijt in fructus, vt vitam impendere malint
H ac quàm doctrina & tali ſpoliarier auro.
S anè ego me vadem in capitis diſcrimina præſto,

Si

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S i doleat, Chriſto mentes ſacraſſe. periclum
H îc facias licet, & ſi quid non vera locutum
A rguere, & meritò poßis reprendere, meme
D ede neci, & fictæ ſit mors mihi præmia linguæ.
V ix ea finierat: dubio cum murmure cætus
I nſonuit. multi ſuſpenſas ducere mentes:
M ulti hanc actutum doctrinam, & fœdera cœli
A cceptanda monent: alij quibus ipſe mouebat
S piritus aſſenſum, conuerſaq; pectora iuuit,
N il diſceptandum ſibi tanta in luce putabant.
A st irrumpendum, & contemptis ſacra periclis
A dmittenda canunt. vitæ diſpendia noſtræ,
Æ ternæ penſanda bonis. ſi fortè luendum
S upplicio factum & ſcelerato rege cadendum eſt.
S ic dixêre. igitur concurſum eſt, omnibus vno
O re petentibus, vt ſacro Baptiſmate præſul
A bluat: ac ſolido deuinctos fœdere, cœli
P articipes reddat: tantoq; è pignore Chriſto
C opulet æterno, ſeq; in noua gaudia mittat.
A nſgarius fidei poſtquam ſacra dogmata multo
A ßiduoque labore etiam ſparſiſſet, eoſque
F irmaſſet precibus, vicinis admouet vndis
I mmergitque Deo: veteriſque piamina vitæ
T ollit, & in ſuperûm lotos commercia iungit.
V t verò ægrotos etiam turbamque moleſtis
A ffectam morbis dextraque ac voce lauacro
E xpiat, ac ſacris aſperſam ritibus ornat:
S anè equidem euenit morboſque ac plurima multis
V lcera ſanari. languoribus excidit auctus
M ultiplici languore dolor: redijtque ſub artus
V iuida temperies, membriſque potentia creuit.
Q uin verò horribili ex alijs clamore Sathanas

E xijt, ac queſtus ſe Chriſto vindice pelli
Q uaſſabat fremebundus aquas factoq; tumultu
C eſsit, & aërios inter diſparuit orbes.
M iraclis commoti omnes, iam quiſque petebat
B aptiſmum, ac totis doctrinam aſſenſibus vrget
S ollicitus. Regi res protinus auxit amorem
R elligionis: & Anſgario ſua plurima faſſus
C rimina, præteritæ noxasq; ac geſta iuuentæ
P lorabat. Sedenim ſolatus voce Monarcham
N il, ait, humani eſt homini, qui ſidera ſpernit
A duerſusq; Deos crudeles incitat enſes.
V erte animum in melius, cœloq; paciſcere vitam:
V t deinceps quæ recta colas, quæ ſancta ſequaris.
N unc tibi flagitij pondusq; ac iura prioris
C ondonata putes. baptiſmo accingere, quo te
P ignore ſuſceptum cœleſtis gratia firmet.
D ixerat. intereà communes venit ad vndas
R ex etiam, aſpergi ſacro qui fonte petebat
C orpus, & internas deleri hoc munere ſordes.
A blutum monet Anſgarius, non eſſe Tonanti
L udendum. melius cœleſtia iuſſa repelli
I nijcio, quàm cùm ſint acceptata, procaci
F aſtidiri animo: & cùm ſis ad maxima ſponſor
F actus, inhumano promiſſa reſcindere nixu.
R es ea ſupplicijs nunquam caret. aſpice quo te
E ſſe ſatum fatearis auo: quid perdidit illum?
Q uid colubro obiecit? quid acerbi carceris vmbra
A bſumpſit? poterat veſtris Regnerus in oris,
I n patrio hoc regno, & coniunctos inter amicos,
E xtremam poſuiſſe animam. ſed Numina pœnas
O btritæ pietatis in effera pectora poſcunt:
I mmanemq; alijs immani funere tollunt.

Fidé:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

F ide Deo, ac animum virtutibus imbue: ſæuos
A bijce ſuaſores, neque te dementia Chriſto
S ubtrahat: aut mentem tibi blandi in crimina vertant.
I nde Euangelio datus eſt locus. arbitror illo
P rincipe nil maius noſtros habuiſſe. Tonantem
A mplexus ſolido pôſt pectore totus adhæſit
C ultibus ætherijs: templis induxit honorem,
D octorumq; operas cumulato ſarcijt auro.
T ùm pacem regnis peperit: longaq; ſenecta
O rnatus firmis retinebat viribus Anglos,
N il detrectantes ſancto parere Tyranno.
H ic igitur noſtris Pater eſt & origo Monarchis,
A quo ceu primo deſcendunt fonte ſequentes
D anorum Reges, vitæq; exordia ducunt.
D efuncto, varijs pietas agitata procellis
E t varias experta vices ita conſtitit: vt nunc
I ntegra durarit, nunc toto pulſa theatro
V iderit horrificos inter noua funera luctus.
D onec in Haraldum, cui tum fortaſſe colore — Haraldus Blaatand
C æruleo ſparſi tribuebant nomina dentes:
I mperij venit ſeriesq; ac linea noſtri.
I lle equidem vixit claris vir honoribus. & cùm
M axima ſolerti tentaſſet prælia ductu,
S axonicis iuga dura viris imponit: eoq;
I nduperatori bilem certamine mouit,
V ſque adeò: vt bellum Danis molitus, in ipſam
S e Cherſoneſum ſcelerato infuderit enſe,
F eſtinans. ſed enim Hallandis excitus ab oris
H araldus, latè vaſtantem prædia fudit
E xegitq; virum: quoſdamq; oppreſſit, & vltra
I mperij fines violentum depulit agmen.
R es tamen egregio ſopita eſt poſteà ritu:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Et coiêre animis Cæſarq́; & Danus: vt hic ſe
Perfundi ſacro Baptiſmate paſſus amicam
Cum Latio ſubijt fraterna in fœdera pacem.
Hic ille eſt ſolido primus qui Cimbrica vallo
Munijt arua, ſoliq́; ingens è corpore dorſum
Eruit, immani quòd ſe curuamine longos
Incitat in tractus, mediumq́; perambulat Iſthmum:
Et maris eoi ripas cum littore iungit
Heſperio, ac tenuem Scleſuici reſpicit vrbem.
Anglica quin etiam poſſedit regna: viroſq́;
Cùm poſcit præſtatq́; fidem, multo vtitur æuo
Tranquillis. ſanè Imperio neruusq́; ſalusq́;
Eſt, non fracta fides. hàc ſe gens æmula magni
Ipſa etiam regni, patitur tamen omnibus æquam
Legibus aſtringi: cùm nil videare moleſtus
Eſſe, quibus quæ ſunt promiſſa, fideliter imples.
Vt pacem imperio peperit, mox ſacra paterno
Complexus ſtudio doctrinam vſumq́; ſalutis
Promouet, ac diuas inſcribit honoribus ædes.
Quin templum extruxit, quo nunc Roskildia ſummo
Magnificè lætatur: ineſt cui multa venuſti
Spectandiq́; operis forma & diductio: qua vel
Inclinata baſi teſtudo, vel obuia pilis
Congeries prono capitella in ſaxea limbo
Sidit, & infractis epiſtylia molibus vrget.
Redditibus ſed & auxit opus, quibus addidit ætas
Poſterior, larga quòd tu fateare bilance
Adiectum, decreta viris ceu præmia, qui vel
Muſarum ſtudijs primam excoluêre iuuentam:
Vel ſacris operati, animoq́; fideq́; Tonantem
Supplicibus prendunt votis curaq́; ſequuntur.
Heu quid flagitij eſt, audaci publica facto

Contemptis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C ontemptis violare Dijs : quodq; eſſe parentes
M aioresq; tui pretium voluêre mouendis
A d magna ingenijs, ſcelerata carpere dextra,
P ræreptamq; alijs in te transfundere meſſem.
M ulta equidem nobis ceu iure admiſſa licere
E xpetimus : ſed quo tu alienum iure reſcindas
A rbitrium, patriæ quod publica fructibus auget
C ommoda, & eximios regnis cumularit honores?
S ed nihil hæc etiam peperit mens effera lucri,
N ec pariet. Dulcis fortaſſe videbitur eſſe
P anis: at extremo peſſundat Barbara luctu
P ectora, & inani rapientes ſtrangulat igne.
D enique Pontifices Cimbris partitus, obibat
S ic, vt Martyrio ſit penè affectus. honeſtum eſt
P ro patria niti, ſtudijsq; augere ſalutem.
S ed quanti id fuerit, neque multi prendere poſſunt,
E t nolunt curare : quibus res deniq; fatum
H æc ipſa infœlix meritis pro talibus infert.
R es in conſpectu eſt, neque longè exempla petantur.
H araldi ſedenim cùm indignè facta tuliſſent
N obilium quidam : ſacris quòd deditus eſſet,
E t pietatis opus patrias proferret in vrbes:
P ercellunt animum Gnato, monitisq; fatigant
A ſſiduis. quid enim? defectum ætate parentem
C ur non ipſe iuues? aut ſi potiora putentur
S ceptra, quid hæc dubitas violenta inuadere dextra
F ortunamq; ſequi? tacito cùm maxima tete
A ſſenſu regem. Sed non ego ſemina ſpargam
I n patriam reditura necem. patiare ſenili
P rodita ſtulticia florentis commoda regni
S oluier, ac vanis ſacrorum ritibus addi:
E xhauſtis ſtudeat cùm priſca æraria nummis

In

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I n dextras transferre tuas: quò denique neruis
I mperij ſpoliatus, egensq́ miſerq́ futuro
C oncedas hoſti: vel nuſquam externa ſequendo
P rælia, deficiasq́ domi nullaq́ ſeneſcas
L aude: aſt ignauo claudas tua ſecula curſu.
C ontra maiores quàm conſueuêre, quibus res
S ic acta eſt, vt cùm donati ſedibus eſſent
I mperijq́ bono, totas transferre ſolebant
H uc animi curas: noſtro vt quàmplurima regno
A dijcere, & faſces munire hoc robore poſſent.
A n quòd Adelſteno iam ceſſerit Anglia: noſter
C ùm nihil à magnis quæſita parentibus arua
C ogitet, ac vltrò delatas negligat vrbes:
I ccircò & nullis tete inclareſcere factis
F as ſiet: ac amplo regni Pomœria tractu
P roferre? anné graue eſt, duri tolerare parentis
A rbitrium, & blando ceu vinctum carcere ſtringi
V iuentis: fato ni etiam te functus inani
T erreat impulſu: nuſquamq́ pedesq́ manusq́
F erre ſinat, regni ſpoliatum viribus? ipſe
Q uo fortuna loco voluit te ſtare videto.
A t tacitas populi voces, magnæq́ querelas
N obilitatis, ita vt coram verſaris, ab ipſis
D iſce malis. qui ſe cùm ſors ad maxima ducit,
N egligit: aut timido natum ſeſe eſſe parente,
A ut planè indignum regni ad faſtigia prodit.
Q uod ſi quid tentandum etiam tibi duxeris eſſe,
I nuenies qui te tentantem magna ſequantur.
S ic crebris animum iuueni cum vocibus, & re
M agnificè oſtenſa obtundunt, huc vnus & alter
P erpulit: vt ſacro ſibi maturanda parenti
F unera, & arrepto celeranda ex enſe putarit.

Sed

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ed quid nota ſequor? genitorem filius armis
E xcuſſum imperio ſcelerata morte necauit,
T okonis peruerſi opera: quem fata procacem Toko
H actenus in viuis ſeruare: vt protinus eſſet
S anè aliquis Regem è medio qui tolleret, hunc vt
I ncautum oſtenſæ pacis fiducia reddit.
O ppreſſum inſidijs celebri Roskildia buſto
C ondidit: inferijsq́; ornans diuturna perempto
M anſurisq́; inſcripta notis monumenta dicauit,
V irtutem complexa viri: cui filius æuum
V t ſcelere abrupit, pietas ita vera perenni
D onauit fama: famamq́; æquauit honori.
H eu, quanta eſt magnis occaſio lapſibus, vti
C onſilijs horum, quos vel natura, vel vſus
E ffinxêre malos. furijs iraq́; Deorum
H os hominum credas inter veniſſe labores:
Q ui prauo quæ recta ſient, molimine turbent
I lludantq́; bonis: conuulſaq́; publica ſæuis
O bijciant flammis, luctuq́; palatia ſternant.
V tq́; alios ego prætercam, ſi Regibus iſtud
I ncubuit fortaſſe mali, ſtudijsq́; potentum
C onſiſtat: regnis iam mors inducta piabit
S tulticiam, & miſeras in funera traxerit vrbes.
S ed ſua cuique dies, quocunque notata lapillo eſt,
E xantlanda venit. totis cadit irrita factis
O fficij ratio: ſi te contraria victum
F ata trahant, duræq́; premant tibi fata ruinæ.
Æ t regni ſpecies multos dementat, eoq́;
S e plerunqe malo patitur mens cæca moueri:
V t quæ grata putet, contempta clade ſequatur.
S uenonis hic magni caſus fuit. æmulus alti Sueno Rex Daniæ
I mperij ſtulto cum impulſus acumine tempus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A nticipat, furijs equidem exagitatus & auſu
F eruidus immani: genitorem protinus armis
P erſequitur, vita ſpoliat, regnumq́ capeſcit
I nuadens, templisq́ Deûm & pietatis honori
I nſultans: cum templa abolet, cultusq́ prophanat
E t gentilitios inducit in oppida ritus.
S ed nihil eſt aduerſa Deo ſtruxiſſe Tonanti
C onſilia. incertum mens hæc ferit aëra, quæ ſe
A rbitrio munit proprio, ſtudijsq́ ſuperbis
P rogreditur, violatq́ Deos & ſidera ſpernit.
S uenonis exemplo res ſit perſpecta: cui quòd
I mpietas regnum peperit, vindicta Tonantis
O biecit pœnas, cladesq́ in præmia ſoluit.
T er cùm Vandalicas tentaſſet cædibus vrbes:
T er ſe difficili captus mercede redemit *captus*
E xcutiens opibus regnum, atq́ æraria neruis
D eſpolians. quid agros nemorumq́ ingentia dicam
C orpora, quæ paſsim pretijs inſcripta volenti
T radita venibant, patriaq́ exciſa corona
P riuatis hominum ceſſerunt vſibus? inde
A ggreſſus Suecos, Suecorum territus armis
C orripuitq́ fugam, patriæq́ palatia linquit,
N ortuagios dum poſcit opem: negat illa petenti
S ubſidium, Haraldi quamuis operaq́ manuq́
R egnet Olaus. at hanc gnato præſtare ſalutem
I ngratus refugit: miſeroq́ illudit. vt Anglos
S ueno petit: nihil officij eſt expertus: auitum *Anglis negligitur*
C ùm regnum potius repetitum ac priſca parentum
I ura putent, quàm præſidijq́ & honoris egentem
V eniſſe, ac patrio ſolatia quærere regno.
H unc ergo Eduardus cum mœſtum negligit, ille
A d Scotos ſeſe tenuatus clade recepit, *Scotis excipitur*

Expoſcitq́

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xpoſcitaq; fidem gentis: ne ſanguine natum
I lluſtri, ſceptriſq; prius regnoq; potentem
D eſerat. eſſe animum ſibi, qui ſi emergat, honeſtè
S arciat officium, & virtutem penſet honore.
A fflictum ſperare iubent: tum deinde quietem
C oncedunt. Sed enim vitæ cum Sueno procellas
C ogitat, ac quantis agitatus fluctibus orbem
P eruolitat ſanè infœlix, patriamq; relinquens
E rrat: & vt nullo cunctos mouet aduena fructu:
I n ſeſe rediens, peccato intelligit iſtas
I n clades ſeſe & funeſta piamina mitti.
E ſſe reum duplicis ſe criminis: inde parentem
Q uòd letho dederit, meritum nihil: hinc quòd acerbe
I n diuos odio, ſuperiq; peroſus Olympi
I ura, prophanarit cultuſq; ac templa: vetuſq;
I mpietatis opus patrias reuocarit in vrbes.
S eſe igitur geminis iuſtè cruciatibus angi:
V el cum captiuo inſultat gens barbara, vel cum
E rrantem nullis dignatur honoribus orbis:
E xilioq; premat ſcelerum vindicta. fatenti
C rimen, adeſt noſtræ cuſtoſq; & gloria vitæ
C hriſtus, & immittit pauido ſolatia cordi:
A fflictumq; iuuat Scotis monitoribus: vt ſe
S acræ Euangelij doctrinæ ſubdat, eoq; Euangelium ſuſcipit
Q uòd cœlos aperit, cumulari pignore mandet.
P aruit his Sueno, atq; inſtructus voce ſubibat Baptiſatur
B aptiſmum. fuit hic finiſq; ac meta malorum,
P rincipiumq; boni, quo deinceps auctus honore
C laruit ac toto paßim florebat in orbe.
R eddita conuerſo patria eſt. Nortuegia victas
P orrexit contuſa manus: ſeſe Anglia pacto
O bligat, ac triplici nexum diademate condit.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I ntereà ne quid turbarum ignota recensq;
R elligio dederit, tacito Rex multa fauore
D iſsimulat: tentatq; animos, quantumq; licebat
H ortatur, ne quid cœloq; Deoq; repugnent
M onſtranti meliora, quibus vitæq; animisq;
D iſpenſata ſalus parentes liberat orco,
I mmittitq; bonis, quæ ſunt æterna. Sed illis
M agnoperè ſurdis loquitur Rex, donec eodem
Q uo venêre quidem ſemper bona cuncta, parente
M iſſus adeſt verbi præco cœleſtis, & idem
E loquio clarus Poppo: cui fama genusq;
S plendorem addiderat ſanctæq; modeſtia vitæ.
I s contractum igitur, quà ſe Roskildia iunctis
P andit aquis, propterq; ſinum longiſsima tendit,
A ffatus populum: quærit ſi cedere Chriſto
E t parere velint? cui cùm ceſſere parentes,
F œlices ſtabant nullis virtute ſecundi.
A st auerſati quoties fortaſſe repugnant,
P roculcantq; Deum: ſæuos tolerare coacti
F ortunæ vultus, haud rarò impulſa ſequenti
T erga dabant hoſti. ſeq; in ſua vincula mittunt.
P rima ſalus igitur regnis eſt fidere Chriſto:
Q uem túne admittes, ſi te miracula cogant
F idere: & aſtrictos preſſent tibi maxima ſenſus?
H ic verò affirmat populus: cùm protinus igni
E reptum & ſummo candens feruore lacertis
I nduit, ac circum dat ludere brachia ferrum,
I dq; diu. cunctis viſa eſt res mira, ſimulq;
A cclamant. Poppo ferrum deiecit, eisque
I llæſam monſtrat dextram: baptiſmate qui ſe
T ingier exorant, veniamque precantur: & inde
H is conſtans manſit pietasque & gloria regnis.

Expleto

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xpleto fidei & pietatis munere, certos
R egnorum fines animo eſt complexus, Amundo Amundus
P rincipe Suecorum: cuius ſemouit ab orbe
H oc noſtro partes perducto limite: ne qua
V enturos inter ſuccreſcat rixa nepotes,
F inium & ignoti ceu nomine limitis. æui
C onfectis demum ſpacijs, cùm regna petiſſet
A nglica mortalis poſuit diſcrimina vitæ,
C ælitibus vita acceptus, gratusq; Tonanti.
Filius huic, Magno cui nomen ob acta Canuto Canutus Magnus
M agna fuit, patrias ſuccedit rector in vrbes:
T ùm fœlix animo princeps, tum ſtrenuus armis,
F ortunaq; etiam atque infracto clarus honore
D um vixit. quid enim? poſt mortem Gallica vicit
A gmina, & ingenti Nortmannos clade premebat.
R othomagi buſto ſacratum eſt funus: eoq;
D ania Rege fuit nullis obiecta ruinis.
H unc verò Anglorum ſpaciantem in littore narrant,
C ùm voces procerum quasdam ſe pone ſequentum
A udiret: qui magnificis extollere Regem
L audibus, ac grata ſatagebant voce potentem
A ſſerere: vt qui tot regnis dominetur, & vnus
P oßideat toto tam clara palatia mundo:
C onuerſum dixiſſe ſuis. ne talia quiſquam
A uribus infundat noſtris: ſapientius vti
T e verbis decet, ac iuſto ceßiſſe Tonanti.
V nius eſt Chriſti non ficta potentia: quam vel
H oſtibus inuitis retinet. nos regna tuemur,
S ed fragili ſubnixa manu: cùm iusq; fidemq;
F raus terat, ac dubijs mens ſæpius incita quaſſet
A rbitrijs. ſtultum eſt mortalia culmina cœlo
Æ quare: & fatis cùm ſis obnoxius, eſſe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V elle Deum, & magno cineres conferre Tonanti.
H is tamen imperium blandè extollentibus: ergo
E xperiamur, ait, quo nos fortuna potentes
E ſſe valore dedit: Chlamydemq́; impegit arenis,
C onſiſtitq́; ſuper firma veſtigia planta
D efigens. hic, inquit, humum calcauero nulli
C oncedens. illi factum mirantur: & vt ſe
S ollicitis ſpectant oculis, redit vnda furentis
O ceani, & tumidos infert in littora fluctus.
C umq́; alios ſonitu & fremebundo murmure terret:
I lle pedes nixus, ſolidumq́; inſiſtere, toto
I ncrepat ore ſalum. quid enim ſubitiſq́; procellis
A llapſuq́; meos turbas mare? protinus iſthinc
T e recipe, vt nigro mergas tua iura profundo.
Q uin conſiſte tamen: vetat huc te irrumpere Magnus
I lle orbis domitor: cui tot iam regna Monarchæ,
T ot populi, tot ſacra hominum faſtigia parent.
Q uin cedas, noſtriſq́; tuos aduoluere plantis
A bſtineas fluctus. Quod ſi irritaueris, armis
A ggreſſus tibi te coniecta in vincula cogam
A ſtringens. noſtros properes nil lambere talos.
S ic ille. intereà grauibus furit æſtibus, & ſe
E t alto mare præcipitat. iamq́; attigit oras
E ximiæ chlamydis, totamq́; interrita veſtem
P erluit vnda: citis Proceres cum greßibus ipſum
C orripiunt Regem chlamidemq́;. aſt ille, quid auſu
H oc, inquit, veſtro, & ſtolida formidine tandem
T entatis? nónne ipſe mari lymphiſq́; minatus
I mpero vt abſiſtat noſtra hæc in littora fluctus
V oluere, & has tanti plantas tetigiſſe Tyranni?
A h pueri, nihil eſt efferri laudibus. vno
V timur omnipotente Deo, cui cætera parent

O mnia: quemq; latet ſummum nihil. illius ergò
H ic ſumus, ac ſolo conſtant mihi proſpera Chriſto.
S i tantum mare iuris habet, quid habere Tonantem
C redideris? ſanè inuictus, ſanè omnibus ille
P erfectus numeris, veraq; eſt laude beatus.
N os miſeri ſumus, & rebus plerunque moleſtis
O ppreſſi. ſi quid fortè eluctamur, Olympo
V incimus autore & magni bonitate Tonantis.
S ic dixit: ſola hac vel magnus voce puderet
N unc multos, cœlo veniunt quæ dona fateri:
A tque accepta Deo quæ ſunt diuina referre.
S ed ceſſo. Regum multo hic fuit vnus ab vſu
M aximus, imperio cuius cùm Quinque ſubeſſent
I nclyta Regna, nihil de ſe præſumpſit: eiq;
P arebant, quas lata tamen dominatio gentes
D iuerſas inter terrarum ſparſerat vrbes.
P oſt hunc quid memorem, celebrat quos publica claros
F ama duces? iam te Haraldi, iam multa Canutis,
M ulta etiam eximijs, neque enim inficiabor, Ericis
L inea, iam fortes celſa ad faſtigia ducent
V aldemari. Primus Phœbeæ lampadis inſtar
Æ therios produnt inter quam ſidera vultus,
E nituit: cuius, qui deinde in ſceptra Tyranni
S ucceſſere, fidem ſtudiumq; operumq; labores
V eraq; virtutum veſtigia ſemper adorent.
I s nihil Anglorum procul hinc ſita regna moratus
(Q uæ quanquam inſigni præſtent bonitate: tamen nil
E xterno ſunt æqua duci: non maxima reddunt
Q uæ ſunt multiplici delata impendia cenſu.)
O rnandæ curam Patriæ ſuſcepit, eiq;
V ni tota quidem ſacrauit pectora: tanto
D ignior imperijs: quanto, quod ſtrenuus eſſet

Nactus,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N actus, in æternam nixu maiore ſtuderet
G loriam, & in ſolidas inferre palatia vires.
L argior eximium meritò tibi poſſe videri:
S i peregrina tuis inſcribas regna triumphis.
P ræcipuè propiora locis ſi culmina iungas
V icinasq́; tibi ſubieceris æmulus vrbes.
P oſſe etenim haud magno populos fortaſsis adiri
H os ſudore: quibus ſi ius ſine fraude doloq́;
D iſtribuas, cautaq́; manu tractaris, & eſſe
P articipes laudum grato patiaris honore:
N on tete inuiti Regem tolerare, tuæq́;
I mpendent etiam non impia vota ſaluti.
A t ſi regna procul ſequeris, cupiasq́; remoto
O rbi inferre tuos violentaq́; brachia faſces:
S i fortuna iuuat titulo vt potiare ſuperbo,
Q uid tibi præterea dederit? non plurima præſens
A cta vides, quæ fœda cliens operatur. at in te
I acta tamen ſtulto populi ſermone redundant,
I gnarum quamuis, nunquamq́; ea facta probantem.
T ùm ſi quid fortaſſe etiam Regalia lucro
A ddiderint, nihil hæc perceperis aduena. caſtris
M iles alendus erit, tua qui tueatur: in ipſos
E xploratores multa impendenda: grauesq́;
C ontinuò puppes fabricandæ, illisq́; paratis
I mportanda, quibus curſusúe aut prælia ritè
P ræſidijs ſuperes pontiq́; pericula vincas.
Q uin niſi donaris, concedas, denique multa
D iſsimules: niſi quemque ſuo patiare Tyrannum
V iuere more, nihil te iuuerit, eſſe benignum:
N il fortem, aut iuſtis terrentem motibus vrbes.
H aud ita te rigidumúe geras, blandumúe probaris
V t tibi non aliquà, nihil has fortaſſe timenti

Struxe-

S truxerit inſidias: populum commouerit, arte
D etrahat imperio, & facientem iuſſa vetarit
T eq́; tuosq́; ſequi. quid enim? ceruicibus eſſe
E xcutienda canet tanti iuga ponderis: vt te
N eglecto conſtet libertas gentibus. an ſe
P ropterea ſeruos ſtatuant: quia tute iubendo
I nterea ſedeas alieno obnoxius orbi
S pectator? rerum hæc facies eſt improba: nec te
I nuitis etiam retinere palatia ſperes:
Q uantumcunque animo ſudes, bellumúe mineris.
V aldemaro perſpecta igitur cùm tanta fuiſſent
F ortunæ & varij rerum ludibria caſus:
C umq́; etiam ſciret quantis impendia damnis
N il reditura fluant: Anglos ceu longius æquo
D iſtantes, nullo tentandos Marte putauit.
P ræcipuè cùm regna diu ſint Anglica noſtris
S ic ſubtracta, vt Valdemari nec inertia dici,
N ec timor eſſe queat: quòd libertate recepta
E t priſcos ſtudeant faſces & iura tueri.
S e culpa vacuum non tam peregrina morari,
Q uàm ſtudio cupere hæc munire domeſtica: ſi quid
A ſpiret fortuna animo votumq́; ſecundet.
H æc ita verſantem ſors eſt complexa laboris
F onsq́; comesq́; boni: vt belliq́; & pacis honeſto
T empora ſucceſſu tranſegerit, illius enſes
S ceptra fouent, ſceptris veros parit enſis honores.
V andalicas fregit vires: Rugiaq́; potitus
I nſtruxit pietate viros, domuitq́; rebellem
H actenus, & nullo ſuperatam milite gentem.
Q uæ velut extremos inter ſubmiſit atroces
F aſcibus his animos: ita nec virtute nec vllis
P oſterior meritis, conſtanti Danica facto

Valdemarus 2 Sar
Chanuti ducis fil

Y *Sceptra*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ceptra ſecuta fuit: quantumq́; fideq́; manuq́;
A ntiquos inter poterat præſtare clientes,
T antum præſtabat. num nos ita parta tuemur,
I ndicio locus eſt, cui nunc peregrina trophæum
E rexit manus, ac priſcis vetat vſibus vti.
H ic vallo murum impoſuit, qua Cimbrica mole
C herſoneſus ab externo ſeſe hoſte ſolebat
T utari, ac ſubitos obiectu arcere tumultus.
P oſteà condendis ſe legibus intulit: vno
Q uo ſe præſidio ſtatuant regnare Tyranni,
E t ſacris populorum animos aſtringere neruis:
T ollere diſsidia, ac pacem molirier: inter
L itibus impulſas æquare ſacomata lances.
P oſtremò genitorem aris, Gnatumq́; corona
D onari ſpectans, cælo ſeſe obligat: vt qui
Q uæ duo mortali contingere maxima poſſunt,
E ſſet adeptus: patrem inter conſiſtere diuos
C um videt: ac viuo ſobolem ſe Rege creari
I n Regem aſpiciat: geminisq́; è fructibus æuum
L ætitia aſpergi, & tanta ſe laude beari.
C ùm verò expertus multorum ſtrenuus eſſet
P erfidiam: nihil his equidem commotus in iram
M agnoperè eſt. quid enim? detectas lumine fraudes
C orripuit. noxam ſtultis donabat, eosq́;,
N e quid in inuictum tentarent amplius, orat.
P rodere conſilijs animos, nec poſſe volentes
C ætera perficere: ætherio cum Numine victi
I mmerito fruſtra meditentur fata Tyranno.
R ectius acturos, ſi quem non frangere poſsint,
O bſequio ſtudeant fideiq́; è laude mereri.
Q uid placidos memorem vultus in Rege? quid acres
I uſticiæ ſtimulos? animumq́; ad nulla pauentem,

Huma-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H umanos vitæ mores, pietatis amorem,
Q uo vel lege Deum coluit, vel ciuibus auxit
Q uos augere bonis patriæ pater ardet honores.
I lle ſatus genitore pio iuſtoq́;, beati
S eminis affectus Patriæ in compendia vertit,
P erficiens. Sed enim facilè eſt emergere, cùm te
A ſſerat ætherei fauor & tutela parentis:
C onſilijsq́; iuuet quæ ſint patriæq́; tibiq́;
C ommoda, & haud dubio ſpectent bona publica motu.
A bſolon huic igitur ſeu iunctus ſanguine Regi, Abſolon
S iue animo obſtrictus parilesúe optatus in vſus,
C ùm fidum Patrio ſeſe præſtaret Achatem:
E xcitum cœlo credas qui mente manuq́;
F luctibus obiectum varijs ſoletur, & omni
I mbuat officio ſeruetq́; ad magna Tyrannum.
H îc ille eſt quo ſe iactare Antiſtite Lunda
P atronoq́; poteſt: quem cùm Roskildia ſummum
A urea Pontificem, tùm verum Dania Patrem
P rædicet: ac cunctis ſeclorum laudibus ornet.
S anè equidem, cùm quæ rerum momenta vicesq́;
T ùm fuerint verè expendo, & collata repoſco
O mnia: vix noſtris quenquam regionibus eſſe
M aiorem hoc natum: cui ſe fortnna Deusq́;
E t virtus pietasq́; ex æquo indulſerit, vſquam
C omperio. fuerint alijs ſua dona: fuiſſent
A tque vtinam, meritæ poſſes quæ inſcribere laudi,
N il nebulis obducta, odijsúe aſperſa. Sed omnes
Q ui virtute tulit numeros hominumq́; fauore
E nituit, ſolus fœlicibus Abſolon ortus
E xtitit auſpicijs: Regum tutela, Deorum
C ultor & in duris humana modeſtia rebus.
O te fœlicem, patriæ qui iura tueri

E t libertatem poteras: quocunque Minores
H æc tua facta ferant, ſacriſúe obnoxia culpent
P ectora, & in laudes odium aut mendacia reddant.
N on aræ, non te templorum cura ſaluti
E xemit patriæ, non te ritusúe ſacrorum
P erfuſæúe manus Oleo, non infula, nec cui
P ræcipua eſt cenſura pedum ſic terruit, vt non
P ublica moliri regnorum commoda velles.
S anè equidem medios inter conſiſtere myſtas,
I nuigilare Choro, Pſalmos modularier, aris
O fficio ſeruire, ſacroſq; attollere ritus,
M agnificum eſt. quin adde etiam, proferre ſalutem
V ocibus, & plenos Doctrina aduoluere fructus,
S olariq; animas, & ſpe firmare pauentes.
Q uis negat? & fuerint ea maxima, Epiſcopus in quæ
L umina defigat, primiſq; laboribus inſtet.
A t verò Regum dura ob certamina laſſos
P enè animos recreare, metuq; abducere mentes
E t ſocias firmare manus: retinere ruentes,
C onari ſegnes impellere: praua malorum
C onſilia audaci perfringere voce, ſequeſtrem
H oſtiles inter patriam & ſe ponere gentem:
D enique pugnandi decernere tempora, ductu
F ælici turmas lætaq; è fronte præire,
H ortari: demum collatis vincere ſignis:
A ut ſi res poſcat, certa vtilitate retrorſum
C edere, metiri, conſiſtere, rurſus in hoſtem
C ogere diſparſos, aciem molirier: aut quod
O mnibus his maius, planè indefeſſa tueri
P ectora, fortunæ ne cedant victa: quouſq;
I nferat in noſtras ſeſe victoria gentes:
H æc momenti etiam patiare alicuius haberi,

Et

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t dignum dic eſſe Deo qui talia faxit.
M ollius eſt equidem myſtas audire canentes,
D auidicum reſonare melos, altaria fumo
S pargere, & in niueas libamina fundere veſtes,
O cia ſectari, molli indormiſcere lecto,
S uccuſſas verſare nates, conuiuia luxu
S ectari, & ſtulto conuoluere ſyrmata motu:
Q uàm caſtris vigilare viros & pellibus vti,
F rigoribus durare manus, vociſq; petulcæ
S commata & immites haud rarò audire querelas.
Q uin caruiſſe cibis: furioſi militis arma
S pectare, & gelidæ ſubſternere corpora nocti:
E xantlare ſitim, pulices tolerare: grauesq;
I nterèa Regum, (ſi ſic fortuna laborum
P ræmia decernit,) variosq; horreſcere vultus:
A t nihil his equidem perterritus Abſolon, omnem
M ilitiæ curam patrios ſuſcepit ob vſus,
E t Regem comitatus adeſt: cui iusq; fidemq;
P artitus iuſtos Chriſto duce firmat in hoſtes,
V ictoremq; dedit fieri: belloq; procaces
T riuit, & in patriam veros cumulauit honores.
H unc neq; poſteritas fraudabit laude, nec eſſe
P ro meritis ingrata velit. Tum maxima Soræ Sorenſis monaſter fundator
F undamenta locat, ditatq; augetq; paternis
E sberno cum fratre bonis: vbi multa Nepotum
P oſteritas ſacris operata inſiſtere poſſet,
O fficijsq; pios diuturnis iungere ritus.
S ed nihil anguſtis ego magna incluſero. Regi Valdemarus i Ringſtad ſepultus
S ublato (cui tum inferias præſtare ſepulto
R ingſtadium, celſis non vrbs obnoxia muris:
S ed tam grata loco, quàm gleba diues, opimos
A rdua quà claudit ſinuoſo limite colles:)

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

F ilius in regnum ſuccedit & arma Canutus:
D igna parente ſuo ſoboles: quæ maxima bellis,
M axima fœlici tentabat prælia ductu,
H oltzaticos ſuperans, & Vandala tela relidens.
I ure autem Holtzaticis & Dytmarſenſibus arma
I ntulit, iccirco fortunam Iuppiter auxit
C ertanti, & tumidos ſtrauit Bellona clientes.
E xtincto, frater regnum capit, inclyta cui ſe
V aldemaro duros inter ſors diuidit actus,
A lternisq; premens alternis læta fauensq;
R eſtituit dulces inter præcordia motus.
I s neq; Romanis Aquilis, neq; Cæſaris enſi
H actenus inuictos patitur ceſsiſſe Leones:
P erfidiam ſedenim non tantùm obiecit: at actos
I n præceps hoſtes ita denique contudit: vt pòſt
C æſareo fuerit fiducia nulla furori
H as noſtras tentare plagas: dabat eſſe Canuto
A bſolon inuictas cuncta in certamina vires.
H inc verò Hamburgum ſplendore minisq; virisq;
O ppletum poſitis adiuncto in vertice caſtris
P erdomuit, cepitq;: quibus tum victor habere
P ræfectumq; ac iura dedit: quò plurimus vrbi
C onſtet honos, gentemq; fides ſeruata bearit.
D eniq; cum latè bellorum fulminat vſu,
L iuonios tandem accedit, belloq; fatigat
T antiſper: donec Chriſto dare nomina cogit,
V ictaq; ſidereo ſubmittere colla Tonanti.
Q uid quòd Riualiam cumulatis turribus vrbem
M unierit? portas latere, & noua mœnia ſaxo
F irmarit: monumentum equidem quo barbara gentis
S editio, aut motus prohiberi ſemina poſſent.
A dditus Antiſtes, populo qui præſit, eumq;

Officij

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O fficij moneat. regni ius ipſe ſequendo,
I mperij membrum noſtri ſe ſciret, & hac ſe
C onditione gerat. fuit huic gratiſſima Regi
E Boiemiacis prognata parentibus vxor
D agmaris, æterno populi cantata fauore
V irtutem propter, qua cunctas vicit, in haſce
Q uæ noſtras vnquam externis à gentibus vrbes
V eniſſent. ita ſe pudor atq; modeſtia lætis
I ntulit officijs laudemq; meretur ab vſu.
A gricolis ſiquidem plebiq; benigna, marito
S uaſor ad æqua fuit: ſemper mitiſſima ſemper
F aſtu aliena, ſuos inter non dura colonos.
R ingſtadij tumulo illata eſt: leuamq; marito,
C laudit, & æternos è marmore ſpirat honores.
S ublata hac aliam Hiſpanis regionibus ortam
I nduxit Thalamo, cui Berengaria diræ
C rudeliq; fuit ſcelerum in faſtigia nomen.
H æc, quantum prior officio ac virtute placebat,
T antum odijs certabat, & omni obnoxia culpæ
C onſilijs nocuit gentemq; exoſa premebat.
A t pugnæ inijcijs quòd adeſſet ſæua marito,
C onfixam volucri fama eſt cecidiſſe ſagitta,
E t diram poſuiſſe animam: cui Numina pœnas
I nferre, & meritis celerabant præmia factis.
H oc ſub Rege ingens & acerbo cognita luctu
E xtitit in Danos clades: quo tempore miles
E Sialandiaca contractus gente coibat
A uſpicijs clare Ebbo tuis: qui iuſſa ſecutus
P rælia, Suerconi Gotthorum regna petenti
F erret opem: cum diuiduo ſe Suecia motu
I n plures etiam partiri eſt viſa Tyrannos.
S ed res euentu caruit fœlice, caditq;

Dagmaris Bohema Regina

Ringſtadii ſepulta

Berengara

Ebbo Suneſon Regnator ſub Valdemaro occubuit in conflictu [illegible]nenſi, in Suetia

Ebbo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E bbo prior, totamq; manum, generiſq; vetuſti
R elliquias duro ſtrauit fortuna ſub enſe.
  S ed quid ego hæc? parta demum cùm pace fruatur,
O cia cum fructu expedijt, patriæq; decoram
L egibus ornandæ curam impendebat: eoq;
M axima defuncti perfecit facta parentis.
V t verò hiſce vacat, vitam mors abſtulit. illi
P lurima natorum ſoboles numeroq; ſuoq;
O rdine ſuccedit: qui cum affectare paterni
I mperij culmen, mirum, quo quiſque furore
M utua fraterno cumularit vulnera regno.
A mbitioſè autem pariter ſibi nemo, alijſq;
C onſulit vtiliter. cedit lanx altera, partem
I n quamcunque manus rectum fractura, perurget.
Q uin fortaſſè ſalus homini eſt priuata decenſq;
I nter vita bonos. quod ſi te gloria regni
I nſtimulet, frænos adhibe tantiſper, Olympo
D um decreta tuis veniant tibi tempora rebus:
I nclinentq; ſuos tranquillo ſidera vultus.
I nuito tentes cœlo ſi magna, laborem
A uxeris: at tenui redeunt impendia fructu,
E t nihil ad ſolidos petulantia ducit honores.
  Intereà varijs ſe cædibus obterit illa
V aldemari ſoboles: alijs aliunde paratus
I nſtitit interitus. cunctis nihil attulit illa
C hara Deo fortuna patris, quin quiſque moleſto
F inierit vitæ triſtiſſima tempora caſu,
C umq; ſuis alios inuoluerit enſibus enſes.
P oſteritas horum gradibus prouecta ferocem
E xijt in Regem: ſed quo non alter in omni
V el numero maior, vel totis clarior armis
E micuit. nam ſi rem fortè putaueris omnem
E t poſita libeat conferre è lance Monarchas:

Hunc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H unc ego Valdemarum fatoq́ auſuq́ priores
C rediderim cunctos ſuperaſſe & pectore Reges:
Q uem neq́ delitiæ, neq́ magni ſplendida regni
C onditio excepit. veluti lætiſſima quoſdam
S ors miſeris adigit populi ceruicibus: vt cùm
F lorentes fuerint vlla neq́ clade nec armis
T entati, ſolidis in prima palatia neruis
E uolitent: plenoq́ ruant in culmina greſſu.
H ij quantum afflictis circum præcordia curæ
E t triſtis plerunque animi verſatur, vt ipſi
I gnorant, nullis ita condeſcendere cernas:
S ed furijs actos, & acerbo à gutture plebem
C ellere, & auſteros pauidis obtendere rictus.
A ſt multæ hunc turbant rationes, multa morantur
C onſilium, ac rerum facies mœſtiſſima terret:
Q uo minus acceptis ſit lætus honoribus. vtq́
N il aliud fuerit, diſtracti incommoda regni
Q uem non mouiſſent? iam Suecis Scania pacto
P arebat pretiô: medias iam Theutones vrbes
V andaliciq́ homines numero inuaſere: dabatq́ Chriſtophorus
C hriſtofero pœnas cumulato Dania luctu.
Q uin Cherſoneſum vicinia turbat: eiq́
H oltzaticus meditata furor cùm bella moueret,
I rrumpens noſtras facilis peruenit in vrbes,
E t latè perculſa domat: iam ceſſerat armis
S leſuicum, ac fœdo quaſſa Hatterſleuia bello Hatterſleuia
D euictas præbere manus. Koldingia flammas Coldingum
S entijt iniectas & acerba incendia vidit,
H oc ſolo: quòd Gerhardi reprendere factum Gerhardus
A uſa ſit: inuito qui ſeſe infundere regno
C ertat, & has bellis Cimbrorum territat vrbes.
A ut quid in hæc etiam fortaſſe exempla tueri

Z *Diſpliceat.*

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D iſpliceat. nihil eſt peregrinis pectora regnis
A dmouiſſe, ducem ſi te gens horreat: & quam
E xperiare fidem, ſtudio experiere ſiniſtro.
N on ea regnorum ratio eſt, quæ fluminis. iſtud
N atura ripas ſortitum rura ſecundo
I nfluit alueolo: nuſquam diſcedit, iiſdem
L imitibus ſeſe prima in veſtigia munit.
A ſt hominum ſimili non res ſub imagine conſtans
V oluitur: excedit metas totoq; ſubinde
E uariat curſu: ſperatiſq; excidit. aut quid?
N ónne voluntates mutari ita deniq; cernis:
V t nihil his firmi ſubſit quod prendere tutò
S ectariúe queas? tantum leuitatis & atræ
F utilitatis ineſt, variatq; proteruia mentes.
N unc culpant laudata, at mox culpata celebrant:
N unc damnant, nunc abſoluunt: cumq; omnia ſpectant,
N ulla probant. hæc eſt humani linea fallax
A rbitrij: cui nec conſtantia certa, nec vlla eſt
I ntemerata fides. ſequitur longiſsima, cum vel
P roxima faſtidit, ſuſpecta vel optima ducit.
E rgo vbi non populi iuſſuq; ac lege cupitum
A rripit Imperium: aſt inopino milite ciues
O bruit, ac ſubitos miſcet Comes impiger ignes,
C onatu tantum proprio ſubnixus: inani
C ertat equo. quid enim? cùm ſe Randruſij in alta
O cia ſoluiſſet, contemptoq; arma periclo
N egligeret Gerhardus: adeſt, quem publica regni
I n cædes armare ſalus & cogere poſſet,
N iclaus: cui membra dabat pater Ebbo: ſed acrem
D ij mentem infudêre viro, quæ iuſta Dijſq;
G rata ſequi, & magnos auderet obire labores.
H ic igitur patriam complexus, vbi illa ruinis

P roxima damna videt, captato è temporis vſu
C onſilio, inuadit ſomnoq; meroq; ſepultum
Intereà Comitem: nuſquamq; pericla timentem
O ccupat, ac iugulo funeſtos impulit enſes.
O cciſo, redit in pontem, quem deinde ſolutum
D eijcit, ac poſt ſe tabulata exciſa reuellit
C autior. ingreſſus ſyluas Ebbonius acres
F ræenatosq; aſcendit equos, ſubitoq; tumultu
C ontrahit, Holtzatici qui militis agmina latè
D iſsipet, ac celeri ſternat pauitantia ferro.
H oc Cherſoneſus fortunam vindice Regi
R eſtituit: patrias qui cum ſubuectus in vrbes
I mperio potitur: quanquam diſcrimina fortem
P enè etiam turbare virum, & proſternere poſſent:
I nfracto tamen vſque animo conſiſtit. vt altos
V entorum impulſus, nimbosq; ac flamina turris
I mmotæ ſubnixa baſi perfertq;, nec vllis
C edit victa malis: ita ſeſe exuſcitat acri
P ectore Valdemarus, contraq; audentior hoſtes Valdemarus 3
P roterit. Hinc igitur diſperſas anteà terras
R eſtituit: ſubigitq; arces, aut ære redemptas
O ccupat, ac toti redeunt ſua culmina regno.
V andalicos exegit agris. mox Scanica pacto
O ppida, Suecorum perſuaſo Rege, recepit
P oſſeditq;. Ita pax, vario prius obruta bello,
E merſit, lucemq; viris Regiq; quietem
A ttulit: ac priſcos repararunt ocia vultus.
I ntereà vxorem Sleſuico Principe natam
I ntulerat thalamis Helenam: cui forma genusq; Helena Valdemari
S ummum erat, ac animo virtus non languida ſedit. uxor, Daniæ Regina
H æc quanquam dulci placuiſſet ſola marito
P ignoribus fœcunda: quibus vel clara mereri

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N omina, vel factum poterat retinere parentem:
H aud tamen inuidia caruit triſtiq́; malorum
O bloquio: qui, cùm ſectetur bella maritus,
H anc ſcelerata domi molirier acta referrent,
E t ſacram violaſſe fidem, lectoq́; iugali
A ſperſiſſe nefas. proh quantum labis in ipſas
I nfuſum mentes hominum eſt: qui vana ſecuti
H aud dubitant odijs miſcere opprobria: quæq́;
F icta ſciunt, ſtultis mendacia vocibus augent.
S ed quid ego hæc? Helenæ multi inſidiarier. aſt his
C ùm non ſuccedat, multi inuidere. proinde
F alconi, quanquam innocuo, mors protinus æuum
D urior abrupit. Helenæ nil tale merenti
I n Söbergiacis poſita eſt cuſtodia muris:
Q uo degat ſemota loco, crimenq́; piando
D etergat. Sed enim iuſta Deus omnia lance
A ppendit. non hunc etiam te fallere ſummum
P oſſe putes. Regum facilè eſt impellere mentes
Q uo tibi cunque libet, ſi præſtes gratia. at ipſum
P ropterea fruſtrare Deum, nexusúe Tonanti
I nijcere, aut ſuperum ſubducere legibus orbem:
H aud procliue etiam fuerit. ſtat fixus Olympo
E uentus, quem non mendacia tollere poſſunt.
E rgo Helenam dolus huc poterat detrudere: ſed quid
I intereà cœlum, & Superi pia cura parentis?
S öburgum bellis laſſus peruenit in vrbem
V aldemarus: cui cùm mouiſſent pectora flammæ
I n Venerem, ignaro eſt coniunx adducta ſolutis
C arceribus, fidæ ſtudijsq́; ac artibus Annæ:
E Cherſoneſo quæ venerat æmula magnæ
V irtutis: quocunque ferant ea facta minores.
V t verò expleuit noctem Rex, cognita nulli

lco Loumannus ob elenam ſuſpectus, in- rficitur

Vxor

V xor abit, notoſq; ſubit taciturna penates
A ucta Deo ſemen: cui totum poſteà cœlum
M ilitat, ac ſolidos indulgent fata triumphos.
H oc Margreta modo vitam eſt exorſa. Sed illam
M ox pater Hacquino, cui tum Nortuegia Regi
S ubdita tota fuit, plenis deſpondet ab annis
A diungitq; viro. Parta pòſt vndique pace
C ùm iam Gorrenſem muris ſublimibus arcem
E xpleſſet, fato necti ſibi vincula cernit
V aldemarus, vitæq; dies in funera volui: Valdemarus 3 Sor sepultus
S æpè etiam queſtus, non ſeſe hærede potitum
E ſſe viro: qui Vandalicas extinguere flammas
P oſſet, & aſſuetas pacare tumultibus vrbes.
D efunctum Sora excepit: tumuloq; ſuperbo,
Q uà Chorus in medios ſeſe implicat aureus orbes,
I ntulit: ac celebres Onychino munijt vrnas.
Q uin verò optarem communia Regibus iſtic
M auſolæa dari: iunctis vbi corpora buſtis
I nſererent. vt quos patrij ſucceſſio regni
Æ quaſſet curis, æquaret fructibus vrna:
Q uæ vicina pios cumularet laude Tyrannos.
N unc ſparſi, minus afficiunt: cùm neſciat ætas
S era ſuos. Poſtquàm fatis ſublatus abibat
A d ſuperos, regni curam populoſq; relinquens
V aldemarus: quanquam de ſucceſſore diu ſit
P erducta in varias animi ſententia partes:
H uc ventum tamen eſt, Defuncto vt gnata parenti
S uccedat Margreta: cui iam fata maritum
A bſtulerant, viduoq; premi dant inuida lecto.
I lla quibus patriam cumulauit honoribus, & quid
P ræſidij regno attulerit diuina: loquatur
P oſteritas, ſi quæ agnoſcat benefacta, pioq;

A mplecti ſtudio tam magna impendia norit.
M ulti illam diro inſectati dente premebant:
M ulti non dubijs extollere laudibus: vnum
E uentu conſtat, fato perijſſe ſiniſtro
P enè omnes, hanc qui ingratis ſunt vocibus auſi
S cindere: & immanes in facta immittere rictus.
A ut quæ pernities morum eſt, delata ſuſurris
A rripere, & grandi mendacia vendere fuco?
C ornicúmne oculos libeat configere? certè
Q uam laudant hoſtes, proprios culpaſſe pudori eſt.
argareta Victorioſa
ldemari 3 filia, Da-
æ, Suetiæ et Nort-
giæ Regina
I lláne Nartuagicos tibi detulit vnica faſces?
I lláne Suecorum patrio noua culumina regno
C oniunxit? tollas Margretam, Suecia nuſquam
C eſſerit. obſcuris traduxerit omnia cauſis
P rælia, & haud iuſtos bellis deſcripſerit enſes.
Q uid næuo illudis, placeant cùm cætera? Vulpem
E ſorbo fructus memorant optare: ſed illos,
A ſſequier cùm fortè nequit, contemnere. Sed quid
H æc ego? Margretam ſine me, ſua facta tuentur:
C ollaudantq́; boni: virtus quibus aurea mentem
E t mouet, & verum patriæ ingenerarit amorem.
V num equidem non laudo, quòd haud æquiſſima regnis
O mnibus extiterit. Sueones preſſiſſe videri
P oſſit, & impulſam variaſſe ad culmina lancem.
N on odia extendi ſuperatis hoſtibus vlla
I ura ſinunt. vicit, qui ſe quoque vicerit: & non
A ſperius victæ cumularit vincula genti.
S ic durat, longos & habet victoria fructus.
oſkildiæ ſepulta
S ed ceſſo. tumulum Roskildia grata ſepultæ
I lluſtri monumento auxit, virtutis amore
A c meriti. famam totum dedit ire per orbem
I dem ille, æterno famam qui inſcripſit honori.

Filius

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

F ilius Hacquino genitus patre funera pridem
A nticiparat. ab hac igitur ſoror, aucta Nepotes,
I mperio Reges peperit: quorum alter Ericus
E Pomeranorum tranſlatus gente capeſcit
R egnorum faſces, variaq; è ſorte gubernat.
A lter Bauaricis princeps regionibus huc ſe
C ontulit: ac triplici iunctus diademate pacem
C oncordesq; animos populis perſuaſit auitis;
E t virtute regit. quo demum in funera verſo
A ltenburgiacæ delata eſt Regia genti.
H îc ſeſe Sueones multumq; & ſæpè queruntur
P ræteritos: cùm Margretæ nil legibus iſtud
C ongruerit: quòd communi ſuffragia voto
C onſtent: ac dicti veniant ad culmina Reges,
Q uos Sueonum Danis electio iuncta probarit.
M iſſa ſed hæc faciam. Genus huc noua linea tandem
T ranſtulit, vt propiùs tribuat directa videndos
M aiores FRIDERICE tuos: qui ſtipite eodem
P rogreſſi, iam continuos in ſceptra Monarchas
E xpediunt: regnumq; Deo & virtute tuentur.
V na autem cunctis eſt Regibus inde Canuto
A Magno ſtirps & cognatio ſanguinis: vt qui
H oc ceu fonte gradus ad ſceptra domeſtica vertunt.
N ec ſeriem variat, quòd vel ſit ſparſa, vel inter
R upta etiam: cum communem deducit ad ortum
L inea, & à noſtris ſit origo parentibus. aſt vt
I n varios flumen riuos perſæpe fluentem
S cindit aquam: quæ nominibus non ſemper iiſdem
F ertur: habent quamuis communem fluxibus ortum,
E q; vno liquidum protrudant gurgite corpus:
S ic hominum genus ex vno ceu ſtipite natum
I n varios exit ramos, & brachia latè

Partitur,

Ericus Pomeranus
niæ, Sueciæ et N
Rex
Cristoph. Bavarus Re
Daniæ &c

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P artitur, multoq́ fluens ſe promouet alueô.
P ræcipuè magno curæ ſi fortè Tonanti
A cceptumq́ ſiet: quale hoc genus eſſe fatendum eſt:
Q uod nunc à priſcis ſeclorum curſibus acres
C ontinuare gradus, ſeriemq́ propagine firmat.
I n medium ſedenim nos iſta relinquimus. Ergò
D anica Chriſtoferus cùm ſceptra relinqueret: vrnæ
I llatus, magno quà ſe Roſchildia templo
V enditat, ac geminas educit in aëra turres:
E x Altenburgo patrijs ſuffragia regnis
C hriſtiernum adſciſcunt: cui tum pulcherrima virtus
E ximium latè nomen famamq́ ferebat.
I s poſtquàm acceſsit, prius haud ſibi ducere quicquam
Q uàm cauſas odijs omnes præſcindere: regna
I ungere, & in veteres adducere fœdera nexus.
S ed fortuna viro multis ambagibus errans
I lludit. quamuis etenim non inclyta virtus
D eſuerit: funeſta tamen contentio magnam
O biecit remoram, Regiq́ pericula gignit.
I n Sueones igitur cum promouet arma, tametſi
E uentu triſtiq́ diu, varioq́ ſubinde
L uctatur, victos tandem tamen acer adegit:
V t quos diſtulerat ſummiſſos Suecia faſces
D eferret. ſedenim ferro parentibus omnis
E ſt incerta fides. nunquam ſolideſcit acuto
C onciſus gladio neruus: nec Suecia Danos
P ertulerit, ſi quid ſtudijsq́ operaq́ licebit
N itier, vt veteri rem libertate tueri
E t proferre queant. Regem gens victa coronat
C hriſtiernum: ſedenim cùm gens ſit victa, coronam
N on animum tradit. nihil eſt blandirier: extat
E uentus multo cumulatus funere, quo quæ

Acta

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A cta ſient fido ſtatuas tibi teſte probari.
I ntereà varijs fortuna tumultibus ipſum
C hriſtiernum exercet: multi ſudoris vtrinque
R esq́ vſusq́ fuit, denſatq́ audacia bellum.
E t tamen æquata ſi fas ſit lance fateri
Q uod verum eſt: forſan leuitatis iure notari
S uecorum pars magna poteſt: quæ noſtra probaſſet
P oſtquàm regna ſuis adiungier, inuida ſusq́
D eq́ tulit, quocunque modo vel bella redirent,
V el pax culta foret: niſi quòd maioribus iſtuc
P ropendiſſe rear ſtudijs, ne dicta fidemq́
S eruare, & faſces ſubmittere Suecia vellet.
I nde illæ ingentes iræq́ ac prælia: fuſus
M ultiplici ſub cæde cruor, Regumq́ poteſtas
V exata, & populis cumulata incendia. Sed quis
I ſta canat lacrymas ſaltem atq́ auctura dolores?
O ptandum eſt homines ſapere. aut ſi forſitan eſſe
C ollibeat ſtultis, maiori deniq́ ſtulti
V tilitate ſient. vel non promittere: vel ſi
P romittas, quæ ſunt promiſſa, fideliter imple.
R es eſt ſancta, fides: quæ ſi ſeruetur, honeſtè
M agnanimum te te eſſe dabit. Chriſtiernus vbiq́
Q uæ pacis fuerant ſpectare negocia. ſed nil
C onſilio perfecit. ineſt iniuria rebus
I pſis, & ſpondent cum præmia maxima, lædunt.
E rgo vbi ſe toties deluſum aduertit, & armis
P erficier nil poſſe videt, gentemq́ locumq́
L iquit: & inuiſo ſubduxit robora bello.
T um meliora animo complexus, inutile damnat
I n Sueones ſtudium: victor licet inde tuliſſet
B ellica ſigna, quibus votum perſoluit: vt iſta
H afniaca ſuſpenſa iubet ſpectarier æde,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V irtuti pretium & ſero monumenta Nepoti.
Ac Suecis igitur totum cum auertit, eundem
A diecit pietati animum: & pro more paternæ
G entis, adit magnæ tum maxima limina Romæ,
P ontificiſq; manum placuit tetigiſſe. ſedebat
T um Romæ Sixtus: magno qui amplexus honore
C hriſtiernum, celſos miratur corporis artus
E t dignam imperio ſpeciem: cùm gratia vultu
R egnet, & ex illo reliquis ſit gloria membris.
V num autem Sixto memorant doluiſſe: quòd eſſet
M uſarum Chriſtiernus inops, Latiæq; loquelæ
I gnarus: poſſent cùm non ſibi mutua verbis
P ectora partiri, ac alijs ſine teſtibus omnem
E xpoſuiſſe animum. Sed vt huic tandem audijt eſſe
D octrinas curæ, Muſaſq; & ſcripta probari:
I am maiore virum eſt ſtudio complexus, honeſti
P ectoris eſſe putans: quòd, quæ ignorauerit ipſe
H aud alios etiam, patrijs ſata pectora regnis,
I gnorare velit. tum verò vbi ſentijt eſſe
A rbitrium Regi, ſacris vt dulce Lycæum
C onderet, ac patrijs inferret lumina Muſis:
P ropoſitum permagni habuit, laudatq;, ſimulq;
S eſe adiutorem tanta in conamina ſpondet.
E rgò poteſtatem condendæ Academiæ auito
D anorum in regno, legeſq; ac iura Monarchæ
P rotinus indulſit, formamq; inſcripſit honeſtis
M oribus. vt quanto diuina Bononia cultu
E xuperat, quanta ſe libertate tuetur
D octrinaſq; colit, tituloſq; in præmia mittit:
T anto gauderet vel libertate vel vſu
N oſtra etiam, ac parili poſſet ſe iure tueri.
D iſceſſum Roma eſt. Poſtquàm redit, ocyus iſtud

Aggreditur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A ggreditur Chriſtiernus opus. cumq; Hafnia multis
Æ nte bonis cellat: Portuq; ſoloq;, virûmq;
O mnibus ex terris, confluxu: habeatq; rigentes
I n vallum muros, tum mercibus aucta redundet,
A c liceant tenui vænalia ſingula nummo:
E ſſe locum ſtatuit, quo poſſent ſacra Lycæa
C ondier: ac magnos pariant Gymnaſia fructus.
N ec mora, Doctorum contracta eſt turba: ſecuti
D iſcipuli, ac numero diuina frequentia creuit
V ſque adeò: vt priſcos aliarum Academia cætus
N oſtra hæc æquarit, ſi non ſuperauerit. Illum
I udico fœlices retuliſſe in ſidera vultus
E t nituiſſe diem: quo ſe Schola tanta futuro
E xtulit euentûi, primosq; euecta ſub orſus,
Æ ternas meruit ſibi præmia cœlica Lauros.
N am Superis res eſt authoribus acta. Quid omnem
S uecorum terram, aut populos domuiſſe rebelles,
H uic conferre velis operi? Pax optima rerum
C enſenda eſt: ſed enim paci ſic iuſta putaris
C ommoda decerni: primos ſi Eccleſia fructus
S entiat, ac claris conſtet ſua gloria Muſis.
D ecedens Chriſtiernus, humo ſacra intulit oſſa
V xori iunctus, ſublimi vbi pulcra Sacellum
C oniunctum templo ſpectat Roſchildia, Regis
H uius opus: condi quo pridem membra iubebat,
N on ita magnificis congeſta ſumptibus vrna.
I ohannes patri ſuffectus, & integer æuo
C onſilijsq; bonus, molem ſuſcepit auiti
P rotinus imperij: regnumq; exorſus honeſtè
G eſſit, & eximia promouit publica laude.
H unc equidem Hiſtoriæ monumentaq; ſcripta Monarcham
S ic referunt: vt ſi non huîc ſententia primas

D eferat, haud facilè id fuerit dixiſſe ſecundus
C ui ſiet, ac merito cui proximus extet honore.
H uc ita congeſſit cunctos fortuna beati
I ngenij neruos: cœlum aſpirabat, & vſus
Æ theriam firmabat opem, Virtusq; parabat.
L onga equidem bellis tela eſt, & plurimæ in arma
A mbages: dum nunc Gallos, nunc milite victor
F ulminat in Sueones, nunc Anglica tela relidit:
V andalicosq; viros atq; aſpera pectora cogit
I uſſa ſequi. fuit hoc non iuſtior alter, & alter
N on etiam melior: bello fortiſſimus, armis
I nuictus, patriæ ſtudioſus, & omnis honeſti
T utor. Dytmarſos ſed enim cum tentat, acerbo
V ulnere confractas patitur reuocare phalanges,
Q uas reuocat. toti tum quanta modeſtia vitæ
Q uanta animo pietas inerat, ſtudiumq; merendi
O ptimè, & ad miſeros ſolertia quanta colonos,
P aſſim equidem notum eſt: res fama eſt cognita, nec ſe-
V nà etiam in tumulum magno cum Principe mergit.
H uic buſtum fœlix Ottonia detulit. altè
F ama volat totumq; implet ſacra plauſibus orbem.
F ilius hunc ſequitur: qui ſi non editus eſſet
I n lucem, aut primis mox exſpiraſſet ab annis:
Q uid quæſo, ingratus dubia quod lance notaret,
H as inter tenebras populorum mundus haberet?
N unc verò fati, ſed non virtutis egentem
O biecit ſors dura malis: variatq; ſubinde
N unc hos nunc illos, quos induit æmula vultus
Æ ſperior certè: niſi quòd fortaſſè Tonanti
S ic libeat, magnis etiam moderata Tyrannis
S uadere, & celſos ſubtus iuga cogere faſces.
S anè equidem vix defuerit quod poſſe decere

Clarum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C larum Heroa putes. genus eſt atque inclyta certè
M aiorum ſeries: qua non illuſtrior vlla
E xtulit antiquos inter ſua ſtemmata Reges.
S eu tu Danorum primis à gentibus ortam
P rogeniem ſpectes: ſeu quam ſibi Miſnia longis
C ontinuat gradibus veteriq́ volumine prolem
A ſpicias: equidem multo pulcherrima ductu
L inea ſe prodet, Regiq́ erit aurea noſtro.
T ùm verò vxorem eſt nactus: quæ maxima poſſet
P rincipis in thalamos atque in commertia vitæ
D ucier, Auſtriacæ decus & pars inclyta ſtirpis
E lizabetha: cui virtus ampliſſima cunctos
I mpleret numeros. adeò pietatis & omni
O fficij genere exornatam ſplendor honeſtis
I mbuerat titulis: interq́ nitentia famæ
P ræmia perpetuos referebat certus honores.
T um quanta ingenij moderatio? quanta voluptas
I n vera pietate fuit? non terruit illam
T empeſtas pluuiæúe graues ventiúe ruentes,
N on frigus, non triſtis hyems, non blandior æſtas:
Q uò minus in templum ſe matutina miniſtris
H aud ita permultis ageret: votoq́ Tonantem
S upplicibusq́ adeò precibus placaret: egenis
E t ſua partiri non tenuia munera poſſet.
D igreſſa à templo matronas inter honeſtas
E xceſſit. quid enim? cunctæ hanc venerarier: hæc quòd
O fficijs cunctas ſtuduit ſibi velle mereri:
E t placuiſſe bonis. aberat turpiſſimus ille
F aſtus, in euerſas qui congerit omnia mentes:
D eformatq́ animos, humanaq́ pectora cœno
O bruit, ac ſcelerum maculis infeſtat honores.
Q uin miſeris tutela reis, preſſoq́ inopiq́

Elizabetha, Caroli
Roman. Cæsaris Sor
Christierni 2 Dan
Regis conjunx

Ejus Encomium egreg

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C onfugium, & patriæ ſacra extitit anchora noſtræ,
I ndulgensq́; viroq́; etiam rectiſsima ſuadens:
V t ſe clementem præſtaret, & omnibus addat
C onſilijs frænos, licitumq́; è iure ſequatur.
H anc ergò vxorem Chriſtiernus adeptus auita
C æſareaq́; è ſtirpe ſatam, iam fœdere fœlix
E ſſe etiam poterat: & erat quoque, fœdera quantum
H æc ſua fœlicem medio in certamine reddant.
P oſtremò, vt ſolido conſiſtat circulus orbe,
A tque omnes fortuna gradus æquiſsima donet:
M agnanimo tria regna viro potienda ferebat
N il cunctata. patri ſi quid fuit aſpera, gnato
M itior alludit: Borealia regna venuſto
C opulat acceſſu, tripliciq́; è fune reuincit.
C ætera, ceu formam, affines percuſſaq́; multis
F œdera, diuitias, ſucceſſum, pignora ſacro
E dita coniugio, & vulgi non fracta ſequentis
P ectora, quid dicam? conſpirant omnia: ne quid,
Q uod Regem poſsit fœlicem reddere, deſit.
E t tamen euectus tanta in faſtigia, tantis
P ræſidijs vitare nequit: quin exul acerbæ
P lurima fortunæ ludibria ſentiat: vno
S edibus è totis momento excuſſus. adibat
I nde ſuos, notosq́; ſimul pariterq́; propinquos
S ollicitat. ſed enim miſerum eſt vel egere, vel eſſe
E xtorrem, & nomen peregrina in gente tueri.
P ræcipuè ſi ſe atra domi fortuna moleſtos
I nduat in vultus: aliumq́; obiecerit, in quem
N on animus tibi, ſed gladius deſæuiat: altos
S i ſtudeas reparare gradus, titulosq́; priores
A ſſerere, & totos maiorum apprendere faſces.
H îc certè labor eſt, hîc magna impendia. quin vix

Conſi-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C onſilijs etiam quicquam datur: vndique lucta
C um fortuna. aderit ſemper, quod abeſſe probares:
E t tibi multiplices obiectant triſtia fluctus.
H îc ſeſe externi, quanquam fortaſſe priores
A cceſſus tolerare tuos & pingere certant
O fficijs: vario tandem tamen ore querentur,
H ac ſe inopinata fatorum clade grauari:
E t ſibi contrahier peregrino ex vulnere luctus.
E ſſe quidem ſeſe deuinctos ſanguine: ſed qui
H anc ſibi non propriam faciant, ob commoda, litem
Q uæ nuſquam apparent. ſed quid fortaſſe propinqui
D etulerint alij, non ſe perore futuros
P ræſidio. intereà ordinibus prohiberier, ignes
A ttrahere: & quæ ſint aliena incendia tectis
I mmiſiſſe ſuis. Quin ſi non prorſus ab omni
D eijciant preſſum fiducia: at eſſe paratos
S e ſimulent, qui pro tali diſcrimen amico
C ertum etiam tulerint: lento tamen impetus iſte
P rogreditur ſpacio, nec quid mirabere primùm
I nuenias. nunc longè abſunt peditesúe equitesúe:
N unc improuisò res incidit. ardua puppi
M ateries cædenda prius. tùm ciuibus æra
E xtorquenda: procul miles cogendus: habendi
D electus: alio terret vicinia caſu,
Q uæ noſtris inhiat. Dux expectandus, habenis
O rea figenda. immanes cùm ſidera venti,
C ùm tempeſtates, & frigora dura relinquant.
T andem etiam miles ſtipendia flagitat, ante
Q uàm meritò poſſet ſtipendia vera mereri.
P oſtremò prædæ ratio diſturbat euntes,
Q uam rixis grauibusq; minis ceu vulnere partam
D iſtribuunt, at enim iam defluxêre gerendis

Commo-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C ommoda rebus, habentq́ ſuos fatalia caſus
T empora: quæ primo ſi vellas cardine, fruſtra
R eſtitui dilapſa petas. Occaſio, rerum
E ſt mater: quam qui ſtultus neglexit, habebit
Q uas ſua ſtulticiæ dant infortunia pœnas.
I ntereà pars iſta domi nil ceſſat. ita omni
V ndique ſe miſcet fortuna aduerſa periclo,
E uentusq́ grauat, mortemq́ in præmia ſpondet.

en Otho, Daniæ Rex

E t nihil exemplis opus eſt. Suen Ottho vagatus
I dq́ diu, quid pro meritis eſt iſte paternis
P ræſidij expertus? Henricum filius armis
E xigit, ac regno ſpoliat. tamen ille vetuſta
P rogenie clarus, factisq́ haud impiger, ecquid
M agnatum ſtudijs fulcitur? opémne propinqui
A ffinesúe ferunt? Sed enim quibus ante parentem
P ræſtiterat ſeſe, & ſummos tribuiſſet honores:
I nclinata equidem fortuna pertulit hoſtes,
A ntiquóque nihil cedentes vidit amico.
H îc caſus noſtræ eſt faciesq́ & linea vitæ,
V t nihil humanis confidas viribus: haud te
I nfatuet ſplendor, promiſſaúe lubrica fallant.

rolus 5 Romanorum
perator

V tq́ diu erratum eſt: aliquam tum Carolus ipſe
V iſus opem Regi fuerat decernere. grandes
C ùm fortaſſe rates aliquot Batauisq́ Selandisq́
I mperat, affinem iuncta qui claſſe reducant
R eſtituantq́ loco belliſq́ ac milite. Sed quid
A ccidit? in portus claſſis delata marinos
N ortuagicosq́ ſinus, Chriſtiernum exponit. vt inde
A ductus noſtras peruenerit exul in oras,

nderburgum

S onderburgiacos aut viſerit incola muros:
R ettulerint alij. Ludit ſors improba rerum:
E t ſummo quæ celſa gradu ſic deijcit: hinc vt

Fortu-

F ortuna diſcas nihil inconſtantius eſſe,
Q uamcunque in partem ſeſe inclinauerit, etſi
P ronior in lapſus, in culmina tardior ibit.
D urum eſt in ſtimulum calces defigere. cœlo
S i non promoueas, nihil eſt quòd cætera tentes.
I lle abit ac animo ſua fert incommoda forti
E t prudente, etiam medijs lætiſſimus vmbris:
C ùm nihil imperio, nihil afficiatur acerba
F ortuna. patiente animo ſua vincula vincit.
V t verò exceſſit funeſto terminus orbi,
I n libertatem aſſeritur: foribusq; recluſis
I n Sialandiacas rediens deducitur vrbes,
N il faciem mutatus, & omnes integer artus,
H eroi ſimilis: cui circum candida latè
C æſaries multo ceruicem ambibat honore
D iuinumq; viro texit caput. inde vetuſtam
Q uà Kalundburgum vicino mœnia ponto
E xerit, ac tuta ſeruat ſtatione carinas,
I ngrediens: hanc decretam ſibi protinus arcem
O ccupat, ac læto ſubit aurea culmina vultu
N il cunctatus: vbi quæ principe digna fuiſſet
C onditione vſus, Regum pro more miniſtris
A tq; clientela, & comitum ſtipatus honeſto
O bſequio, priſca ſe libertate ferebat
D onatum: ac gratis quæ ſors dedit accipit vlnis.
S anè equidem huic aliquot cùm conuerſatus adeſſem
M enſibus, & totos vitæ ſpecularer in vſus:
M agnificis tractari opibus, Regumq; vetuſto
P ro ritu vidi deferrier omnia. multis
I d ſanè officijs & honeſta mente Canutus
P erfecit: rigidæ qui Gyldenſtiernius arci
P ræſes erat, Regemq; anima curaq; fouebat

Kalundburgum civi antiqua in Sialan ubi Christiernus ptivus detinetur

Canutus Gyldensti præses arcis Kalun Senator Regni

b Sollicitus:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ollicitus: cui, (cùm fato ſublatus abiret
A d Superos, vir præclara virtute, fideq́;
E ximia, & veteri morum ſpectatus ab vſu:)
S ucceſſit Steno: qui nihil inferiora ſecutus,
A ntiquosq́; imitatus auos, bonitate mereri
Æ ternam poterat benefacta ob plurima laudem:
E t meruit. Roſa cui nomen Sparriq́; venuſtum
S ic auxêre, Skarholdinis vt patribus ortum
S cire queas. Is pro patria dum ſtrenuus hoſtem
P roterit, ac Sueonum ſatagit turbare phalanges,
O ccubuit: fama victor, ſed victus acerbo
C aſu, cum medios inter cadit obuius enſes.
E t ſeſe impauidum tanta in certamina monſtrat.
H oc igitur rerum cùm curatore, bonoq́;
P ræſide Chriſtiernus ſtudio foret vſus amico,
Q uòd placidis Steno conſilijs & moribus eſſet:
T ranquillam exegit vitam, curisq́; ſolutus
P lurima doctorum ſcriptis expreſſa legebat,
A ſſiduus. non hunc vel priſca potentia Regem,
V el generis ſplendor, varijúe inſania vulgi
I mpulit, vt quicquam quod non decuiſſet, habendum
T entandumúe putaret: at hac in ſorte quieſcens
C ætera neglexit. Supero quin ſæpè parenti,
(C onſtat enim) ductas imo de pectore grates
P erſoluit, rerum quòd tempeſtatibus eſſet
S ubtractus. Vitam plerunque hoc more dieſq́;
A bſumpſit, multusq́; ioco & ſale viuidus omni.
C ur verò Imperij cura ſemotus in haſce
F ortunæ ſortes deuenerit, arbitror eſſe
H aud multis notum. Nam quòd graſſatus in hoſtes
S æuierit, Sueonumq́; aliquot Proceresq́;, virosq́;
P ræcipuos, ſubita perculſos ſtrage necarit,
H aud etiam parcens: vt non probo, multa ſubinde

Ignorare

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I gnorare velit, qui nouerit omnia Princeps:
E t reliquos animi motus Clementia vincat.
S ic aliquo ſeſe poterit fortaſſe tueri
C onſilio. multis multorum vocibus hæc res
E uariat. neq; me cenſorem ſcribo. Nec iſtud
C redo etiam nocuiſſe viro, quòd legibus eſſet
S trictior: ac certa multorum vela rudente
C ontraheret. Sed enim veteri rumore recordor
N eſcio quid paruum noſtras veniſſe ſub aures:
Q uo placuit minus. infracta fortaſſe ferebant
H aud ſemper coluiſſe fide, quodcunque ſigillis
P actus erat. ſumma hæc ſtudij eſt, & prima laborum
M ateries. cui cùm ceu tincta cruoribus arma
A dderet, ac vario miſcere incendia motu:
I amq; adeò extractos terra, buſtiſq; ſepultos
V elleret, ac crucibus laceros ſuffigeret artus:
I ncuſſum reliquis odiumue metumue fuiſſe
C redibile eſt. At ſi quid forſan acerbius actum
E ſſe putes, longa penſatum clade fateri
E t meminiſſe velis. culpa caruiſſe, Parentis
S olius ætherei eſt. mortalia pectora nuſquam
P roſpiciunt ſatis: & variè impelluntur, vt eſſe
H aud ſatis æqua queant. captant compendia multi
E t ſuadent non recta: quibus cùm deferat aures
O bſequiturq; malis, hîc ſeſe euertit, habetq;
I am ſibi quæ viuus contraxit funera Princeps.
V tq; alios ſileam: Batauis aduenit ab oris
I nfœlix ſtudijs mulier Sigberta, Monarcham Sigebertha mulier et præſtigiatrix
Q uæ gratumq; bonumq; prius, dementat: eiq;
M ancipium Sathanæ ſic cunctos terminat actus,
V t neq; conſtiterit ſibi: nec quos imperet actus
E xpenſa ratione ſciat. ſubuerſus habenas

I mpuræ liquit. quin fraus non parua iugali
M iſcetur lecto. quid enim? quò promptius illa
Q uod cuperet, magnis etiam perfecerit auſis,
E t retinere virum ceu prenſo gutture poſſet:
S ubmittit Regi gnatam. Venus impigra nullis
P arcit, & à recto quæ ſunt rectiſsima vellit:
S ummorumq́; animis incendia triſtia firmat.
H ic igitur prauo Chriſtiernus ceſsit amori,
N equitijs ſagæ victus, cui obtemperat: & dum
P aret, init noxam, cumulatq́; è pellice crimen.
E xcedunt aula Proceres, latitantq́;. ſequuta
T urbarum moles, noſtri quæ culmina regni
P erculit, ac latè coniectos impulit ignes.
I nterea regnis abijt comitata Maritum
E lizabetha, Deûm ſoboles, & proxima cœlo
G loria, virtutum cuſtosq́; & imago. tametſi
N e regno excedat, quidam monuêre. reuerti
P oſſe virum, & læſas reparari in fœdera mentes.
E ſſe in conſpectu terram, cui præſit. at illa
A diunctam ducens ſobolem haud cunctata, paratam
H afniaco in portu nauem conſcendit, eaq́;
V ecta procul tandem Batauis allabitur oris.
H ic degens vitam mutauit morte, iacetq́;
I lla ſepulta ſuos inter, non flenda. parentis
C arolus ipſe vices ſubijt, paruosq́; nepotes
E t totam cura ſobolem eſt complexus: vt illis
E t pater, & genitrix poterant ſupereſſe videri.
H inc ea proſapies latum quæ ſparſa per orbem
E xcellit titulis, formaq́; ac diuite rerum
V bertate valet: cui nec genus acre clientes,
N ec virtus famam, nec opes fortuna negauit.
T eſtis es Imperij pars inclyta Rhene, decoram

...iza betha regnū re-
...uit cum marito

Illuſtremq́;

I lluſtremq́; vides qui tot labentibus annis
D orotheam. illa tibi FRIDERICE adiuncta marito
R egna Palatinis in collibus ampla tuetur
V nà etiam, & ſtudijs rem non fallentibus auget.
Q uid Mediolani pridem Chriſtina potitam
I mperio te magna canam? Lotharingia ſponſos
A uxit: & ex illo Princeps tibi principe natus
C reuit, in haud dubium qui mittet nomina culmen,
S i vita comite, & Chriſto duce fata ſequatur.
S ed calamo ſit meta meo. narrata proinde
L atius extendi, videam quòd plurima Rege
H oc de Chriſtierno vaniſſima ſpargier: & quæ
F alſa ſient, toti ceu vera obtrudier orbi.
V t verò regnum turbatus pectora liquit
C hriſtiernus: mox conſilijs communibus omnem
H oltzatico Proceres rem demandare Duciq́;
A tque viro, ex æquo ſanè optimo: & inſuper annis
S ic maturo, vt non temerè, quæ publica regni
I uſq́; ſalusq́; foret, ſtudijsue aut iuſſibus eſſet
P lanè euerſurus: ſed recta monentibus aures
P ræbere, ac Procerum qui ferre hortamina vellet.
P oſtquàm igitur noſtras venit FRIDERICVS in vrbes
M agnatum accitus ſtudijs: quanquam Hafnia triſtem
O biecit remoram, Henricus cum ſumma tuetur
(Maximus è Göijs) regni monumenta: quòd eſſet
C hriſtierno, fidei ſacro & pietate Secundo
D euinctus: quorundam etiam & non facta probaret
O mnia: paulatim populi tamen ore manuq́;
A ſſeritur: portisq́; patentibus Hafnia Regem
A ccipit, ac veteri demum pro more coronat.
I s poſtquàm Imperij donatus iure fuiſſet,
H umana vixit nulli virtute ſecundus

Dorothea Palatina[...] ni, Christierni 2 Da[...] Regis filia. Frider[...] Palatini conjunx
Christina Lotharingi[...] Christierni 2 Daniæ [...] filia
Fridericus 1 Rex [...]niæ
Henricus Göie, Ma[...] frater, Locumtenens [...]stierni 2 dum exced[...] Dania

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N ec cuiquam grauis, affatu molliſsimus, omni
Q ui Proceres donat vel libertate, vel vſu
L ibertatis: honore equidem dignatus, auiti
P er quos imperij tandem ſit adeptus honores.
H ic Euangelij, Chriſtierno principe iactam
D octrinam amplexus, latè permiſit in omnes
R egnorum partes, atque omnia in oppida ſpargi:
H ortaturq́; ſuos, ne quid cœleſtia quiſquam
S emina proculcet: patefactaq́; verba ſalutis
R eſpuat, ac vitæ ſurgentes obterat herbas.
I pſe equidem ſtudio veræ pietatis & æqui
P ræſtabat: maiora quidem facturus, atroci
S i non Parcarum ceſsiſſet funera regno.
N am Gottorppenſi cùm functus in arce fuiſſet,
S leſuici tumulo inſeritur, regnumq́; relinquit:
H aud lætis etiam quod poſteà motibus actum
Q uaſſatumq́; fuit. Primas ſibi vendicat audax
L ubecum partes. Malmogia noſtra ſecundas,
A t reliquas fœdo cumulauerit Hafnia ſuaſu.
I nde miniſtrorum longa eſt diductio: qui ſe
M iſcebant rebus capita vt ſuprema gerendis:
P ercelluntq́; alios, aut ſpe ſub vulnera ducunt.
H îc VVllenueber & Marcus Meyerus ab omni
L ubeco ſubeunt, qui ſummi ſumma gubernent
F acta. Monetarium iungit Malmogia: iungit
H afnia & Ambroſium. quæ quatuor alta columnæ
S uſtineant rerum faſtigia, & inſuper vrbes
H as Lubecenſi firmatas nomine ſeruent.
S ed quia difficili populorum tanta fauore
P erficier res iſta queat, prætextus agendis
F igitur: vt Regi Chriſtierno vincula ſoluat,
E t patrios miles reddat tranſmiſſus honores.

Hæc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H æc animos vulgi res valde affecit. at hiſce
N on etiam ſatis eſt niti rationibus. vno
S upremoq; opus eſt rerum Duce: cætera cuius
A rbitrio veniant fœlici ad culmina motu,
Q uiq; aliquo præſtet Maiorum ſanguine: quo ſe
V enditet in vulgus cognataq; ſemina iactet.
H is aptum formis & idoneum ad arma putabant
C hriſtoferum, Altenburgiaca qui natus in aula,
C hriſtiernum è ſerie Maiorum attingere. nacti
H unc igitur celeri noſtra hæc ad littora claſſe
S ubvectant: quaq; Huidtoram mare lambit, arenis
E xponunt, primasq; dabant contingere ripas.
N ec mora cum Hafniacam veniens exercitus vrbem
O ccupat. ex illo latè Comes imperat: arces
D eſtruit, ac auidos, Sialandica rura, colonos
P artitur. Sed enim ne deſint robora duræ
M ilitiæ, actutum ſocio ſub fœdere iungit
A lbertum: qui Vicinis in gentibus amplam
M agnopolim veteri Maiorum è ſtirpe gubernat,
E gregius forma Princeps: qui dignus haberi
I mperio poſſet, cælo ſi tanta iubente
C ulmina tentaſſet noſtrasq; adiiſſet in vrbes.
I s poſtquàm aduenit Comiti moderata monendo
P erſuaſit: celeriq; manu quodcunque ſequatur,
P erficiat. ſeſe cuſtodem hîc eſſe futurum
C iuibus, vt tuti ſint noſtra ad tecta receptus:
A ſperius ſi quid fortuna facillima gignat.
T ranſcurſu ſed enim varias Comes ibat ad vrbes:
N obiliumq; domos infeſtat, vbiq; nocendo
G raſſatus. quid enim? aſpirat ſors æqua labori,
P rimaq; ſuccedunt fœlici triſtia vultu.
H îc Roskildenſes igitur funeſtat: & altos

Chriſtophorus Alten-genſis Comes, inter tempore Daniam inva

Huidtora arx juxta tus maris, non procul Hafnia

Albertus Dux Megapo-ſis, belli Altenburgi in Dania ſocius.

Roſkildia

Söbur-

S öburgi muros, & Kalundburgica caſtra
O ccupat. actutum tranſmiſſo littora ponto,
C ulta Fioniacis inuadit collibus. hic ſe
I nſula ſubmiſit, dominoq; paciſcitur, vrbem
S upremam capit, & lato ſub limite regnat.
N ec minus inſigni graſſatur acumine Clemens
I n Cherſoneſum delatus puppe, ſub illam
Q uæ ſeſe extremis connectit finibus oram:
A gricolasq; mouet, miſerisq; illudit honeſta
S ub ſpecie: Regem velut exemptura feratur
C hriſtiernum manus, & veteri ſit fida Tyranno.
I n Scanis minus eſt fortaſſe tumultibus actum,
C onſiliisq; id Tyco tuis: qui plurimus vnus
N ec patriam prodis, nec tete indigna ſecutus
A dmittis. poterit generiq; & florida cunctis
E x tete prorſus deduci gloria Krabbis:
Q ui cùm ſe tali videant è fonte ſub auras
T endere ſidereas, vitæq; apprendere lucem:
M aiorum rectè acta velint imitarier, & quo
T u progreſſus, iter ſtudeant virtute tueri.
I amq; omnis ſubito ardebat triſtiſſima bello
D ania, & hoſtili ceſſerunt multa furori:
E uerſæq; domus, atque obruta caſtra, perempti
N obilium quidam: pulſæq; in vaſta puellæ
E rrabant nemora, & circum ſua tecta vagatæ
N equicquam patrios ſpectant è colle penates.
C ùm ſeſe intereà deprenſis cladibus, alto
C eu ſomno quidam exſtimulant: qui dira tuentes
F unera, & euerſam Patriæ iam penè ſalutem
N on niſi de tenui pendere in pharmaca filo:
C onſilium ex ipſo captant ſibi tempore. quorum
P ræcipuos, (nec enim fas ſit mihi tanta ſilere

Nomina,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N omina, & æternam Muſis diſcludere laudem.)
R ettulero. quis enim claris Bildonibus ortum
N eſciat Auonem: quo tunc Arhuſia ſancto
P ræſule florebat? quis Magnum, nomine & vſu
V erè etiam Magnum, Goiiorum ſtemma? quis illum,
D ania Patrono quo ſe iactarit, Ericum
P rætereat? genus huic præſtansq́; vetusq́; ferebat
B annero titulos: ſed virtus inclyta famam
A uxit, & haud dubio florentem cinxit honore.
H is ego præcipuè rerum incubuiſſe putarim
M agnarum curam: quiſeq́; ſuosq́; tueri
E t nihil hoſtiles inter metuiſſe tumultus,
C onati, Procerum cùm eſſent communibus aucti
I udicijs, (quantum ſparſos coniungere poſſent
F ata viros, mæſtumq́; regit fortuna Senatum,)
C hriſtiânum, miſſo Regem Oratore vocabant
D ecernuntq́; ſimul, patriamq́; in præmia ſpondent:
S i quod tum preſſit firma obſidione, relinquat
L ubecum: ſeq́; opponat ductorq́; caputq́;
H oſtibus ac noſtras veniat defenſor in vrbes.
C onfuſum ſtudijs regnum, cladesq́; ferendo
D iſtrahier. ſed enim non cunctis fracta voluntas
A d libertatem eſt. ſaltem pars optima belli
E ſſe velit, quoq́; externas iam milite gentes
P ulſat, & haud firmas victor licet, appetit arces:
H oc defenſorem Regno ſe præſtet: eoq́;,
S i cœlum aſpiret, ſolida mox pace fruatur.
A d Proceres verò quod & attinet, eſſe futuros
Q uo velit ipſe loco. vires cum viribus addent
C oniungentq́; operas. ſacro ſe aſtringere dicto,
E t patriam exoptant communi è ſorte tueri.
E ſſe animos ita Chriſtiâno menteſq́; bonorum

c Deuinctas:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D euinctas: nihil vt dubitet quæ magna Senatus
O fferat, amplecti patriumq́ capeſcere regnum.
N ec moueat, dilata diu ſuffragia bellis
T anquam extorqueri. non omnibus omnia rebus
T empora conueniunt. fato ditiſsima regna
I mperiumq́ dari. Scire ipſum, quanta parentis
I udicio fuerint rerum momenta. Sed hoc nunc
T empus egere viro, gelidis cuî robur in armis
C uî vires, cuî conſilium, pectusq́ manusq́
P rompta, & non dubiæ diſcrimina in ardua mentes.
Q ualem præſenti ſeſe cum Marte probarit,
L ubecum quo victor agit, preſſatq́ morando:
P lanè equidem ſtatuat magni experimenta laboris
E ſſe data, & quantas ferat in noua culmina ſortes.
H uc protractum igitur tempus putet vſq́, nec eſſe
E uerſum. cælo rem diſponente beari,
E t tibi fœlices, Chriſto duce, vertier horas.
Q uantò autem maiora quidem nunc fortè pericla
V rgere, ac animos poterint flexiſſe videri,
V t ſibi præſidium Chriſtiâno à principe quærant:
T antò maior erit parentis gloria. tolle
T riſtia, & officijs vix eſt locus. arbitror eſſe
R egium, in afflictos facilem præſtare: magis ſi
T e inuitet patria, & Maiorum fœdera iungant.
O buia te properat complecti Dania. quantò
A ccedas citius: venienti gratia tantò
M aior erit. nocuiſſe poteſt mora: ſiue quòd hoſtis
L atius intereà ſe fundat: ſiue quòd ipſi
L angueſcant animi, cùm, quæ ſperata fuiſſent,
N on etiam celeri ſuccedere tramite cernunt.
H anc Cherſoneſi partem nos Hercle tuemur
M agna etiam cura, tibi quæ ſeruetur: in hanc te

Immittat.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I mmittas, pariterq́ tuis hæc robora firmes.
C ætera perficient ſorsq́ & pia Numina. tali
F retum mandato Iohannem Friſium ad oras
C aſtrorum veniſſe ferunt, pariterq́ locutum
E xpoſuiſſe Duci: quæ ſit ſententia magnæ
N obilitatis: & vt patriam diſcrimine tanto
L iberet, hortatum. Suadentem magna, ferebat
C hriſtiânus: nuncq́ huc animum, nunc impulit illuc,
D iſcutiens tacitis ſecum rationibus, ecquid
E xpediat tantùm non victos protinus hoſtes
L inquere: vt è manibus tantarum occaſio rerum
E ffluat? huc ventum Lubeco & ciuibus eſſe,
V t ſi non dedant, belloq́ fameq́ coacti
D ediderint: noſtrasq́ manus ac iuſſa ſequantur.
C umq́ animis dubius tam magna negocia verſat:
P leroſq́ hanc ſuaſiſſe moram tantiſper, vt vrbem
O bſidione actam capiat: cùm ſpesq́ fidesq́
C erta ſit, hanc noſtro ſuperari milite poſſe.
A c vbi, ſenſit enim, prædæ vel nomine quoſdam,
V el duplicis ſpe lucri animos impellere: ne quid
S oluere caſtra velint, èxantlatosq́ labores
P erdere, & è tenui riſum conciſcere bello:
I pſe alia totos rerum ſub imagine fructus
E xpendens, poſita diducit lucra bilance,
E uentusq́ ſagax geminata examinat vrna.
N ec mora Lubeco tranſmiſſum èx vrbe Senatum
A udijt. vtq́ bonis ſic rem rationibus explet
V t diuturna quidem pax ſit: nuſquamq́ moleſtus
H oltzatico pro iure velit vel ciuibus eſſe
V el terris: ipſe actutum noua caſtra moueri
I mperat. vt mouit, celeri contendere curſu
E ydoramq́ petit: cumq́ vndiq́ contrahit, omne
M ilitiæ noſtras robur traduxit in vrbes.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM

LIBER V.

IAMq; graues dederat victoria prima tumultus
Et ſubitā Nauarchus opem cumulatq; ſuiſq;
Viribus adiungit, coniunctaq; deniq; latè,
Si quà fata ſinant, diffundere robora tentat.
Perculſos etenim Agricolas, belloq; metuq;
Perſuaſos, (triſti cum rerum pondere nutat
Dania, & haud tenuis dubias iniuria mentes
Sollicitat:) cùm vel fama, vel Marte valeret,
Impulit, vt ſocias ſcelerata in funera dextras
Præbere, & vitam pro libertate paciſci
Haud dubitarint. Nec magna eſt ſapientia ſtultis
Agricolis: nec ſeductos ſtrauiſſe colonos
Gloria magnificis eſt æqua laboribus. hoſce
Vt virga moderaris equum, ſic iuſſa ſecutos,
Suadendo vertas. nec magnam forſitan ille
Militia laudem ſequitur, quicunque colonos
Qui ſeſe moueant non læſo Principe, ſternat.
Non ego turbarum molem probo. ſæuiat enſis
Cùm nihil hortatu perfeceris. Impulit ergo
Huc miſeros Nauarchus: vt hæc temeraria ſecum
Arma probent: ſortemq; adeant, quæ poſteà victos
Perdidit, ac ſeros affecit clade Minores. Clemens
Ergo vbi Vendſoliam, quà Cherſoneſus in æquor

Subtendit

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ubtendit caput, & Scagas deuoluit arenas:
D iffuſos tractu populos, animisq; feroces
M ouiſſet, propera Alburgi tum prima cohorte
M œnia tentabat: quæ cùm cepiſſet, in omnes
D iſtendit ſæuas, qui non parere, bipennes.
N obilitas hic multa perit, ſubitisq; ruinis
O pprimitur. quidam cùm fortè in templa ſubîſſent
I mmani cecidêre manu: pulſosq; trucidat
C lemens, & ſannis morituros aſperat artus.
A lburgo excedens terras premit. vndique cogit
A uxilia: & quos non deprendit ſponte ſequentes,
C ompellitúe minis, flammisúe furentibus vrget:
V t ſeſe comites magna in diſcrimina mittant.
H oc numero accedit Randruſiî tecta vetuſti,
A tque vrbem obſidione premit. non Iuppiter autor
I mperij? & non eſt hominum pulcherrima virtus?
N ec tantùm illa quidem merita eſt celebrarier, vrbem
Q uæ pars ſeruabat: ne quid fortaſſe periclis
H îc Clementinis ſuccumberet obruta: multum
L audis habent & ab hac Gudium qui parte tueri,
E t iam ſpectantes ad triſtia multa colonos,
S ic poterant cohibere, genisq; immittere frænos
S uadendo: vt nuſquam ſe gens hæc mouerit. eſt res
N on ita magni etiam momenti fortè: ſed huc ſi
S pectaris prudens magnam fateare neceſſe eſt.
S iue etenim Randrusîo illi tunc vrbe potiti
E ſſent, ac ſeſe huc tranſito ponte tuliſſent:
S iue hæc perſimili tandem commota furore
C isgudiana manus turbasq; dediſſet, & arma
C orripiens ſimiles fudiſſet in arua tumultus,
S eq; iſtos tandem ſubitos iunxiſſet in enſes:
I udicio ſanè maius res iſta periclum

Scaga

Alburgum

Randruſium, urbs ... gia ad Gudium flu...

Gudius fluvius c... bris in Cherſoneſo ... brica, Randruſium ... ens

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xſufflaſſet. at eſt cœlo curante malumq́;
D epulſum, & noſtras non ſe ſcelus auxit in vrbes.
C lementina etenim Randruſîo turba relicto
A lburgum repetit, cæca & temeraria poſtquàm
C onſilio melior ſublatus Finckius eſſet:
Q ui quàm fata diu ſupero produxit in orbe,
N auarcho res læta fuit. cùm morte periret,
C lementis fortaſſe opera: (quòd ſtrenuus eſſet,
E t maiore hominum aggreſſus ſiet omnia plauſu:)
E x illo fluere, & retro ſublapſa referri
R es Clementinis. Diſſentio ſola gerendis
A bſtulerit neruos & idonea tempora rebus.
S i tenui vires regno Concordia gignit:
Q uid maiore etiam imperio tum poſſe putandum eſt,
C um conſtant animis capita alta volentibus? ergo
O bſidionem hanc Nauarchus cum ſoluit, inani
D iſcedit ſimilis, ſeq́; in ſua caſtra receptat
I ndignans. aſt hunc, Gudium qui ſpectat ab Ortu,
Q uiq́; Arhuſîenſi parebat præſuli, & altas
O ceani latè procurrit tractus ad vndas,
I mmotas retinere manus: ſacramq́; quietem
E xcolere, & nullo ſeſe proferre tumultu.
I ngens eſt terræ ſpacium, rebusq́; nouandis
O pportunum etiam: varijs cùm portubus æquor
A ffluat, ac multa firmet ſtatione carinas.
A ſt hominum mores alij, feritasq́; metusq́;
E ſt minor. eſt ſolers animis cunctatio, quiq́;
Q uod faciant, vera perpenſum lance ſequuntur.
C onſilijs dant eſſe locum, ceduntq́; monenti
V tiliter, gratesq́; ferunt hortatibus aures.
H ac igitur ratione manus in vulnera nuſquam
P ræcipitant. ſua quiſque domi tranquillus obibat

Munera,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M unera, & accenſos non adijcit ignibus ignes.
R es tamen hæc mage conſilijs ſapientibus vna
P erfecta eſt: hominum quàm vel ſecordia & vſu
T emporis ignauo: vel quòd metuiſſe periclum,
E t ſua lucra nihil poterant ſpectaſſe videri.
N on etenim hortator deêrat: pluresq́ ſubinde
M onſtrabant ſeſe vicina ad littora puppes.
S ed nihil emoto quaſſata eſt cardine rerum
T antarum facies: ſolidam Rugſonia pacem,
E t viridem quidquid lambendo reſpicit amnem
H inc atque hinc, propterq́ lacus Kolingici arenas
E ximios pandit fœcundaq́ prædia colles,
P rætulit inſidijs. non circumſpectat in vlla
C ommoda, iuncta quibus fuerant diſpendia. quantas
H ac pro re curas, & quanta pericla Michaël
I nguardo ſatus ac grata Scribonius arte,
S æpè adijt, poterant tùm multi ſcire. ſeneſcit
G ratia, & officijs exſpirant præmia noſtris.
E t tamen hoc lætor genitum me patre: quòd huius
C onſilijsq́ operaq́ ſalus ſit multa Colonis
P arta: quibus ſuaſit, ne quid tentando nouarent:
A ut vlla ſinerent ſeſe leuitate moueri:
V t ſanctum patriæ ac regni ſpreuiſſe Senatum
D icier, aut aliquo conuinci iudice poſſent.
A dmonitum ſe Banneroq́ ac præſule, Regem
P rotinus adduci: qui fuſis hoſtibus vrbes
A ſſerat, ac victor deinceps hæc regna gubernet.
E x illo demum viſuros fine, quid hiſce
E ueniat miſeris: qui nunc funeſta ſecuti
A rma, nihil patriæ ac regni melioribus vſquam
D etulerint. quemcunque dabunt conſenſus & æqua
V ota Ducem, ſeſe hunc habiturum protinus eſſe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t Regem & dominum. Suadere his ergo, quieſcant
I ntereà, & placido ſubdant ſua rura ligoni.
S cire autem ſeſe cumulatum fructibus iri
O bſequium: aduerſis cùm pars iſta altera damnis
O bruta, nequicquam lachrymis confecerit æuum
Q uod reliqui eſt. aut quæ, rem vera vt lance putaris,
S tulticia eſt, homines neque bella, nec arma ſcientes
R egibus immanes audere obtendere criſtas,
E t furijs bacchari? equidem non Iuppiter hiſce
S ic laxat frænos, nec fœda licentia lucro eſt.
S i magni nequeant, fruſtra eſt tentaſſe, Minores.
S e quodcunq; quidem admonitus cognouerit, eorum
A d rem quod faciat, nil cælaturum. at in vno
S e vigiles præſtent forteſq;: vt ſi qua furenti
O ceano loca iuncta vident, vbi miles ab alto
I nſiliat, noſtris proramq; aduertat arenis:
H æc ſibi cùm primis equidem tutanda putarint:
A tque aditu eſt prohibenda ratis: ne forſitan hoſtis
O pprimat, ac victos certa in diſpendia cogat.
E ius ſi rei quidquam contingat, haberi
L igna ſuis erecta locis, quæ ſacra tuendis
F inibus inſtituit populi conſenſus: in hæc mox
I ntulerint ſubitis augendos flatibus ignes.
I ndicio flammis capto, ne denique ceſſent
H oſtibus arcendis operam celerare. dabit res
E t laudem, & tutos ſeruarit honeſta penates.
H is monitis curam iniecit ſtudiumq; Michaël
A gricolis ſua curandi. cumq; ocia ſuadet
T uta alijs, equidem nihil is ſibi parcit: obitq;
N octe dieq;, quibus tranquillet cætera, curas,
V ndique proſpiciens: cumq; incitat æmula currus
M agnorum ratio, & leuibus dat fræna colonis:

Ipſe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I pſe rotam multo ſtringit ſufflamine. tanti
O fficij memorem Chriſtiânus ſe eſſe futurum
P oſteà in Hornſnenſi conuentu ſpondet, Erico
B annero admonitus. Sed enim meliora parentem
F ata vocant: qui cum Inguorſdorpica tecta reliquit,
C œlum adijt, pietate Deo, & virtute futuris
A cceptus. Magno intereà Dux fluctuat igne
C urarum, & quæ ſe primùm ad diſcrimina vertat,
S ollicitè inquirit. Cimbrorum prædia vaſtat
N auarchus: Sialandiacas Comes occupat vrbes:
A tq; Fionenſem miles peregrinus adegit
O bſequijs terram. Lubeco fama cohortes
M ittier, & paßim cumulari incendia narrat.
V tq; diu res eſt vtraque agitata bilance,
I ngentes animis motus capit. ergóne prædæ
D ania conceßit? partem mihi vendicet enſis
S ic quoque, vt & noſtris fiet alea iacta periclis:
E uentusq; regat, qui me regit. inde Senatum
A ffatus, prima eſt, ait, opponenda ſuperbo
H uîc Nauarcho acies: qui nunc miſerosq; leuesq;
A gricolas dementat, & huc iam deniq; quoſdam
I mpulit: vt poſtquàm primis victoria palmis
A ſpirat, cunctos equidem ſe deinde putarint
R egnorum Proceres, ac fractas ciuibus vrbes
O bruere, & bello peſſundare poſſe Tyrannos.
E t miſeranda quidem eſt facies. ſed publica cogit
V tilitas, ne quid parcendum duxeris his, qui
C ùm poſſent etiam, tamen haud tibi parcere vellent.
Q uiſue adeo Holgerum caſus mihi reddat? & illum
N iclaum, Brockos inter qui laude, boniq;
C ommunis ſtudio verè ſuperabat? an Haccum
I mpunè abſtulerit, tantùm plebs aſpera? Eraſmum

d Quid

Ericus Bannerus

Inguorſdorp

Holgerus Rosenkrans, de Bolver.

Nicolaus Brock de Strup in conflictu densi á Clementinis interfectus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uid Clementino iam notum agnomine, dicam?
Q uid tibi Göije duos referam clariſsime natos
S ic ſæua affectos bellorum clade, vt & vnum
C rudeli occubuiſſe manu, triſtiq́ ſolutum
M orte gemas: vnum prolapſo membra caballo
S ic preſſum cernas, vix vt tibi longa dolorem
A ut lenire diês, aut tollere triſtia poſsit?
N e reliquos memorem qui multi obiere. Sed illo
C redibile eſt, celſas ſucceſſu attollere criſtas
N auarchum, ac ſimili meditarier omnia caſu
I am ſibi: & incertis ſatiare euentibus aures.
H unc hoſtem à tergo tutúmne relinquere ducas?
P rimùm igitur rem, Dijs benè fortunantibus iſtam
A ggrediar. Si quid fortuna aſpiret, & illum
D eijciam, fama perterritus alter in ipſo
S ubſiſtet curſu, ceu conſulturus. opimam
M ox ſpem concipient fati melioris, acerbum
Q ui tolerant hoſtem confuſis hactenus armis.
S ic ait: educto cum milite protinus agmen
I nſtructaſq́ Deo turmas forteſq́ phalanges
I n Clementinos tranſmittit. Ibi acta potenti
F æliciq́ manu res eſt: confracta colonis
R obora ſunt, lateq́ necem tolerare: procaxq́
A lburgum capitur, pœnaſq́ ob priſca luebat,
N auarchusq́ fugit: fugientem ruſticus acri
V ectus equo ſequitur, pariterq́ intercipit. inde
C ompactus vinclis, cùm ſæpè diuq́ timeret
H orrificam mortem, tandem obtruncatus obibat
V iburgi: è plumbo cuî tum ſententia factam
I mponi ſecta mandat ceruice coronam.
I ntereà Lubecenſi tranſmiſſa Senatu
A uxilia aduenêre: Fioniacoſq́ petebant

Multa

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M ulta viros : quòd ab his Comiti mens partibus eſſet
I n Cimbros transferre manus , & iungere ſtulto
N auarcho. cumq́ hoc animo molitur & omni
C onatu , ſubitis rumoribus accipit : eſſe
I am Clementinos Alburgo denique capto
O ppreſſos : ipſumq́ mali caput omnibus armis
E xutum : & vinclis neruoq́ ligante teneri
N auarchum : reliquos qui tanta à ſtrage ſuperſunt
A gricolas, fracto perculſos Marte , fugaq́
D ilapſos , quàcunq́ dabat ſors æqua pauentes
E ffugere , & miſeram curſu petijſſe ſalutem.
Q uin Chriſtiânum etiam reuocato milite pugnam
E ſſe paraturum. Victorq́ exercitus amplo
I nſtructus numero accedat : cuî robur vtroq́
V enerit è populo. Danos Germania firmat,
I uſtaq́ de varia coaleſcunt agmina gente.
Q uid ſi autem & noſtras translatæ huc copiæ in vrbes
C ulta Fioniacis nobiſcum hæc rura colonis
I nuadant , propiusq́ etiam noſtra arma laceſſent?
C onſerere & pugnam cupiant ? audacia creuit
N auarchi fatis, & alit victoria laudem:
Q uam nobis etiam victis fortaſſe tueri
G eſtit. ſed veniat : nec enim prohibebo phalanges
T ranſportare : animumq́ habeat decernere ferro
E t noſtras tentare acies . Ego prima docebo
Q uæ ſint tam magno metuenda pericula bello.
N on Lubecenſem è caſtris vexauerit vrbem:
N on miſeros teret Agricolas. hic campus & ampli
M ilitibus tumuli : quà ſeſe extendere poſsint
C ornua , & in totas proferre exercitus alas.
V enerit , ac quanto conſiſtam robore cernat.
S ic Comes : adductosq́ viros & militis arma

D iſpoſuiſſe ferunt Aſnenſia prædia circum,
E t captaſſe locum, qui pugnæ commodus eſſet:
O biectoq; etiam muniret corpora vallo,
S i quæ præſidio res forſitan vlla videri
P oſſet egere. ſuos etiam Chriſtiânus equosq;
E t pedites celeri tranſmiſerat impete. quæ cùm
H uc ſeſe tandem infudiſſent agmina, triſti
H aud procul Aſneſo metati caſtra, ſub ipſos
H oſtibus adducunt ſpectacula viuida vultus:
C onſiduntq;. leui tentabant mœnia pulſu:
S i fortaſſe capi vallumq; ac mœnia poſſent.
S ed cùm defenſat Comitum manus oppida, noſtri
N on etiam oppugnant: gratis hîc de milite ne quid
D ecernat fortuna, nihilq; ob funera reddat.
Intereà ne quid deſit, Chriſtiânus in vrbem
C oldingam, pacta veteri pro more fideq;
O bſidibusq; datis, Comitem vocat: eſſe ſaluti
A duerſum nihil, ingenuè ſi forſan amico
C olloquio vtantur, rerumq; hæc pondera veris
E xpendant rationibus: & quid deniq; cuîque
E xpediat, regnoq; etiam ſiet vtile iuncti
D iſquirant. Ille haud quicquam cunctatus adibat,
S ed fruſtrà. Neq; enim quibus eſt rationibus vſus,
C hriſtiânus Comiti perſuadet, vt inde reducto
M ilite diſcedat: regnumq; relinquat, vt ad ſe
Q uod nil pertineat: quodq; haud ex iure ſequatur,
Q uo ſe cunque ferat, tituloſue in prælia vertat.
Q uin (niſi quid pacem nolit fortaſſe) ſequeſtrum
I am ſeſe obtulerit pangendo fœderi, honeſtè
Q uo vtatur: capiatq; aliquid, donetq; viciſſim
I pſe aliquid. Sedenim dicentem plura retardat
C hriſtoferus. Vel quid noſtris, ait, auribus iſtud

Multiplicas?

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M ultiplicas? non partitum tibi culmina veni:
N ec blandis moueor. Chriſtiernum in vincla graueſq́;
D etruſum tenebras exemptum acceſſimus: huîc nos
I niuſtè regnis patria & ditione repulſo,
A ut totum reddam, aut nihil. hîc Chriſtiânus atrocem
M iratus ſermonem hominis: mihine ergo relinquas
Q uiddam etiam: quem tute vides huc eſſe vocatum
C onſilio & magni conſenſu operaq́; Senatus?
Q uantum, inquit, tua nunc tibi vendicet haſta. ſimulq́;
D igreſſus tranſmiſit: & vt ſe ad caſtra recepit,
I mperat actutum, quodcunque neceſſe putarint,
E xpediant. ſibi Coldingæ luſusq́; choreasq́;
O blatas: alio ſed enim ſyntagmate ſaltus
D octurum magno ſeſe clamore minatur,
I nſultans. Quin Feltenium fideiq́; manusq́;
O blitum monui: ne quid fortaſſe ſequentes
S ub ficta capiat verborum luce Tyrannos.
H uic Comes haud tenuem contorto verbere pugnum
I mpegit, bili motus, quæ pectora circum
I ngentes flammas tumidumq́; excíuerat æſtum,
P erfractæ cauſa fidei: cùm fortè miniſtrum
F eltenius ſeſe Comiti fore ſpondet, eumq́; Feltenius
O biectum caſibus varijs impunè relinquit.
N ec minor exercet Chriſtiânum cura monendi
M ilitem: vt hoſtiles conſideret impiger actus
A ttendatq́; vigil: ne incautum cominus hoſtis
O pprimat, aut aliquo ſtragem molimine cauſet.
I amq́; dies alterq́; dies proceſſit Olympo
C ùm Comiti aduenit Lubeco certus ab vrbe
N uncius, adduci peditum tria ſigna, recenti
M ilite: qui ſeſe reliquis coniungat. ab illo,
P rotinus Aſnenſes monuit Comes, oppida linquant

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O cyus, ac iſtis iungant ſua robora: cumq́;
I unxiſſent, noſtros inuadant: Marte doloúe
E x æquo poſitum. Sed enim ſtratagemata ſenſit
R anzouius, ſenſêre alij, quibus iſta Senatus
A gmina mandarat, rebusq́; intendere iuſsit.
N ec mora, conſilijs agier res cepta trahebat
N unc huc, nunc illuc animos: quidamq́; monebant
V t pugna abſtineant, donec lux craſtina toto
V ectet ab orbe diem: nunc inclinata ruendo
P ræcipitat. quidam ſibi ſupplementa videri
E xpectanda: aliudq́; alijs eſt denique viſum:
C ùm ſubitò apparet deduci exercitus: hàc ceu
N on facturus iter, cùm declinare ſtuderet
N oſtros, ac turmas venientibus addere turmis.
H îc veluti rabie aut immani percitus œſtro
F eltenius volat in medium: niſi veſpere pugnam
H oc tentemus, ait, nihil eſt ſi tempore tentes
P òſt alio. ſi quid fidos lubet eſſe, ſequamur
F ortunam. ſuperis rem fortunantibus aude
E ximiam, ac certos animo tibi volue triumphos.
N on inquirentem quo vincas robore, lux te
C raſtina turbarit: ſed iam viciſse ſecundis
N unciet auſpicijs: cùm primis vectus ab vndis
S ollicitum pro te recrearit Apollo Tyrannum.
C aſtra autem propter Taurum ſcio fortia montem
F ixuros. at enim ſubiectis ignibus omnes
H aſce caſas latè dabimus lucere. putabunt
P erculſosq́; metu, nuſquamq́; audere morari
E ffugere, & ſera tectos ceu nocte elabi.
C ontinuò montem capient, atque inde ruentes
P ræcipiti conentur equo nos ſternere. retrò
P aulatim ex ima ſurgamus valle, ſimulq́;

In

I n cliuum niti & faſtigia ſcandere pugna
T entemus. Sic Feltenius cùm diceret, omnes
O mnibus in caſtris conſpecti protinus ignes
A bſumpſere caſas. mox circumductus abibat
M iles, & aduerſum metatur in agmina montem.
T ormentis locus eſt magna datus arte. fuitq;
O rdinibus digeſtus, & omni exercitus auſu
C onatuq; alacris. Sed enim octo hîc ſigna pedeſtres
C opiæ habent: equitum turmas memorare vetuſtas
Q uatuor. his data ſunt veteri ſua ſymbola more
D iſcretæq; acies. Sed enim quæcunque monendo
F eltenius noſtris cecinit ventura, profectò
E uenêre. rati noſtros fugiſſe ſecuti
S unt hoſtes: cumq; exſuperant iuga montis, vt iſtic
V alle ſub obſcura noſtros hærere videbant,
E t ſpecies non magna foret: cùm denſa coirent
A gmina, & è celſo ſpectantibus arcta leuiſq;
A pparere manus: ſe protinus incitat hoſtis
V t pugnam committat, & ima in valle quietos
P roterat. hic pedites bis ſeptem ſigna ferebant,
S eptem equites: electi omnes clariq; ſuperbiq;
E t quibus in Danos grata eſt pugnare voluptas.
B ombardis ſed enim qui præfuit aduena noſtris,
A dmonitus ne quid temerè eiaculetur, honeſto
S ollicitoq; modum diſquirit acumine, quam tum
I n partem certo diſplodere nitrea lucro
I nſtrumenta queat. ſub monte erecta latuſq;
O bliquum ſtabant ſpectantia. Vt hoſtibus ergò
I nuaſit calor inferna nos valle moratos
A ggredier, tormenta quidem depreſſa furentes
E x alto exonerant: nitroq; ac ſulphure cœlum
I ntonat, ac latè circum concuſſa remugit

Tellus.

T ellus. aſt omni cecidit labor irritus vſu,
F uneſtatáq; aciem, ac ſcrupuloſo pectora turbat
E uentu. Sed enim nil ſegnius hoſtis agebat
E x ſummo ſeſe: quem cum iam cernit eundo
H aud retrò iam poſſe vias in culmina ferre,
Q uin ſeſe inſequier iam debeat. ille ſolutas
I n latus, in tumidi cliuoſáq; tergora montis
B ombardas certo defixit vulnere: vt illo
I ngentes dederit ſtrageſq; & funera pulſu.
V t ſparſi cecidêre: alijq; alijq; vel artus
A brupti, media vel mortem morte ferentes
E uolitant: noſtri tum demum ad culmina montis
N itier, atque manus conſertaq; prælia denſant.
N ec mora longa fuit. veluti ferus vngue columbas
D iſsipat accipiter: quasdam laniauerit, omnes
T erret, & aërios inter furit arduus orbes.
S ic Comitum quaſſata ruit manus. integra ſtabant
C orpora, & extentas præbere in vincula dextras.
E gregij verò Comites, animiſq; manuq;
P rompti: Chriſtoferum qui tanta ad bella ſecuti
A dfuerant, Höijuſq; ac Teklenburgicus, ipſo
C onflictu in medio ſimul occubuêre: quibus poſt
T ranſlatis victor iuſsit pius æde parari
S arcophagum: qua nunc Ottonia ſplendida ſumma
V titur. Hîc etiam Goſtaum, Antiſtitem auito
S anguine Trollorum natum occubuiſſe vetuſtas
P rodidit. Is miſerè propter iactatus honeſta
C onſilia, hîc tandem fatali vulnere vitam
D epoſuit. Sed non ſæuitum eſt longiùs. haſtas
A biecêre omnes, victoſq; faterier. inde
E xcubijs opera eſt data, tum munita valente
C aſtra manu: atque armis victos ſpoliare: nec vltra

Q uicquam actum eſt. nam nox bellum comitata ſubegit
L ucem, atq; huîc magno finem dedit eſſe labori.
I amq́; aliquod nocti ſpacium diſceſſerat: & ſe
P er Boream rapido Phœbus temone ſub ortum
P romouet, æſtiuis ceu fit cum ſtrenuus horis
E xplicat è breuibus flagrantem Aquilonibus ignem:
R antzouio miſſus ſtricti Meilfarttica ponti
N uncius oſtendit ſe propter littora: nauem
C um petit, ac celeri aduerſas ſubit impete ripas.
H uc veniens vno iam curſu iter omne peregit
C oldingam. & primo portas cùm mane teneret
I ngreditur. tota Chriſtiânus nocte moleſtam
S ollicitamq́; vigil præſago pectore mentem
H uc atq; huc, dubiasq́; inter dedit ire procellas:
C ùm ſuſpecta quidem ſibi duxerit omnia: ceu fit
C um metus ac aliquo ſpes ſuſtentata fauore
I n diuerſa animos, & vota ſequentia cogit.
H îc numero Comitem multo ſuperare, nouoq́;
M ilite ſuppleri: hîc recreatos eſſe quiete
I am longa, & plenis vſos prouentibus hoſtes.
C iuibus auerſum ſtudium: locus ipſe diu iam
C ognitus, & multo fiducia concita plauſu:
E xcruciant curis animum, varioq́; ſubinde
C onceptu terrent. contrà ſolantur, honeſti
A udacesq́; animi motus in milite: prompta
E tiam nota manus: victoria parta recenti
C onflictu: cum Nauarcho deiecta peribant
R obur & arma, quibus rerum ſucceſſibus hoſti
I niectus pauor, & noſtris audacia poſſet
C reſcere. tum patriam ſtudiumq́; & cura tuendi
N obilibus. totos ſedenim ſuper omnia ſenſus
C onfirmat, cauſæ bonitas: cùm conſcius eſſet

Meilfardia

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I s ſibi nullius, quo vel nocuiſſe videri,
V el poterat factis alienam euertere ſortem.
H æc ſeſe Procerum veniſſe ad bella rogatu,
N on temerè: cùm nil planè affectaret: & eſſet
C onditione, ſuos inter qua poſſet honeſtè
V iuere, & optandam retinere ex aſſe quietem.
H oc ſuperis igitur confidere nomine. cumq́;
H as inter curas animum partitur: & eſſe
I am certus cuperet, quo res vſuúe locoúe
S tarent, en ſubito irrumpit conclaue volatu
N uncius, ac læta Chriſtiânum voce ſalutat
V ictorem. Primo Chriſtiânus membra cubili
E xtulerat. Sedenim cum ſe viciſſe referri
A udijt, è ſomno velut experrectus, hiabat
A uribus: & dicto geminari læta iubebat.
P oſtquàm autem rerum famam percepit: & vt ſe
P ugna ſub inſtantem penè intulit aſpera noctem:
P roſtratosq́; hoſtes, noſtroq́; ex agmine nullos
F ermè obijſſe: loco quo conſtitit æthera vultu
C omplexus, grates ſuperis agit. inde ſuorum
V irtutem laudat: tum verò vbi pectora votis
I ntulit, vxori quæ ſunt communia narrat
G audia, & oppreſſas Comiti languere phalanges.
I lla, velut mulier, complectier arcta Maritum,
G ratari euentus, atq́; vlteriora precari
P roſpera. quin lacrymis perfuſa cadentibus ora,
O ra rigat, gaudensq́; ſibi ſua commoda fingit.
I nde Dijs grates ſoluit, mox talia fatur.
H oc tibi Principium fati melioris habeto
O vir, & ad magnos aditum ſecurus honores.
A nte mihi triduum velut inſultabat, honeſto
Q uando inuitabam recreari pectora ſaltu,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N il etiam ſiue ore mali, ſeu pectore verſans:
R eiecitq́; manus, aptas quas penè gerendis
E ſſe inquit iaculis; & ſcommate luſit acerbo.
S ed neq; te viuo, Superisq́; fauentibus, iſta
G eſſero: nec, ſi quid fuerint fortaſſe ferenda,
H oc victore feram. riſit Chriſtiânus: & vt ſe
A uertit barbam mulcens, propterq́; feneſtram
C onſtitit, impelli cimbam procul aſpicit inde
A Dreijenſoddo, multisq́; ex ordine remis Dreiensodde.
F errier. intuitus, Munckum vocat: ille cubili
P roximus aſtabat iam ornatus colla monili,
N uncia quod propter lætiſsima geſsit. an iſtic
N on vexilla etiam geminis volitantia dextris
P roſpicio? ſanè, Dux inclyte, rettulit. illa eſt
M ilitibus noua miſſa tuis Legatio. noſco
S igna, meis etiam tibi parta & ſubdita dextris.
V tq; ita proſpectant, vrbem ſubiêre: iubetq́;
A ctutum induci Chriſtiânus. at ocyus illi
S candentes, geminos proferre ex hoſte Leones,
M itia nunc, ſed quæ fortaſſe infeſta fuiſſent
S igna prius: pariterq́; Duci cum tradere, ſic ſe
I nſinuat prior. Vt valeas votisq́; fruare
D ux inuicte tuis, exercitus omnis & ipſe
M ilitiæ Princeps bello non territus optat
R antzouius. duplici direpta ex ordine mittit Daniel Rantzovi
S igna etiam, fidei teſtes, magniq́; laboris
I ndicium. hoc equitum, hoc peditum fuit. alterum honeſtus
E populo quidam rapuit, ſtrauitq́; ferentem:
H oc verò audaci minitans Biörnſonius enſe Andreas Biörnson
O ccupat, ac vita ſpoliatum donat: equeſtres
C ætera quisque ſuum retinent. Dux agminis vnum
I d rogat, adduci quo militem & arma iubebis,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uæúe deinde velis victor tentare. locuto
S öſtedio mentum tetigit Chriſtiânus: eiq́
P ræmia decernit prolati multa metalli
P ondera. at exiguum capias licet: arbiter omnis
I uppiter euentus, ſi qua melioribus haſce
I mplerit mihi lance manus, alijsq́ tibiq́
P ro meritis venient neglecta haud præmia veſtris.
N uncq́ adeò, ne quid ceſſandum exercitus eſſe
F ortè putet, tecum, (nec erit mora) caſtra ſubibo
N oſtra comes, reliquisq́ adero pars proxima bellis.
D efunctum me etenim Coniunx paulò ante periclis
A iebat, vates: ita nunc fortuna ſecundet
V ota mihi, & nullis obiectet noſtra ruinis.
V t res cunque tamen cadat, ipſe fidelibus inde
A dfuerim turmis, & quæ facienda monebo.
S ic dixit, celeriq́ iubet ſub fræna caballos
M ittier, ac cunctos opera præſtare clientes.
R ectè autem accedit Chriſtiânus caſtra ſuorum
I am victor: Cherſoneſo cùm nulla ſuperſint
Q uæ meritò poterant dubium retinere pericla,
N auarcho oppreſſo. quid quòd multò ante fidemq́
A tq́ ſacramenta à populo accepiſſet: in vrbe
Q ui dudum Hornſnenſi ſeſe iurando futuris
O bligat obſequijs, ſeq́ in ſuffragia dextris
M ittit. Pacatis igitur cùm Cimbrica rebus
T erra foret: nihil impedijt, quin caſtra Tyrannus
I pſe adeat, verosq́ ſimul decernat in vſus.
C onſilijs etenim atq́ audaci pectore valde
P ræſtabat. poſtquàm vxori mandata dediſſet
V t Coldingenſi tutam ſe ſeruet in arce
T antiſper, rerum formam dum ſpectet: abibat
P rotinus, ac magnis contendens curſibus Euro

Ocyor

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O cyor impulſo, medios ſuccedit in orbes
C aſtrorum, Phœbo multum rutulante. Proinde
V t venit, miles tum circumfuſus ouabat
G rataturq́;. nec obſequio minor ipſius, honeſtè
O mnibus alludit, vultuq́; æquiſsima ſpondet.
I nde vbi Rantzouius venientem exceperat, illum
C hriſtiânus Proceres inter collaudat: & inde
F eltenium: tum Magnanimos, quicunque præibant
N obilitate: fidemq́; operamq́; agnoſcere ſeſe
D ixit, & à cunctis geſtam rem voce probauit.
M ox, quòd adhuc multum videat ſupereſſe diei,
P rogreſſus pugnæq́; locum ſpeculatur, & iſtic
C orpora multa virûm gladijs confecta tuetur.
P rotinus inquiri Comites iubet. Hoijus aures
P one vnum, dextra ſubtus geminauerat ala
A lterum: at ex iſto nutantia vulnere clauſit
L umina. ſed Teklenburgo traiecerat enſis
I lia, & impulſu media tenus èxtitit aluo.
H os oculis victor rorantibus aſpicit, iſta
I ndignos nece. Sublatos transferrier vrbem
R egalem iubet. inde agier tellure ſepulchra
E t vaſtas aperiri vrnas præcepit, vt iſtuc
C ongerat in tumulos exanguia corpora miles,
Q uæ latè diſperſa iacent. pars plurima magno
E x Equitum numero cùm nil dare tergora vellent,
C onciderat. Quidam ſtabant procul ordine victi
E x acie pedites, totis plebs integra membris,
I gnauum pecus, in medio certamine tela
Q ui manibus iacit, & turpes in vincula dextras,
O fferre. hos cum contempſit Dux, imperat inter
P abula captatum varias diducier vrbes.
P rotinus in Cimbros tranſmiſsi. namque ferendis

S umptibus, immani vexata Fionia damno',
H orruit. aut ſi quid poſſet tolerare, futuram
C hriſtiâno ſemper magna ad compendia. victus
I n Cherſoneſum quapropter miles abire
I uſſus erat, niueos manibus ceu tela bacillos
P rætendens. ſed enim cùm dimittenda putarent
H æc etiam quidam & ceu corpora inania regno
E xtrudenda, aliud viſum eſt ſapientibus. his ſe
C hriſtiânus poſtquàm expedijt, iubet ocyus omnes
P erculſum inſequier Comitem: numeroſq́ recentes,
Q uos huc Lubecum ratibus tranſmiſerat, acri
I nfeſtoq́ etiam quærendos Marte. dabit ſors
E uentum huic ſimilem. iam fractas anteà puppes
H oſtilemq́ adeò claſſem Langlandia vidit
D epreſſam: ſeptem tantùm cum nauibus æquor
S ulcantes, horum bis ſeptem in prima carinas
L ittora depulimus: quà ſe fortuna labori
P rimùm aſpirabat, noſtriſq́ ingeſsit agendi
F idendiq́ animum. nunc hæc ſuperata cruento
A gmina fregiſti telo. tibi ſigna ſequentis
H æc habeas manifeſta boni. confide Tonanti,
E t quæ præterea reſtant tibi, fortiter aude.
D ixerat. hac equidem Chriſtiânus nocte moratus
C aſtrenſes inter curas interq́ phalanges
S omnia deduxit: ſummo cum mane moueri
A gmina tota loco, atque Ottoniam adire iubebat
E t celeres proferre gradus. cum venit, inanem
R epperit, ac verſam furioſis ciuibus arcem:
D iuertitq́ aliò. mox quærier vndique mandat,
Q uà degat Comes, & quanto ſe robore cingat.
C ùm ſimul in medium quidam Neoburgica ab vrbe
I am veniens, iuſſu perductus rettulit, ipſo

Hoc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Hoc mane impoſitas ratibus ceßiſſe cohortes,
Et Comitem tranaſſe: æquoq; ita flamine vectum
Sub Sialandiacos iam vela remittere portus.
Hoc rapidum Dux hoſtis iter, celeresq; viarum
Miratur curſus. quin nos quoque deferat idem
Ventus, ait, paríliq; fugacem puppe ſequemur.
Nec mora, contractos cum tota Fionia ciues
Agricolasq; Duci ſiſtit: qui iusq; fidemq;
Polliciti, ſacro ſe obſtringunt pignore, eumq;
Iurati dominum, & præſentem agnoſcere Regem.
Mox cunctas minimis recipit ſudoribus arces:
Vxoremq; vocans Neoburgum accedit, ibiq;
Ciuibus illatam cladem, variasq; ruinas
Percipit, ac multo quaſſam rem funere cernit.
Cumq; diu hîc hæret, quòd quas Comes ante carinas
Hinc ſecum abſtulerat, velis ſpoliarit: vt inde
Haud etiam poſſent patria hæc ad culta reuerti,
Si vellent: equidem celeri Dux prouidet iſti
Lege malo. nam celoces, lembosq; volantes
Corbitasq; graues, & acutos roſtra parones,
Tum cymbas ſcafasq; leues, vicina popoſcit
Oppida. continuò primas dedit ire carinas
Suinburgum: mittit Kiertmynda celerrima quasdam Suinburgum Kiertemunda civi[tas] in Fionia
Non paucas: mittit ſimili Bounſonia cultu Bounſonia
Obſequioq;: aliquas Foburgum deſtinat. omnes Foburgum
Impete penè vno poſtquàm aduenêre, ſequenti
Tranſportant commiſſa die fœlicibus vſi
Ventis, ac flatu ſubigentes tranſtra ſecundo.
Ipſe inter primos terram Chriſtiânus inibat
Nil veritus. nam non nudatum milite littus
Suſpicio fuit. at primas vbi puppis arenas
Attigit, extemplò Dux ſeſe in littora mittit

Præpro-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ræproperans, plauſitq́; oculis ac talia fatur.
S alue terra meis æquiſsima rebus, auito
P ræſidium generi, & noſtro calcata parente.
S is fœlix, quodcunque feras, quocunque labore
E xercere velis. non me tibi detulit hoſtem
F ortuna: has teſtor quas iam tranſmiſimus vndas
I ngenteſq́; maris fluctus: qui pectora terror
S emper acerbus edat, ſemper mihi triſtia gignat,
S i fallam. Iam ſeſe exercitus omnis ab vndis
E xpedijt: cum Chriſtiâno Korſorius aſtat
C onſul. is admonitum docet, hîc nihil eſſe pericli,
N il, quod vel metuat, vel non tentare licebit.
F inibus his hoſtem planè exceſsiſſe: relictam
A rcem præſidijs nil conſeruarier. Ipſum
S e celeri Comitem valde exſtimulaſſe volatu
H afnenſem vt ſubeat collectis viribus vrbem:
H ucq́; fuiſſe etiam curſum. tria ſigna pedeſtris
A uxilij properans ſecum tulit, vnicum equeſtris
A gminis. in pagos igitur iam poſſe cohortes
D iuidier. Supereſſe etiam quibus agmina neruis
E xcipiant. turpes diſpendia maxima nautas
H is auxiſſe locis: alio non milite multum
P aſſa mali: vicina equidem penus oppida proment
P roq́; tuis, biduo quantum ſatis eſſet, habebunt.
S ic ſenior. delectatum ſermone ferebant
C hriſtiânum: quòd ſimpliciter, quæ recta fuiſſent,
D ixerit. actutum vicina in rura phalanges
D iſtribui ceptæ. quaſdam Korſora recepit
S anè etiam multas, quasdam Slauloſia. priſcis
V rbs ea temporibus: cùm tempora ſcilicet eſſent
T alia, quæ veris cumularent fructibus vrbes,
P lanè equidem cultas inter potuiſſet haberi,

Magni-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M agnificis etiam titulis, Regumq́; frequenti
G rata mora, nunc fatali ceu preſſa ruina
L anguet, & haud vno deplorat triſtia morſu.
H oc etenim cyclo verſantur magna, capitq́;
S ummum quodque citos in acerba volumina motus.
Q uid Troia vberius? quid Roma maius? Athenis
C ultius? & lata Chartagine celſius? omnes
A duerſos ſenſere Deos, ſenſere ruinas:
E t ſua multiplici tolerabant funera planctu.
I nterea exiguis creuit res vrbibus. vtq́;
N on alias memorem, Venetum latiſſima ſummis
C ondita tecta vadis, tenui nónne orta feruntur
I nitio? ſed enim cauſa eſt quæ mouerit illos
M agna ſatis: rerum fundamina parua, rudiſq́;
O rſus erat, medijs cùm ſeſe in fluctibus vrbem
M oliri, & ſolidos naturæ immittere nexus
P ræſumunt. tamen hæc tantis ſudoribus & re
O rta leui, quantas nunc vrbs ſuperauerit vrbes
Q uanquam ingrata? mari ſaltem duce libera Chriſto
S ic vti velit, & pro libertate paciſci
G loriam: vt hoſpitium præbere fidelibus, intra
T ecta Euangelij doctrinam admittere, rectum
C ommendare ſuis, & ſe ſibi ſubdere certet.
H is etenim medijs paulùm durabit auitæ
G entis honos. nam fœderibus, pactiſq́; viriſq́;
N itier, aut dubijs confidere viribus, vt nil
F irmæ ſortis habet: ſic ſi te aduerſa præhendant,
F abula eris, mundoq́; iocus, Chriſtoq́; piamen
Q uem contempſiſti. fortiſſima mœnia, nomen
C hriſti, ac æterno confeſſio iuſſa Parenti.
S ed nihil hæc moueam. Slauloſia priſca ferebat
R egibus haud tenues in ſarta æraria fructus,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D um fortuna fuit. Chriſtiânus vt ergo cohortes
H uc aliquas abiiſſe iubet, ſe quatuor iſtuc
M ox equitum vexilla ferunt: pediteſq; per amplos
I ntereà pagos, & ruſtica tecta frequentes
D iſtribuunt. Quoſdam Skielskora accepit, vt omni
P roſpectum eſt turbæ, Dux Antuorskouica ductu
C lauſtra tuo Friſi prima ſub nocte petebat,
C oniugis eximiæ comitatum amplexus. vt iſtuc
P eruenit, biduum feſſo dat habere quietem
M iliti, & agricolas inter digeſta morari
A gmina. iam geminas cum luce excedere noctes
P aſſus erat, cum Rantzouio ſuadente moueri
C aſtra iubet. prudens nec enim conferre Senatus
A ſſerit, haſce moras inimicis cedere: cùm ſe
I ntereà cultas immiſerit hoſtis in ædes:
E t penus omne ſuis congeſſerit. Vtq; ſequatur
N il aliud, ſanè quoſcunque habet ampla colonos
H afnia circuitu populabitur iſte: ſimulq;
I n ſua direptas ſtipauerit horrea meſſes,
S iccataſq; dabit ceu pabula prima caballis.
M ox quodcunque boum eſt, & pingues carne bidentes
C ongeret, & nuſquam ceſſauerit integer vrbem
I nfercire bonis: ne deſit copia, ſi quid
O bſidio fortaſſe famem protracta grauarit.
H æc vbi dicta dabant, citius res vndique dicto
P erficitur. miſſus tubicen qui caſtra Duceſq;
V nà omnes moueat. Chriſtiânus milite certo
S tipatus, magnis contendit curſibus. illum
P one Senatus, & in duris non territa rebus
N obilitas ſequitur: primaq; à luce profectus
N il reliqui celeres rerum ſibi fecit ad vſus,
Q uos iter explebat feſtinans. cumq; moratus

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

R ing ſtadij vix eſſet, equis calcaria rurſus Ringſtadium
S ubdit. at vxorem monuit ſubſiſtere: poſſe
H aud illam tolerare viæ curſusq; labores
A ſſiduos, ſe deînde quidem recreata ſequatur.
Q uin quo tuta loco demum veſtigia figat
S e ignorare: vbi conſtiterit, ſe protinus eſſe
M iſſurum, qui quæ fuerint facienda, monebit.
I lla viro blandita, nec hanc ait, eſſe moleſtam
D uco viam: quæ me comitem præſtare marito
C oncedet. nec dura putes conamina, noſtro
Q uæ generi proſint, reddantq; in præmia Regnum.
H ac ætate quidem cùm ſit manus apta ferendis,
V t ludit bonus iſte, haſtis, te conſequar. annis
C ùm ſpacia accedant, & erit grauis vſibus ætas,
S ubſiſtam: & multa requiem cum prole tuebor.
S anè ego quà tete ſiſtat fortuna, videbo.
N am me ſecuram reddet, qua tute fruâre,
C onditio: hac viuam & quantum dent fata quieſcam.
S ic dixit, riſitq;. viro quæ dicta, placebant,
E t laudat. quin Magnanimos probat ipſe Senatus
I ngenij motus: & honeſti facta iocosq;
P ectoris extollit. Sed iter Dux vrget, eumq;
P er medias equitum deducunt agmina ſyluas,
V allabantq; virum. qui poſtquàm euaſit, & ipſum Ooſted
A ttigit Ooſtedium, gradibusq; ac ordine iuſsit
P alantes cogi. ignotis ſe infundere campis,
I gnotosq; homines hoſtiq; obnoxia rura
T ranſire. accelerant equites: Roſchildia tandem Roſchildia
S ub noctem laſſos æſtuq; viaq; recepit,
H oſpitiumq; inter medias præbere ruinas.
H îc vbi collegit ſeſe Chriſtiânus, equosq;
P ræſtolatur: init cura ſtudioq; futuri

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E uentuſq; operæq; modum . ceu ſæpè videmus
A ccidere, vt quanto propius ſub lucra feramur,
T antò damna magis percellunt pectora: cùm ſe
I ntulerit metus aut facies ſe aſpera rerum
O bijciat. præſertim autem cùm maxima magnis
P ro rebus ſubeunda ſiet contentio. certè
H îc tuti nihil eſt. dubijs agitatur arenis,
Q uæ tibi firma priùs viſa eſt baſis. ergo Senatum
C ontinuò vocat, ac ſibi quæ facienda putarit,
C onſulat in medium, lucemq; ſequentibus addat.
I lle equitum peditumq; aliquot ſuadere cohortes
E ſſe expectandas: quas lux vbi craſtina noſtris
A ddiderit, nullo ceſſandum cardine, quin mox
H afnenſem totis excludas motibus vrbem:
E t prodire vetes. obiecto milite portas
C lauſeris: ac ſi quid vicinis fortè ſuperſit
A gricolis, noſtros ſeruatum habeatur in vſus.
I ntereà latè Sialandica rura mouebis
S ollicitesq;, tuis vt opem conatibus addant,
C omportentq; cibos, alimentaq; plena tibiq;
A tque tuis, precio ſemper vendenda, caballis
P abula, & in victum quæ ſint communia mittant.
E ttamen è certo deſcripta Viotica cenſu
V rbeſq; agricolaſq; petas: ea debita caſtris
I ntulerint, nullamq; moram cunctando ſequantur:
Q uin quæ ſint numero tribubus mandata, viritim
E xpediant. planè id faciendum eſt, miles in ipſo
C aſtrorum initio ne quid patiatur acerbæ
I ngrataeq; famis: quò primis tædia factis
C ontrahat, eq; iſtis quæ ſunt ventura, queratur.
I ntereà donec collegeris iſta, propinquis
V tatur miles prima in nutrimina pagis,

Et

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t pretijs alimenta petat. Stipendia primo
A cceſſu ſoluas. inuito nulla colono
D iripiant. ita ſe maiora ad commoda ſemper
S uſcitet agricola, atq; alijs aliud ſuffecerit: arua
E xcolat, ac pecorum ſtudio ſe firmet, eruntq;
P ræſidio noſtris vicina hæc horrea caſtris.
C ætera res moneat. nos te tua cura ſequemur
C onſilijsq; operaq; tibi promptiſsima: ne quid
Q uæ iubeas, poterint vllis neglecta videri.
S ic dixit. res acta ſtatim eſt: quòd certus in omnes
S criba locos magnis inſtructus iuſsibus iret:
Q ui certo prendat numero, prenſumq; tabellis
D igerat, in noſtra hæc quid quiſque immittere rerum
O bſoniiq; queat: quiq; ocyus imperet iſtud
P erferri, & tridui ſpacio ſub caſtra reponat.
S ic dictis celer eſt manus addita, ne quid obeſſet
I ngratæúe moræ, aut damno ſint actibus vrbes.
P oſtera lux aderat nitido gratiſsima cœlo,
O rdine cùm peditum vexilla, equitesq; videres
S ubſequier. quoſdam cepit Roſchildia: quoſdam
D iſtribui in pagis, & circum rura locari
P rouiſum eſt. cunctis data ſunt mandata, ſequenti
L uce profecturos ne quid remoretur. vt ergo
A ltera ſuccedit Phœboq; & ſidere multum
C lara dies, primoq; infert Sol lumina mundo,
C hriſtiânus turmas equitum, pleniſsima quinque
S igna vocat, ſeptem peditum: quibus ore locutus — Chriſtiani Oratio ad milites
S ic fatur. iam nunc opus eſt pedibusq; manuq;
O ſocij, & valde celeri eſt opus vndiq; curſu.
F eſtinate viri, & comites præſtate. volando
A nticipemus iter, veniasq; haud cognitus. vrbem
P rotinus Hafnenſem ſolito excludamus ab vſu,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t latè ne quid pòſt libera turba vagetur,
P erficiam. dicto parentes ſtare. proinde
V xorè hac etiam pauliſper in vrbe relicta:
(Q uæ, quas Oelmannus tunc Archidiaconus ædes
V icinas templo & veteri ſplendore ſuperbas
I ncoluit: comitatu equidem haud oneroſa grauisúe
O ccupat, & votis cedenti iuncta marito,
C onſilium rebus ſucceſſum ad magna precatur)
C orripuitq; vias: medioq; ſub agmine cunctis
C elſior inuehitur: vel equis calcaria ſubdens,
V el peditem hortatu ſtimulans. iam nunc mora nullis
G rata ſiet: ſubitas hoſti immittemus habenas:
V t caueæ vectes, & ferramenta calenti
O bdiderit nido, & miſeram ſe includat in vrbem.
I amq; Crucem, quæ iuncta viæ eſt Snubbena, vetuſti
N ominis indicium & cædis monumenta peractæ,
T ranſierant, quidam cùm venerit obuius: is, quid
N unc ceſſatis ait? taurosq; caprasq; bidentesq;
E n quanto impellunt Hafnenſia ad oppida curſu
G raſſantes. lateq; boues armentaq; monſtrat
A d Netias agier vicini littoris vndas,
E t tacitis tranſire vijs. Has paſcua vaccas
C arpentes, quidam ſubmiſſi ex hoſte legebant
I nuitisq; adeò agricolis depellere. Pagi
S unt iſtic ſanè eximij pecorumq; feraces
H erſtedium, Vallentzbeckum, tum Bröndbyca rura,
A udorum, & toto ditiſſima plurima tractu
P rædia: quæ ſpolijs ceſſere ingentibus. has vt
C hriſtiânus prædas agier videt, ocyus vnum
P ræſidio miſeris ſignum iubet ire. volantes
R eſtituunt equites prædam, paritérq; trucidant
P rædones: quoſdam capiunt vinclisq; cohercent,

Atq;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A tq; ex mandato reddunt reparata colonis.
S ic etenim rerum ſatagens Dux imperat. inde Valdby
V albyaci heſperium montis latus occupat: è quo
H afniacas ſpectare domos & mœnia latè
C elſa videre potes. poſtquàm huc aduenit, equeſtres
C ontinuò turmas ambitam curſibus vrbem
C ingere præcepit: circumq; vrgendo propinquam
P lanitiem & campos diſcludere ciuibus, omnes
I nfeſta terrere manu: ſubducere portis
P ræſidia, atq; hortos aditu prohibere futuro.
V t loquitur, res eſt effuſo milite tanta
D exteritate quidem perfecta, vt quicquid ab ipſo
M onte per Arctoi lateris faſtigia vaſtos
P ertinet ad fluctus pontoq; immittit arenas,
(C ircuitu certè longo, & curuamine multum
S pectato,) ereptum ſiet hoſtibus. ipſe phalanges
E xtemplò circumducit tantiſper, vt iſtis
I ntulerit campis, vbi ſummos ipſe Leones
F ixit: & hîc tutos metari caſtra iubebat.
A tq; hæc ſumma quidem rerum eſt. nam cætera, quanto
Intereà ſpacio longæ obſidionis acerbas
H afnia pertulerit, ſæuiſsima tempora, clades:
Q uid damni ſit paſſa, fero dum milite ciues
C iuili perdit ſub proditione: quibuſq;
C onflictata malis, quæ vulnera ſenſerit, & quam
D ifficiles annonæ vſus experta, famemq;
Q uàm turpem, & quantos perpeſſa ſit vna labores:
N on huius memorare loci eſt. Chriſtiânus equeſtri
I nſtructus peditumq; acie, peruenit ad vrbem
E t caſtris munire ſuos: qua luce, Leonis
D imidium Phœbus peragrando explerat, & vna
P arte magis totos ſeſe fundebat in æſtus,

Maturam

M aturam propè ſementem iam nactus. at illi
N on minus æquoreo res bello eſt acta, rateſq;
O ccupat hoſtiles, pontoue excludit. in hanc rem
E ximiam præſtare operam generoſa propago
H accus: & à Scotis multò qui venerat ante
C arolus, antiquo regni qui militat ære,
E gregius bello miles, Neptunia proles
A tq; animis audax: quem Norbius ipſe ſacrarat
P uppibus: ac Suecos contra fuit vſus honeſto
E t præſtante viro. his alij maris alta ſecuti
P rælia coniungunt operas, atq; æquora purgant
P iratis, animumq; Duci ſucceſsibus implent.
E rgo Fioniacos Chriſtiânus vt obruit hoſtes,
N auarchumq; vſu ſpoliat: Scanenſia triſti
R ura malo vexata gemunt. Malmogia quaſdam
I nterdum populando manus emittere: quaſdam
L ubecum ſparſit. quidam Stiſonius omnes
V ndiq; turbat agens, belloq; infeſtat. at hiſce
I ntereà fortuna dolis ſtultoq; medetur
P ropoſito. quid enim? curæ hæc res ardua primùm
N obilitati erat & claris Scanenſibus. hîc te
K rabborum genus acre Tyco quis laudet, eoq;,
Q uem facto meritus, ſatis exornarit honore?
S anè ea venturos inter tibi ſarta nepotes
G loria, fœlici natum te ſidere: teq;
E ximium patriæ columen, fortemq; probarit
E ſſe virum: cui non ſcelerum congeſta maniplis
C onſilia, aut vani poterant placuiſſe malorum
C onatus. quare Helſingburgum ſtrenuus arcem
S ic ſeruas, nihil vt funeſto ceſſeris hoſti
T erritus, aut blando dederis ſubigenda veneno
P ectora, cùm tanto coleret Tyco pacta fidemq;

Ingenio,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Gustavus I Sueciæ Rex

I ngenio, ac alios quantum licet enſe tuetur:
A Suecis veniunt Goſtauo Rege cohortes
Q uædam, quæ inſtructo præſtabant milite: ſanè
E gregiæq; amplæq; manus: quas miſerat hiſce
P ræſidio, qui te Chriſtiâne ampliſsime bello
A ſſerere, & patrio cuperent ſubmittere regno.
H æc Goſtaue fides magnum te reddidit: vt cùm
I pſe etiam, ſi quid libuiſſet fœda, moueres
N eſcio quid, cùm non fortaſſe occaſio multis
D efuerit rebus: malles tamen iſtud agendo
A mplecti, quod præſtantem decuiſſe Monarcham
V icinoſq; animis poterat iunxiſſe videri.
I lla equidem res nata Deo eſt & firma parente,
M utua concordi ſociat quæ pectora vinclo
V icinamq; ſtudet vicinæ adiungere genti,
S ed curſu eſt reuocanda manus. mihi Suecia tanto
N omine perpetuis celebranda eſt laudibus. indè
V t manus hæc igitur venit, iam Scania iuſto
M ilite par hoſti latè ſe vindicat altam
I n libertatem: paſsim res cepit habere
I am melius victorq; ferens Tyco promouet arma,
C hriſtiâno vicos reuocatq; & oppida ſubdens.
H îc rerum ſucceſſus erat, cum Dania prauis
C onſilijs diſtracta: (nec hæc nunc diſcuto, nec quo
F luxerit inijcio rabieſq; & prima malorum
S entina:) è caſtris Chriſtiânum deuocat, vt ſe
H oſtibus internas regni vaſtantibus vrbes,
O pponat: cuî ſi prius hæc delata fuiſſent
C ulmina, fortaſsis minor hos labor eſſet in enſes:
E t tranquilla ſuos tenuiſſent oppida ciues.
S ed Phryges hîc icti ſapiunt: quodq; vtile regnis
O ptandumq; foret, plerunque euentibus aſtra

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xpediunt. Iamq́ obſidio diuturna premebat
I nclusos, poſtquàm prærepta Amageria victu
D eſtituit ciues, ſolidumq́ negauerit vrbi
P ræſidium. iacet hæc obuerſis Inſula ripis,
P rætenditq́ latus pelago, quà plurima portum
E t tutam ratibus ſtationem procreat: arci
H afnenſi oppoſita, & tercentum paſsibus inde
A dmiſſo ſubmota ſalo. ceu munit Athenas
L ittoribus, portuq́ infuſas alterat vndas
E ubœa, & vario fluxum dat creſcere motu.
H æc equidem magna cùm fertilitate redundet
I nſula, quotidiè Hafnenſem tranſmittit in vrbem,
Q uo noſtræ veniunt haud commoda parua culinæ.
H ac igitur ſenſit cum Dux tellure iuuari
O bſeſſos: nec frangi animis, Amageria donec
S uppeditet plenis alimenta diurna caniſtris,
I ntuleritq́ cibis porcosq́ agnosq́ butyrumq́
E t cæpas rapasq́ naposq́, & quicquid in vſus
P ellendæ dant rura fami. ſuper omnia lactis
C opia non vllis penè intermiſſa diebus,
P rima coquis implere manus: pretioq́ minori
C ùm vænit, grandi ſuffercit mœnia lucro:
H is vbi præſidijs cinctos videt omnibus vti,
A tque obſidentis contemnere iuſſa: ſtudebat
Q uanta opera poſſet terraq́ vſuq́ repulſos
A rcere, & tanto prohibere Hafnenſia fructu.
M iſſo igitur ſera de nocte huc milite totam
I nſulam obit, celeriq́ manu facto aggere terram
O ccupat, ac latè congeſto ceſpite munit.
M achina continuò ſequitur, quæ plurima nitro
F ulminat, ac miſeram quaſſare tremoribus vrbem.
N ec tantùm prohibere viros Amageria: at omni

Æquore

Æ quore diſcluſos macra ad compendia cogunt:
E t verè clauſos veris nunc luctibus vrgent.
H oc hoſti mens eſt ſtratagemate fracta: quòd ille
H actenus interdum vel nocte, vel arte ſoleret
P oſtico elabi, quà ſe ſinus iſte ſub Auſtrum
R etro aperit, cymbiſq; viam Steffnenſia verſus
L ittora, Vandalicas atque hinc tranſmittit in vrbes.
C ommoditas fuit hæc hoſti opportuna: quòd hinc nunc
R oſtochium, nunc Lubecum decurrere lembis
H afnenſes: potuq; onerant & farre carinas,
T ranſuectantq; adeò merces, mendacia citro
A tque vltro important: cæcis illudere: neruos
E xtemplò ſubmiſſum iri: conſpecta ſubinde
S upplementa, quibus Lubecum denique. ſed me
Q uorſum ago? dementat Comitem fallacia. Sed cùm
S eſe Amageriaco ſpoliatum cæſpite vidit,
N udatamq; illa tunc vrbem parte: pauenſq;
N e Dux immittat celeres ſub mœnia puppes,
E t noctu inuadat turbatam ciuibus vrbem:
O ccupat actutum fauces, aditumq; per vndas
O bſtruit, ac medio geminas ſub gurgite naues
I mpletas vterum ſaxis demergit, eaq;
E xcluſit portu maiores fraude carinas.
P ræſidijs ſedenim nihil his arcetur, in ipſo
Q ui ventre exercet funeſtum ſæuior hoſtis
I mperium. nam cùm eſt erepta Amageria ſæuò
P rotinus acceſſu languorq; fameſq; metuſq;
I ncubuêre: vnoq; omnes è vulnere peſtes
G raſſari, & miſeros rapere in ſua funera ciues.
H îc trepidatum ergo eſt, & alit diſſentio fractis
P ectoribus flammas, quas non extinguere blanda
A mplius ora queunt. Summa huc redit: ipſe paciſci

Steffn
Roſtochium
Lubecum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C um Duce compulſus comes eſt, & dedere victum
V ictori populum, & ſeſe ſubmittere. ciues
C ontinuò accepit Chriſtiânus, & ocyus vrbem
I ngreſſus Comitem diſcedere iuſsit. at ille
A lberto iunctus fortunæ ceſsit: eamq;
E xtulit audaci partam ſibi pectore laudem:
Q uòd fuerit tentare auſus, quæ ſæua negarent
F ata tamen. capta Hafnenſi res protinus vrbe
I n noſtras venêre manus. pax publica latè
P roclamata nouam populis ſub pectora lucem
I ntulit. Oceano pacatum iter omnibus auxit
F ortunas, redeuntq; amplo ſua fœnore lucro.
I amq; dies hyemem expulerant, Zephiroſq; benignos
V er agit, ac primis inſiſtit motibus æſtas:
V nanimes cum Chriſtiânum decernere Regem
D anorum Proceres, quorum ſuffragia primi
E reliqua delicti etiam mox plebe probarunt,
A uplauduntque ſimul. veniunt notiq; propinquiq;
E t quoſcunque quidem celebri concordia plauſu
H uc vocat, ac noſtris defert in fœdera regnis.
H os inter ſenior primos tum geſsit honores
A lbertus, vir & ingenio, & virtute ſecundus
N ulli: cuî læto perculta Boruſsia fundo
P aruit, atque Duci validos ſubmittere faſces.
H unc nec iter longæq; viæ: nec plurima bello
T errita difficili retinet Germania: quo ſe
H uc minus intulerit Chriſtiâno affinis haberet
C ùm Dano genitam, ex vtroque parente ſororem
A nnam: qua noſtris melior non altera regnis
E xternos adijt mulier complexa penates.
H oc illi pietas, virtuſq; & gloria functæ
N omen habere dedit, veroq; inſcripſit honori.

Illa

fnia á Christia 3 recuperata

lbertus Senior Dux Borussiæ

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I lla igitur comitata virum deuenit in vrbem
H afnenſem: quo ſe Proceres multò ante ſimulq́;
M iſsi Oratores magnis à Regibus vnà
I ntulerant: tum Nortuagici pars magna Senatus
H oltzaticiq́; Duces, Saxo, & Pomeranus. at ipſe
B runopoli Princeps Henricus, vt omnibus vnus
I ngenioq́; animoq́; audaci & pectore maior,
S ic ſolerti etiam cura, rerumq́; ſecundo
M aximus euentu (nam nunc non omnia fati
P ondera diſquiro, cunctas neq; verſo bilances.)
C ùm tete patrijs auctum regionibus vnum
L iquerit hæredem: qui iuſq́; fidemq́; Deumq́ue
I uli optate colis: ne quis dubitauerit eſſe
P ropitio tete genitum Ioue: maxima cuius
N umina cùm toto verearis pectore, certè
Æ terno potiere Deo, rerumq́; periclis
E xemptus longa patriam ſub pace gubernes.
H ic igitur tantus cùm eſſet, multoq́; propinqui
F œdere deuinctus, miſſo Oratore recenti
C hriſtiâni imperio, ac merito tum plauſit honori.
I nde vrbes pleræque etiam, Hamburgumq́; ſuperbum
E t Dantiſcanæ Legatio publica gentis,
A duenêre. Sed hæc quorſum diduco? moram res
S uſtulit. Vt ſacra Chriſtiânus in æde Coronam
E manibus Pomerane tuis accepit, & vnà
C oniugis incingi frontem Diademate vidit:
I pſo actu molem imperij cum ſentijt, omnes
R eijcit euentus ſuperi in pia Numina cœli,
S eq́; ita ſuſtentat, planè vt cognoſcere poſſes
H umanis illum nil fidere viribus: vni
S ubmiſiſſe Deo faſceſq́; & pectora, cuius
I am ſeſe arbitrio & regni commendat habenas.

Saxo
Pomeranus
Henricus Dux Megapolenſis

I nde aliquot ſanè meritos benè honorat Equeſtris
M ilitiæ gradibus: tituliſq; auroq; nitere
D onat, & oſtenſæ virtuti præmia laudem
A ccipere. haud proprios tantùm tamen ornat. in illo
C riſtoferus cætu Sueticis natalibus ortus
I ndole vir ſûaui clarus: qui fortè diebus
V enerat hiſce, ſuo legatus Principe magno
G oſtao. dignus cuî ſortis quicquid acerbæ
E ſſet, nequaquam cumulaſſet triſtia fato
T empora. Dantiſco Iohannem poſteà miſſum
C onradum ſimili percuſſum vindicat enſe
E t titulo ſplendere dedit. re deînde peracta
E xcedit templo, patrioſq; ſecutus honores
P er mediam vehitur cunctis ſpectantibus vrbem,
I mpoſitamq; gerit cœlo plaudente coronam.
H uîc niueo comes ibat equo Regina, marito
I uncta latus, Proceresq; inter cernenda, creatum
Q ui circa Regem ſtudioq; ac ordine ferri,
D educuntq; vnà. ſed enim pretioſa metallo
F ulgenti ceu gemma nitet: quando angulus auro
P ercuſſus vibrare faces & lumina donat:
A ſtantumq; oculos tanta in miracula cogit.
H aud aliter cunctos in ſe Regina videntûm
C onuertit vultus: non quòd ſpectabilis auro
P urpureiſq; foret tum veſtibus vſa: ſed eſſet
C orpore cum toto pulcherrima: cuî neq; formam
N ec formæ adunctos Venus æqua negaſſet honores:
I ccirco aſpectans hanc prædicat Hafnia. certè
S i verum liceat nullo culpante fateri,
A rbitror hanc multas vnam ſuperaſſe venuſto
C orporis aſpectu: cùm membris iuſta niteret
O mnibus harmonia, & poſitos diduceret artus

Forma,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

F orma, modus, ſeries, plenoq́ vberrima ſucco
T emperies. hanc Gratia, quæ ſolet eſſe decoris,
S ic auxit, meritò vt ceu nata ad magna videri
P oſſet. vt ingenium & ſtabiles in pectore motus
N il referam: quæ ſi fortaſsè aliquando moleſtos
F ortunæ ſenſit minitantes triſtia vultus:
H aud animo eſt euerſa: at contra audentior omnes
P errupit, vera præſtans virtute, dolores:
S olaturq́ virum, melioraq́ ſingula ſpondet.
M ulta autem & magnis hominum perplexa, ſuisq́
E ueniunt non grata modis: quæ ferre neceſſe eſt
H unc etiam, Imperio qui celſior eminet: hac ſe
E xemptum ne quid communi à ſorte putarit:
S ed ſentire vices fortunæ ac vulnera poſſe.
H îc certè officium coniunx ſolando modeſta
P ræſtiterit, curasq́ leuet rationibus, & ſe
A fflicto veluti medicum dabit eſſe marito:
N e doleat. ſanè Chriſtiânum multa ſubinde,
P ræſertim inijcio regni turbare: quòd inter
H orrendos fluctus dubiam ſe vrgere carinam
V idit, & arrectos inſtare euentibus hoſtes.
A t verò cùm ſe regni in faſtigia toto
F irmaſſet Procerum ſtudio curaq́ Senatus:
P aulatim explicuit ſeſe: nuſquamq́ moratus
P erfecit, ne quid turbarum exiſteret. Illi
P rima igitur mox cura fuit, contraria Chriſto
T ollere. multiplici res hæc obnoxia fato
Æ ſtuat, ac vario cenſuræ fluctuat igne.
T erritus ille nihil ſtudioq́ auſuq́ potentum,
P ræſulibus faſtum & mundana palatia dempſit,
A mouitq́ loco. mox ſeſe Eccleſia luci
I ntulit, ac radios deterſo plurima cœno

In

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I n medios proferre dies. repræhenſa fatiſcit
P ontificum impoſtura, Deo ſua gloria Chriſto
R edditur, Idolis cumulantur funera: queſtus
E xcidit, ac ſtultæ conſtant ludibria Miſſæ.
V tq́; ea res caperet celeri incrementa labore,
E gregios quoſdam medio delegit aceruo
I nſtructosq́; viros: quibus eſt mandata docendi
C ura: miniſterio qui præſint: quiq́; tueri
D octrinam, ac hoſtes ſtudio conuincere poſſent.
P alladium cepit Sialandia noſtra, modeſtum
I nſignemq́; virum: Franciſcum Scania, natum
H ollandum: ſed qui noſtris regionibus indè
A puero aſſueuit, linguæq́; inſtructus in vſum
M ulta Euangelio promouit ſemina. Ripas
I ohannes Slauus: claramq́; Georgius vrbem
A ccipit Ottoniam: qui quòd Vibergius eſſet,
S ic dici voluit. Studijs vir & ore diſertus
I ngenioque acer: puræ qui viuida noſtris
T auſano iunctus doctrinæ ſemina regnis
I ntulit, ac ſanctis pietatem motibus auxit.
A ut quid ego hos verſu comprendere certo? ſubibant
H inc alij atq́; alij: paßimque eſt aucta docentum
T urba, nec è vano veniunt ſua præmia fructu.
I amque adeò loca quæque ſuos habuêre miniſtros
E t curſum doctrina capit. Nortuegia latè
F loret, & inuoluit veteres obliuio ritus:
C um ſimul aduertit Chriſtiânus lumina noſtræ
T ota Scholæ. fuit hæc multos inculta per annos
E t nullo curante ruit. quæ occaſio ſtragem
F ecerit, haud dicam. hanc ergo inſtaurare laborat
E t magnis ſaluare ſtudet prouentibus. eſt res
P rincipe digna, Deo primas offerre, ſecundo

Petrus Palladius Theologiæ Haffni-ſis Profeſſor et Epi-ſcopus Roskildenſis Franciſcus

[...]annes Slavus [...]orgius Iohannis Viburg [...]piſcopus Fionenſis

Si

S iſis euentu & claris ſucceſſibus auctus.
H anc verò aggreditur totus rem viribus. addit
V ſibus his igitur bona Knardrupenſia, cenſus
O rdinat: & quanta veniant profitentibus artes
I ngenuas ſolers poſuit ſtipendia lance.
H æc eſt Hafnenſis multis Academia regnis
C ognita: Danorum decus, & pulcherrima Regum
G loria, quæ latè famamq́ & lumina ſpargit
D octrinæ: & quantum venturo aſſurgit honori,
P ropitio tantum fruitur Ioue: maior eundo
S emper, & à tergo quæ ſunt anguſta relinquens.
M ulti illam docti pridem exornare, Deorum
P rogenies: ceu Palladius, Machabeus, & hiſce
A diunctus Theſeus Synningius. addidit ipſe
C hriſtiernus, nobis peperit quem Morſia, nomen
E ximium, medica cùm maximus eſſet in arte,
E t diſciplinas calleret doctus. & hiſce
N unc annis abijt Iohannes, indole clarus
E gregia, & Superos ſcandens Albertius orbes,
F ortunæ victor. fuit hîc VVichboldus: at illo
E didit haud alium meliorem Fryſia, ſeu quis
I ngenium, ac animi culturam ſpectet: honeſtos
S eu ſtudeat mores & nomina grata tueri.
Q uin ſua iam latè Petrum gratiſſima Paruum
F ama tulit, præſtantem equidem virtuteq́ animoq́ &
N obilitate virum: cui multus pectora candor
I mbuit, ac niueo linguam ſale Gratia ſpargit.
Q uidúe Haccum memorem profitentem ſidera? quidúe
R eimpertum magni Conſultum iuris? eúmne
S pitouius numerum, & ſenior Chryſoſtomus auget?
H is immaturum penè omnibus inuida fatum
M ors tulit, ac vario miſcebat funera planctu:

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uòd vita digni longaq́ ætate fuiſſent
O mnes, officium cùm vera è laude frequentent
C æleſtemq́ colant grata pietate Parentem.
H is alij accedunt toto quibus ardua regno
C ura fuit verbi cæleſtis dogmata latè
S pargere, ceſſerunt fatis pleriq; ſed ipſo
N omine perdurant, famaq́ è funere viuunt.
N ec dubium eſt, quocunque premant hæc dente minores,
T um certè primas tenuiſſe Arhuſiam: vt in quam
F uderit extemplò ſeſe Deus. Ergo docendi
M unere præſtabant: Andreas LAETVS *honeſto,*
H ercle loco natus: mihi qui, quòd auunculus eſſet,
M uſarum iecit fundamina prima. valebat
I s verò eximia ſtudiorum laude, diſertus
E loquio, & celebri doctrinæ cognitus vſu
A ntiquaq́ fide. qui quanquam lumine captus
D educi puero ſacras deberet ad ædes,
H ocq́ miniſterium Inguardus mihi frater obiret,
I dq́ diu: tamen huîc ad res tam fida gerendas
M emoria erat, tantaq́ animi virtute valebat,
V t nuſquam quodcunque foret doctur us, inanem
F alleret: aut minimo cunctantem preſſerit æſtu.
Q uæ res viſa loco miracli eſt pluribus: vt qui
N ec ſatis ingenium, nec vim mirarier, è qua
H æc reminiſcendi defluxit copia, poſſent.
I lle autem faciliſq́ animo, verbiſq́ modeſtius
I nuiſam nullis vitam traduxit. & eſſe
C um poterat diues, mediocria prætulit: vſu
H oc etiam maior, quàm ſi centena putaſſet
I ugera, & ingenti diponderet æra talento.
I ntulit exemptum fatis Arhuſia buſto:
Q uà Clementina Notius patet arcus in æde,

Et

E t rigidum fulcit Rolando baltheus enſem.
H uîc ſocios fortuna dedit doctosq; bonosq;,
E t firmis claros opera ad tam grandia donis:
N iclaum, patria Molſum: ſermone profectò
S ic cultum, vt magno doctrinam tradere fructu
Q uiuerit, & contra dicentes vincere poſſet.
T um verò Torchillum etiam: cuî ſtirpe vetuſta
P omerio gentile fuit cognomen: at ipſius
D octrina, ac animi præſtans virtute nitebat
P ræcipuos inter ceu candida lilia flores:
H oc maior, quòd & eſſet opum contemptor, & omni
C onatu ſtuduit ſparſas adducere Chriſto
R elliquias. Horum perfecta laboribus eſt res
I nitio: & celeri tum Eccleſia condita motu
D octrinæ agnoſcit fundamina vera ſalutis:
I dolisq; fidem cultumq; ac vota negauit.
M ox alij ſeſe adiungunt, operamq; perurgent
C ommunem, & magna docuerunt laude. Philippus
P ratenſis, Gallus gentem: cuî plurima veris
I ndicijs circum regnabat pectora virtus,
E t conſtans in dicta fides: cuî iusq; ſacrumq;
E x æquo placuit, formamq; modeſtiæ & omnis
P ræſtabat pietatis. ab hoc Vinterius, & qui
O mnium adinſtar erat Symon Chriſtiernus in ipſis
E xcultus Muſarum adytis: vir plurimus omni
D octrina, & ſacris ita dexter in artibus: hoc vt
P ræceptore quidem faciliq; bonoq; fideliq;
V ſi ſint, quos nunc ſummos habet Hafnia: vel qui
P aſſim Euangelij doctrinam & ſemina ſpargunt.
P ôſt Cherſoneſo proſpectum eſt ampliter. aut quid
M artinum memorem Hegelium, quem triſte procaxq;
A lburgum doctorem habuit, verbiq; ſalutis

P ræconem? ſanè is lapidem mouet omnibus omnem
O fficijs, Chriſto vt ſubmittant pectora, qui tum
N on etiam humano præſtabant pectore: vicit
I s tamen, ac celſas depreſsit in infima quercus:
M iſſarumq́ dolos altaria & impia vertit.
H uaſſo Viburgum Paſtore ad lumina verbi
P rodijt ætherij. Koldinga eſt vſa modeſto
A pprimeq́ etiam docto ſeniore: cui quòd
C ognita Pontificum Niclao lucra fuiſſent
E t funeſta lues: Idola oppugnat, abuſus
I ndicat, errores damnat, meliora reponit,
E t quacunque poteſt Chriſtum ratione propagat.
Q uin multos etiam tum cauta Fionia doctos:
E t ſibi non paucos Sialandia vendicat. vni
T unc Helſingoræ commiſſa Eccleſia Petro
E nituit. fuit hic ſumma vir & indole cunctas
A d virtutes, & cunctis præſtabat: eratq́
D octrinæ ſtudijs ita firmus: vt arbitrer huius
O fficio multos Chriſto innotuiſſe: nec vnquàm
D icentem audiui, quin me commouerit. illo
S implicior quiſquam nec erat moderatior. vtq́
H æc ego prætercam, Andream Malmogia Löngum
A ſſeruit ſibi lectorem verbiq́ miniſtrum:
P ræſtantem virtute virum: cui Phœbus Apollo
S ic mentem pinxit, pictam ſic caſta Minerua
I nduit in cultus, ſacrosq́ æquauit in actus:
V t minimè hunc dubitem multis præferre. valebat
I ngenio, atq́ omni multùm virtute vigebat,
C omparcensq́ nihil baculumq́ manumq́ ferebat
P auperibus, largoq́ inopi dat munera diſco.
H unc iuxta Spanmagerius, Niclaus, & alter
L undenſes ſcripto qui Petrus adegit, vt ipſi

Errores

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E rrores tandem poterant, ceu luce fateri
I llata. His igitur (neque enim nunc cuncta per omnes
G eſta ſequar populos, non cuncta hîc oppida, pagos
E gregioſq́; viros, aut facta ſalubria dicam)
C hriſtiâno tum Rege nouis Eccleſiæ mox ſe
C ultibus aſſeruit. templis ſua forma, miniſtris
E t ſua deſcripta eſt. decretum, quidquid ad vſus
S acrorum, & fidos poterat ſpectare docentes.
H ac re perfecta, ſummum cuî ſemper honorem
D etulit, ac primo ſemper memorabat ab ore
C hriſtiânus: ſeſe ciuilia ad acta ferebat,
E t ſua priſca viris obſignat iura, nihilq́;
D erogat, aſt veteri conſtant ſua robora regno.
S altem illis, Clementinas qui fortè ſecuti
S tulticias fuerant, iuſq́; & poſſeſſa colonis
P rædia, non etiam iniuſtè fortaſſis, ademit:
S i iuſtè tua damna luas qui talia faxis.
C ætera, qua fuerant ſolita ſub lege, reliquit
C onfirmatq́; ſuis antiquas moribus vrbes.
T ùm patriæ leges & municipalia iura
E xpendit, ſuppletq́; recenti priſca receſſu:
E t noua pro varia rerum vtilitate probauit.
P lurima Nobilibus, fidei memor auxit. ab hiſce
C ùm finem faceret, tùm demum aduertere mentem
E xternis cepit. vidit ſeſe hoſtibus eſſe
O biectum magnis, Chriſtierni nomine. quare
N e quid obeſſe etiam tranquilla ad tempora poſſet,
H uîc adhibere malo ſtuduit medicamina, remq́;
P erfecit. Sueonum pepigit cum Rege, decemq́;
S eq́; ſuoſq́; inter ſtatuunt ampliſſima luſtris
F œdera. Sic ſeſe Chriſtiânus multa ferendo,
E xpedijt. pacem peperit ſolertia: quam cùm

E ſſet adeptus, init Chriſto cum iudice pactum,
S eq; Deo obſtringit, ſuperoſq; paciſcitur orbes.
I ntereà quali vſus erat ſanctoq; Senatu
P rincipibusq; viris, facilè eſt non dicere. laudo
N oſtra: ſed hoc verè me dicere poſſe putarim,
E gregijs planè & facto præſtantibus vſum
E ſſe: quibus tùm planè autoribus omnia Rege
D igna adit, ac celebri nomen ſibi comparat vſu.
T andem etiam cum pauperibus proſpexerat: & iam
E ſſet vbique Scholis conſultum: ipſe omnibus vnus
S acrorum officijs plerunque interfuit. hac ſe
O blectare quidem ſub conſuetudine: nuſquam
N eglexit pietatis opus, Myſtasúe docentes
C ontempſit. ſi fortè geri minus vtile quiddam
I nterdum aduertit, monuit placidusq; ſimulq;
E gregiè prudens, ne quem confuſio verbis
F rangeret aſperior. ſtuduit prodeſſe: dabatq;
H anc operam, vt nulli grauis aut truculentior eſſet.
C eu multis volupe eſt: qui, ni ſibi nomina, vultus,
P erſonas, voces & intolerabile fingant
A cceſſus pretium, Reges ſe poſſe putari
H aud credunt. at enim non ſe Chriſtiânus acerbo
I n quenquam vultu, non ſæua voce procacem
E xhibuit. facili congreſſu eſt vſus, eoq;
A rceri ne vel minimos eſt paſſus: ibiq;
A gricolas, ciues, fractosúe labore colonos,
S acrorum myſtas, mulieres: denique quicquid
H uius erat generis populorum, admittere. quin vel
O buius ipſe quidem miſeris procedere: vel ſi
H aud licuit, certè adduci plerunque iubebat,
E t quid veniſſent, ex ordine quærere cauſas.
H unc igitur Patriæ Patrem, virtutis & omnis

Aſſerto-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A ſſertorem æqui paßim clamare. nec ipſe
T antùm mitis erat, nulliq; moleſtus. eum qui
Q uotidiè circumſtabant, & iuſſa miniſtri
P erficiunt, ſimili virtute excellere. multos
I lla ætas vidit. ſed Cancellarius vnus
O mne tulit punctum: vir natus ad omnia, quæ vel
C onſilio, rerum vel poſſent mollius vſu
P lanari, & laudem parerent perfecta Tyrannis.
H ic eſt Iohannes, qui tot ſub Regibus omnem
F riſius expleuit non fracto pectore ſortem:
E xegitq; adeò numeros, ſeq; intulit æuo
M ultiplici certè cura: dum multa monendo,
P lurima dißimulando etiam, quæ publica regno
S unt bona confirmat, pacemq; ad commoda flectit.
A ut quid Ericum etiam, cui Valckendorppica gratum
N omen habere dabant è priſca ſtemmata gente:
M uſa ſiles? fuit hic Regi gratißimus: alta
C ùm virtute quidem præſtaret honeſtus, & eſſet
I n miſeros ſtudio nuſquam ceſſante: quòd illos
I llorumq; adeò perſæpè negocia Regi
P andat: & in melius ſemper quæ triſtia vertat.
H ic igitur charus ſemper fuit omnibus: ipſi
C hriſtiâno acceptus: quò demum interna miniſtro
M ulta peracta putes: cùm Rex huîc imperet illas
A ulæ operas, fidoq; domeſtica plurima mandet.
H uîc pòſt Henricus cùm Gyldenſtiernius eſſet
S uffectus, magna curam virtute peregit
N il faſtu tumidus: ſed enim moderata ſecutus
E git, vt & Regi & reliquis placuiſſe feratur,
H ocq; adeò iam nunc præſtans excellat honore.
T ùm verò Myſtæ ſacrorum vnaq; frequentes
A ßiduiq; aderant, Henricus, Paulus: at illi

Johannes Friſius a Heſſelager, Chriſtian... et Friderici 2. Regni... Cancellarius

Ericus Valckendorp... ſtiani 3 Cammerarius

Henricus Gyldenſtiern... Chriſtiani 3 Daniæ R... Camerarius

Henricus á Brockoff... concionator in aula Chriſt... 3 Regis Daniæ, Decan... Brock Lundenſis

Paulus Noviomagus Concionator in aula Chriſtiani 3 Regis Daniæ, Canonicus Arhuſienſis

B rockhoffenſe fuit nomen: Nouiomagus iſti,
Q ui cùm vir fuerit Doctrina magnus, & vſu
C ommodus, ingenijq́; valeret acumine, verbo
S ic Euangelij tàm ſanctæ præfuit aulæ,
M ultiplici vt fructu moresq́; fidemq́; gubernans
A uxerit, ac pleno pietatem adſtruxerit auſu.
S ed quid ego hæc? rerum ſeries eſt longior hîc quàm
P erficere, & plenè pertexere ſingula poſſum.
E rgò vbi iam morbis hunc fata frequentibus vrgent
C hriſtiânum, viresq́; diu crebrisq́; fatigant
I nſidijs: dum nunc Lunda, nunc denique caſtro
I n Noeburgenſi vario ſyſtemate frangunt
V incentem, & fracto paulatim funera cæcis
E ſpacijs ſubigunt, æuumq́; abrumpere certant:
C oldingam tandem quocunque ex more, ſecundò
P eruenit. numerus non eſt hîc æquus, eodem
hriſtianus 3 Coldinge ortuus *S i fortuna loco morbum geminauerit: eſſe*
C eu rebus nonnunquam alijs fatalem, & habere
I gnotas multis perplexa in pondera cauſas.
P roſtratum hîc igitur tenuatis viribus, omni
O ccupat actutum morbus ſtratagemate Regem
I nuictumq́; prius, vincit. ſeu cura medentes
F allit: ſeu fato ſit linea certa, nihilq́;
P rorogat immani ſubuerſos morte calores.
C edendum eſt Superis, & qui ſic vixit, honeſtè
V ictor abit, mentemq́; Dijs & pectora mandat.
M iraclo mors iſta fuit ſpectantibus. Ille
D iſceſſus horam cùm pridem oſtenderit, hac ſe
C ùm venit, placidè ſic exſoluebat: vt iſtinc
A d Superos rectà fuerit ſpes eſſe profectum,
C ælitibusq́; frui: ſoli ſuper omnia Chriſto
V iuere, & æterna laudem virtute mereri.

C. ERAS-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM

LIBER VI.

FAMA volat ſubitis percellens triſtibus vrbes,
Chriſtiânum fatis iam conceßiſſe: ſacrumq́
Tùm Coldingenſi conſiſtere funus in arce.
Hæc vbi vox latè ſparſa eſt, ſubijtq́ per omnes
Vndique Regnorũ vicos, mora nulla, dolorem
C iuibus, ac miſeris auget lamenta colonis.
C umq́ omnes poſita Patriæ lugere Parentem
L ætitia, & varijs opplere pauoribus æuum:
K alundburgenſem res eſt delata ſub arcem
C hriſtiernoq́ ſtatim innotuit. nihil attinet iſtud
A d viuum reſecare. equidem iam pectora mœſtus
S ederat ille diu: morbo quòd ſciret acerbo
C hriſtiânum affligi: & dubium foret, vſque maligno
Q uo ſeſe tandem proferret acumine: ſaluum
C ùm ſibi perpetuis patruelem vocibus oret:
S eq́ue adeò haud cuperet functo ſupereſſe, moleſtæ
T riſtior vt ſubeat faſtidia plura ſenectæ.
N unc ergo vt fama & ſignis cognoſcit obiſſe
D ilectum ante omnes Regem ſibi. (namque ſolebat
I nterdum Chriſtiânus adire, vltroq́ ſuaues
C ùm Sene vel conferre iocos, vel ducere latè
V enatum, & varijs recreare è luſibus: iſtic
C ontinuare dies aliquot: quæ multa Secundum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O blectare quidem præſentia:) protinus omnem,
Q uod mirêre, animum durandi abiecit: ab illo
N il ſibi dulce die, nulla exoptanda reliquit.
Q uin mox auditæ voces, immenſa probarunt
V ota viri, quibus hoc ſe abſolui corpore multis
O rabat dictis. quid enim fortuna Deuſq;
H as mihi ſublato vlterius ſeruetis amico
E xuuias? ſatis eſt æuo datum. honoribus aucti
V iximus. humanæ tum ſortis vulnera largo
S enſimus impulſu. poſt nubila Phœbus amœnam
R eſtituit lucem, meque hac ita fouit in vrbe:
V t libertati nil deceſſiſſe putarim,
S i patriæ tollas vſumq; ac iura Coronæ.
E t mihi vita quidem hîc traducta eſt molliter. aſt hanc
I am mihi Parca ſecet. tribuas excedere noſtro
C hriſte loco: quem qua ſiuiſti ſorte tueri,
S uſtinui: & curſum decreta è lege peregi.
H aud noſtræ permagna quidem delicta iuuentæ
S ub tibi conſpectum redigas: ſed lumina clemens
A duerte. & cùm ſis generis cuſtodia noſtri
E t ſolus promiſſa ſalus: cape vota reductæ
N unc ouis, ac cœlo propter tua vulnera iunge.
H uîc autem Patrio pacemq; ac proſpera regno
A ttribuas. varijs ignoſce erroribus: & cùm
S is Deus, haud reddas commiſſa Nepotibus. auge
D ona tuis: lucemq; tuo da creſcere verbo
S emper, vt à noſtris veniat tibi gentibus vni
G loria, & Idolis ceſſet reuerentia fictis.
T alia cùm ſæpè orantem ſeu fortè miniſtri,
S iue Steno offendit, quanquam lenire dolorem
S olariq; parant: nihil is tamen omnibus vnus
P arat. at actutum ſacris ſe munit: & inde

Ceu

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C eu deceſſurus mentem firmare. cibo mox
A bſtinuit, precibus noctesq; diesq; ſacrauit
I ntentus Cœlo. cùm iam lux nona ſubiret
C hriſtiâni à morte, hic ſolito pro more cubili
S urgit, & aſſumptis cum veſtibus ambulat horæ
M omento, Verbi loquiturq; auditq; miniſtros:
T ranquillamq; Deo mentem ſubmittit. vt ignem
E xceptus ſella propter conſedit, in altum
S ubuexitq; manus, vocemq; ita ſoluit. auitum
H oc mihi regnum erat, in quo nunc cum ſoluor honeſtâ
C onditione: equidem grates tibi reddo Parenti
Æ therio, & lætus morior. mihi pignora quæ tu
P ridem donabas tibi nunc commendo: veliſq;
H is Pater, & cuſtos, paruiſq; Nepotibus eſſe.
H æc vbi dicta dedit, iam linqui ceperat: vtq;
L uctatur, Stenonem manibus comprendit, eiq;
P lurimus incumbens vitam finiuit. in artus
P oſteà quæſitum eſt quæ morbi cauſa fuiſſet:
Q uoúe malo his ſubitis correptus motibus æuo
C eſſerit, ac celeres in funera duxerit actus:
C ùm nihil eſt Bordingi opera, Mediciq; viriq;
S anè etiam eximij deprenſum: viſcera quamuis
M agno etiam ſtudio perſpexerit. omnia formis,
P artibus, & pleno ſunt prorſus cognita ſucco
A tque colore. vni fellis ſed paucula ciſtæ
G rana inerant: reliquum vitij nil corpus habebat.
V t planè conſtet votis in fata ſolutum
P ropitioq; Deo. quanquam ieiunia, cùm nil
I ndulgere cibo menſiſq; vacare volebat,
H aud nullum morbo poterint tribuiſſe videri
A cceſſum. pòſt Sarcophago eſt incluſus, eiq;
A uctus honos Regem quem tu decuiſſe probares.

I amq́; duo pariter ſociati in funera ſtabant
R eges, intereà cum ſe FRIDERICVS *agebat*
E Scanis. nam cùm ſentire pericula vitæ
C hriſtiânus, finemq́; adeò iam doctus haberet
C œleſti notum monitu: mox voce vocari
M andabat Gnatum: qui poſt ſe regna capeſſet
D anica, & his etiam deberet honoribus vti.
I lle vbi tantopere didicit languere parentem
S eq́; accerſiri: quanquam mens cæca futuri,
N on etiam certo quæ ſunt ventura notarit:
A duerſi præſaga mali tamen horret, & ipſum
Q uod metuit varia repetitum luce figurat.
P rœcipuè verò non dextra inſomnia terrent
Q uæ iam ſæpè videt: cætu deducier amplo
P ompoſoq́; patrem, templumq́; accedere ſponſi
I nſtar, & hac valde ſublimem ſorte videri.
T ùm verò accelerat, quantumq́; inſiſtere magnis
C urſibus, & quantum properare ad Balthica poſſet
Æ quora, tantum equidem nuſquam ſibi ſomnia ducens
C ontendit. ſedenim quanquam maturat eundo
P rœcipitatq́; viam: tamen haud traiecerit, antè
N uncius abſumptum referat quàm morte parentem,
E t gelidos clauſiſſe dies. iam lentiùs ibat
F ilius, è tanto veluti mœrore ſub alta
P ondera delapſus: lacrymisq́; indulget iterq́;
D amnat, & hoc ipſum veniat quod flentibus odit.
A ttamen accedit, charamq́; ante omnia Matrem
S olatur: quæ mæſta virum lugebat, & intus
S ola ſedens multo vitiarat lumina planctu.
M ox fratrem natu minimum, tum deînde Sororem
A mplexus, quantum communes ipſe dolores
D iſsimulat, tantum his minuit lugubria. iuncti

Ad

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A d patrem accedunt omnes. FRIDERICVS vt ora,
O ra patris vidit, non ſeſe continet. amplo
I ndulgere ſinit molliſſima lumina fletuî
E xundatq́; oculos lacrymis: breuiterq́; precatur.
D iî dent, vt tua ſint veſtigia noſtra. Senatum
M ox adit: ac poſtquàm grates egiſſet, ob illam
Q uam languenti operam poterant tribuiſſe videri
E t nauaſſe patri, verbis collaudat: & ipſos
H ortatur ſimili deînceps vt pectore ſeſe
A tq́; animi cura & fidei virtute ſequantur.
O fficijs monſtraturum, ne fortè doleret
O bſequier. Sic dixit. ab hoc commune ſubibat
C um reliquis onus, & quæ tum ſpectare putabat
F uneris ad Pompam magna cum laude peregit:
M andabatq́; ſimul. Poſtquàm iam tempus adeſſe
C onſtabat, quo ducendis operamq́; manumq́;
E xequijs adhibere Viri & ſua debita poſſent
O fficia, haud quicquam ceſſatum eſt. omnibus omnis
N obilitas conſcripta locis, totusq́; Senatus
A dfuit. extemplò partiti munera funus
C oldinga expediunt: triduiq́; laboribus vrbem
A pprendere: vbi ſe pulcris Ottonia tectis
I mplicat, ac hominum gratos fert aurea vultus.
H uc ergo vt veniunt, ſacra tum protinus æde
I ohannis, vario populi mœrore locatum eſt:
H icq́; adeò tridui ſpacioq́; & honore moratur.
A st vna tantum mediante ex æthere luce,
C hriſtierni ponto tranſuectum funus eidem
I llatum eſt vrbi. quod poſtquàm aduenit honeſta
N obilitate quidem adductum, comitantibus iſtac
E Sialandiaca multis tellure: pariq́;
T um FRIDERICO etiam Feretrum ratione ſequente,

Christianus 3 depo[...] Ottoniæ

ristiernus 2 Octob-
sepultus

I nFranciſcano perlatum denique templo
C onſtitit ornatum. Quid tu mirâre? duosnè
H îc Reges parili defunctos morte videndos
S e populis præbere? an verò his omnibus vnum
E ſſe ſuper, qui non tantùm curare modeſto
F unera conſilio: ſed regna amplexus vtriſque
S uccedat: fatoq; duos ſternente ſecundis
T ertius auſpicijs patria in faſtigia ſcandat?
H umanæ cœlo res diſpenſante feruntur:
N ec caſu conſtare putes. quemcunq; Tonanti
C oniunxit virtus, iunctum ſibi ſidera ſeruant:
E t quo ſe euentu magna ad compendia mittat,
D ecernunt. nihil eſt aduerſo maxima cœlo
M oliri, & quò te non ducant Numina ferri.
N il facile eſt, quod non graue erit quando aſtra repugnant.
N il graue, quod leue non fuerit quando aſtra ſecundant.
T u verò, quisquis regnorum ad culmina tendis:
S ubde Deo mentem, ſtudijsq; adnitere gratus
V t virtute ſies. pòſt, quæ fortuna ſequatur,
H anc ita tute feras: ne quid patientia, ne quid
V era etiam pietas poterit tibi læſa videri.
I amq; dies alterq; dies defluxit Olympo:
B isq; octo gradibus, cœleſtia ſidera, Piſces
A ureus explebat nitido Sol vectus in orbe:
I nferias cum Chriſtiâno de more parabant,
E t ſacris inferre locis: vbi membra quieſcant
I ntereà, donec tranſlata ferantur in vrbem,
Q uà Roſchildenſi ſtant condita buſta Sacello,
A tq; Auus æterno pariter iacet auctus honore.
E rgo vbi deduci ceptum eſt iam funus, in ædem
L onga Canutinam protracta eſt Pompa, choroquæ
I ntulit exuuias & corpora ſancta Tyranni.

Protinus

P rotinus ad populum dicta eſt oratio, vulgi
S ermone: vt cunctis percepta auferre dolorem
T riſtibus, aut lætis mœrorem infundere poſſet.
V t templo in medio res hæc perfecta quieuit:
C ontinuò in thecam conſtructam hos funus in vſus
I nſeritur ſeruandum: vbi ſe chorus implicat altis
O rbibus, ac clauſo circumfert pulpita gyro.
I anua cuſtode obſeſſa eſt, ne forſitan iſtuc
Q uis ſubeat temerè, Heroas ſanctumq́; Senatum
P ræter, & officijs qui pars communibus eſſent.
M ox loculo ſuperinijciunt inſignia, bini
A rmiferam Heraldi chlamydem: quæ deſuper auro
P ertexta, ex humeris latè pendebat, auiti
I mperij teſtis: cuî tot ſunt ſigna ſeorſim
P endula, quot noſtris inclinant culmina regnis.
A ddunt præterea duplici quæ bina gerebant
S ceptra manu. tum verò impactis ianua valuis
A dijgitur, geminisq́; ſeris inducta Monarcham
O cculit, ac molli comprenſum cardine ſeruat.
I amq́; faces ſtabant & cærea lumina dextris
G eſtantes, clariq́; viri magnuſq́; Senatus,
P ullati ante alios, omnes, lugubria latè
V eſtimenta quidem, ac quod funebre dixeris eſſe
E t lacrymas oculis, & pectore vulnus habentes:
C um ſeſe ad dextram Princeps FRIDERICVS agebat
C onſiſtitq́; choro: aduerſam pars inclyta partem
H oltzatici tenuêre Duces, mœſtiq́; morantur.
M ox verò in medium producta eſt ſella, caput quà
D efuncto vergit: quæ nigro protinus oſtro
I nduitur, gratumq́; dabat ſpectantibus orſum.
H îc ego, mandato cuî res commiſſa fuiſſet,
P rogredior, mentemq́; perculſaq́; pectora valde

Sollicitus:

Erasmus Laetus Orat. funebrem Christiani 3 ... Otthonia

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ollicitus: ceu ſit, tali cum verba Coronæ
S unt facienda: vbi Maieſtas dicentibus ora
O ccupat, aut primos ſaltem perſtrinxerit orſus:
V t minus audere, & faciles conſiſtere poßint.
C ùm tamen impoſitum magnis mihi iußibus eſſet
M uneris id, Chriſto mihi propitiante putaui
P erficiendum. igitur medio cum conſtiti, & huc iam
O mnibus eſſe oculos conuerſaq; & ora videbam:
E xorſus Latio vitam ſermone ſequebar
D efuncti Regis: quæq; is præclara ſuisq;
P rima ferenda locis, geminis gratißima regnis
E t populo feciſſet: & hæc qua laude quibusq;
A uxilijs, quantaq; animi virtute peregit,
R ettulimus. tum quæ gelidæ iam proxima morti
G eſta forent: quibus indicijs crudeſcere morbus
V iſus erat. tum quanta animi conſtantia, quantus
E ſſet amor patriæ, & quantum pietatis aſylum
L anguenti Deus, & grauibus patientia rebus
V iſa ſit, explicui. poſtremò optata beatæ
T empora mortis, & ingenio quo ſingula iußit
C ircum ſe fieri: ſobolem quo ardore Senatũ
I s commendarit: ſibi quos cantarier hymnos
E t Paulo Nouiomago præſcripſerit: horam
Q ua poſuit diuinam animam, fatisq; expletis
D eceßit, ſomno indulſit victorq; quieuit,
E xpoſui. fuit hæc ſermonis plurima noſtri
P ortio multorum ſtudijs digeſta: cubanti
Q ui Regi adfuerant, varieq; èxcepta notarant:
N os, quibus addidimus lucemq; & membra ſuumq;
O rdinem, vt haud vili conſiſtere tegmine, certè
E t capite & cauda ſpectarier integra poſſent.
T andem etiam ne prima forent neglecta, Monarcham

Tum

T ùm deſignatum monui, Veſtigia ſancti
V t patris apprendat: pacem colat: acta modeſto
P erficiat quæcunque animo, non bella, nec enſes
C autus inutiliter moueat. cumq; omnibus altam
S pem ferat imperij multùm florentis, in illud
V iribus incumbat totis: vt publica conſtent
O mnia, & æternum regnis meditetur honorem.
S ic dixi. res eſt dicto finita. ſequenti
L uce parant tumulo Chriſtiernum inferre, parentem
I uxta: ſub dextram quà ſe locus obijcit Auſtro
A dmiſitq; vrnam, Regemq; incluſit auitum
C oncedens. valde ſedenim pompaq; locoq;
E ſt celebri tumulatus: vt huic FRIDERICVS & ipſe
A ſtitit, ac buſto mandari ea funera vidit,
S uſpirans. aderat magna pro parte Senatus
N obilitasq;: & qui Korſora ex vrbe profecti
A bbates, vt Sorenſis, Ringſtaddius, & qui
A ntuordskouenſem rexit Prior optimus ædem
N iclaus: quo non alius virtute, boniſq;
M aior erat ſtudijs, nec qui minus eſſe procaci
I ngenio poterat. Soram tum rexit Olaus,
V ir pius & largo dandi qui plurimus vſu
P ræſtabat: ſacros inter pars prima miniſtros,
E ſt viuo quorum promota Eccleſia verbo.
Q uin Prouiſores plerunque hæc Sora modeſtos
E ximiosq; viros habuit: quibus inclyta laudem
C onciliat doctrina, animusq; ad honeſta paratus
O fficia extulerit. qualem vulgata fuiſſe
H enricum refert noſtras iam fama per vrbes:
N iclaumq; etiam: mecum cui ſanguinis eſſe
I usq; gradusq; dabat primo fortuna ſub orſu.
H uic autem noſter cùm ſucceſſiſſet Olaus,

Nicolaus Foſsius Pri ordinis Ieroſolymitan Monaſterio Antvorſk enſi
Olaus Senior Abbas renſis

M artino tandem fatis exemptus habere
H æc loca culta dedit. Sed & is cum ceſsit, Iuarum
I nuexit ſors læta: cui minus, ante ſagaci
R ingſtadium ſuberat. ludit fortuna, aliosq;
E uehit, aſt alios aduerſa deprimit vrna:
A tque obſcura prius media inter lumina firmat:
A t verò ſtudijs excellit Iuarus, & acri
P lurimus ingenio præſtat: cuî Pallas amico
P laudit, & Aönijs iungit conſortia Muſis.
H is igitur rerum perfectis curſibus, iſtinc
D iſceſſum eſt. Coldingam equidem Regina reuertit
C um ſobole. aſt totos FRIDERICVS obibat agrosq;
A tque vrbes, curasq; animi virtute leuabat.
I ntereà ſpargi rumores audijt, eſſe
V icino conducta Duci: quibus ille ſuperbos
P ræſidijs, ſi quid faueat ſors optima, tentet
D ythmarſos. ea res aliquo tum pectora motu
P erculit, vt ſubitis quæ ſit ſuſcepta vijsq;
C onſilijsq;, quòd & communem hanc ducere cauſam:
E t tamen hoc ſeſe planè ignorante videret
C onſtitui. ne quid moueat fortaſſe: petitum
M ilitem, & externum: vicino in limine cogi,
A ugeriq; manus, præſertim hoc tempore. Sed nil
S uſpicio hîc mentem grauior perturbat. vt ergo
C ognoſcit patrui ſtudium, & quæ cauſa cohortes
H as cogat, ſeq; vltro etiam inuitarier, æquo
V t turmas numero belliq; ſalaria iungat:
N orttorpum accedit, quò tum venêre Ducesq;
H oltzaticiq; etiam Proceres: pactisq; peracta
R es coit, ac pleno cernuntur fœdera bello.
D ecretis celeri ſubſcribunt milite: quem cum
C ontulerant, miſſo mox Oratore monebant

Dythmar-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D ythmarſos, tandem vt ſapiant: & priſca ſuorum
M aiorum rata iura ſinant: quæ Regibus eſſe
D anorum, Haltzatiæq; adeò ducibusq; virisq;
C ompetere, haudquaquam poterant neſcire. ſaluti
C onſulerent. huc rem perductam pluribus eſſe
C onſilijs: vt ſi ſnbmittere celſa recuſent
P ectora, & haudquicquam cedant ſuadentibus: armis
S e tentaturos iuſto quàm Numina ſortem
D ecernant bello: ſeq; hæc extrema pericli-
t arier, & longis finem dare velle querelis.
N on ipſos etenim tantum haud parere: ſed eſſe
T utores ſcelerum, ac alijs ſecura tueri
H oſpitia: inuiſo ſi qui ſe crimine latè
P olluere, & ſæuis graſſarier artibus auſint.
P ræterea nil limitibus, certaq; teneri
R egnorum meta, vicina laceſſere, cùm iam
I ncurrat noſtros poſita formidine fines,
A tque alios alio afficiat pars improba damno:
S yluarumq; aditus luſtrent, & commoda lucro
D ecerpant: monitos nihil his abſiſtere. Quare
S i ſibi id expediat dominos agnoſcere: tradant
C onditione quidem lauta Prouinciam: honeſta
E t libertate & rerum vbertate fruantur.
N on tam illos dominis, quàm defenſoribus eſſe
V ſuros: ſi quid veris contendere certent
O fficijs, veris vt defenſoribus vti
H is poſsint, patriæq; velint bona priſca tueri.
S i ſecus inducant animum: non forſan abeſſe
L ongius, inquirat ſæuo qui milite, quantum
P ræſidio gens hæc prorſus confidat inani.
A dmoniti reſpondebant: ſe iura vetuſti
I mperij neſcire: nec his ſe moribus eſſe

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A ſſuetos, multo vt veteris certamine mundi
S ollicitent animos antiquaq; facta reuoluant.
V num ſeſe agere, & præſenti Marte tueri:
A cceptam vt Patriam & Dythmarſica prædia linquant
L ibera venturis commiſſa nepotibus. huc ſe
P ropendere quidem ſtudijs, conatibus, armis
C onſilioq;. nihil cuiuſquam inuadere: nulli
I niuſtam vim inferre. quod hinc fortaſſe ſubinde
E xcurrant quidam vicinaq; rura locosq;
I nfeſtent, ſyluis etiam aut graſſentur: id ipſis
I nuitis fieri. ſi quenquam nomine certis
I ndicijsq; notent, noxæ hunc ſeſe eſſe daturos
S upplicijsúe reum. interdum quod fortè receptent
Q ui ſeſe intulerint peregrini: id ſcire, benignos
P oſſe decere homines: qui nullum lædere, cunctos
O fficijs ſtudeant & honeſta laude mereri.
E ſſe equidem terris fructus & ditia glebis
S emina, quo multis poßint prodeſſe. quod illos
C riminibus fœdos aut certis actibus eſſe
F uneſtos referant, ſe non diſquirere. præſtò
A ccuſatores ſint, atque intenta probarint
F lagitia, extemplò dabitur reus. Eſſe vetuſtam
D ythmarſis gentem, quæ ruſtica prædia magnis
A ucta laboribus aßiduoq; exerceat vſu,
L ibertate quidem maiorum freta. precari
H anc ne quid cupiat vicinia læta quietem
R umpere, & agricolas inuiſo inceſſere bello.
Q uod ſi nil precibus valeant: quæ proxima Chriſto
P ro Patria ſunt arma, manuq; & pectore ſeſe
S umpturos: & quid miſeris fortuna colonis
D ecernat, bello facturos eſſe periclum:
S eq; adeò haud alia ſub conditione daturos.

Sic

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ic dixêre. Duces propero ſe infundere curſu
M eldorpumq́; petunt: primusq́; hanc impetus vrbem
O bruit, inuictam prius: & documenta dederunt
M ilitiæ illatæ. Schonuueſius acer in illo
C onflictu cecidit. ceciditq́; Georgius vrbis
O ttoniæ ciuis, primus qui mœnia victor
O ccupat, ac victæ ſignum prior intulit vrbi,
S tuchmannus. Sed enim poſt itum in viſcera terræ eſt,
E xuſtoq́; Hamo res deniq; ad Heidica bellis
M œnia, tentata eſt: vbi victi dura coloni
T erga dabant, celeriq́; fuga ſe infundere Marſis.
I ncenſa eſt mox Heida, diuq́; exarſit. honeſti
Q uo quidam occubuêre loco, dum tela viroſq́;
O bterere, ac auidis ſatagunt dare vulnera dextris.
R önnouius certè Marcus, ſpes vltima priſci
S temmatis hîc telo traiectus obibat: Ericus,
E Podebuſchorum numero, vir fortis: & hos quem
A nte dies Princeps magnos FRIDERICVS in vſus
L egerat, ac partem patrij dedit eſſe Senatus:
N oſtratesq́; etiam plures. Aneſeldius vnà
Q uidam obijt: Friſius quidam, quem fortè parente
C hriſtierno natum fortuna hîc ſtrauit. honeſta
D efuncti ſunt morte omnes, patriamq́; cadendo
A ugere, atq; hoſti frænos immittere. talis
F ortibus eſt mors clara viris, quacunq; manuue
A ut quocunque loco veniat ſubeunda. Salutem
Q ui patriæ peperit, vitam ſibi morte parauit.
I am biduum exierat, pulſi cum fortè Coloni
(I nteriora pari qui ſe ſub clade tuliſſent
A d loca, & incertos Marſis defigere curſus:)
S ubuerſas vidêre domos: arceſq́; vetuſtas
I n cineres redigi, & latè nunc hoſtibus arua

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O mnia parere, euerſosq́ fatiſcere muros:
N on etiam ex hominum numero ſupereſſe, labantem
R eſtituant rurſus qui integro milite pugnam,
H oſtilesq́ manus & robora frangere poſſent:
P oſtremò excluſos ſeſe vſibus eſſe: nihilq́
P ræſidij miſeris vſquam apparere: quòd Anſis
I niectus belli perfregerit omina terror:
V alde autem infeſtum iam iam ceruicibus hoſtem
I nſtare, & totam properare exſcindere gentem:
D eſperant rerum ſucceſſibus, arma doloſq́
A bijciunt, ſtudia & ſeſe ad meliora reſeruant.
E rgo Oratores toto de corpore lectos
P rincipibus mittunt, qui pacem ac fœdera poſcant.
I uſſa autem ſeſe facturos eſſe, modeſta
C onditione quidem ſi ſuſcipiantur: & eſſe
S ic liceat victis, vt libertatis honeſtæ
L egibus vtantur. ſe commoda certa quotannis
P enſuros: ſaltem maneant agriq́ ſuisq́
V ita, nec informi ſubigantur prædia quæſtu.
Q uod ſi hæc obtineant, toto ſe ex pectore dictis
M anſuros: ſi non, decretum hîc omnibus eſſe
O ppetere, aut vitam pro libertate tueri,
D um liceat. Regis tamen hîc ante omnia ſummam
I mplorare fidem: ſeſe huîc committere, ne quæ
D urius in miſeros poterint conſulta videri.
E xpoſitis demum mandatis, plurima quamuis
P ectora Principibus feriant, animumq́ ſubinde
N unc huc nunc illuc rerum pro pondere verſent:
R eſponſum tamen eſt. Non hunc maioribus vſum,
N on mores placuiſſe: armatum vt viribus hoſtem
S int paſſi formam pactis præſcribere, qua ſe
V ictores meta ventura in fœdera ſtringant.

Abijciant

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A bijciant prius arma: atq; huc tum deniq; cuncti
A ccedant: quæ ſit pietas victoris, honeſta
E xperiantur ope. Vtq; aliquo res conſtet ab vſu,
I am vitam donare: nec hîc ſe durius eſſe
I n quenquam acturos. ſtudijs ſed nitier, vt quæ
P oßideant, magna poſt vtilitate bonoq;
S int poſſeſſuri. audito Regisq; Ducumq;
R eſponſo, cuncti ſeq; & ſua plurima dedunt
C orpora. cum veniunt, quanquam variare repertum eſt
C onſilijs quorundam animos, promiſſaq; quodam
N eſcio quo oppugnari auſu: Rex improbat actis
P romißisq; fidem ceu abſcindier. vtq; futuris
N il ea conuentis obſint, diducier æquo
H os numero iubet, ac partem ſibi tradier. illos
S e ſeruaturum, ſibi quos fortuna dediſſet
S eruandos. ita conſultum eſt vno omnibus ore,
E t nihil admiſſum eſt quod acerbo deniq; morſu
Q uiſquam inſectetur. Decretum, vt quiſque vetuſtos
P oßideatq; & ſeruet agros. ſit penſio certis
A nnua menſuris: vtantur legibus his, quæ
N on tam priuatum, quàm publica lucra gubernant:
A rma etiam tradant: non cingant oppida muris:
P ræfectis, quem quiſque ſuis deſignet, honeſtè
A uſcultent, moremq; gerant. FRIDERICVS vt illos
A dmonuiſſet, vt officiumq; fidemq; ſecuti
C onſtantes maneant, Dythmarſo exceßit, eo iam
C larior euentu: & patrio quòd funere luctus
C ontractos, aliquà poterat leniſſe videri.
I nterea medijs deceſſerat orbibus æſtas,
E t Phœbus multùm rapidos agitare iugales:
C um Sialandiacas ſeſe FRIDERICVS in vrbes
V ictor agit. ſectantem equidem Dythmarſica ciues

Friderici 2. memo
ſe et Heroicum f

Sollicitis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ollicitis complecti animis, precibusq́ tueri:
C um veteris certè funeſta volumina belli,
E t varias quas fata vices inducere poſſunt,
H aud ignorarent. at vbi ſaluumq́ reuerti
I ncolumenq́ vident: veluti cum pondere quiſquam
E xemptus fortaſſe graui, iam liber anhelat
M otibus, atq́ alacri meditatur plurima curſu:
P rincipis haud aliter reditum complexa iuuentus
C ordatiq́ viri, plaudunt victricibus armis,
S ucceſſumq́ petunt. ille oppida plurima ſpectans
P ergit, & Hafnenſem celerabat lætus in vrbem.
H uc vbi peruentum eſt, aderat ſimul ipſe Senatus
C onſilijsq́ agier cepta eſt res: eſſe Coronam
H uîc dandam, & patrij tribuenda palatia regni.
N on lucro mora, nec laudi eſt dilatio. quid ſi
D ythmarſos inter clades accepta Monarcham
A fflixiſſet? erant auidæ in noua commoda mentes:
M iles erat, nec erant vario ſine murmure multi,
S ed tacito. aut iſtis, aut his occaſio vires
A udacesq́ animos planè adieciſſet. & eſt res
G rata etiam Regnum, pro quo decernere, nulli
E ſt viſus labor. & primum eſt, ſi iure fruare
F ortè aliquo: tum ſanè animos contentio firmat
S ollicitatq́ manus: tum ſanè euentibus enſes
I mplicat, ac multo victoria fingitur auſu.
E t nihil eſt niti concepto fœdere. rumpunt
R egna fidem, primusq́ aditus ſub culmina fraus eſt.
S ic fortaſſe aliqui ſecum. nec crimen ineſſe
H iſce poteſt dictis, quæ re plerunque probari
E uentuq́ vides. Igitur poſtquàm omnibus eſſet
P rouiſum, dictusq́ dies ac certa fuiſſent
T empora, Nobilitas è toto maxima regno

Huc

H uc conſcripta coit: teq; ô FRIDERICE Corona
D onatum totis regnorum faſcibus ornant,
I mpoſitoq; ſibi ſtatuunt diademate Regem.
D igreßi à templo magnis comitatibus arcem
A ccedunt, epuliſq; vacant ac pocula poſcunt:
E xactiq; dies aliquot ſunt luſibus. inde
Q uisque domum repetit. Rex ipſe moratus, auitæ
I ndolis indicia, & patrij dat ſigna fauoris,
E rga omnes. Iamq; huc animum totoſq; ferebat
C onatus, grata populis vt pace fruatur,
C umq; ſuis habitet nullo prohibente ſub alto
O cio, & è vera patriam virtute gubernet.
V tq; minus dubitent ſe Rege pioq; bonoq;
V ſuros, primùm qua relligione parentem
C onſtabat populis ſtuduiſſe inferre ſalutem:
H ac ſacra præcepit regnis proponier: illa
H aud ſe paſſurum quemquam diſcedere. Si quis
A udaci fortaſſe animo conuellere certet,
E t noua non notis inducere iurgia rixis:
H aud fruſtra facturum etiam. mox priſca ſacriſq;
I ura indulta locis: tum municipalia, leges,
P riuilegia, conuentus, & cætera iuſtè
O rdinibus conceſſa probat, confirmat. ab illis
H uc ſeſe vertit, minimo vt ſua regna grauarit:
E t nihil in prauos, reditus conſumpſerit vſus.
M ulta igitur loca vel penitus ſubuertit, & eſſe
A mplius iſta vetat. vel ſi non verſa fuiſſent,
V icinis iungit, coniunctaq; copulat, vni
P ræfecto tradit: qui quæ paulò anteà plures
C urarant, iam nunc ſolus curauerit. aut quid?
E xpedit haud forſan multas prudentibus ædes
E ſſe viris, quibus vno & eodem tempore cultu

P rouideant. multò minus id fortè vtile magnis
R egibus eſſe putes: qui cùm non omnibus ipſi
V el ſupereſſe queant vel formam tradere, lucro
V ellitur, ac ſtricta pendent Regalia lance.
D umq́; hæc ſectatur nulli grauis, annus & annus
L abitur, ac grato voluuntur tempora motu:
E cce equidem à Suecis veniunt Legati, & ad vrbem
H afnenſem accedunt, Goſtaus Olaus & alter
E Bielkis Turo, patrijs vir & vtilis armis,
C onſilijsq́; bonus: quibus eſt cum facta poteſtas
D icendi, mandata quidem præſente Senatu
F RIDERICO *exponunt: & quæ videantur Erico*
E x vſu fore magnificis ſermonibus augent.
E tſi autem nunc non Oratio tota Camœnis
H iſce ferenda ſiet: ſumma huc tamen omnibus vna
E numeris redit: Imperio iam Gotthico ademptam
E ſſe diu Gothlandiam, & id ſine clade grauiq́;
S uecorum fieri non poſſe dolore: ſilendo
Q ui tamen ad clades tam magni muneris altè
C onniuent: ne quid turbaſſe hæc noſtra videri
R egna queant, pacemq́; armis fregiſſe ferantur.
C ommoda ſic Sueonum cordi eſſe hæc publica Regi:
V t nihil haud faciat, nil non patiatur, vt eſſe
C ommoda longa queant. eadem confidere velle
F RIDERICVM: *quem iam deceat connitier, vt quæ*
E x vſu geminis ſtatuat fore maxima regnis,
C onſilijsq́; iuuet ſtudijsq́; tuerier auſit.
M ulta autem Regum citroq́; vltroq́; priorum
T emporibus ſunt acta, nihil tamen hiſce moueri
I am Sueones. Sola eſt quæ rem Gothlandia totam
A ut pacare quidem aut poterit turbare videri.
H anc ſi tu reddas, vel ſi deducier æquis

Iudicijs

I udicijs patiare, cui iunctiſsima regno
P areat, ac vero res ordine prodita conſtet:
C ertè equidem placidis fundamina ſaxea regnis
I eciſti, ac faciles ſubduxti motibus anſas.
Q uod ſi te quiſquam tanta hæc in commoda durus
I mpediat, tibi ſe Sueonum Rex omnibus offert
A uxilijs: ne te tam iuſta hæc facta ſequentem
P erturbet. vetus eſt etiam, Rex inclyte, regnis
C ertamen: cuî ſint tres iſtæ ſigna Coronæ:
E t cuius clypeo ſtent ornamenta, tuetur
S uecia ſe longo maiorum iure. relinqui
H as ſibi Rex Sueonum petit, atq; ex omnibus vnà
D anorum eradi noſtra hæc momumenta ſigillis.
H oc pacto geminas inter concreſcere mentes,
E t quæ firma ſient coaleſcere fœdera poſſe.
C umq; etiam iuuenes, & ſint florentibus ambo
F ortunis, animos habeant & iuncta modeſtis
P ectora conſilijs. obicem iam tollere certent,
V t longa deînceps fraterna & pace fruantur.
H ic finis ſermonis erat: licet addita quædam
N eſcio quæ fuerint, (ſi ritè audita recordor,)
D e quadam veteri, quæ fortè pecunia Scanis
C eu pretium terris aliquando ſoluta fuiſſet:
E t reddi poterat. ſedenim non induo viuis
C uncta coloribus. & locus eſt vbi dicier iſta
P lanius acta queant. FRIDERICVS *pauca locutus,*
(E tſi haud obſcurè quorſum hæc oratio ſpectet,
S enſerit,) amplecti Sobrini verba benignè
S eſe ait, ac quo ſe reſponſo in talia ſoluat,
M ox prouiſurum. intereà menſæ admouet. & iam
T ranſierat biduum, cum Rex mandabat adeſſe
L egatos, illi vt venêre, ita Friſius inſit.

Johannes Frisius

M agna viri vobis ſunt tradita iuſſa: ſed hiſce
S ic reſponderi mandat rex Daniæ. ab ipſis
S e regnum ſuperis agnoſcere: cætera cordi
S ic ſibi cuncta fore, vt pacemq; animumq; tueri
F raternum, mundo ſeſe ſub teſte probarit.
Q uin optare quidem communia commoda multis
A nte alijs ferri: quantumq; hîc pectore poſsit
C onſilijsq; bonis, operam ſeſe eſſe daturum
V t malè non habeant, qui ſeſe authore fidemq;
O fficiumq; colant. ſi quid cognouerit, in quo
F œderibus ſaluis & regni iure, volenti
P ræſidium Sueco tulerit: ſtudiumq; laboremq; haud
D etrectaturum. dij dent, ne præbeat vnquam
H iſce aures, pacem qui connitantur honeſtè
S ancitam prauis ſubuertere motibus. eſſe
I n Boream ſparſis natura ac Numine regnis
S ic actum, vt magna nequeant ſine clade moueri:
E t maiore quidem nequeant ſine clade reuelli.
C oncordes animos igitur tueantur, & eſſe
F raternos libeat. ventura hinc commoda, quæ nunc
N on etiam ſunt nota quibus contraria mens eſt.
C ætera quæ latè ſunt dicta, moramq; locumq;
E xigere. his, vbi ſint mihi rectè expenſa, neceſſe
Q uod prius eſſe putem: ſic reſpondebo, nihil ſe
F ruſtratum vt voto Sueonum Rex ſentiat eſſe.
M ittam autem, qui ipſum accedant, coramq; loquantur
C onſilium & rei inquirant. vos hortor, & ipſum
V os moneo, vt paci conformia corda geratis,
E t quæ vicinum deceant ſuadere velitis.
R eſponſo Legati abeunt. res perculit ipſum
C ontinuò Regem. quid enim? iam occaſio noſtras
Q uæritur in ſortes: nec ſeſe obſcura ſub auras

Argumen-

A rgumenta ferunt, odijq́ ac prima tumultus
I ndicia. aut aliud quid quærit denique? noſtros
F œdera maiores inter ſancita, vetabant
I n cauſam duci Gotlandiam. at iſte paternis
E xcedens monitis, cùm, quæ interdicta fuiſſent
A nte diem moueat, pacto eſt iniurius: & quæ
E ſſent firma, graui verborum ambage reſcindit,
F œdera perrumpens. hæc eſt occaſio, quàm nos
A duerſum captat: qua nosq́ & noſtra procellis
O bijciat, ſubitisq́ inuoluat motibus. atqui
Q ua tumet is rerum fortuna, haud neſcio. multas
D ecedens pater huic & opes, & plena reliquit
O mnia diuitijs, æraria plena, ſuoq́
C onferta argento latisq́ vndantia maſſis.
H as quibus inſumat nunc vſibus, & quibus addat
F ortè incrementis, vt ſint ampliſſima lucro
F œnora, cùm ignoret: fucatis motibus ignem
E xſufflat, pulcrè latuit qui tectus: vt hîc ſe
F œlicem oſtendat, digeſtaq́ commoda regni
P roferat in lucem, ac ſtudio ſpectetur: atrocem
E t ſimul vſuram per viſcera noſtra ſequatur.
S ed neque ſuſpicio, leuitas nec inanis honeſta
O cia perfringet: nec belli damna probarim,
S i liceat mihi pace frui. ſi prouocet, & non
T ranquillum ſinat eſſe, operam Chriſto auſpice, veſtro &
C onſilio dabimus, ne quid me Dania Rege
V el detrimenti capiat, vel fracta ſuperbis
C oncedat populis. Valde eſt FRIDERICVS in hiſce
C ommotus. ſed enim placida tùm voce Senatus
A dmonet, è primis rerum conſpectibus eſſe
N on extrema etiam ſemper cenſenda. putare
S eſe equidem, ſi de rebus, quas fœdera certo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C omplexu prendunt, ritè admoneatur Ericus,
E ſſe quieturum. quod ſi vlteriora procaci
C ommoueat ſtudio, nec ſe comprendere poßit:
C onſilio Regi ac opibus non defore. ſeſe
H îc tamen hortari, pacem vt ſub pectora multis
A dſtringat vinclis, nec ſe ſubitoue moueri
I mpulſu ſinat, aut alienæ indulſerit iræ,
Q uæ noſtris cupiat deterrima prælia damnis.
L abitur annus equis velociq; incitus orbe:
C ùm Rex non bellum ſpectans ſua curat, agitq;
S edulus, vt Patrio ſua ſint non languida regno
P ræſidia. ornatam deducit in æquora claſſem:
M achina colligitur, munitio creſcit, opesq;
S tipantur. multisq; illata pecunia ciſtis
C ongeritur, placidis conatibus omnia: cum ſe
A ltera de Suecis profert Legatio, cuî tum
P ræcipuas auxit partes Steno Ericius]. ille
Q uod prior, explicuit maiore audacia: at iſtam
D e Scanis cauſam nummisq; aliquando expenſis,
D eq; Coronarum viciato iure, peregit
L iberius. Rex auditum placideq; benigneq;
A ccipit. at poſtquàm reſponſo eſt auctus, abibat
M ulta mouens animis, & acerbo percitus igni.
V t verò exceßit, iam non obſcura patebant
S uecorum ſtudia: ac animo quo tentat Ericus
D anorum mentes, Regemq; procacibus auſis
S ollicitat. nihil is dubitat ſibi bella parari
A Suecis: Itaque haud ceſſat patriæq; ſibiq;
P roſpicere, & celeres ad maxima tendere neruos.
E t tamen haud quicquam temerè mouet. anxius vni
S i quà fata ſinant aduertit pectora paci.
Q uanquam autem crebris hominum ſermonibus omnes

Impleri

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I mpleri vicos fama ſpargente videbat,
M agnifico Suecis hanc rem conamine & vſu
P erficier: numeris ſolidas conſiſtere puppes:
D electus agier, muniri voce colonos:
P aulatimq; alios alijs regionibus iſtuc
I nduci, & totis increſcere viribus vrbes:
N on tamen hac ſeſe Danus ratione moueri
S uſtinet, vt quicquam quod pacem tollere poſſet,
T entarit. ſed enim dilapſa æſtate Senatum
C onuocat, ac animo quæ ſunt ſibi viſa recludit.
L egatos Sueco mittendos eſſe, ſatis qui
P romiſsis faciant: & quo ſit pectore, quoue
C onſilio magnis inquirant mentibus. aut quæ
I nſcitia hæc noſtra eſt, aut quæ patientia? iam bis
I n noſtras, inquit, terras ac prædia noſtra
L egatos, eadem tantùm mandata ferentes
H aud tenui immittit numero: qui neſcio voces
Q uas mihi cum memorant, oculosq; aureſq; putarim
P enè alijs magno curarum aduertere quæſtu.
I lli equidem quanquam fuerint fortaſsis honeſti
E ximijq; viri: longas tamen vſque cateruas
C ùm circumducent, ſanè haud res noſtra latere
H oſce queat. fortaſſe etiam ſibi plurima fingunt,
Q uæ cumulent dictis, & noſtra in vulnera vertant.
I lle ſuos habeat Suecos ſibi: quando tumultus
N eſcio quos fama eſt illum molirier. haud me
S ic illudendum fas eſt exponere. iungat
C oncordes animos, & qua fortaſſe tumeſcit
E xuat inuidiam, & noſtro ſiet æquus honori:
T ùm me vel totis accedat gentibus. haud me
V icerit officijs: & quæ communia nobis
E ſſe dedit natura, equidem communia verè

Sentiet.

S entiet. intereà ſuſpectos eſſe recurſus
P rocurſusq́ mihi liceat, cùm nulla fauori
D etulerint: potius ſed ſpargant ſemina bello,
D iuellantq́ animos ſtudijs, & fœdera tollant.
H is igitur ſit finis. vt eſt Rex iſta locutus,
A ſſenſere viri: totoq́ è corpore mox eſt
C orficius delectus: in hunc Legatio plenis
I ncubuit neruis, cuî mox mandata modusq́
T raditus: & quo ſe Sueonum ſermone Tyranno
I nferat, oſtenſum eſt. fuit hic VVlfeldius vnus
O mnibus acceptus virtutem propter, & altas
I ngenij dotes, qui nec ſimulare, nec eſſe
I mpoſtor poterat: nec honeſtæ perfida laudi
S commata, nec dubijs aſperſit ſumina flammis.
M itius hoc meliusq́ nihil natura ferebat,
N ec qui maiori ſtuduit prodeſſe miſellis
A ffectu, quacunque via aut ratione valebat
C onſuluiſſe bonis. hunc Rex FRIDERICVS habere
C ontinuò ſecum, multis præferre, parenti
C hriſtiâno gratum prius: vt qui plurima multis
A ularum grauia ac artes tolerarit ab annis:
Q uiq́ odijs nullum preſſit, non obfuit vlli.
H uîc igitur mandata dabat FRIDERICVS. at ille
I n Suecos abijt paucis comitantibus. huc vt
P eruenit, Regi fuerant quæ iuſſa modeſtè
S olerterque adeò expoſuit. veniſſe ſecundò
L egatos, Sueonum miſſos à Rege: quibus quid
I niunctum fuerit, tum quæ concredita Dano
R ettulerint, ipſum non ignorare: quòd eſſent
C onſilijs primi, & Suetico pars plurima regno.
A st eadem cùm ſint iteratò allata, tametſi
L iteræ in hæc pridem tranſmiſſæ culmina tete

Præcipuè

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ræcipuè Regem poterant docuiſſe, quid eſſet
H îc noſtris animi, tum qua vicinia iam nunc
S e tibi vicino cupiat virtute probari:
H aud tamen id viſum ſatis eſt: cuî quicquid honeſtam
A d pacem faciat, ſemper minus eſſe putatur.
O mnibus huc etenim contendit viribus. & me
P ropterea miſit, qui quid tibi mentis in haſce
R es ſiet, exquiram. nam quòd Gothlandia, quodq́;
S cania nunc cauſis inducitur: eſſe recenti
M aiores inter veſtros ita fœdere cautum,
Q ua vos vnà etiam comprendi lege volebant:
V t tibi poſſe putes nulla hæc ratione moueri,
Q uin ſimul & Superos violes, & ſacra reſoluas
I ura patrum, diuis iam teſtibus ædita. Scire
M aiorum ſtudijs ita te deferre, prophano
V t nihil æquus agas impulſus acumine. tum quod
A ttinet ad vetera hæc regnorum inſignia: Danos
C eu noſti, priſcis ſeclorum à curſibus eſſe
H is vſos: nec ſe, vt minus his vtare, proterue
A ctum. Id petere, ac ſi quid contendere poſſit,
H ortari monitis: vt quæ præſentia, quæq́;
M aiorum à fatis tranquilla ac ſacra fuiſſent,
O rnare, & ſtudijs certent fraterna tueri.
M ulta equidem varijs ſpargi rumoribus, ac ſi
C onflatum conſtet iam bellum, armisq́; redundet
S uecia. ſed Danum nihil expectare maligni
C onatus à vicino, quem iusq́; fidesq́;
C opulat, & ſibi quem maiorum ſtemmata iungunt.
S i quæ communem regnorum poſſe putaret
A d pacem ſpectare: equidem quo more parentes
S e ſunt complexi, cum res afflicta duorum
C onſilijs tolli, aut operas poſcebat amicas:

S ic neq; conſilijs, nec honeſto longius vſu
D efuerit. ſaltem ſtudeat vicinus ineptas
M ultorum voces, & blandimenta ſagaci
D euitare animo, paciſq; ſacrata tueri
F œdera: ne regnis tantùm, ſed pectore iuncti
M utua fraternis duplicarint commoda rebus.
S cire equidem paucos quantum diſcrimen in armis
E t quæ damna ſient. motis Reſpublica bellis
L uget. & haud facile eſt repararier ocia, cum iam
V icini rident, oculoſq; è vulnere paſcunt.
H æc tum Corficius Regi mandata locutus,
E tſi ſe ini tio gratum veniſſe modeſto
A lloquio Regis penè intellexit: in ipſum
R es tamen eſt finem ſic demum adducta, boni nil
M agnoperè vt poſſet noſtris promittere. longas
I mplicat ambages Suecus, queriturq; vetuſto
G otthorum imperio Gothlandica culmina, primam
S ubtrahier partem, & Danis accreſcere: cùm nil
I lla etiam ad Danos poterit ſpectaſſe videri.
H oc equidem vt toleret ſe penè vererier. illam
R eddiderint Dani primùm, mox cætera poſſe
C olloquijs agier. quod fœdera ad iſta parentum
P ertineat, non his ſe etiam fortaſſe teneri,
C onditione quidem quòd nunc meliore fruatur
Q uàm pater. is populi conſenſu culmen adeptus
R egium erat. mihi nunc hæredi Suecia faſces
S ubijcit, ac nullo regnum prohibente miniſtro.
I lle equidem veluti precibus moderatur apertam,
A ſt mihi nunc patriam clauſit fortuna Coronam.
Q uod ſi fortè volens non cedat Dania: certè
V enerit hoc, mihi quo conceſſum tempore vellet.
N oſtro autem regno conſultum ita cenſeo: ne quo

Penè

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P enè etiam indigeat. ſi quis me vtatur amico,
I lle equidem officij fructum ſtudijq; benigni
P ercipiet. ſi quæ eueniant contraria, non me,
F ortunam ſed quiſque ſuam & ſua facta queratur.
H æc Suecus, barbamq; manu didùxit. erat Rex
E ximius forma iuuenis, quo pulchrior alter
N on fuit, èxcepto FRIDERICI corpore noſtri.
M agna autem vis ingenio, & gratiſſimus ardor
A d diſciplinas inerat. quapropter in omni
A rmorum genere & Muſarum, prima tenebat
C ompita, & immenſo ſuperabat acumine quotquot
P ræcipuos inter florebant nomine Gotthos.
N amq; equitare, manu pancraſtas ſternere, diſco
L udere, moliri cuneos & vincere curſu,
D octus erat. tamen haud opus hoc tu ducere ſummum
A ut ſublime potes, reliquis ſi fortè libebit
H is conferre, quibus ſolus ſuperabat. in illis
S æpius & plebes vincit: roburq; colonis
M aius ineſt, ſeruisq; licet velocibus eſſe.
A ſt quòd Muſarum ſtudijs ſacrisq; Mineruæ
A rtibus èxcellat, peregrinis pectora linguis
C ulta gerat, nullaq; animi virtute careret:
I d laudem vero poterit cenſore mereri.
E t certè haud dubito Europæ Magnatibus illum
H is rerum conferre bonis: ſed fata premebant
I nuida, & ob tantas contracta ſuperbia ſortes.
O mnibus in vita ſemel eueniſſe neceſſe eſt,
Q uod doleat. quamcunque ferant tibi culmina laudem
H ac ne confidas. magni eſt ampliſſima regni
G loria, ſed duros dant celſa palatia caſus,
E t graue pondus habent. veniaq; fauoreq; dignos
H os tamen eſſe putes, quos vel fortuna fefellit,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V el ſua decepit miſeros perſuaſio Reges:
D ummodo ſidereos contra diuosq; perhennemq;
H aud etiam fuerint ſæuiſsima turba parentem.
N amq; indulgendum his nihil eſt, qui Numina pellunt
S edibus, ac odium ſtricto minitantur ab enſe.
I n reliquis decet humanos, decet eſſe benignos:
V el quia perſimili ſint vſi ſorte, vel hac quòd
P oſt vti rurſus repararéq; priſtina poſsint:
V el quòd te ſimiles aliquando inuoluere motus
E t turbare queant. lucrum eſt miſereſcere, cum te
V el virtus aliena monet, vel propria vincit.
Intereà hæc fiunt dum temporis omnia, & ipſe
C orficius præſtolatur referenda, vel illud
N unc iter ingreſſus noſtra hæc ad regna reuertit:
E xacta eſt hyemis pars maxima penè, citumq;
T ranſmittunt Phœbum peragrato ſidere Piſces.
P roximus inſtabat rutulanti vellere gratum
A uratis aperit nobis qui cornibus annum:
E cce iterum à Suecis rediens Steno Ericius vrbem
A ppulit Hafnenſem: fidensq; ingreſſus, ab aula
L iterulas poſcit: liber quibus æquora demum
B althica traijciat, Henetasq; feratur in vrbes.
C umq; rogant: Regem nunquidné accedere? nunquid
N on etiam veteri cupiat pro more fideq;
A lloquier? gratum id FRIDERICO ducier: vt quem
P ræcipuo hic fuerit ſemper dignatus honore.
H aud ſibi nunc, inquit, Dano mandata Tyranno
E xponenda, ſuo commiſſa à Rege. negociũ
A lterius cauſa noſtras vrgere per vrbes
T antum iter. optare vt celeri Germanica curſu
L ittora contingat: domini inter id eſſe. precari,
V t ſe maturo properantem hoc munere iutent.

Officium

Steno Ericius

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

O fficium id gratum Regiq́; ſibiq́; futurum:
C uì pòſt, ſi vſus erit, cumulata æqualia reddat.
F riſius (hunc etenim FRIDERICVS iuſſerat eſſe
P ræſidio rebus: qui ſeſe abſente tueri
E t præſtare locum, Hafnenſiq́; morarier arce
D ebeat, ac vigiles peregrino aduertere ſenſus)
A udito, nihil his Stenoni regionibus eſſe
Q uod peragat: ſeſe miſſurum, dixit, ad aulam
P rotinus eſſe aliquem: qui quod petijſſet, eodem
P erficiatq́; feratq́; die: quòd proximus eſſet
R ex etiam, atque noua nunc fortè moretur in arce:
M oxq́; adeò miſit. Steno nil opus eſſe putabat
S ollicitum reddi leuia hæc ob munera Regem.
H ìc ſatis eſſe quidem, ſi Friſius ipſe roganti
A nnuat: atque abitum ſecuraq́; littora præſtet.
F riſius haud tantum ſibi poſſe licere: nec eſſe
I d laudi, dixit, Stenoni. quin penè vereri
N e Regem offendat, ſi ſic agat. eſſe benigno
I n Stenonem affectu: quem ſi fortaſſe cupiſſet
C onuentum, ſibi ſe fabam cudiſſe. rogare
N e graue ſit minuiſſe viam, paulumq́; morari.
A ſt indignatus Steno, neſcio protinus ore
Q uid fremere, ac dubijs contendere vocibus. acres
I uſſit equos ſterni, manibusq́; inſtare miniſtros.
D um verò hæc geminos inter variata geruntur
H eroas, multa hîc animum partitur in acta
F riſius: & ſemper cùm proxima damnat, in illa
M ox tamen ingenio nunquam fallente reuertit.
S uſpitione etenim haud minima percellitur: vt quid
H uc iterum Steno? quid properat? cur denique Regem
C eu fugiat? cur conductu non ſaluus in vrbes
H as ſeſe noſtras, his ſeſe immiſerit oris?

Iohannes Friſiu[s] Regis locumten[ens]

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ræcipuè Regi cùm nec mandata, nec vllum
E xplicet officij ſignum, nil deferat: idq;
V ir tantus? vel quo iam denique ceſſerit: aut quid
C ontendat? curas ita Friſius impulit. alter
H oſpitio fremebundus atrox ſub murmure verſat
P ectus, & haud tardis abitum ſibi greßibus vrget.
S ed nihil eſt cùm fata obſtant, meditando triumphum
F ingere. planè autem diuerſa hos indole ludens
O biecit fortuna viros, qui mutua tentent
P ectora, & haud dubias prodant certamine mentes.
A lter ab excelſo proflans ſpiramina vultu,
A tque ſupercilijs oculos motando tumentes
I ndulgetq; iræ ac clatros vi rumpere certat.
I ndomitus veluti cum ſe Leo ſuſcitat, omnes
T erret agitq; boues: rugitibus implicat auras,
E t latè circum perculſa armenta vagatur.
I lla tremunt, victasq; ferunt in præmia palmas.
A lter at ingenio facili, ſed pectore valde
P rudenti, ac animo quæcunque ad facta ſagaci
S olertiq;, nihil voces agitare ſuperbas
N on pugnare minis: nec ſeſe extollere ſæuis
V ocibus: at firmis ſubnixus in ardua neruis
O fficio nuſquàm cedit, Patriæ ampliter auget
C ommoda, & accenſos multorum faucibus ignes
S obrius extinguit, curſusq; eludit inanes.
I lli igitur cùm ſic fuerint, à tempore noſter
C onſilium capit. Henricum de Rade, miniſtrum
A ntiquiq; virum generis iubet ire citato
V aldè etiam curſu (nam nunc olfecerat eſſe
P enè in procinctu ac abitum molirier) ipſum
Q ui Stenonem verbis & honeſto more ſalutet:
S ignificetq; animum Friſo eſſe accedere: verbis

[Handwritten marginal note:] nricus de Rade / ..giannus, Fidelis mi- / ..ter Iohannis Friſii.

Colloquier:

C olloquier: ſi quo, quod honeſta exquirere poſſint
O fficia indigeat, ſe curaturum: aderit mox
P ublica qui ſalui conductus ſymbola reddat.
R adus vt expoſuit domini mandata: nihil iam
E ſſe ſibi Steno reſpondit, quo vellet egere
F riſiî opera: nec colloquijs ſibi poſſe vacare
H ac vice. Radus in hæc non multa locutus,
S ollicitat greſſum veſtigiaq́; incita crebro
P ræcipitat motu: curſumq́; ita digerit, vt iam
S udor in ora fluat. Quem Cancellarius vt ſic
A longè aſpectat, quod erat facile anteà verſans
P ectoribus: quid nunc, Rade, inquit, Ericius án nos
C olloquio dignatur? an haud etiam? ille moratus
H ic nihil, Haud etiam. Sibi nunc non poſſe vacare
C ongredier. iam iamq́; parat diſcedere: frænos
M andat equus, quidamq́; diu vel ephippia preſſant,
V el iam preſſuri celeratis curſibus inſtant.
H ócne, inquit Friſius, modo? at heus ne denique ceſſes
T ute etiam, & tibi ne iam deſit cura, videto.
V ade age, & Andreæ dic Gotskio: vt ocyus acris
E t vigilans vrbis ſeruet cuſtodia portas:
E gredierq́; vetet Stenonem. fuit ille modeſto
I ngenio Andreas, & vir, ſi cætera ſpectes
M uſarum præter ſtudia artificemq́; Mineruam,
T alis, qui cuiuis conferri poſſet, honeſto
C umprimis animo & rerum experientia, eratq́;
P ro Patria ſtudium & Regem moderatus amabat.
H oc igitur Conſul cùm tempore is eſſet, ad illum
F riſius Henricum *miſit: qui protinus vt rem*
M andato accepit, rem perficit. aucta recenti
A ctutum ſtabat cuſtodia milite: cum ſe
V ectus equo multis Steno ſuſpectantibus infert

Andreas Goſkius consul Haffniens

Occiduamq́;

eno porta Hafniensi
ercitur

O cciduamq; petit celeri conamine portam,
P ræcurritq; ſuos. ceu cùm vaga retia Ceruus
P roſpicit, ac denſo torqueri verbera gyro:
D euitare plagas curſuq; eludere funes
D eſtinat, aut rectos ſaltu tranſcendere vallos.
H aud aliter pleno dum tentat Ericius auſu,
I nuitis etiam tum clauſtra tuentibus, vrbe
R umpere, & obuerſos in mœnia ſoluere ronchos:
A d portam tendit. Sed enim non fida dabantur
H îc reſponſa ſatis: nec gratum erat arma viroſq;
A ſpicere, & circum veſtiri corpora ferro.
V t tamen exegit vigileſq; manuq; remouit
Q uoſdam etiam, & magna vi nititur: vtque ſequentes
P roclamant, Stenonem, Stenonem eſſe: nec illius eſſe
I mpediendum iter: ille autem validoq; citoq;
T rudit equo: quidam, quid enim vir peſſime? nóſne
V nà omnes etiam? & dicto, venabula fronti
P angit equo, retroq; agit, & ſubſidere cogit.
H îc vt ſeſe abitu vidit prohiberier, etſi
I am ſatis, atque ſatis bacchatus voce fuiſſet
I ndomita, dum nunc fures, nunc denique lixas
C aloneſq; vocat, magniſq; minatur, biantes
A uerſum turbas adigit, tum rurſus in vrbem
P ræcipitat curſum: cumq; explorarier audet
P ortarum reliquas, ſimili tùm pignore firmas
I nuenit. Ille vijs totam clamando per vrbem
D iſcurrit. vel quis ſtomachi imq; potentis & auſus
E xplicet effrænes? mihi quas dabit Hafnia pœnas?
H afnia? quas etiam pœnas dabit Hafnia? ceu iam
D ania perpetuis ſubſideat obruta damnis:
Q uòd fortaſsè virum non ſanè recta ſecutum
H afnia pauliſper retinendum duxerit? ac ſi

Non

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N on etiam interſit regnorum, opibuſq; animiſq;
P oſſe valere? equidem ſtolidis licet eſſe colonis:
R egibus haud etiam fas ſit. Si Suecia iuſtis
P erpetuiſq; adeò circumſpicit actibus, iſtuc
Q ui ſeſe intulerint: quid peccat Dania, ſi ſe
M uniat, ac vigili partum tueatur ocello?
E t vanum eſt contemptu agere: ac ſi naribus iſtic
N il homines valeant, cæcoue è lumine cernant.
T um quæ ſtulticia eſt maior, quàm voce miniſq;
I n totas gentes, & tota in culmina ferri?
P ræcipuè ſolidæ cum libertatis ab vſu
E xcuſſus teneare. hîc nil tibi iurgia proſunt:
M itibus eſt opus: vt longos patientia vincat
C ircuitus. etenim varijs varia aſpera ſæpè
E ueniunt: his non pugnandum eſt robore, quanquam
V iribus excellas alibi. ſimulando, parumqúe
D iſsimulando omnem, ſi fato vtare ſecundo,
E t molem excutias aduerſaqúe plurima vincas.
B is ſapit, inijcio quiſquis ſapit. omnibus hæc ſit
R egula certa viris: ne magnis mente ſuperbos
M uneribus iungant. fortunam hij frangere poſſunt,
S arcire haud poſſunt. prima eſt & prima ruina
I mperijs, quando elato Prouincia Regi
S ubditur, elatos & habet Rex ipſe miniſtros.
A ut quid Alexandri regnumq; & ditia ſtrauit
C ulmina? nónne ſuperbia? non ſuperiqúe hominesque
Æ què odêre aliud. quæ tunc eſt peſsima, cum ſe
V enditat officijs agninaq; vellera ſumit,
O biectatq; tuis aſtutas ſenſibus vmbras.
A t Steno cum vidit ſibi fortè pateſcere nuſquam
E greſſum, hoſpitium repetit: queriturqúe minaturqúe,
E t ſibi quas fingit non attinet edere voces.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

V t Regi innotuit factumq́ & cauſa, probauit.
I amq́ aliquot ſubiêre dies, & Martius ipſe
E xegit medias per prima volumina partes:
L egatus rediјt Suetico cum noſter ab orbe
C orficius, Regemq́ adiјt tunc arce morantem
F ridricksburgenſi: cuî cùm retuliſſet Erici
O mnia verba: videri equidem ſibi, dixit, ab illo
N il expectandum, quod quis ſibi poßit amicum
D ucere: ni mentem atq́ ardentes forſitan iras
M utet, & in melius quæ ſunt concepta, reflectat.
H æc cùm dixiſſet: FRIDERICO pectora nuſquam
S unt turbata. equidem ſi ſic, ait, eſſe neceſſe eſt,
A rdeat: ac tumido ſi ſic iuuet, arſerit igne.
A lea iacta ſiet. Superos ego teſtor, & huius
F acta futura manus, non me me bella volentem
V lla ſequi. Sed tantoperè ſi noſcere Sueco
C ollibeat quis ſim, vel quid mihi Dania poßit:
H aud quaquam impediam, minus vt ſua vota ſequatur,
E xſatietq́ nouo crudelia pectora damno.
T um verò hîc infert VVlfeldius: annê per haſce
F ecit iter terras: cum nuper Ericius inde
A Suecis veniens Germanas impiger vrbes
A cceßit? riſit placidè FRIDERICVS, & huius
N on tibi facta viri, rerumq́ audacia conſtat?
I lle equidem per nos cum vi perrumpere certat,
A Friſo retinetur: habetq́ hunc Hafnia valde
I ratum, & ſæuis minitantem funera dictis:
V t quos protelet, pauidosque in vincula mittat.
C orficius primùm obſtupuit. mox deînde, beaſti
M e me, ait, ac læto cumulas Rex inclyte, ſenſu.
O factum benè. vir multis ſtudet iſte malisque
A tq́ vijs noſtro conflare pericula regno.

Ipſa

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Ipſa etiam hunc varijs nunc culpat Suecia dictis
Proſcinditque: licet non audeat vna querelas
Pandere, & hunc contra quæ ſunt meliora tueri.
Vſq; adeò huc Regem pepulit, ne flectere poſſit
Conſilium, & magnæ meditari commoda paci.
Multi illum quacunque via, quocunque profectum
Ad mala fonte putant: quamuis quædam inſcia rerum
Pars abijſſe ferat, ceu connubialia tractet
Fœdera prætextum fingens: ſentiſcere fraudes
Vtiam nemo queat. certi nil dixero, nec quod
In dubio eſt populis, conſtanti ego gutture firmem.
Valde opportunè tamen accidit, illius eſſe
Subuerſumque iter: & meme huc rediſſe priús, quàm
Finibus hunc noſtris retuliſſet fama teneri.
Namque id per Superos tibi Rex ego teſtor, in ipſum
Si quid perfectum meme præſente notaſſent,
Haud ſanè huc greſſus referentem dura tuliſſet
Suecia. at hîc ſi quid paſſus fortaſſe fuiſſes,
Rex ait, à Friſo tibi ſcires eſſe profectum,
Qui frænos homini iniecit, prohibetque viarum
Vſibus, ac portis hinc intercluſit euntem.
Corficius Friſum laudat, rectè arbitror illum
Feciſſe: at tibi nunc ſeruandum cenſeo, donec
Hæc quorſum erumpat ſtudiorum flamma malorum,
Perſpicias. poſt tute ſcias, quàm noxia ſecum
Hic Steno conſilia & ſceleratos deferat auſus.
Hæc ſecum vario cum Rex libramine penſat
Atq; omnes implet numeros meditando, iubebat
Extemplò Stenonem abduci: qui vectus in arcem
Kalundburgenſem, totos ibi quatuor annos
Degit, non aliquo vitæ ſemotus ab vſu,
Qui benè commeritos poterat decuiſſe clientes.

Steno in Arce Kaborg ſervatur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C umq; ea geſta forent, languere VVlſeldius ipſo
F orſitan è motu, deq; aſperitate viarum
C œpit. & vt nullo ſuccedunt pharmaca fructu
D eficit, ac vitam triſti ſub funere mergit:
A ugurioq; fides Regi fuit. Illius hæc eſt
S umma velut nobis Rex ipſe ea ſomnia narrat:
Q uæ, cum Corficius reditum maturat, habere
D ixit, & hoc magno iam ſe terrore moueri.
N am caput huic demptum ſeſe vidiſſe necato,
I dq; manu Regis Sueonum: longeq; cruorem
P urpureum & multo ſubeuntem flumine ferri.
Q uæ ſi vera forent: equidem data cauſa fuiſſet,
V indicibus quæ iuſta dijs mihi traderet arma,
H æc quibus haud tenui crudelia cæde piarem.
O pto autem neq; ſic Suecum inſanire: nec iſto
M e luctu afficier, rerumq; euentibus angi.
N os ſolamur: & huc ſaluus tibi venerit: inde
S i quid contingat, Regi non falſa fuiſſe
V iſa probet. redit ille quidem ceu diximus: aſt vt
R edijerat mortem ſibi protinus induit, inter
L anguores queſtus ſeſe hoc ſibi funera motu
I nſolitiſq; vijs, poclisq; frequentibus, & re
M enſarum inſueta ſic contraxiſſe, ſibi nil
V t medicina quidem & curarum impendia proſint.
I lle autem magna eſt animi conſtantia, & auſu
E gregio extinctus. caput aſt ſors abſtulit, acri
C um bello implicuit Danorum Suecia gentes,
L egatoq; nocet: ſed enim ſua deînde cruore
M utua multiplices implebant vulnera riuos,
C urarumq; vndas varijs terroribus augent.
I llatus tumulo eſt ſacrata VVlſeldius æde
H afnia qua prima nunc vtitur. inde relata

Concilio

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C oncilio res eſt, ſummoque expoſta Senatuî
I ncendit mentes: alterq; hoc, alter at illud
C um ſuadet, cunctis ſententia patribus vna
H æc placuit: ne quid tranquillo principe Sueco
R ex moueat: cauſam prior vt tribuiſſe videri
P oßiet, ac grandi ieciſſe exordia bello.
S ic tamen & curam eſſe adhibendam rebus: & hiſce
C onſilijs actus moderandos eſſe, neceſſe
V t ſi fortè ſiet patriam defendier armis:
N e tum ſecuros, ne tum mala nulla timentes
O pprimat, ac meritis ſua ſint diſpendia damnis.
Q uin ſtultum eſſet, in his rerum rumoribus eſſe
N il etiam vigiles. poterit vicinia pace
V tier: & nobis ſit fas exquirere, belli
Q uo ſcelus auerti aut poßint quo incommoda tolli.
R ex operam ſeſe tum clara voce daturum
S pondet: vt inuito, ſi belli flamma ſequatur,
A ccenſam ſeſe cunctis ſapientibus eſſe
P erſpectum poterit. Sed enim cum nauibus ante
A udierat curam Sueonum impendiſſe Tyrannum
P ræcipuam: ſanè nihil ille laboribus eſſe
P arcendum ratus, actutum pedibusque manuq;
N ititur, vt ſolidæ conſtent ſua robora claßi.
P ræcipuè Batauis Zephyrasque colentibus oras
C um monitus foret, haud tutos iam deniq; fluctus
P ræſtari ratibus: neq; littora tuta ſubiri
E öasque plagas, Dano ni vindice pontum
S ulcare, & lætas poterint proferre rudentes.
H eſperijs fama ſparſum eſſe in partibus æquor
T anquam obſideri Sueticis iam puppibus. iſtud
P ermetuiſſe: vt qui Dano conſueta dediſſent
H elſingorenſi diſpoſta telonio, in altum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N epòſt delatis geminare tributa neceſſe
T um ſiet, ac Sueticæ ſubmittere lintea claſsi
Q uod ſanè inuiti facerent. orare proinde,
P ræſidium vt Rex his accommodet vſibus. haud ſe
E t Sueco, & Dano præſtare ea munera poſſe.
R ex ſtudijs hominum motusq; & iure vetuſto,
H anc ſibi rem curæ fore rettulit. inde parando
E toto expedijt numeroq; & robore puppes
P ræcipuas, omni inſtructas quam maxima poſſunt
P oſcere bella manum: rebus nil defuit, & nil
D efuit his ipſis dura ad certamina: miles,
M achina, pila, globus, latera ardua, robora, nautæ:
T ormenta & puluis: tum res, quibus æqua culinis
S upplementa forent. magnis velut vrbibus inſunt
O mnia, ſic inerant his puppibus omnia: quas tum
D eductum Batauos firmas iubet ire carinas.
P ræfectum Brockenhuſa de gente Iacobum
H uic ſummum claſsi ſtatuit. qui deinde profectus
V ſus erat facili propaſſa in carbaſa vento.
H ollandi rectà Dantiſcum accedere. noſtri
Q uòd nihil hoſtilem ſenſere in fluctibus æſtum,
D urant, ac vacuo dominantur in æquore: nec quid
V el Sueonum flammas, vel nitra crepantia cernunt.
I ntereà totus Veneri ſacer exijt orbe
M enſis, & in Maium delatus Apollo, ſub ipſum
T endebat finem: Geminosq; ſecabat in æquas
H inc atq; hinc partes rutuloq; ardebat Olympo:
C um ſubitò è Suecis noſtrum prorupit in æquor
N auibus inſtructus paucis, itidemq; Iacobus
N omine & à patrio iam dictus Baggius orbe.
H unc Ammiraldi iam pridem Suecus honore
O rnarat: quòd conſilijs vſuq; valeret

Plurimum

P lurimùm, & audaci ſpectaret ad ardua motu.
V enerat à noſtris olim regionibus, hiſce
I n terris natus, quà ſeſe Hallandia *ripis*
O bijcit ac lato proſpectat in æquora curſu.
I s Chriſtiâno igitur cùm operamq; fidemqúe Monarchæ
O btulerit, cuperetqúe aliquo tum forſan haberi
C enſeriqúe loco, rebusqúe præeſſe marinis,
N on ita iam generis celeber ſplendore: repulſam
P ertulit. ad Sueones igitur cùm fortè profectus
E ſſet, & his opera ſtudiumqúe fidemqúe probaſſet,
G oſtao placuit: qui morum cenſor & omnis
I ngenij mirus ſanè explorator, vt eſſe
H uic ſtudium ac alacrem magna ad conamina mentem
P erſpicit, acceptat, rebusqúe adhibere gerendis:
S eu Moſchos pellit, ſeu lata per æquora puppes
I nſtruit, ac primis ſubducit viribus Anſas.
H uc ergo ratibus poſtquam deuenit, vbi eſſe
P roſpexit noſtros, cum ſigna, ſtatusq; notasq;
C ernit; & è totis quod res erat, accipit armis:
P rotinus inuehitur, lateri & latus obicit: vtq;
Q uà collimari celſa in carcheſia poſſe
V idit, ab immani primos Serpente iubebat
L axariq; globos, nitroq; impellier ignes.
I llico corripiunt flammas tormenta, tonatq;
Æ ër, ac magno pontus ſtridore remugit.
H inc aliudq; aliudq; itidem diſploſit: & vt iam
H aud procul à puppi quodam ferit aëra, noſter
C olloquio ſignum, & iungendis ſymbola verbis
E xtulit. is ſignum poſtquam probat, arte carinas
O ccupat ac Holmam ſecum traducit ad vrbem. Holma
H oc belli initium, hic violati fœderis orſus
E t pars prima fuit. Abductis nauibus vt res

Conſtitit,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C onſtitit, hunc equidem caſum FRIDERICVS acerbo
P lanè animo tulit: egregio quòd milite, quodq;
N auibus, & primis afflictus viribus eſſet.
D iſsimulat tamen & celerem præcone Senatum
C onuocat, ac tali venientem voce moratur.
Q uò ſe noſtra viri fortuna inclinat, & è quo
N os conſobrinus ſpectat nunc lumine: rerum
E forma & lato populi rumore videtis.
N ec multis opus eſt ſermonibus. anteà fratrem
E t mihi præcipuo dilectum pectore Magnum
S ollicitat: fidei oblitus generiſq; paterni
V t ſibi ſe iungat deſerto Fratre. recenti
N unc etiam noſtras nobis ſtratagemate naues
A bſtulit. an verò expectandum fortè putatis,
V t cœno inſpergat faciem mihi? is vndiq; ſeſe
M unit & audaci prorumpit in æquora curſu,
P rædaturque tuis penè in conſpectibus. idne
P ertulerim? an bello cladesque hoſtemque repellam
C ommiſſumque mihi regnumque ac iura tuebor?
D icite. quantumuis variè eſt hic vocibus actum:
D um repeti naues quidam, ſed iudice quidam
D ecidi rem poſſe putant Suecumque moneri:
V t fœdo abſtineat quæ ſunt tranquilla mouere
I mpulſu, & grauibus cauſam dare ceſſerit armis:
C um tamen illa diu res eſt agitata, probarunt
B ellum omnes: Regemque iubent molirier, vt nil
P rincipe ſe detrimenti cepiſſe videri
R egna paterna queant. Sed enim rogat ille, velintne
V nà etiam ſecum belli tolerare labores:
C aſtra ſequi, conferre operas, neruisque tueri
I mperium, ac animis præſtare lubentibus hoc, quod
E x vſu fiet: ac communem augere ſalutem

Conſilijs?

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C onſilijs? illi officium facturos dicere. tandem
D ecretis bello eſt ſubſcriptum animiſq; quierunt.
H eu quanta eſt homini facta in maleſana ruina,
Q uantus amor rerum, noceant quæ euentibus: & quæ
C um factæ conſtant, luctus in præmia reddunt?
V alde autem ſegni ferimur vel ad optima curſu:
V el ſi quid fortaſſe etiam contendimus, iſtuc
C ùm ventum eſt, agimus nihilominus omnia prauis
M otibus: aut animis concepta remittimus: aut nos
C onſilijs duci patimur vertiq; malignis,
V t quæ iuſta ſient iam fracta mente ſequamur.
V na autem re valde etiam ſunt lyncea nobis
L umina, ſtulticiæ partes ſectarier. & cùm
V itæ vſu nobis tranquillis eſſe liceret,
O fficijſq; vacare, & honeſta pace potiri:
E lati ſtudijs ita rumpimus ocia, nos vt
N ec pax, nec ſanctæ quæ ſunt communia paci
C ommoda, nec rerum poſſint nos iura tueri.
H is præſtare malis cauſam, nil te eſſe peritum
R erum: at delitijs innatum, ſemper amicis
S emper blanditijs, ſemper gnatonibus vſum:
Q ui quæ optare potes ſtudeant tibi triſtia blandis
P erficere: vt tacito cumulent tibi vulnera morſu,
Q uæ vix ſcire quidem niſi duro in funere poſſis.
Q uòd ſi iactatus fortunæ caſibus eſſes,
E t varios inter prenſaſſes læta dolores:
M ultò aliter rerum complexus lucra modeſtos
I ndueres animi tranquilla ad culmina motus:
E t tibi ſollicito retinendam iure putares
F ortunam. Sed enim nihil eſt Magnatibus iſtud
O bſequij laudare genus. libet eſſe proteruos,
E t quo prima ratem trudit dementia, ferri.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uin ſi quid duris interdum caſibus acti
C onſiſtunt: ſi ſe expediant vitæq; fruantur
L ibertate, graui rumpunt tranquilla furore:
A ſperiusq; etiam graſſati cuncta reſoluunt,
C unctaq; tranſiliunt: nec quo ſe iure teneri
A ut ratione volunt. ſi qua ſe occaſio longè
O ſtendit, celeri arripiunt hanc forcipe, quaq;
E ſt via crudeli miſeros ſub funere ſternunt.
T ùm benefacta etiam quidam ſic denique prendunt
C ompenſantq;: vt ſint primi qui iuſta merentem
I niuſtis onerent, pacemq; in prælia vertant.
Q uid Roboam? quid Alexandrum, quid denique ſæuum
A mbioriga canam? quo nunc ſe Gallia facto
P rodidit? officijs certes, vt iniqua receptes
P ræmia. ſed lacrymis agitarier omnibus; at non
T ollier iſta putes. radices altius egit
M orbus, & in medijs clades furit aucta medullis.
R ectius hîc igitur Sueonum feciſſe Tyrannum
C onijcias: ſi defuncto quæ regna parente
I am tenuit, ſolido ſtuduiſſet prendere vinclo,
E t tanquam vberiore baſi firmaſſet. id ipſum
S ic potuiſſe putes: ſi nunc cùm ætate valeret
I udicioq;, nouo patrium ſub fœdere fœdus
A ugere, & forti properaſſet ſtringere nexu.
H æc res officijs animos iunxiſſet, & amplos
V icinis etiam cumulaſſet gratia fructus.
N am Gothlandiacas animo meditarier ornos,
E t pinus ſperare, leui quas vertice montes
P arturiunt iſtic, inhiareq; mentibus vrbi:
S omnia ſunt. nec enim verbis hæc maxima Dani
D etulerint. nec ſi lucrari ea Suecia bello
P oſſet, an hæc etiam pacata Suecia motu

Poſsideat?

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P oſſideat? ſed holus poſcunt vt larida, ſic ſe
D ania ſub nexu & Gothlandia noſtra tenaci
P rendunt ac ſolidè ſeſe complexa tuentur.
Q uin poterat meritis aliquid tribuiſſe: quòd huius
I mperij ſtudijs teneat ſuum? an èxcidit omni
R es animo, quid Taccenſi ſit denique geſtum
S editione? libet non iſta reducere. Priſco
Q uæ nunc ex vſu tranquilla putaueris eſſe,
H aud moueas: paruo ſeruentur màxima damno
C ommoda, & aſſueta nil maius pace probaris.
V t verò innotuit Lubeco, Suecia quo ſe Lubecum
I n Danos motu ſatagit proferre: recenſq́;
H aud prius indicto gratiſſima carbaſa bello
E gregiaſq́; rates ſubito ſtratagemate captas
A bductaſq́; : equidem quod res erat, iſta putabant
H aud paſſurum etiam Danum: mora nulla, citato
A pproperant curſu, Regiq́; exponere: quantis
A Sueco damnis quantaq́; iniuria ab annis
I am multis affecta ſiet Reſpublica: quales
O fficio reddit veteri fera Suecia grates.
I gnotum nullis iam gentibus eſſe, quid ipſum
G oſtao pridem Lubecum præſtitit, iſti
G oſtao: profugum quem cùm accepiſſet, honeſtè
V rbs habitum patrias fido deduxit in oras
P ræſidio: & magnis adiutum viribus, iſtis
T ùm commendarit, primos qui fortè tenebant
C onſilijſq́; operaq́; gradus: vt regia demum
C ulmina & auguſtos victor ſit adeptus honores.
A t quæ pro tantis benefactis præmia? quaſq́;
R eddidit iſte vices? cùm non niſi magna fuiſſet
P ollicitus, quali præſtantur munera diſco?
Q uas olim leges, quæ priuilegia priſcis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

R egibus impetrata, ipſoque probata Tyranno
E t firmata, quibus fregit rationibus? actos
P enè etiam regno excluſit: iugulare miniſtros,
E t libertatis nil cedere ciuibus. immò
M ercibus iniecit ſceleratas ſanguine dextras,
D etinuitq; rates. cumq; æquora Naruica noſtro
S ulcamus pro more, vijs vetat ire ſecundis
C onſuetisq;. nihil ferus intermiſit, atroci
V t nos afficeret meritos ceu triſtia, damno.
I lle ſuis ſedenim fatis conceßit. Ericus
S uccedit, multis genitore oneroſior ipſo
P artibus: vt qui nil quæ ſunt ſubducta putarit
R eddere. quin potiùs noua ciuibus arma minando
T erret, & immani frendens canit aſpera rictu.
H is vrbs mota malis, ſi quid ſe vlciſcier armis
P oſſet, vt haud gratis hæc tolerarit damna, periclum
N il etiam fugeret. Quod ſi, Rex inclyte, menti
S tat fixum tibi funeſtas certamine clades
P endere, & illato meritis æqualia bello
R eddere: nos equidem noſtras adiungere vires
E t conferre tuis præſtò ſumus. Vtitur vltrò
O blata Rex conditione: nihilq; putabat
H îc diſceptandum. vel quorſum, ait, iſta negarim
P ræſidia? accede: & quo ſe fortuna, Deusq;
E uentum vertat communi ex ſorte videto.
B is ſenas pepigêre rates, quas protinùs huc ſe
M iſſuros ſpondent, nec abeſt conſtantia dictis.
P lanè autem eximijs Lubecum eſt ciuibus & re
A uctum etiam lauta: domibusq; amplisq; plateis
E xſuperat: ditiq; ferunt ſe æraria nummo.
R edditur æquali ductum ius lance: nihilq;
I ngenio magnis conceſſerit vrbibus: vna

Rema-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

R e maior: pelago quòd ſit vicina, ſuasq;
H inc merces latè varia in compendia mittat.
M ulta autem in Danos ſeclo admiſiſſe priore
C ùm conſtet, ſanè hoc cuî nunc dat Symbola bello
H aud ſegnes præſtare manus, coniuncta tueri
R obora, & hoſtiles ratibus perrumpere claſſes.
D eniq; res ponto quantum eſt tentata, ferebat
P ræſidium, & iuſtas pandebat in æquore vires.
I ntereà accitas Germana ex gente cohortes
I nuictosq; equites & plurima ſigna pedeſtris
M ilitiæ in regnum Rex introducit. ab Auſtro
C um veluti plena venientes grandine nymbi
P ræcipitant lapſus obſcurumq; aëra denſant:
S ic contracta ruunt impletis agmina terris
I nſiſtuntq; vijs: nulloq; incommoda ſenſu,
N on ea quæ intulerint, non quæ patiantur, iter nec
M agnoperè aduertunt: Mens eſt obuerſa periclis
E t Suetico creſcit ſpes inuidioſa metallo.
H uc ſe igitur primus Suuatzburgius intulit armis
G untherus, veteri maiorum clarus ab ortu:
Q uem quia multiplici Comitem Rex anteà bello
D uceret excultum, magnisq; ex vſibus eſſe
I nſtructum ſtatuit, venientem amplexus honeſto
C enſijt eſſe loco, ſtudijsq; ornare ſecundis.
H unc iuxtà celebri iam ætate Georgius, & re
P erpetuoq; vſu bellorum haud impiger Hollus
A duenit, egregium traducens militem & armis
M unitos pedites, quantos bis dena ferebant
S igna viros, auidisq; animis & robore fultos.
P òſt alij turmas equitum, peditumq; maniplos
A dduxêre: locosq; omnes atq; oppida miles
C omplet, & in Sueones ſitienti intendere curſu.

Guntherus Suartz-burgicus comes Du- neralis in bello Dan- quod in Suecos gest- est, sub Frid. 2.

Georgius ab Holla, tum Germanicorum supremus Capitaneus Dania sub Frid. 2.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

D *electus extemplò habiti: monſtrantq́; quibus rem*
V *iribus, & quali tum milite Gotthica tentent*
C *ulmina Præfecti: nec abeſt cenſura, probatos*
O *mnes: ac meritis acceptos vocibus. inde*
P *aulatim in Scanos traductæ copiæ, in vrbes*
H *inc atq́; hinc, citius namq́; aduenêre, locantur*
D *iuiſæ. poſtquàm his proſpectum eſt, ocyus omni*
E *regione ſuos Rex ipſe explorat, honeſtas*
H *erclè etiam turmas: quibus haud, quæ dicere poſſes*
E *gregios decuiſſe viros, animusúe manusúe*
A *rmaúe & vrgentes ſubmiſſa in fræna caballi,*
D *efuerant. cum res toto iam conſtitit vſu*
E *t perfecta foret: celeri mox voce Ducesq́;*
P *ræfectosq́; omnes Rex conuocat: vtq́; profecti*
I *am circumſtabant, belli dedit eſſe gerendi*
I *nduperatorem, Suuartzburgium: eumq́; maniplis*
C *ommendat: cuî ſe ſupremo exercitus eſſe*
P *arentem debere ſciat, iuſſumq́; tueri*
E *t mandata ſequi. Tum Sueco deniq́; Feci-*
a *lem tranſmiſit, qui hoſtilia nunciet arma,*
E *t cauſam inſtantis decretaq́; tempora belli*
E *xplicet. hoc tum ſe Niclaus munere prima*
F *ontenus cum laude probat: qui Gotthica poſtquàm*
A *ttigit arua, equidem Regem petit: vtq́; poteſtas*
E *ſt data conueniundi: has nunc, ait, accipe Dano*
T *ranſmiſſas tibi Rege: ſimulq́; his accipe iuſto*
I *ndicia & pariter flagranti exordia bello:*
E *t dedit. alter vt eſt nil percunctatus, habere hæc*
S *e rata dixit: & vt ſtetit obuius, imperat enſi*
A *rdua Fontenum ſubmittere colla, legiq́;*
P *ublica miſſa iubet. res vt iam conſtitit, eſſe*
H *oc ſibi gratum, ait: aſt domino mea dicta referto:*

icolaus Fontenus
itannus Fecialis
micus ad Ericum 14.
gem Suecia

Cum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

C um tumido potius bello decernere, noſtro
Q uàm Sueonum libeat Gothlandica prædia regno
T radere: docturum meme eſſe, quid arma mouere
E t proferre ſiet. tu te hinc age, cuius & eſſe
I ncolumen vitam mea per rura omnia dono.
T empus erat cum Sol medium partitus Olympum
S ub Notias multo tendebat acumine partes,
I nſiſtitq; vijs, vbi fulgens aurea lambit
S idera, & æquatos Virgo ſubit alta iugales:
A gmina cùm toto mandat Rex noſtra moueri
P ræſidio, & Sueticis ſe ferre videnda colonis.
P rimus in Elsburgum labor eſt decretus: vbi ingens
E Gotthis fluuius rapido ſe in littora curſu
H eſperiasq; plagas agit, ac caua ſubluit arci
M œnia, & obiectas hinc atq; hinc diuidit vrbes.
E xitus anguſto patet hîc ſub limite, quà ſe
S uecus in occiduum fundat mare. ſiue gerat rem
B ellorum flammis, aditusq; ad noſtra requirat:
S eu ſecet infidum mutandis mercibus æquor,
E xternasq; petat lucri in commercia gentes.
H ac igitur ſalua Sueones cum parte moueri
C onſtabat nulla penè vtilitate, cohortes
H uc traducendas primo cum Marte putabant.
F ortunamq; adeò tentandam. Exercitus ergo
H anc poſtquàm tenuit celeratis curſibus oram,
M etari mox caſtra: caſas defigere, vallum
D ucere, & inſtratos tellure obcingere corbes.
V t verò ſeſe iam muniuêre, parumper
C onſidunt aliquotq; dies ſpectare: quibus rem
C onſilijsq; auſuq; gerat: quas motibus hoſtis
O ſtendat vires, quo ſe tueatur ab vſu.
C um Rex obſeſſos miſſo Oratore monendo

Elsburgum arx m… tiſſima in Suecia Rex Fridericus 2 e… gnavit

Sollicitat,

Sollicitat, quo ſint animo? num dedere muros,
Aut ſeruare velint? Illi hæc ſibi tradita narrant
Conſeruanda: nec eſſe animum ſibi prodere. Quòd ſi
Quid Dano forſan libeat feciſſe periclum,
Quos obſidendo ſtudeat premere, audeat. eſſe
In medio palmam poſitam, quam deniq; ſi quis
Auferat, huîc ſolido conſtet victoria lucro.
Intereà varijs allata è gentibus omnem
Caſtrorum numerum Cereris confecta paratæ
Munera complebant: frumenta ampliſsima: comme-
tus, & in celeres noua pabula miſſa caballos:
Vina etiam, merceſq; amplæ, & ditiſsima rerum
Copia, qua caſtris nil defuit omnibus. has vt
Protraxêre moras, nihil actum eſt deniq; eorum
Quæ fieri ſperare. etenim ſeſe inde putabant
Elicere in planum Sueoneſq; ac Gotthica poſſe
Robora: ſubſidio quæ ſi fortaſſe venirent
Arcibus, vna opera fortunam vtranque pericli-
tarier optabant, pariterq; aduertere, quo ſe
Suecia militiæ tantos proferret in vſus
Ingenio, & quantis committat viribus arma.
Illi autem ceſſare manu, concredere fatis
Euentum, & forti nimium confidere muro.
Quod poſtquàm aduertit, ſummoſq; Duceſq; vocabat
Rex celer, ac tali venientes voce moratur.
Fruſtra equidem tempus terimuſq; ac ocia: non hac
Se vinci Suecus, neq; debellarier arte
Duxerit. hæc igitur faciamus miſſa, ſedendo
Nil agitur. ridere equidem nos hoſtis: & illud
Quo paueat, mentem potius firmauerit. acri
Hæc iuga tormento mihi ſunt quatienda, viæq;
Per medios certè per ſaxa rigentia muros

Apperiendæ,

A pperiendæ, vbi ſe procurſu miles aperto
A rcibus infundat, hoſtiq́ne hæc mœnia turbet.
I mpendendum aliquid fuerit fortaſſe: ſed illud
P oſſe redire etiam magno cum fœnore cernes.
D ixerat. actutum cuncti celerare. carinis
P ridiè erant tormenta aliquot perlata: quibus vis
M aior, & impulſu rigidiſſima pila volabant.
H æc alijs iungunt, capitur locus: omnis in vnum
M achina conſpirat. metitur circulus orbem
Q uà globus, & ſocio coëant fera fulgura pulſu.
I amq́ue adeò ſtabat diſpoſta in funera moles
E lsburgo minitata: ſono Philomela tonante,
E t Canis ore voment flammas, & cantibus aſper
T urdus, & immani Coluber truculentior igne:
Æ thneiq́ue alij fratres, quæ iusq́ue nefasq́ue
N on niſi tartareo diſpenſant monſtra fragore.
C um ſubitò immiſit violentum Sarius ignem
P artiturq́ue manu. leuis eſt quæ pruna calenti
M ateriæ motum ſubicit. poſtquam ergo nitentes
M achina corripuit numeroſò puluere flammas:
I ntus murmur alit, viresq́ue explorat: & vt ſe
M utua agunt, Sulphurq́ue ardens & plurima nitro
F rigora, nec pariter, nec in vna ſede morantur
I gnibus aucta: nouis diducta tumoribus amplo
C um ſpacio aſpirant, ſubito contraria motu
R obora diſtendunt, regnumq; euertere certant
C eu fit, diuerſis animi cum motibus ignem
I nduxêre, ſuisq́ue nihil neq; viribus addunt
P erſuaſos frænos, neq; ſe moderantur in ira.
S ulphura non aliter cum immiſſis ignibus ardent,
I ngentes nitro capiunt ceu robora vires,
D ilatantq́ue loco fulmen: quo more neceſſe eſt

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A ut rumpi tormenta, globum aut propellier: vt ſe
I n libertatem ſuccenſus vindicet ignis.
E rgo vbi nequicquam globus obſtat euntibus, ille
T anti hoſtis nihil arma ferens concedit: & vt ſe
L iberat impulſu foribusque propinquat, atroces
P ræcipitat curſus. ſonitu fragor aëra latè
I nduit, horribiles miſcentque tonitrua pulſus.
D ij tales Herebo peſtes genitore ſub auras
H as ferri ſiuêre, hominique vrgere pauores,
E t varia ingratæ cumulare pericula genti.
V t tamen immani ſeſe globus extulit igne,
A rreptos diro comprendit acumine muros
E t ferit. hîc magno produnt ſe vulnera lapſu
P præcipitique ruunt iam ſaxa agitata fragore.
C um primis fortuna vijs aſpirat: ijsdem
V rgeri Rex mandat. at hîc iterumque iterumque
C um quatit, ac crebros iterat turba ænea cantus,
P erterebrare graues iam viſa eſt ſedula muros
P oſſe. vbi ſpem firmat latè experientia, nuſquam
C eſſat, & aſſiduo veniunt optata labore.
I amque dies medio progreſſa ruebat, onusque
T ormentis iterum ſolito pro more manuque
I nijcit, atque nouo conuaſſat murmura fartus:
C um ſimul inſtructum exonerat vir flammifer agmen,
A tque vno clangore tonat. non ſidera tales
E xcutiunt ſonitus, cum ſtructa Cyclopibus arma
E xpediunt miſeris, terrentque fragoribus vrbes.
T ela volant omnes hominum fallentia ſenſus,
E t prius impulſu ſternunt quàm lumine poſſis
P rendere: & immani ſubuertunt ſaxa ruina.
H îc iam ſeſe aliquo proferre foramen hiatu
N on magno: ſubitis cùm curſibus aduolat vnus

Ex

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E xillis Regemque adit, & de pace paciſci
I ſtos velle refert. placuêre oblata: dabatque
H is vitam, ac noſtris arx eſt inſcripta triumphis.
H oc primum in Suecos iter eſt: quo plurima noſtris
I ndulſit fortuna, aditumque æquiſſima rebus
M onſtrauit. neque enim parui rem dixeris eſſe
M omenti, Sueones excludier æquore, quod ſe
O bijcit Heſperijs tam magna in commoda ripis.
E t res iſta quidem Supero eſt referenda parenti:
Q ui quæ magna velit noſtris accedere regnis
P rouidet, ac iuſta deſcribit lucra bilance.
Q uæ verò pòſt geſta vides, qua ſorte quibusúe
I ngenijs ſint geſta, nihil nunc attinet omnes
E xigere ad numeros. equidem victoria nullo
P rima cruore ſtetit: quam cùm Rex eſſet adeptus
K oôſo arcem primùm ſeruandam tradidit. inde
C onſilio eſt res acta: quibus ſe exercitus oris
I nfundat: Sueonumné ſtatim petat impiger vrbes,
A tq; hoſtile ſolum flamma populetur edaci:
E t medios inter victum paret enſe colonos?
Q uæ Regi viſa eſt ratio primùm optima. poſtquàm
C onſilijs actum eſt alijs, mox eſſe reſciſſa
I ſta priora ſinit. clamatur protinus, eſſe
D ilapſos anni curſus: hac laude quieſcant
P ræſenti: hybernis refouendum militem, & illa
I n Scanis potiora dari. mora nulla, referri
C aſtra iubent, cunctasque vias in Scanica verti
O ppida, quæ pingui præſtant obſonia diſco.
O Stirpem inuiſam ſuperis, odioq; perhenni
P ectora digna: quibus ſuadere hæc triſtia curæ
I ngenioque fuit. perculſum cædibus hoſtem,
A nné relinquendum? ſpolijsne recentibus auctum

Johannes Roos capi
neus expugnatæ ar
Elsburgensis

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M ilitem, & optantem ſe opponier hoſtibus, eſſe
I mpediendum? aut quid iam hyberna obtendere: cũ nec
T empora magnoperè hæc poterant ſuaſiſſe videri,
N ec miles ſibi iuſta dari contenderit? aut cur
E manibus nunc ſit tanta hæc occaſio noſtris
A mittenda? equidem ſi quid pietatis & vſquam
I uſticiæ eſt: ſi quam ſuperique & Numina rebus
A duertunt noſtris ſub lumine vindice mentem:
I d reddant, quod quiſque ſua ſibi fraude mereri
I ntereà poſſet, proprio dum publica lucro
P oſthabet, ac noſtris cumulat diſpendia regnis.
S anè equidem ſi tum progreſſus miles in ipſos
S eſe immiſiſſet Sueonumqúe ſub oppida Gotthos:
O mnia turbaſſet ſtudia & conanima duris
H oſtibus, & ſubitis perculſos motibus altè
P reſsiſſet. victum pleno tum copia cornu
H oſtibus ex ipſis tribuiſſet: pabula cunctis
I umentis poterant numero collecta fuiſſe.
I ngenti, & rerum pro milite quicquid alendo
S ufficeret. contracta etenim iam meſſe redundant
H orrea frumentis: pecorum pars optima pingui
G rata tumet iam carne: hominumqúe recentia ſtabant
C orpora, non morbis nec triſti preſſa rigore,
N on afflicta ſiti aut grauibus perterrita curis,
R umorumqúe malis, laſsiſúe obnoxia membris:
N on Scanas experta domos: triclinia multo
Q uà vincunt hyemem plenis fornacibus æſtu,
E t ſegnes plerunque animos ad grandia reddunt.
V t nihil & Sueonum promptiſsima pectora dicam,
Q uæ noſtris ſeſe iunxiſſent ſponte maniplis:
H uc mentem intenti, ne quid ceſſare cohortes
D anorum vellent: ſed protinùs arma calenti.

In

I n Sueticas ferrent animoq́ue ac æſtubus vrbes:
F acturas vt fama fuit. ſed vertere poſtquam
C onſilium videre, domumq́ue reducere nulla
A ffectam ſub clade manum integraſq́ue phalanges:
I nde voluntatum facta inclinatio, noſtris
V lteriora etiam non addit pectora rebus.
E t noſtris infuſa quidem ſunt agmina terris,
A c Scanos redière lares, ditiſsima regna:
S ueci autem celeri graſſarier vndique motu,
E t noſtros populantur agros, Hallandica vaſtant
R ura palam, Fierosq́ue premunt, atque ignibus inſtant
S uccenſis. Gens eſt Sueonum latiſsima magno
I mperio: cuî ſors vaſtos ſubtendere fines
I n Boream ac ſtrictis ſubiectum Aquilonibus orbem,
E t proferre dedit. cuî quanquam macra ferendis
F rugibus arua putes: (licet his Veſtgotthia nuſquam
M uneribus careat, læta cùm meſſe redundet
E t ſegetem largo congeſtam ceſpite condat.)
E x alijs tamen omnis habet prouentibus, vnde
M agnificè ſeſe extulerit, populosq́ue mereri
E t retinere poteſt. pecorum ditiſsima, ferro
P ræcipuo, & niuei ſuperat bonitate metalli,
E t cupro, & diti maculoſæ tergore lyncis.
V tque etiam tenui veniant frumenta maniplo,
V icinos tamen hinc atque hinc habet omnibus auctos
P ræſidijs magnæ Cereris: Liuonica ſeu quis
A rua petet. ſeu Dantiſci fora ditia ſpectet,
A ut libeat Danos fœcundaq; rura tueri.
E gregij mores hominum, atque affatibus vltro
H umanis: largiq́ue manu, & virtute fideq́ue
H oſpitibus ſumma & prompti communibus vti.
M undicies celebris, cultæq́ue induſtria vitæ.

Dantiſcum emporio
riſsima civitas a
ſtulam

H i pop:lis ritusq́, hæc eſt natura. quietem
I nterdum quidam cum non turbare verentur,
I mpellunt alios ſecumq́, in triſtia voluunt,
S uadendo: quæ ſumma lues eſt gentibus illis.
N ec plura adijciam, quò toti linea bello
S it perducta, quibus pugnatum euentibus: aut quot
V el commiſſa mari ſunt prælia ſæua, vel acri
I nter vtrosque manu & terreſtri geſta iuuenta.
M ulta vtrinque quidem ſunt damna accepta, ſuiſq́
M utua penſantur cumulatis cladibus arma.
P roh quantas vrbes, quanta oppida, quotq́; colonum
R uſtica tecta domos, facibus ſubmiſſa dolebat
S uecia: Nobilium ſubuerti mœnia? templis
C ulmina deijcier? quotque omni accedere genti
F unera ſpectabat? nobis Gothlandia claſſem
A ffligi ſæua ſub tempeſtate videbat:
M axima quà accepta eſt clades: tot funera littus,
T ot ſtrages æquor, tot pertulit aura querelas.
H îc ſua Iohannes poſuit Laurentius æui
F ata, Ammiraldi perfunctus munere. at illi
I ohannes iunctus Trudſonius interit: ipſæ
D elitiæ rerum ac animæ pars plurima noſtræ.
M agna autem patriæ eſt extinctus clade: tametſi
P oſt fata eximio cumulatum nomen honore
I am gerat ac noſtros inter ſit fama Nepotes.
H unc iuxta Krauſus mortem Iaſparus obibat,
V ir bello eximius. Iuſto eſt ſua cauſa dolori,
Q uo tales tantosq́ viros ditiſſima luget
D ania. præcipuè quòd tali morte ſoluti
I ntereant: vbi nec fructus, neque gloria facto
C onſtat, & hoſtili non viuat cæde piata.
H æc funeſta dies fuerit, ſemperque Nepoti

Deploranda.

[Handwritten marginal note:] …annes Laurentii, …miraldus Danicus naufragio Gotslan-…o interiit …annes Trudſonius …ſtandius, eodem nau-…gio ſubmerſus …parus Krauſe, vir …imius, etiam ſubmerſus

D eploranda. niſi id minuat fortaſſe dolorem,
Q uod Superis clades veniat: qui qualia, quoúe
C onſilio, & quantis in corpora noſtra periclis
E xpediant, noſtris non æquant ſenſibus. vrbes
Q uot noſtras etiam vaſtatas vidimus? omni
P eccatur populo, & pœnas luit omnis. ineptè
A ttrahimus, quod pòſt attractum ſæpè dolemus.
H îc certè egregij famaq́; ac Marte peribant
M ulti etiam: quos aut acies, aut ſubdolus enſis
A bſumpſit. peſtis quosdam morbiq́; per omnes
G raſſati turmas valde afflixêre: pariq́;
N obilibus plebiq́; lues è lance pependit:
E t ruit hoſtili pars vtraque preſſa bipenne.
N ec facile eſt numero fortes complectier, hîc qui
O ccubuere. alios alius deſiderat. ipſe
C um bello hoc fratres habuiſſem quinque, ſequentes
M artis opus pugnaq́; fidem dextrasq́; probantes:
T res equidem amiſi. quorum qui tertius eſſet
I acobus: quòd Nortuagicis pars militet armis,
C hriſtiernoq́; operam Muncko daret, hîc vbi celſo
A ggershuſiacus ſe vertice murus in auras
T ollit: & abſumpta triſtes videt vrbe ruinas:
M ilitis egregij famam poſt funera victor
S eruat: & haud ficta laudem virtute tuetur.
C hriſtoferus ſed enim cum fluctibus interit, atra
P eſte Michael obit: qui cùm minor eſſet, honeſta
I ndole præſtabat promptaq́; in prælia dextra.
H os fatum abſumpſit. reliquos ſic ſeruat, vt illi
V tiliter patriæ poterint ſeruiſſe videri:
S i quid iudicio recti tribuatur: & eſſe
G ratia iuſta queat: meritisúe æqualia reddas.
S anè equidem Inguardo concredita munera, fidum

Solertemq́;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S olertemq; probant. Seuerinum ingentia rerum
S æpè pericla premunt, dum bello militat: & ſe
H oſtibus obiecit primosq; irrumpit in enſes,
O fficio gratus, quo multis profuit. vnus
P enè etiam toto qui belli tempore durum
E xantlauit opus: nuſquamqúe remiſſus honeſtæ
M ilitiæ fructum ventura è ſorte moratur.
S ed nihil iſta quidem vberius conſecter. amicos
Q uiſque ſuos charosq; tuens è morte ſodales
E ſtimat: ac vero ſic functos tollit honore.
S olati intereà ſeſe: quòd fortiter armis
V ſi, haud ignaua ſubiiſſent funera dextra:
S ed ſe pro patria, pro libertate pioqúe
P ro Rege in varios caſuſqúe auſusq; ferentes
V incendo claræ tribuiſſent corpora morti.
M aturè ſed enim bello ceſſere relicto
Q ui primi aduenêre: acresqúe in prælia turmas
A ttulerant. abitus cauſam haud inquiro: reditqúe
R es tandem huc, minimo ſiet vt commiſſa. (volebant
H unc ſiquidem minimum ſemper cenſerier: vni
C uî multum inuidiæ conflatum eſt deniq;, quod ſe
P ro patria promptum ſpretis præſtare periclis.)
H uic igitur poſtquam fuerit res credita, valde
I lla quidem lætis progreſſa eſt curſibus. eius
S it Falckenbergum fortunæ teſtis: honeſto
Q uà Sueonum turmas conflictu Dania ſtrauit:
E xiguaqúe manu cumulatos obterit enſes.
T um verò ingreſſum regni in penetralia vidit
S uecia Rantzouium: verſantem prælia vidit,
E t facibus ſternentem vrbes: hoſtesqúe vocantem
V idit, & in medio tentoria figere regno.
H eu quantum patitur tum cladis Suecia. nollem

VVadſtenum

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

VV adſtenum periȷſſe : niſi id fortaſſe Deorum
C onſilio factum ſtatuas : qui Idola ſequente
S ubuertunt pœna, iuſteq; piamina reddunt.
A ſt huc læta viro ſunt vſque pericula. ſed quid
I ntereà fatis, cœlo quid denique viſum
D ecretumq; fuit? VV ardburgi mœnia caſtri
D um quatit, ac fractis recipit loca ſaxea Gotthis,
M ilitibus cum iuſſa dabat, cunctisq; miniſtrat
S edulus, & nullo parcit ſibi munere, nuſquam
T erritus: oppoſita ſe vt munit rupe, volanti
Q uò metam plagasq; globo & data vulnera muris
O bſeruet: paulò citius cum aſpectat, ab hoſte
E miſſo vulnus telo capit. incidit iſtud
I n frontem: mediumq; caput tanto impete rumpit,
V t faciem abſtulerit vitamq; infuderit auris.
S ic Daniel magno genitusq; auctusq; parente
G otſelio, & priſcis maiorum clarus ab armis
R antzouius, proprijs iam factis maximus, æuo
I mpoſuit finem: ſtudiumq; fidemq; profuſo
(Ne minor euentu fuerit quoque) ſanguine firmat.
P lanè autem vir erat non tantùm nobilis alta
P rogenie, ſed enim virtute excelluit. omnes
D octrinæ numeros cùm perfeciſſet, honeſto
D octrinas habuitq; loco doctosq; fouebat,
I ngenio certans & vinci neſcius: armis
F œlix, conſilijs celer & fortiſſimus auſu:
N il temere affectans & charus militi: vt in quem
P ræcipuè largus fuerit, nummisq; fideq;
I uuerit, ac forti communia triſtia ſenſu
P ertulerit. Sed enim Patriam complexus obibat
P ro Patria: & mortem virtusq; ac fama coronat.
N ec ſolùm hunc nobis arx abſtulit illa: valentem

Wadſtenum, mona... rium inſigne in Su...

Wardburgum urbs ... landiæ

Daniel Rantzouius feli... f. ad Wardb... gum, globo verberatus occubuit

C onſilijsq́ manuq́ virum cum læſit, ijsdem
S ortibus implicuit Franciſcum gente vetuſta
B rockenhuſorum: cuî cum res magna premebat
E gregios humeros, & honor commiſſus haberet
P ro patria ſibi deuinctum: nihil ille ſaluti
P ræpoſuit patriæ. ſed cùm fortiſſimus eſſet
H eros, audaci & præſtaret ad omnia dextra,
Q uæ ſibi conſilijs priùs explorata fuiſſent:
E t magnas res geſſit, & hîc cum forſitan eſſet
G eſturus maiora, pedem traiectus acerbum
S ed labris minimum vulnus ſtans accipit, illo
F atali certè quo pòſt extinctus honeſtè
V ita abijt, recreatq́ ſuos hac laude minores.
Q uin ponto res geſta virumq́ & plurima noſtris
P ræſidia infregit: quo non præſtantior alter
I ntulit æquoreis animumq́ ac pectora regnis.
N ec nunc ad viuum reſeco, quibus ille modisúe
C onſilijsúe manus ſubmiſerit hoſtibus: vt qui
A duerſas paulò ante rates partimq́ fugarit
P artim accedentes depreſſerit: isq́ ſubactas
I am puppes ſibi quinque grauesq́ altasq́ ſimulq́
V iribus exutas, vinclisq́ ac nexibus acri
H ærentes coruo & conſtrictam harpagine claſſem
O ccupet, ac multo iam victor in æquore regnet:
M iſſa quidem hæc faciam. ſanè id mihi dicere fas ſit
E t libeat: magnos Ottonem ad prælia motus
I ngentesq́ animi vires & prima tuliſſe
R obora. non illum fruſtra terrere Catelli,
N on Elephas, ſi quis ſupereſſet fluctibus alter,
N on ſtolidiúe Boues, aut Finnica roſtra: ſed illum
A bductum tamen & ſpoliatum puppibus eſſe
C onquerimur, non hunc animus non cura reliquit,

Sed

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S ed fractæ pugna vires, quando omnibus vnus
F ruſtra obſtat, numeris ceſſere ingentibus. illa
P erpetuis virtus ſcribatur honoribus. & ſe
R hudorum ſoboles, quæcunque Ottone parente
A d ſeros veniat non interrupta Nepotes:
H oc equidem ſpeculo contendat ad ardua, ne quid
I ndignum ſeſe admittat: partamq́ priori
E ſeclo laudem factis oneraritacerbis.
I lle fugam nullo terrore amplexus honeſti
N ominis æterna famam virtute tuetur,
I n Sueones quanquam abductus: qui multa priusquam
A bijerit lato cumulari funera ponto
E t dedit, & ſubito Niclaum ardeſcere Trollum
A ſpicit igne, grauesq́ inter ſubſidere fluctus
P ræſtantem virtute virum: quem dextra fidesq́
E xtulit, ac vero moriturum ornabat honore.
I lle igitur ponto merſus decedit: at Otto
D ucitur in Suecos: habitusq́ eſt optimè, Erico
V alde etiam charus: qui cum laudare ſolebat
M axima, præcipuis Ottonem vocibus ornat.
P oſt autem in Suecis Otto cùm mortuus eſſet,
T ranſlatum demum eſt Hafnenſem funus in vrbem
M andatumq́ ſolo: ſummam quà celſus in ædem
P roſpectat Chorus, & Boreum ſe pandit in orbem.
A tque hij ſummi equidem patria pro laude ſubibant
F ata viri. Sueones partim occubuêre cruentis
I nterdum pugnis: partim adducuntur in vrbes
H as noſtras, lauteq́ habiti ſeruantur in illis.
E t primos inter Iacobus: maxima pridem
C redita cui Baggo fuerat Magloſa recenti
B ellorum initio: quæ deflagrando ſubibat
Æ quoreas depreſſa domos, Neptunia regna:

L udenteſq́ videt circum latera infima piſces.
M ox etiam è Gallis, habuit nam Suecia multos,
C laudius, immiſſo faciles qui milite terret
N ortuagios, lateq́ furit: Nidroſia quà ſe
P orrigit aërios inter longiſſima montes.
C arolus hinc, tum Pontus, in his fuit omnibus vnus
C arolus haud tantùm ſupremi muneris vſu
I nduperator, at egregio tum pectore præſtans
C onſilijſq́ vafer: qui hoſtem vel fallere, multis
F ruſtrare inſidijs: vel Marte laceſſere, pugnæ
C ongredier, duroſq́ manu tentare labores.
V ir multa certè experientia, & inſuper omni
D octrina cultus: qui rerum pondera latè
P enſare, & ſtudijs rectiſſima prendere poſſet.
E Suecis ſedenim ſeſe Hogenskildius arci
I ntulit Hafnenſi. venit Iacobus & alter
H enrico patre natus. at omnes magna gerebant
M unera, & officijs bellum excellentibus ornant.
H is ſunt multi etiam iuncti: ceu geſta viceſq́
R erum multiplices & ſplendida facta ſequuntur:
Q uæ ſileo, aut alijs poſt me dicenda relinquo.
I ntereà ſedenim dum Rex externa miniſtrans
P romouet arma, ſuos Hafnenſi cautus in arce
O rdinat: ingenio quorum & virtutibus omne
M omentum rebus regniq́ negocia poſſent
A ſſerier. qui quæ Patrijs ſtipendia bellis,
A pophora, & certis ſint vectigalia rebus,
C ontrahere, ac numeris ſatagant apponere: lites
T ollere, & è iuſta moderari commoda lance.
D enique qui externis quæ maxima gentibus eſſent
O fficia impendant: ne quæ diſſentio ciues
A tterat, aut faciles turbarint damna colonos.

Hanc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H anc præter reliquos operamq́; fidemq́; ſubibant
P ræſtabantq́; etiam, Petrus: cuî plurimus Oxo
E t labor & curæ rerum in momenta ſagaci
P rudentiq́; fuit. primus qui penè redegit
A d metas certas certa ad compendia bellum,
O mnia proſpiciens, diſquirens: improba multis
A cta auſuſq́; graui preſſantia vulnere ſtringens:
D um turmas numero, & viuis ſtipendia adæquat.
Q uo certè patriam officio Regemq́; Colonoſq́;
A ſſerit, ac varijs præſcindit fraudibus anſas.
F Riſius huîc monitis & honeſto iunctus ab vſu
C ommunem iutare operam, rectumq́; tueri
A ſsiduus. quo non cenſura maior & æquo
I udicio quiſquam multos fuit inter. ab hiſce
T ertius eximio præſtabat acumine Biorno
A ndreas, ætate minor ſed plurimus alti
I ngenij ſtudijs: cuî res mandata parato
S olertiq́; animo perfecta eſt deniq́; ne quid
O ttonem memorem Krumporum ſtemma: piumq́;
B irgerum è Trollis: quorum eſt virtutibus actum,
V t tranquilla domi fuerit Reſpublica. ſanè,
E t paci & lucro manus hæc commiſſa tuetur.
D um verò in Suecos exercitus acer honeſto
F ulminat euentu, gladijſq́; retundere multos
E latoſq́; animos quorundam & pectora certat:
D iuerſis mentem ſtudijs adiungere Danus
A tq́; aliud moliri animo. circumſpicit vnde
R elligioni etiam proſit: quo Eccleſia lucro
C reuerit, ac cunctis ſtipendia iuſta miniſtris
A ccedant. primùm res eſt perfecta Lyceo
H afnenſi: cuî ſic ſtudiorum Magnus aſylo
P roſpexit, ne quæ venturis inclyta ſeclis

Petrus Oxe de Gi[...] feld, Senator, Locum tenens Regii Palatii [...]gister, sub Frideric[...]

Johannes Frisius

Andreas Biornson Biornonis F. de Ste[...] juvenis ingenio et d[...]na cultu egregius

Otto Krumpen de T[...]holm, Senator et Mar[...]cus Regni

Birgerus Trolle de [...]lo Senator Regni Dan[...]

Fridericus 2. literar[...] patronus

P ræſidia his deſint, ſacris qui pectora Muſis
E xcolere, & pretium cupiant hac laude mereri.
I nde Scholis ſimili mox lege minoribus addit
M unificasq; manus, inopemq; è clade iuuentam
A ſſerit, ac grato fouet hæc conamina victu.
T andem Paſtorum reditusq; explorat, & vt quem
F orſan egere videt, tenuiq; exiſtere ſorte:
S ic huius rationem habuit: prouentibus auget,
C onfirmatq;. nihil ceſſatum eſt deniq;, quo res
Q uæ pietati addat tanta incrementa, per omnes
C onſiſtat numeros, vitamq; docentibus ornet.
I nterea in Danis hæc dum FRIDERICVS agebat:
S uecia diuerſo triſtem molimine Scenam
I nſtruit. haud ego nunc quæ ſunt ita geſta bilance
D iſcutio pendente: æquoné id iure peractum
E t ſiet, & quali cenſeri nomine factum
D ebeat: è veteri cùm conſuetudine penè
H uc fluere, & priſco maiorum more videri
E natumq; auctumq; queat: qui ſæua capiſtris
O ra Tyrannorum ſibi ſic ſtringenda putarint:
V t ſi conſilijs non ſit locus: aut ſibi multo
I nſidias terrore ſtrui, minuiq; viderent
L ibertatem: equidem è medio tollenda probarint
I mpia iura: aliquaq; Duces ratione mouendos
O fficio: vt demum compoſta pace fruantur
L egibus, atq; metu ſublato regna quieſcant.
E rgo vbi conſilijs actum eſt nihil: inq; profundum
R es viſa eſt ſpectare: aliquotq; in funera magni
N ominis, idq; manu propria miſiſſet Ericus:
S uantonemq; etiam priſco de ſanguine clarum
E ximiumq; virum iugulaſſet: cuius & vnum
E natis ſimili transfoſſum cæde necarat:

Et

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t metus in reliquos peruaſerit, eſſe Tyrannum
T riſtibus accenſum bellorum euentibus, omni
R e conaturum vindictæ expoſcere quotquot
V el minimis tantùm ſuſpectos rebus haberet:
I ndeq́; nil cuîquam tutum fore. deniq́; cùm ſe,
C umq́; ſuos crebro vaſtarier igne viderent:
A ffligiq́; manu hoſtili & ſubſidere regnum:
P ræcipuos ſterni, vel certè abducier: eſſe
I n Danis animum qui pacem admittat, eiq́;
O mnia concedat, bellumq́; in fœdera mutet.
I amq́; adeò tentata nihil valuiſſe, fideq́;
H audita magna etiam conſultum rebus: & vnum
O bſtare his Regem, minus vt pulcherrima tantis
D iſsidijs ſit meta, vetusq́; in regna reuerti
A tq́; inter poſſit ſtatui concordia gentes:
I dq́; adeò mage conſilijs ſuaſuq́; manuq́;
Q uorundam, qui magnum alieno è ſanguine nomen
E t ſibi lucra parant, Regemq́; impellere duris
C onſilijs, motumq́; animis ſubuoluere certant:
Q uàm iuſto fieri arbitrio propiaúe Tyranni
N atura. his igitur conſultant moribus eſſe
F inem aliquem quacunque via, quocunque periclo
P onendum, & ſanctæ iacienda exordia paci.
E t quoniam gemini tam triſtia vulnera fratres
I mmenſumq́; chaos funeſtaq́; ſemina belli
I ampridem exoſi fuerant, cuperentq́; reuerti
E gregiam regno faciem, qua iusq́; piumq́;
E t patrijs tutela bonis conſiſtere poſſet:
I ohannes rebus iam conſulturus inibat
C onſilium, non quo Regem ſubuerteret: aſt quod
I mproba gnatonum capita & funeſta malorum
F acta domet: Regiq́; adeò ſubduceret iſtud

Eumeni-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E umenidum genus, & ſceleratam exſcindere gentem
P oſſet. is vt robur cum fratre coëgerat vrbem
H olmenſem celeri tum milite cingit, Ericus
Q uo tum fortè loco media inter tela moratur.
T erritus aduentu Rex eſt: ſed abeſſe timorem
I ohannes iubet: hunc dedat, qui regna viroſq;
T eq; adeò Regem turbare Georgius audet.
A t poſtquàm ſe Rex facturum id pernegat, vrbem
O bſidione premunt. cumq; huc nunc arma tuliſſent,
A tq; alia Regem quàm optabant mente futurum
D eprendunt: equidem tutò ſibi nulla putabant
E ſſe relinquenda. hac cùm pridem ſorte fuiſſet
I ohannes monitus, duro ſe fratre Tyranno
V tier, ac tenui ſibi iuncta ea pectora filo.
L ongæ equidem ambages ſunt & latiſſima rerum
C opia: at huc ventum tandem eſt prodentibus vrbem
C iuibus, vt captus Rex ſit, qua luce Calendas
O ctober, geminum poſt Solem adduxerit orbi.
A ſtabat verò ſacris Rex ipſe dabatq;
H is operam: cum perculſus rumoribus audit
C aptam vrbem, ſubitoq; egreſſus templa relinquit
V icinamq; petit properatis curſibus arcem.
A st excedentem Steno Ericius occupat, acri
V ectus equo, bombarda etiam ceu fata minatus:
N i ſeſe tradat victusq; in vincla ſequatur.
E t Rex ipſe quidem miſerè eſt ita captus: at alter
M ilitis egregij medium transfixus ad inguen
O ccubuitq; manu factumq; in cæde piabat:
S eruatus, ne non eſſet qui perdere Regem
P oſſet, & in patrios crimen cumulare Tyrannos.
Q uin etiam extractus paulò ante Georgius iſte
C onſiliorum author, quæ Regem perdere, magnis

Supplicijs

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S upplicijs perijt. Iohanni deînde Corona
T radita communi eſt Procerum ſententia: vt is rem
P erficiat, placetq́ hoſtem pacemq́ reducat
S edulus, & veteri regnum ſub iure gubernet.
F aſcibus ornatum ſeſe vt videt, ocyus omnem
H uc animi curam, magna ad compendia vertit
V t pacem regnis firmet. quapropter Ericum
P rincipiò ablegat Finnorum in caſtra. deinde
C um Dano pepigit, Stetinum vt deniq́ mittant
L egatos: rerum qui molem expendere, pacem
C onari, & populos ad pacta reducere poſſent.
S tetinum verò cunctis placuiſſe: quòd vrbs ſit
O pportuna loco, & rerum vbertate bonoq́
M ultiplici præſtans: quò acceſſus gentibus eſſe
P erfacilis queat, hoſpitijsq́ excellat honeſtis.
H uc igitur poſtquàm Legati accedere, multis
R es eſt acta vijs. Cæſar, Regesq́ Ducesq́
S eſe interponunt. pòſt rerum examina tandem
P ax coit, ac longo requies eſt parta labori.
A noſtris autem miſsi acceſſere, modeſti
C onſilijsq́ graues: quibus experientia longo
I udicium ex vſu ſic confirmarat, vt eſſe
N il melius regnis populo nil dignius æqua
P ace putent. Igitur totos ſe huc ferre, reducant
V t lucem varijs afflictam penè tenebris:
F œderibusq́ animos & pace palatia firment.
H uc Petrus veteres inter qui maximus vnus
B ildones ſuperat, primos inferre laborum
C onatus: cumq́ hunc rerumq́ animiq́ facultas
E xtulerit, patriam magnis complectier auſis,
P ublicaq́ haud tenui meditatur lucra bilance.
H uic parilem ſeſe præſtare Georgius, is qui

 E Rooſen-

Johannes 2. Suecia[...] Rex author pacis [...] concordiæ inter Dan[...] et Sueciam

Stetinum civitas in P[...]rania, ubi pacificati[...] ter Daniam et Suet[...] confecta est

Petrus Bilde de Sua[...] solus Legatus Fride[...] 2 ad pacificationem [Ste]tinensem

Georgius Rosenkrantz [...] missus itidem Legatus F[...]derici 2. ad pacific[atio]nem Stetinensem.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E Rooſenkrantzis tanta cum laude ſecutus
M uſarum caſtra eſt, tantoq; & acumine cunctis
S e diſciplinis, & honeſtis artibus ornat,
V t verè hunc doctum potes affirmare: cui ſe
E t Muſæ & virtus æquato fœdere iungunt.
N on illum longiúe dies varijúe labores
S ic fregêre, vmbras tantùm vt captaſſe videri
E ſtudijs poſsit. res aurea pectora maior
O ccupat, ac medijs infert perducta medullis:
C onfirmatq; vſu clarisq; euentibus auget.
H unc ergo excultum rerum ad faſtigia Muſæ
V exerunt, primisq; dabant conſiſtere gratum
O rdinibus, magnoq; locum ſplendore tueri.
Q uin grauitas, dictisq; fides, & plurima verbis
T emperies, rectiq; amor, & coniuncta deorum
R elligio, meritis ornatum floribus inter
S idera celſa locant. Heroum eſt iuſta tueri,
I ndulſiſſe animum miſeris, lenire furentes
P ectoribus flammas, iræq; inferre rudentes,
N e ſuperent. Igitur cùm laude Georgius eſſet
H ac verè clarus, ſtudium huc adhibebat, & omni
O fficio ſanctæ promouit commoda paci,
N il ſubterfugiens. vnà venêre pari tum
E numero, Holtzaticis acciti è partibus: alter
H enricus, priſca qui natus origine magnos
R antzouius ſpectabat auos: quorum æmulus acres
P ro Danis animos & pectora fida gerebat,
A rtibus inſtructus multis, & diuite rerum
P rouentu fœlix. alter, Ciuila quem cùm
I pſi etiam Superi docuiſſent iura, iubebant
I uſtitiæ partes & honeſti pacta tueri.
I lle eſt ingenio multos qui vicit: & hos vt

V icerat adnixus, perfecto præmia curſu
H inckius ampla tulit, nulli ſiue arte ſecundus
S iue animi ſtudijs. cuî cum non ſyrmate longum
I nuehitur genus, ipſe genus ſibi firmus & amplos
I htereà peperit virtute adiutus honores.
H is magni cuſtos Secreti eſt additus vnus
E Kooſis, Niclaus: auosq; atauosq; vetuſta
E ſtirpe adnumerans: qui quanquam ætate fuiſſet
O mnibus hiſce minor, ſtudijs tamen omnibus vlli
V ix poſtponendus multam praſtare labori
T ollendo partem, rebusq; infundere lucem.
I lle etenim Hiſtorias veterisq; volumina mundi
P lurima cùm ſciret, clauſam rem carcere primis
E duxit curis, quæq; haud ſpectata fuiſſent
H îc primus, in lucem iuſſit producta videri.
I lli igitur noſtris Stetinum è gentibus vrbem
A dierant. Sedenim à Suecis venêre profecti
C ancellarius, atq; Georgius ille, vetuſtis
M aiorum titulis & honeſto maximus alti
I ngenij cultu, Gerorum fama: cui nil
A d dotes animi poterat natura videri
S ubduxiſſe viro: tanta eſt conſtantia, tanti
Æ d rectum monitus. venit Benedictus & ille
E Gylthis prognatus auis, iuſtiſſima proles
P roſapiæ veteris: pluresq; adiêre: quibus res
O mnibus vna fuit, ſedatis pectora bellis
I ungere: & excuſſas reuocare in fœdera mentes.
H is miſſi Auſonio Legati à Cæſare, magni
I lluſtresq; viri: tum miſſi à Regibus, atq;
P rincipe ab Auguſto, præſtantes deniq; cunctam
S ic conferre operam: vt cùm vltrò citroq; fuiſſet
R es perpenſa, modus ſit tandem inuentus honeſtæ

D. Hinckius Juris
Sûltus, Legatus Regi
Daniæ ad pacifi
[illegible] Stetin [illegible]

Nicolaus Kaaſs sen
et Cancellarius Frid
2 Regis Daniæ, pa
legationis ad pacifi
nem Stetin.

Georgius Gera vir
et doctus Johan. 2
gis Sueciæ Legatus
tinensis

Benedictus Gylte,
nator, et Legatus
Stetin.

Augustus 2 Elector
Dux Saxoniæ.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P aci, qua rurſus coëant in fœdera regna,
E t ſua turbatæ redeat Concordia genti.
P ræcipuam impendit curam Danzæus, & omnes
A dmouit cuneos, ne res ceu ſæpè, reſciſſo
E xcidat euentu: fruſtraq́; & adiſſe labores,
T ot Procerum ſit viſa manus: qui prælia tolli
E t pacem cupiant regna in vicina reuerti.
O rare vt conſtent ſolido conamina fructu:
E t ſiet vtiliter tractatio cepta: ſuoq́;
Q uiſque etiam referat quæ ſunt optanda Tyranno.
N il ſe priuato moliri nomine. quanquam
H oſpitibus, qui me tot iam labentibus annis
E xcipiunt, inquit, ſi quid ſtuduiſſe videbor,
P ropter eà officium non deſeram. in omnibus iſtud
C onuentis agier fas ſit: quò publica multis
V tilitas conſtet: neq; ſe pars vlla queratur
F raudibus euerſam. quò me non duxerit aut res,
A ut honor. Illius velut huius maxima gentis
C ommoda complectar, quantumq́; ad maxima vtriq;
C onniti liceat, tantum connitar. id vnum
E xorem patiantur, vt haud compendia tantum
H æc animis verſent: quæ ſe priuata putarit
Q uiſque ſequi, & lucro proprijs aduoluere poſſe.
S ed multò potiùs diſpendia publica ſpectet,
Q uæ populis, quæ multa locis, quæ maxima regnis
I nfando hoc pridem ſtatuat conſurgere bello.
N e quid amicitias multorum infringier: & quæ
P ræcipuè decuit ſeruari, fœdera dicam
T ollier. haud igitur fruſtra patiantur in vrbem
H anc veniſſe, tot eximios vſuq́; animisq́;
E t pietate viros. incendia publica, ſi quid
E t Deus & fortuna velit, ſublata quieſcant:

Noſtraq;

N oſtraq́ venturis Legatio, ſancta feratur.
S ic breuiter Danzæus. erat vir is optimus: & qui
H enrico pridem Gallorum à Rege potenti
C hriſtiâno miſſus noſtras Orator in vrbes
V enerat, ac multa cum Danis luce moratur.
H uîc Muſas, toto quicquid de Helicone propinant,
I ndulſiſſe ferunt: ſtudijs ornaſſe, beatis
I ngenium pinxiſſe notis, & pectora cultu
F irmaſſe. ipſe vſum rerum, varijq́ laboris
A ddiderat. ſentire & idem, quòd dicere: nulli
I nuiſus, cunctis affabilis, ore benignus
P rælargusq́ manu: doctrinis maximus, & quod
P ræcipuè laudes humano nobilis vſu.
C arolus his igitur cùm moribus eſſet, auebat
C eu reliqui, ſciſſas reuocare ad priſtina gentes
O fficia, ac veris aſtringere nexibus vrbes.
N ec minus ille quidem, quàm dixerat, efficit. indè
C oniungunt animos omnes, pacemq́ probarunt.
S ic cùm duraſſent ſeptem fera bella per annos,
C eu ſanè initio prædici audiuimus, hac tum
L uce quidem primùm penitus ſublata quierunt.
N oſtri autem redière: at pax vulgata ſalutem
L æticiamq́ viris peperit. exercitus omnis
D imiſſus. data militibus ſtipendia, ſic vt
N emo operam fruſtra poſuiſſe hîc iure queratur.
C um verò à Falſtris redijt FRIDERICVS, & æquam
A dferret ſecum cæleſtia munera pacem:
K oôagij clauſit ſupremam Friſius horam
D ecedens, ſimili quo vixerat anteà motu,
E t placido & molli. quem cum iam linquere vires
C epêre, arrectis teſtatur in æthera palmis
S eſe animam Chriſto, ſe corpora vermibus eſcam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

T radere. ſolari aſtantes, iuſſoſq; valere
D eſeruit. funus perlatum eſt Hafniam: ibiq;
I llatum tumulo, ſumma quà ſummus in æde
N unc iacet, ac rerum conuerſa volumina cernit.

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM

LIBER VII.

HAEC tibi: maiorum fuerint quæ fata, quibusq;
Præcipui gradibus, quo demũ ex ordine fortes
Admouere manus operi regnumq; gerebant:
Tum qua ſorte etiam medijs in curſibus æuo
Clauſiſſentq; dies, artusq; inferre ſepulchris:
P oſtremò quibus ipſe vijs, quo denique fato
V iceris obiectos humeris FRIDERICE labores,
F ortunamq; tuo parere coëgeris enſi:
S ic narrata ſient. nunc quæ tibi cura relata
P ace animum primis incendit motibus: & quæ
Q uod reliquum ætati eſt captas exordia, dicam.
N ulla autem illuſtrat Regem victoria: qui cùm
V icerit externos, non ſe quoque vincat. ad illud
P ræſidijs vti peregrinis poſſiet: aſt hîc
I pſe ſibi laudis pars eſt vel ſumma, vel iſti

Proxima.

P roxima. nil firmant externa palatia regnum,
S i patrium ſtrauit fortuna domeſtica regnum.
E t res digna Deo eſt opera connitier, vt non
T am ſæuo vincas hoſtilia mœnia bello:
Q uàm ſtudeas animo moderari affectibus. eſſe
F œlicem dant fata virum, qui pectora frænis
I pſe inijcit: ne pòſt alieno fræna coactus
P erferat arbitrio. nec ſic ſatis eſſe putabis,
Q uòd damnes alios: ni te damnaueris ipſum
V nà etiam. & quod non alios feciſſe probares,
I n te ipſo carpas, nec poſſe licere putaris.
P rima ſalus regno eſt, Regem pulcherrima vitæ
S eu documenta ſequi, ſeu non diuerſa tueri.
Q uæ contra fieri videas, ſubuertere regnum
P oſſe prophana putes. Itaque haud externa dolorem
I ncutiunt tantum cum ſunt aduerſa: ſecundam
L æticiam quantum cumulare domeſtica: ſi te
N on etiam accuſant violato corda Tonante.
A t ſua ſunt cunctis velut infortunia. nec te
P rofiteare hominem, ſi nil humani & acerbæ
I nterdum ſortis, varijq́ in vulnera caſus
E xperiere: palam ſeu te fortuna dolentem
L uſerit, ac multo cumulet tibi triſtia riſu.
S eu tacitis animi preſſet cruciatibus: & cùm
A ffligat, triſti cingat præcordia luctu.
V nica ſed medicina malo eſt, confidere Chriſto,
L axatasq́ animi curas reuocare: ſacrisq́
N itier officijs, virtutum caſtra tueri.
I ntereà ſi quid fati patiare moleſti,
S i quæ aduerſa feras quacunque è ſorte, ferenda
F ortiter iſta putes. ſolidam patientia mentem
I nſtruat, ac recti ſtudio tibi pectora firmet,

Ne

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

N e quid deficias: neúe inconceſſa ſequare
P ræſidia, vt victor luctari ad proſpera poßis.
C ætera perficient verò tibi Numina fructu:
E t quo non ſperas educent fonte ſalutem.
E rgò vbi cuncta foris pacata videre: ferebat
H uc primis animum curis FRIDERICVS, vt eſſe
N unc tandem veteri maiorum è laude Maritus
P oſſet: & adducta fœlicem coniuge lectum
R eddere. Sollicito ſed enim noua funera rurſus
P erturbant animum, ſtudijq́ operisq́ retardant
S uſcepti curſus. nam nunc obijſſe ferebat
F ama etiam Matrem. Quæ res obiecit honeſtæ
P rima voluntati remoram, lætosq́ retardat
P ropoſiti greſſus: ne quod FRIDERICVS agendum
I am decreuiſſet, celeri conamine poſſet
P erficere. huc igitur curas iam vertit, & omnem
M aturare operam: quò Matri funus honore
P ræcipuo fieret. quanquam non protinus illam
I uſſerit inferri tumulo: quam aliquando Marito
I ungendam ſtatuit tranſlato corpore. nec res
H æc ſuſpenſa diu eſt. bis ſex Regina per annos
D orothea in viduo complêrat tempora lecto,
S ubdita corda Deo, & vitam complexa beatis
S pectandam ſtudijs: vbi ſe pietasq́ fidesq́
E t virtus triplici prendunt ceu fœdere: cum nunc
S acra miniſterio templisq́ ſalaria curat:
N unc ſe pauperibus largamq́ æquamq́: ſcholisq́
P ræcipuè facilem probat, ac ſe ſuſcitat vltrò
O fficijs. nunc nuptum etiam caſtasq́ puellas,
D eſertasq́ nurus tradit: miſerosúe colonos
A ſſerit, ac multo quæ publica promouet vſu.
H is verò gratam cum ſe iam moribus eſſe

rothea Lowenburgica
gina Daniæ, Christia
3 uxor moritur

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

A cceptamq; dedit, mulier: cuî maximus orbis
N on multas vel habere pares, vel pandere poſsit:
V t Sönderburgum properans veniſſet in arcem
P rotinus infeſto tentari pectora morbo
S entijt, ac medijs virus ſe inferre medullis.
P ercepta nihil eſt re territa: at omnibus hîc ſe
O bſequijs, cunctisq; modis accingere: ne quæ
H inc decedentem turbare piacula: ne quod
V lciſci factum, mentemue laceſſere poſſet.
C umq; ita nil ceſſans vltrò ſibi funera poſcit,
S olaturq; alios, Sobolemq; aſtringit Olympi
I uſsibus: & paci, gnato quam Numina Regi
I am conceſſerunt, animisq; ac pectore toto
P laudit, & vt firmis ſit certa euentibus orat:
O buerſis cœlo manibus ſpectansq; Tonantem
D eficit, ac animam ſuperos tranſmittit in orbes.
S ic abijt Regina: ſacræ quam filius ædi
R ex cum fratre iubent inferrier: illa quietem
Q uo defuncta loco tantiſper captet, in vrbem
D um Roſchildenſem veniat tranſlata, Marito
E t comes, atque vno ſemper pars proxima buſto.
P oſtquàm materno iuſtas à funere curas
R ex reuocat, primis iterum ſeſe ignibus infert,
C oniugioq; animum aduertit: precibusq; Tonanti
E xpoſitis, vigili circumſpicit vndique mente,
E t ſibi rem magnis reputat rationibus. Eſt quo
S eſe etiam vulgus nonnunquam more fatigat
S olertesq; adhibet tanta in conamina ſenſus,
D um ducenda ſiet, quæ præſit in ædibus vxor:
H umaniq; adeò & diuini iuris haberi
P ars velit, ac toti præſtet commercia vitæ.
Q uid Regem vetet haud cæco rem lumine tantam

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M oliri: vt vera ratione exquirat honeſto
C oniugio ſociam, quæ non tam moribus vxor
P riuatis ſiet, ac vni deuincta marito
D etineat faciles blando poppyſmate vultus:
Q uàm ſtudijs nitatur, vt omni publica regno
C ommoda promoueat: grauioribus auferat iris
F lammatos animos: & quæ ſunt mollia Regi
S uadeat offenſo: miſeris patrona colonis
E xtet, & haud dubio pietatem corde ſequatur?
H oc genus vxorum ſanè eſt aut rarius, aut non
I nuentu facile: alterius, cùm proxima quæque
P roſtet, & oſtenſis veniat non dura tabellis.
F allere, mentiri, rixas proferre, ſuperbos
I nuiſosq́; dijs hominiq́; obtrudere mores
S tulticiasq́; ſequi, fictæ cita robora famæ
S ubijcere, & moto flammas cumulare marito:
H oc maria vltra equidem genus haud tibi cuncta putabis
Q uærendum. medijs liceat tibi gentibus iſtud
P rendere, & in minimis pars eſt ea maxima turbis.
A t Regum vxores non ſic decet eſſe: ſalutem
Q uas regnis adferre putes, ſi pectore caſtæ,
S i faciles animis, ſi grato ex ore modeſtæ
V eracesq́; ſient: habituq́; vtantur honeſto
E t ſpirante modum, quem virtus regia poſſit
C ommendare bonis, vſumq́; ex laude mereri.
Q uin aliqua excellat Nemeſi quoque: ne quid inultum
P urpura deſignet, quo priſci gloria regni
S tulticijs fœdata ruat. ſit caſta puellis
M atronæq́; graui nuribusq́; licentia noſtris.
H ic igitur rara cùm creſcat in arbore fructus,
D ifficilemq́; habeat prima in veſtigia greſſum:
Q uis vitio vertat, toto ſi lumine Reges,

Si

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S i numeris totis, & toto denique ſenſu
E xquirant, ſua quo patiantur colla capiſtro
S tringier, ac tantæ ſibi Maieſtatis alumnam
C onſortemq; dari? Res eſt quæ publica Reges
O bligat. Hæc regum ſalua eſt virtutibus. at ſi
I mproba rem coniunx, & honeſti neſcia turbat:
I am Regum virtus iam regno eſt gloria damno.
A ſpice quid Tullo, vetus eſt narratio, Regi
A ccidit Auſonidum. ſed enim mihi vela ſinusq;
C ontraham, & è breuibus quæ ſunt præſentia, narrem.
E rgò vbi multiplici FRIDERICVS *acumine mentem*
L atè agit, ac varijs animum rationibus implet:
V nica Frotonis conſtringit regula magnos
P ectoris impulſus. & cum ſe multa ſequendo
P enè fatigat, ab hoc demum monitore quietem
C onſilijsq; animisq; trahit: ſibi pectora firmat,
E t latè effuſos reuocat ſub vincula ſenſus.
F roto rogatus enim qua demum è gente Maritam
R ex ſibi conſciſcat: facto vt lætetur. ab illa
S i ſibi gente petat, dixit, quæ proxima regnis Frotonis reſponſum
A ccolit, ac patrio haud incognita diſtat ab orbe
L ongius. Et certè rectè id dixiſſe Monarcham
C enſeo Frotonem. quid enim res profuit, inde
E xtremis à Pœonibus Fluuioq; Tibiſco
V xorem adduxiſſe? procul ſemota, nec eſſe
E xplorata queunt: nec te, ſi fortè requiras
P ræſidia vlla, iuuant. prius huc quàm tela manusúe
D etulerint, iam tu ſubuerſus ab hoſte peribas,
I ncertamq; potes tibi ſpem ſtatuiſſe videri.
Q uin quas interdum clades, quæ ſæua relictæ
A motæq; ſuis patiantur probra puellæ,
E xemplis notum eſt. quid regis Filia Galli

I nterea patitur, laribus dum auulſa paternis
I n Byſantinam ceu ſponſa adducitur vrbem,
I nduperatori puero nuptura? prophani
Q uod ſcelus Andronici fuerit, qui Rege perempto
I nuadit Regnum, ſponſamq; ad vota coactam
O ccupat & magnis miſerandam luctibus infert:
C ognoſcas licet ex alijs. me iudice ducas,
C oniunctum propius ſocerum fidumúe ſodalem,
F ortuna quamuis non prorſus diuite vincat:
P ræſtare his, alio quos dites forſan in orbe
I actaris. certa eſt tantæ experientia rei,
Q uam iam multa diu multorum fata probarunt.
P ræcipuè verò ſi quos fortaſſe dolores
Æ rumnæ inijciant: tum quid vicinia poſsit,
E t tibi iuncta locis hominum præſentia, rerum
E uentu diſcas. nam ſi fortuna beatos
E ſſe vtroſq; ſinit, minus eſt vtriſq; doloris:
S emotiq; locis ſatis eſt ſi pacta fidemq;
E t quæ coniunctos deceant benefacta ſequantur.
Q uanquam quid volupe in vita eſt, ſi limina tute
S ic Patriæ perdas, ſic charos mœſta parentes
C ognatoſq; lares & regna paterna relinquas:
V t nuſquam pateat reditus tibi viſere, per quos
H anc habeas vitam vitæq; exordia ſerues?
V erum eſt, eſſe quidem Patriam quocunq; feratur
F ortis. at hoc fuerint ſi læta domeſtica, latos
A dmittit fines: & habet rationis honeſtæ
C ircuitus. ſed quò feror? hîc mihi ſiſtere fas ſit,
E t quæ deînde quidem Regi ſunt acta, profari.
N am poſtquàm huc animum tulit: vt vicinia ſponſam
P ræſtet: & haud longis terrarum ambagibus erret,
V t vitæ ſociam, & connubia læta ſequatur:

Magno-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M agnopolim ſpectat, noſtris quæ proxima regnis
O pponitq́; latus lateri, & commercia paruo
C eu diſcluſa mari nobiſcum tuta frequentat.
H ic mentem fixit FRIDERICVS. *honeſta vetuſtæ*
E ſt gentis fama, huc cum ſe infudêre clientes
G ermaniq́; viri: poſtquàm gens Vandala finem
C epit, & extinctis pax grata tumultibus vrbes
C opulat. antiqua eſt ſeries populiq́; Ducumq́;:
S iue Herulos & Obotritos, ſeu Vandala gentis
R egna libet priſcos maiorum exquirere ad ortus:
E t quo quæque gradu, qua cauſa, quoúe gerendæ
S e rei ſtudio gens hæc commouerit, aut nunc
C onſiſtens, aut pòſt migrans, aut mutua bellis
V ulnera commiſcens, pacemúe è fœdere ſpectans:
H æc, inquam, longo ſe produnt ordine: nec rem
Q uis facilè expediat. certum eſt hæc littora fortes
I ncoluiſſe viros: qui nec ſe iungere Danis,
N ec temerè ſe Saxonibus ſubmittere vellent.
S ed patriam tutati armis diſtendere fines
S unt potius conati, aliquidq́; Nepotibus armis
A dijcere: acceptum quàm quod maioribus eſſet
D iſtrahere, aut turpi mutilatum reddere bello.
D eniq́; ceu populo eſt fortuna haud improba: ſic ſe
N onnunquam varijs conuellere motibus. aut ſe
C onflictu exercent, alios aut cæde manuq́;
E xagitant: nunc ſe expellunt, nunc deniq́; ſacros
P ontifices violant, dum nil concedere Chriſto
A ut deferre volunt. ſed enim poſtquàm illa quieuit
H aud fœlix rabies, & gens dare nomina cepit
L ucem Euangelij toto complexa theatro,
E t totis animis cœleſtia præmia ſpectans:
P ræſtantes equidem multos ſatrapasq́; Ducesq́;

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

M agnopolis ſortita habuit: quos dicere poßis
V el ſummis vixiſſe pares, vel penè ſecundos
E ſſe etiam ſummis. vaſta eſt narratio. ſed quis
E ximium neſcit Magnum: quem dicere magnum
V erè etiam te poſſe putes: fortuna quòd vni
H uic tandem adiecit, quæ tot prius omnia multi
P oſſedere. adeò nihil eſt connitier, hunc vt
E uertas, quem fata volunt conſiſtere. multis
H unc Roſtoccenſes armisúe minisúe laceſſunt
T entatum. ſed enim pòſt multa pericula res eſt
S ic deciſa, vt ſe læſam pars neutra queratur
C oniungantq́ animos iterum, pacemq́ frequentent.
H ic geminos de ſe natos moriturus auito
I mperio hæredes, generisq́ decora vetuſti
S emina venturam ſobolemq́ auctura relinquit,
H enricum Albertumq́ vno de germine fratres
E ximios: quibus haud quicquam Reſpublica maius
I ſta habuit: cùm non Virtus tantum hoſce paterna
S it complexa: ſed ipſi etiam præclara ſecuti
S unt vitæ ſtudia, & ditionum limite priſco
C ontenti, nihil aſperius molirier: æquam
S ectari pacem & præferre tumultibus: arces
O rnare, & lætis inſcribere ciuibus vrbes.
S e verò ſic ſunt amplexi mutuò, vt vſquam
N ec lis, nec fallax tantos contentio fratres
A ut tumidis inferre odijs, aut vellere iunctos
P oſſet, & in pugnas concordes flectere mentes.
Q uin Henricus eo non tantùm maximus vſu
E ſt habitus, triſti quòd nulla repagula bello
S oluerit: ac patriam haud truculento obiecerit enſi:
V erùm etiam externis obicem quòd motibus vnus
I nijcere, ac animos ad honeſtam flectere pacem,

[Hen]ricus } [Al]bertus } duces Mega polenſium

Conciliare

C onciliare bonos, & acerbi tollere belli
R elliquias poſſet. fuit hic vir amabilis ipſo
R erum vſu: qui nil poterat cupijſſe videri,
Q uod cupere haudquaquam poterat fas eſſe videri.
P acificus quapropter agit: ſtudioq; Camœnas
P ræcipuo amplexus, doctrinas fouit: eosq;
Q uos doctos ſciret magno eſt dignatus honore.
A lbertus ſedenim fratre haud minor, omnibus æuum
I mbuit officijs moderata ſecutus: & eſſe
C um ſtuduit bonus, & virtute capeſcere laudem
H oc egit, ne quem iuſta non cæde, doliſue
O pprimeret. fuit hic robuſto corpore, eoq;
V alde etiam pulcro: ac animi pietate ſecundus
N ulli. vno ſedenim fortunam expertus acerbo
E ſt caſu, Comiti quòd ſeſe adiunxerit iſtud
V rgenti in Danos bellum: quo gloria nulla,
P ræmia nulla viris poterant authoribus eſſe.
E t tamen Hafnenſem Albertus ſe paſſus in vrbem
S uadendo adduci ſortem tentabat, & in quam
A lea ſe partem voluendo inferret, acutis
P roſpectare oculis, fatoq; alludere certat.
I pſi autem licet è tenui res maxima lucro
T entata eſt: noſtris magni tamen vnica venit
C auſa boni: cum multorum inſanosq; furores
C rudelesq; manus cohibet, frænoq; ruentes
C onſtringit: turpi ne regnum vulnere fœdent
E uertantq; arces: pagosúe exurere (ceu iam
D ecretum plerisque fuit:) vel culmina flammis
T ollere, & haud iuſtis properent dare celſa ruinis.
S i regnum Superi nobis decernere: quid nos
D eſtruimus? ſi non: minor eſt fiducia victis,
S ubuerſis multorum opibus. fortuna per omnes

Sæpè

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S æpè incerta gradus hominemq; & prælia voluit.
N il igitur pòſt ſæuitum eſt. moderatio certè
P roſuit Alberto: gratumq; in ciuibus vnum
E ſſe dedit. verùm, eſt vbi pax firmata, reuerſus
M agnopolim poſſedit: & hac cum durat, abundè
Æ tatem complet, donec ſub funera vitam
M erſit, & ætherios liber conceſſit in orbes.
I lle abiens, etſi ſobolem multamq; modeſtamq;
H æredes terris & auitæ ſtirpis alumnos
L iquerat: egregios tamen hæc Prouincia ſpectat
I am rebus ſupereſſe Duos: quibus æqua benignis
V titur, & rerum ſatagentibus auget honores.
P lanè autem Superis res fortunantibus hæc ſe
P romouet. ac generis quanquam eſt ampliſſima priſci
P roſapia, & numero ſeries increſſcit, ab æuo
D eprenſum veteri tamen eſt, ea culmina paucis
D iſtribui ſimul: vtcunque id vel morte, vel vſu
D ecernat fortuna alio, quoſdamq; recludat
V t reliquos beet: ac generis ſint ſarta vetuſti
S temmata, & haud tenui veniant regalia lance.
T erra autem, qua Magnopolis porrecta furentis
H inc pelagi fluctus tumidasq; aſpectat in vndas,
H inc ſua Saxonicis obuertit tergora: ceu cum
N unc Cherſoneſi, nunc ſe Pomeranica propter
E xplicat arua: acresq; inter iacet ardua fines,
E t multa patrios auget tellure colonos:
T erra apprima ferax & opimo eſt nobilis aruo,
L anigeri pecoris, vaccæq; & meſſis abundans
S quammigerosq; legens ſinuoſo è flumine piſces.
Q uid pagos memorem? quid honeſtas ciuibus vrbes,
I n quibus à priſcis iam gens pulcherrima ſeclis
C onſedit, patrijsq; domos è ritibus auget,

Et

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E t conquirit opes: ſobolemq́ & pignora lætis
M ultiplicat ſtudijs, legesq́ ac iura tuetur.
V tq́ alias ſileam: poterant placuiſſe vetuſtæ
M œnia VViſmariæ: quæ quanta prioribus annis
E xtitit, ac quali ſpectabat in æquora portu:
Q uas etiam rerum congeßit prouida merces:
E fama notum eſt. homines habet illa venuſtos
C iuilesq́: quibus recti placet ardor, & ipſum
P ræcipuas addit decus & mens candida laudes.
M ultum autem veteri iam de ſplendore remittit,
H inc atq́ hinc geminis ceu preſſa ſororibus. inde
L ubecum excellit fatoq́ opibusq́ nouisq́
S ecli huius ſtudijs. iſtinc coëuntia pandit
M œnia Roſtochium: quantumq́ vberrima creſcit
D iuitijs, tantum maioribus inſtat, & omnes
I n curas ſeſe, & compendia proxima fundit.
R oſtochium, qua non alia opportunior ipſo
P enè ſitu eſt: ſi quis vel paſcua iuncta, feraces
V el circum poſitos campis florentibus agros:
V el fortaßis aquas, fluuiosq́, lacusq́, vel vſum
H arum etiam ſpectet, diſpoſtaq́ prædia cernat.
V arnouijs vicina locat ſua mœnia ripis,
F orma etiam præſtans leniq́ obnoxia cyclo
O ui inſtar, paulò porrectior. huius honeſti
S unt Vrbis ciues & gens non ſordida. quanquam
M oribus eſſe ferant cultis minus: attamen hiſce
C ùm neq́ malitia, nec ſcelerata proteruia mentem
O ccupet, ac ſtudijs ſint recta ſequentibus, artes
O fficiumq́ colant: nec ſe proferre grauesúe
I nfidosúe vllis: poterint ceu laudis adepti
P ræclaræ titulos, fama hac conſiſtere: & inter
E uropæ gratas meritò numerarier vrbes.

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P ro victu ratio eſt facilis: minimoq́; paratur
Q uo tibi non triſtem reddat ſors læta culinam.
I d locus ipſe boni præſtarit ciuibus: & quæ
I mmittunt dites vicina huc regna carinas.
I am verò & ſedem ſacris hîc eſſe Camœnis
P hœbus Apollo dedit. ſanè hæc Academia claros
S emper habere viros, & ſemper habebit. honeſto
N omine propterea cunctis celebratur: eumq́;
D octrinis atq; arte locum ſic ornat, vt inde
N on fructus tantùm ſuccreuerit amplus, & omnes
P eruadat terras monumentaq́; ſeria ſpargat:
V erum etiam latè gratum facit eſſe, ſimulq́;
E ximijs cultam conueſtit honoribus vrbem.
V tq́; maris Boreas noſtra hæc Academia ripas,
M uſarum ſtudijs cætuq́; ac laude tuetur:
S ic Notium pelagi vicinaq́; culmina littus
R oſtochium ſeruat: curæq́; inſiſtit, & omnes
P romouet articulos arteſq́; ex artibus auget.
Q uisúe voluntatem magni hanc negat eſſe Tonantis:
I n Boream Muſas etiam deducier? illa
A uſtralis quondam ſoboleſq́; ac gloria mundi
P enè erat Eoo pertracta è cardine: longo
H eſperias quæ pòſt complexa volumine terras
A lternatq́; vices dubijſq́; in gentibus errat.
A t nunc Arctoas ſpectans è fluctibus vrbes
C onſiſtit, lætoſq́; in Baltica littora vultus
E xplicat, ac gratam hoc molitur in orbe quietem.
D ij dent æterno tantam rem creſcere fructu:
P ræſtanteſq́; viros & honeſta Lycea gubernent,
S acraq́; fraternas iungat concordia mentes.
H ac igitur nunc Magnopolis virtute bonoq́;
L audeq́; ſpectatur. primas fortuna ſecundat

P rincipibus, qui ceu longiſſima ſtemmata priſcis
I ntulerint gradibus, veteriq́ ab origine Reges
I n ſua perpetuo cumularint nomina curſu:
S ic ipſi virtute animos, & facta decoro
I nduerint, nuſquam ceſſantes velle tueri
Q uàm priſcis famam maiorum laudibus ornant.
N ec dubium eſt, quanquam geſſerunt bella, fidemq́
I nterdum noſtram toti oppugnare, fuiſſe
E ximios plerunque tamen: quos ſacra vetuſtas
C ommendare viros, lateq́ extendere certat.
N ec iam omnes prendam numeris. ſua vera tuetur
H enricum virtus: quem cùm Sultanus haberet
C aptiuum, magnis affecit honoribus. aut te
M e neſcire putes? fuit hæc aliquando parenti
D extera nota tuo: qui cùm fera prælia Ruſsis
L iuonios inter tentaret: eosq́ ſubinde
C ladibus affecit magnis victosq́ fugauit:
M ilitiæ ſocium me habuit belloq́ clientem,
T ormentis qui tum præeram: hoſtilesq́ domando
S æpè equidem lata perfrequi ſtrage furores.
T u verò iuuenis caſtra iſta ſecutus adibas
N onnunquam, & mecum tormenta excuſſa minabas,
G ratatus ſi quid tum collimando ferires:
E t patri alludens me tum celebrare. ex illo
T artarus excepit me tempore, eiq́ fidelem
C ùm præſtarem operam, res creuit honoribus: huc &
M e tandem varijs fortuna euexerit actum
C aſibus, & claro Sultani ornauerit enſe.
T e libertati ſedenim nunc reddo: prioris
Q uòd commilitij memor, & virtute paterna
E t ſtudijs mouear, quæ te plerunque iuuenta
I n media gratum nobis ſic clara miniſtris

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

E ſſe dabant: vt nunc etiam confidere poſsis,
E t metuiſſe nihil. nec tantùm vincula ſoluo,
A c patriæ (luctu quæ nunc tabeſcit & omnes
T e propter gemitus & acerbas mœſta querelas
E ffundit,) te reſtituo: ſed dono meanti
P ræſidium, ac nummis redeuntem ditibus orno.
N ec cunctatus abi. Pretio Dij maxima quanto
I nſcripta eſt virtus populis: quacunque morare
T erra etiam, & quaſcunque inter tua tempora gentes
T raducas? benè ſi facias, tibi præmia nunquam
D efuerint: Geticos ſi vel ſectêre receſſus:
V el tibi cura ſiet longè Garamantas & Indos
V iſere, & Oceano rupes luſtrare colentem.
O fficijs ſaltem rectis ſubmittere certes
P ectora. nec ſæuo peregrinos dente putabis
C onficiendos. humanum decet eſſe: quòd haud tu
S cire etiam poſsis, factorum vbi libra tuorum
P endeat, ac tibi quo lanx æqua ſacomate plaudat.
Q uin neq; fortunæ illudas: nec preſſeris acri
Q uæ ſunt feſſa iugo. ſi quid ſeruire neceſſe
H uîc fortaſſe ſiet: non te ſors grata proinde
E xtollat, nihil vt tribuendum tute putaris
C onditioni. animo plerunque eſt iſtud inani
E ffræniq; datum vt reliquos contemnat, & altas
I htereà criſtas læta ob compendia tollat.
S i verò aduerſi quid fortè euenerit, idem
A ctutum ſubſidit: & hîc deſpondet hiantes
S tulticijs rictus, vireſq; in triſtia vertit.
I ngenui eſt, miſeris ita condeſcendere: ne quid
L ætior inſultes. cumq; haud extrema videri
P oſsit adhuc vitæ tibi linea: ne quid ineptè
A ut iſti clades, aut hæc tibi commoda ſomno

Diſpenſes.

D iſpenſes. oculo ſpectat Deus omnia iuſto:
Q ui, quò te extollat, nunc iſtum deprimit: at pòſt
T e premit, vt reliquos aduerſo tollat honore,
E t luci infundat quæ preſſa fuêre tenebris.
N il dant fata viro melius, quàm nitier omni
O fficio vt proſis: & cùm ſis magnus, eo ipſo
S is etiam bonus, ac animum tua facta ſequantur.
G loria parcendo creſcit. hoc Iuppiter vnus
E xſuperat. Deus es, ſi ſæuos pectoris ignes
P reſſeris, ac gratis animum virtutibus ornes.
S ic ergo Henricus Sultano à Principe vinclis
S oluitur, bis quique vt complêſſet luſtra. fuiſſe
V irtutem Patris eximiam ſic arbitror, huîc quòd
D etulerit tantos gnato Sultanus honores:
L axaritq́; virum, patrioſq́; ſubire penates
I uſſerit. Hanc priſcis igitur maioribus inde
A cceptam, qui Magnopoli iam denique præſunt
I lluſtres ſummiq́; Duces, ſic hercle tuentur
F ortunæ laudem & præclari nominis: vt cùm
N on etiam lato terrarum limite ſeſe
E xtulerint: fama tamen & virtutibus altos
E uropæ faſces & multa Palatia vincant.
N on ſeſe quiſquam læſum putet. arbitror eſſe
D ignum laude, etiam paruis ſic vtier: vt cùm
P enè minor poſſis contracta ſorte videri:
S is magnus pietate tamen: ſis maximus vſu
V irtutis vero, famamq́; modeſtia ſeruet.
S anè equidem Huldrici tanta eſt moderatio, tamq́; Huldericus Dux M polenſis
S edati motus animorum: vt dicere poſſis
H oc nihil eſſe viro melius: qui fœdera, pacem,
E t promiſſa colit. terræ quàm ſorte gubernat,
P ræſidet vtiliter: nulliſq́; infeſta mouendo

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

B ella parat. quin vicinis gratiſſima præſtat
O fficia, ac meritam cumulat prudentia laudem.
I ohannem ſedenim virtus pulcherrima, quòd ſit
L argus & eximia ſuperet bonitate, per omnes
C ommendat producta gradus: cuî quicquid auorum
T emporibus ſeſe vetera inter ſcripta ferebat,
V el noſtris perfectum etiam ſub docta venire
I udicia haud timuit, notum eſt. ille vnus in omni
D octrina excellit: Muſiſq́; excultus honeſtis
E xſuperat quoſcunque alos, qui grata Camœnis
N omina iam pridem celebri cum laude dederunt.
P rincipibus tantùm non magnis maior: at ipſis
P lanè etiam æquandus ſacras qui forſitan artes
C ætibus in cultis doceant, vſuq́; frequentant
D ogmata, & è ſtudijs Doctorum iura tuentur.
V ſque adeò ingenio, quod non præſtantius vlli
C ontigit, & rerum claraq́; alacriq́; bonarum
C ognitione valet, crebriſq́; ſub vſibus auget.
A ccidit hoc igitur non tantùm vt doctus & omni
I pſe ſit excultus ſtudiorum parte: ſed illos
M iretur foueatq́; etiam, quos comperit eſſe
D octrina claros. Itaque ipſius aula redundat
M uſarum ceu perpetuis cultoribus: vnde
E t fama princeps illuſtri creſcit, & altos
E ximioſq́; infert in auita palatia fructus.
Q uin impune quidem ſi quid fortaſſe liceret,
O ptarem aut latis hunc gentibus imperitare:
A ut qui nunc latè imperitant: imitarier eius
I n Muſas ſtudium: & paulò vberiore tueri
H anc cenſu famam, qua præmia iuſta feruntur
P artiri, & ſacris molirier æra Camœnis.
S anè equidem ſi quid ſaperent Magniq́; Minoreſq́;

Inter-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

I nterdum multi: aut ſi quid monitoribus vſi
E gregijs eſſent, qui non compendia ſolis
H æc ſibi cuncta legunt, lucroq; aduertere certant.
Q uod Mimis quod adulatoribus, atque moleſtis
S currarum gregibus, quod ineptis ſæpè catellis,
Q uod paraſitis, quod vanas ſectantibus artes,
Q uod veſtimentis luxum referentibus: & quod
E brietati etiam fœdæ, Veneriq; profundunt
I ndulgentq; : ſacris collectum denique Muſis
R ectius inferrent, ſtudijsq; hos eſſe iuberent
I ngenuis neruos: patriæ quo vindice laudem
A ſſerere & famæ titulos extollere poſſent.
C eu fama eſt Henricum etiam feciſſe, cuî cum
I ngelheimenſi danda vxor in arce fuiſſet,
I ngenti huc numero Mimos fluxiſſe: ſed omnes
C æſaris hos iuſſu depulſos eſſe: locoq;
I llorum miſeros & paupertate moleſta
A fflictos ſubijſſe: quibus Rex ipſe benignè
I uſſerat iſta dari: ſibi quæ ſperare canesq;
H arpijæq; ſolent. Id ſi fortaſſe ſequantur
C onſilium, quibus alta quidem fortuna beatos
E ſſe dedit clarisq; ornauit honoribus, orbi
R ectius hoc conſultum vſu ſtudijsq; putares:
I ngenijsq; baſes ſubſtratæ ad magna ſubirent.
N unc multi neruis quòd deſtituantur, honeſtis
P ropoſitis abeunt: & quo pertingere poſſent,
N e iam pertingant, vel paupertate repelli
S ubuertiue putes. vel ſi quid fortè volentes
N itantur, tamen huc delati ſerius ipſis
G reſsibus aut errant, aut feſsi ætate reſidunt.
Q uòd ſi opportunis proſpectum viribus eſſet:
N on pretij tantùm rem magni læta iuuentus

Ingelheimenſes Henri[ci] Imperatoris nuptiæ, mimi depulſi et pau[peres] recepti

Perfice-

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

P erficeret: verùm ipſi etiam pulcherrima Reges
P ræſidia, & facto laudemq; & robur haberent,
E t foret imperio firmis iacta anchora neruis.
N on etenim multæq; manus, multeq; phalanges
E t faciles in bella animi præſtare ſalutem
V rbibus. eſt prior his Sapientia, quam neque faſtus
N ec generis ſplendor, nec opum iactantia gignit.
H æc tibi quæ vera rerum vtilitate gerantur,
S ola quidem monſtrarit: in omnes illa tuetur
P roſpectatq; gradus: exordia colligit, ipſis
C eu formam medijs ſtatuit: tum denique finem
M enſurat: varijs decreta euentibus altè
D iuidit, & multò iam proſpicit antè futura.
H anc rem ſi Muſæ non gignant denique: certè
N atura acceptam firmantq; augentq;: ſub vſus
R ectius intulerint, & idonea tempora monſtrant.
N on Aiax regnis omnem conferre ſalutem,
N on Diomedes: equis ſuperet licèt iſte, ſed ille
E xcellatq; manu, ſpemq; omnem in robore ponat.
E ſt opus hoc etiam, cuî pareat orbis, Vliſſe:
Q ui facienda regat, qui fortibus imperet, & quam
S is facto laudem meritus decernere vera
L ance queat. Sic non tantùm quæ pacis honeſtæ
T empora ſint, bellorum etiam duriſſima, Pallas
I ura modumq; colit: ſoli cuî verticem Olympus
S ubmittit Diuæ, lætasq; paciſcitur vrbes.
H is igitur cùm ſe terrarum ſortibus altè
M agnopolis ferat, oportunaq; littora noſtro
O bijciat vicina mari: FRIDERICVS habendam
C enſuit Vxorem hac ſibi gente. nihilq; moratus
H VVLDricum accerſit, ſocia qui coniuge Gnatam
V nica quæ Patri ſoboles fuit, adferat. alto

Rex

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

R ex animi propoſta tegit ſub pectore, quidqúe
C onſilijs agitat, nulli committere. Virtus
E ſt ea digna viro, qui regnis præſit: amico
P oſſe aliquid cælare animo, clauſumque tueri
P ectoribus: ne quid iactatum oppleuerit auras
H aſce prius, vulgiqúe agitatum vocibus aut te
C onſilijs turbet, remoramqúe obiectet agenti.
A ut rem culparit: quam cum cognoſcere plebes
H aud potis, atroci damnat tamen ore: nihilqúe
C ùm ſapiat, vano tua facta inceſſerit auſu.
V t verò aduenit Gnata comitatus & alma
C oniuge, ſe primùm Falſtras Huldricus in vrbes
O cyus iniecit: Regemqúe hîc arce morantem
N ycopio celerans, mandato fretus, adibat
G ratatus de pace: viroqúe ita ſeqúe ſuosqúe
C ommendans. fuit huîc, formæ gratiſsima dono
E liſabetha vxor, Friderici filia primi,
E Pomeranorum præclara ſtirpe, Sophia
E dita matre: cui vitam Bugslaus habere
P rognatæ dedit, & fratrem cuî ſtemmata iungunt
B arnimum: genus eſt auctum virtutibus, & ſtirps
D igna Deo: quæ, quæ ſacræ ſint commoda pacis,
O mnibus anteferat bellorum fructibus: vni
Q uæ vacat officio, vt pietas ſeruetur, & eſſe
C onſultum populo per mutua commoda poſsit.
I pſa autem terra eſt Pomeranis inclyta regnis
E t fœcunda: ſeges cuî plurima creſcit, aquaſqúe
E t fluuios lætis vndantes piſcibus, omni
P enè loco fundit: pecorumqúe vberrima, merces
H inc atq; hinc latè tranſmiſſas puppibus auget.
G ens humana etiam, & doctrinis dedita: cuî nil
P oſteriusúe priusúe fuit, quàm præmia ſacris

Falstria

Nycopium

Elisabetha, Hulderici Megapolensis Ducis ... Friderici I Daniae ... gis filia

Barnimus princeps p... ficus, Dux Pomerani...

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uaſe cunque ferat ratio, decernere Muſis.
N on igitur tantum Grypſvvaldica mœnia ſumme
I nſcripſere bono, claris vt magna Camœnis
I ſta Lycea putes: Stetinum fructus in vrbem
P enè etiam maior poterit migraſſe videri,
E recta pro more Schola: quæ maxima quamuis
N on etiam oſtendat ceu priuilegia Regum
P ontificumúe: vſu tamen amplo floret, & omni
I nſtruitur doctrina: è qua iam multa iuuentus
P rodit, ab ingenuis excultior artibus. hanc rem
B arnimus ſenior grataq́; ætate Philippus,
P erfecêre Duces: ne quid vel partibus iſtis,
V el populis deſit, pietas quo creſcat, & inde
I n ſeram veniant ampliſsima lucra iuuentam.
Q uin ea præſtantes habuit Schola culta Magiſtros
E t doctos ſanè & multos: Antonius inter
Q uos, veluti celſo rutulat Sol purus Olympo,
E minet, ac primos ſibi vendicat acer honores
VValterus. poſt hunc qui ſucceſſere, laborum
F ructibus excellunt: cumq́; hîc ſint nomen adepti
P ræclarum, ſtudijs famamq́; tuentur, & vrbi
M ultiplicant laudes tituloſq́; euentibus augent.
H oc igitur genere vxorem cùm primus haberet
F RIDERICVS, *ſobole inſignem gratamq́; marito:*
E lizabetham etiam hac genuit de matre, venuſto
P lanè equidem vultu, & celebrandam moribus: vna
Q uæ res diuitijs potior ſtatuatur. vt omnes
N amque habeas vel opes Crœſi, vel maxima Cyri
R egna, quid aſſequier tanto te poſſe putabis
F ortunæ officio, ſi te deformis, & ira
P erpetua aſperior, ſtultisúe obnoxia rixis
E xagitet mulier? homini res maxima cælo

Hæc

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

H æc venit, egregia ſi vxore fruatur, eaq́;
C uî pudor ac animo virtus non fracta reſedit.
Q uod ſi res etiam cumulet fortuna, deorum
M unus id eſſe putes: cuî demum ita mente quieſcas
V t ſi te ſanum donent quoque viuere, ſi te
I nſtructum pietate regant, iam penè beatum
H æc inter mundi te plurima vulnera ducas.
O mnibus aſt non hanc fortaßis adire Corinthum
F ata dabant. ſupremum igitur contendere cœlo
E t petijſſe velis, vt moribus vxor honeſtis
E t virtute, Dijs tibi deſponſata ſecundis
E ueniat. virtus quocunque in corpore viſco
T e trahat, ac meritas ſibi vendicet inclyta laudes.
H æc gratam reddat formam tibi: ſiue moleſto
M embrorum poſitu coëat: ſeu forſitan artus
N on etiam niueos, teretesúe in lumina fundat.
M agna excellenti ſunt iuncta pericula formæ,
I nſidijsq́; patet: ſeu te fortuna repoſcat
T radita: ſeu tantam ſubuertere fraudibus arcem
S ub tacito certet Nebulonum iniuria lucro.
D a facilem fato curſum, quodq́; æquus Apollo
O biecit, geminis comprenſum deniq; palmis
A ſſere. non aliud meliore eſt nomine dignum,
Q uàm ſi, quod ſupero miſſum fatearis Olympo,
H aud etiam temulentus, inepto & prodigus auſu
P roſtituas: Gygiúe tuos patefeceris ignes,
A ccerſasq́; tuo quæ ſunt tibi noxia damno.
Q uin mediocre etiam laudem fortaſſe meretur,
S i non deformi vicinius extet. id vnum
D ixero: nec dubium eſt dici id tibi ſæpius vnum
P oſſe, Excellentem præſtanti in corpore formam
F ruſtra inopes ſpectaſſe viros. forma iſta requirit,

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

Q uo ſeſe poßit ſine paupertate tueri.
S tulticia eſt Codro, Venerem affectaſſe: quòd ipſi
N e Vulcano etiam, diuo licet, illa Marito
T uta ſiet: quamuis quod tu mirere, rigensq;
M olliat, ac rutulos ferrum concinnet in enſes.
A rtificem fortaſſe Dea hæc miratur & arma
L audat: ad vtentes armis ita prædicat: hos vt
E xpetat Heroas: animis huc reſpicit. illa eſt
F œmineo pars grata choro, qui vincere miles
P oßit, & applauſu totam traxiſſe coronam.
P roxima Palladio rerum pars ceßit alumno:
Q ui cum ſuauiloquæ cultißima caſtra Mineruæ
S ectando colat, ac ſtudijs ſeſe addat honeſtis:
M ilitiæ pretium plerunque id ducit, vt eſſe
H uic multæ cupiant fœlicia vota puellæ:
I nſcribantq; notis animos: & pectora Ceſto
S i non iam prendant, poterint voluiſſe videri
P rendere, & Aõnijs tribuiſſe hæc præmia Muſis.
H is hominum ordinibus multo Venus vna fauore
B landitur. Sed enim nec parcus egensq; nec excors
T ute ſies: excellenti ſi fortè Maritæ
I ungere vota ſtudes, pacemq; è fœdere ſpectas.
Q uanquam virtuti ſua ſint præconia. Nam quid?
H ucné etiam Læto tendat ſententia vati:
V t nihil & placeant inopi quæ pulcra? nec iſtud
O bone ſic etiam dictum tibi duxeris: vt non
A rbitrio ſit prima tuo conſtansq; voluntas
D ucendi, quæ ſit pulcherrima fortè. ſed illud
A ffirmo, ſtultè tete id connitier. hanc ni
P lus virtus, quàm vel formæ excellentia, blandi
V el ſanè affatus, vel greſſus mollior ornet.
N am ſi vera animo Virtus inſedit: eaq;

Se

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2

S e Coniunx duci ſinat atq; pudore moueri:
I am nihil obſuerit pulcram ſpectarier: vni
C uî ſua paupertas lucro eſt, formæq́; decorem
A ſſerit: vt tua ſint tuto tibi gaudia portu.
Q uin age ſi placidis ſit moribus vxor, honeſti
A tq; animi cultu ſuperet ſeruetq́; pudorem:
D iuitias equidem poterit cumulaſſe videri,
Atq; beare virum: qui ſe hoc ſolatus ab vſu
F ortunam vincit, tenui licet horrea meſſe
F arciat, aut minimo ſtringat marſupia nummo.
C ætera ducendo ſi quid ſectere, pari te
S ic ſocia: vt quantum ſit fas æqualia iungas,
F ortunamq́ue velis conformi è iure tueri.

C. ERASMI MICHAELII LAETI,

RERVM DANICARVM

LIBER VIII.

IAM q́; *Huldricus iter primis progreſſus ab vn-*
Nicopiũ celſam properãs cõtendit in arcẽ (dis Nycopium
Atque propinqua ſubit: cũ ſe veniẽtibus offert
Vltrò etiã, ac placido Rex accipit ore moratos,
Complexusq́; virum retinet, cuî talia fatur. Oratio Friderici
H is Huldrice mihi ſuccedas ſedibus hoſpes Huldericum Ducem

Early European Books, Copyright © 2009 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of the Royal Library, Copenhagen.
LN 672 4° copy 2